

משלי

Mishlei
Sananlaskut

Hebrea - Suomi

Sananlaskut 1 (Proverbs 1)

¹ יִשְׂרָאֵל: מֶלֶךְ דָּוִד בֶּן־ שְׁלֹמֹה מְשָׁלִי

[H4912](#) [H8010](#) [H1121](#) [H1732](#) [H4428](#) [H3478](#)
mish-lei She-lo-moh ben- Da-vid; me-lech, Is-ra-'el.
Sananlaskut Salomon pojan Davidin kuninkaan Israelin

² בִּינָה: אִמְרֵי לְהַבִּין וּמוֹסָר חֲכָמָה לְדַעַת

[H3045](#) [H2451](#) [H4148](#) [H995](#) [H561](#) [H998](#)
la-da'at choch-mah u-mu-sar; le-ha-vin, 'im-rei vi-nah.
tuntemiseksi viisauden ja opetuksen ymmärtämiseksi sanojen viisauden

³ וּמִיִּשְׂרָיִם: אִמְשָׁפֹט צְדָק הַשֵּׁכֶל מוֹסָר לְקַחַת

[H3947](#) [H4148](#) [H7919](#) [H6664](#) [H4941](#) [H4339](#)
la-ka-chat mu-sar has-kel; tze-dek u-mish-pat, u-mei-sha-rim.
ottaa vastaan kuri viisauden oikeuden oikeudenmukaisuuden ja suoraselkäisyyden

⁴ וּמִזְמָה: דַּעַת לְנוֹעַר עֲרָמָה לְפִתְאִים לְתֵת

[H5414](#) [H6612](#) [H6195](#) [H5288](#) [H1847](#) [H4209](#)
la-tet lif-ta-jim 'a-re-mah; le-na-'ar, da'at u-me-zim-mah.
antamaan yksinkertaisille viisautta nuorille tietoa ja harkintaa

⁵ יְקִנָּה: תַּחְבֻּלוֹת אֲנָבוֹן לְקַח וַיּוֹסֶף חָכָם יִשְׁמַע

[H8085](#) [H2450](#) [H3254](#) [H3948](#) [H995](#) [H8458](#) [H7069](#)
jish-ma' cha-chom ve-jo-sef le-kach; ve-na-von, tach-bu-lot jik-neh.
kuulee viisas ja lisää oppimistaan ja harkitsee neuvoja viisaita

⁶ וַחֲדִידָתָם: חֲכָמִים דְּבַרִּי וּמְלִיצָה מְשָׁל לְהַבִּין

[H995](#) [H4912](#) [H4426](#) [H1697](#) [H2450](#) [H2420](#)
le-ha-vin ma-shol u-me-li-tzah; div-rei cha-cha-mim, ve-chi-do-tam.
ymmärtää sananlaskun ja sen tulkinnan sanat viisaiden ja heidän arvoitukset

⁷ אִמּוֹסָר חֲכָמָה דַּעַת רֵאשִׁית יְהוָה יִרְאֵת

[H3374](#) [H3068](#) [H7225](#) [H1847](#) [H2451](#) [H4148](#)
jir-'at JAH-WEH re-shit da'at; choch-mah u-mu-sar,
pelko JAHWEH HERRAN on alku ymmärryksen viisautta ja opetusta

פּ בְּזוּ: אֲוִילִים

[H191](#) [H936](#) Peh
'e-vi-lim ba-zu.
tyhvät halveksivat

⁸ אָמַרְךָ: תּוֹרַת תְּטֹשׁ וְאַל־ אָבִיךָ מוֹסֵר בְּנֵי שְׁמַע

[H8085](#) [H1121](#) [H4148](#) [H1](#) [H408](#) [H5203](#) [H8451](#) [H517](#)
she·ma' be·ni mu·sar 'a·vi·cha; ve·'al- tit·tosh, to·rat 'im·me·cha.
kuule poikani varoitusta isäsi ja älä heitä pois opetusta äitisi

⁹ לְגַרְגְּרֹתֶיךָ: יַעֲנֹקִים לְרֹאשֶׁךָ יְהִם הֵן לֹיֹת כִּי

[H3588](#) [H3880](#) [H2580](#) [H1992](#) [H7218](#) [H6060](#) [H1621](#)
ki liv·jat chen hem le·ro·she·cha; va·'a·na·kim, le·gar·ge·ro·tei·cha.
sillä sepele armon ne ovat päähäsi ja kaulakoriste kaulallasi

¹⁰ תִּבָּא: אַל־ חֲטָאִים יִפְתּוֹךְ אִם־ בְּנֵי

[H1121](#) [H518](#) [H6601](#) [H2400](#) [H408](#) [H14](#)
be·ni 'im- je·fat·tu·cha chat·ta·'im, 'al- to·ve.
poikani jos houkuttelevat sinua syntiset älä suostu

¹¹ לְנִקְי נִצְפְּנָה לְדָם נֶאֱרָבָה אֲתָנוּ לְכָה יֹאמְרוּ־אִם־

[H518](#) [H559](#) [H1980](#) [H854](#) [H693](#) [H1818](#) [H6845](#) [H5355](#)
'im- jo·me·ru le·chah 'it·ta·nu ne·'er·vah le·dam; nitz·pe·nah le·na·ki
jos he sanovat tule kanssamme väijymme verta vaanimme viattomia

חֲנָם:

[H2600](#)
chin·nam.
ilman syytä

¹² כִּי־וְרִדִי וְתִמְיָמִים חַיִּים כְּשֶׁאוֹל נִבְלָעִים

[H1104](#) [H7585](#) [H2416](#) [H8549](#) [H3381](#)
niv·la·'em ki·she·'ol chaj·jim; u·te·mi·mim, ke·jor·dei
nielaiskaamme heidät kuin Sheol / tuonela elävältä ja ehyenä kuin jotka vaipuvat alas

בּוֹר:

[H953](#)
vor.
hautaan

¹³ שְׁלָל: בְּתֵינוּ נִמְלָא נִמְצָא יְקָר הֵוֹן כָּל־

[H3605](#) [H1952](#) [H3368](#) [H4672](#) [H4390](#) [H1004](#) [H7998](#)
kol- hon ja·kar nim·tza; ne·mal·le vat·tei·nu sha·lal.
kaikkeaa arvokasta kallisarvoista me löydämme täytämme talomme saaliilla

14 לְכַלְנֹנוּ: יְהִיָּה אֶחָד כִּיס בְּתוֹכְנוּ תַפִּיל גּוֹרְלָךְ

[H1486](#)
go·ral·cha
arpaa

[H5307](#)
tap·pil
heitä

[H8432](#)
be·to·che·nu;
kanssamme

[H3599](#) [H259](#)
kis 'e·chad,
kukkaro yksi

[H1961](#)
jih·jeh
olkoon

[H3605](#)
le·chul·la·nu.
meidän kaikkien

15 יִרְגַלְךָ מִנַּע אַתֶּם בְּדַרְךָ תִּלְךָ אֶל־בְּנֵי

[H1121](#) [H408](#)
be·ni, 'al-
poikani älä

[H1980](#)
te·lech
lähde

[H1870](#)
be·de·rech
tielle

[H854](#)
'it·tam;
samalle heidän kanssaan

[H4513](#) [H7272](#)
me·na' rag·le·cha,
pidä poissa jalkasi

מִנְתִּיבְתֶם:

[H5410](#)
min·ne·ti·va·tam.
heidän poluiltaan

16 דָּם: לְשֹׁפָר־אֵימָהָרוּ יִרְצוּ לָרַע רַגְלֵיהֶם כִּי

[H3588](#)
ki
sillä

[H7272](#)
rag·lei·hem
heidän jalkansa

[H7451](#)
la·ra'
pahaan

[H7323](#)
ja·ru·tzu;
juoksevat

[H4116](#)
vi·ma·ha·ru,
ja kiiruhtavat

[H8210](#)
lish·poch-
vuodattamaan

[H1818](#)
dam.
verta

17 כָּנָף: בַּעַל כָּל־בְּעֵינָי הַרְשֵׁת מְזוֹרָה חֲנָם כִּי־

[H3588](#)
ki-
sillä

[H2600](#)
chin·nom
ilman syytä

[H2219](#)
me·zo·rah
levitetään

[H7568](#)
ha·ra·shet;
verkko

[H5869](#)
be·ei·nei,
silmien eteen

[H3605](#)
chol
jokaisen

[H1167](#)
ba·'al
herran

[H3671](#)
ka·naf.
ääreen

18 לְנַפְשֹׁתֶם: אֶצְפְּנוּ יֶאֱרְבוּ לְדַמְּם וְהֵם

[H1992](#)
ve·hem
he omaa

[H1818](#)
le·da·mam
vertaan

[H693](#)
je·'e·rou;
väijyvät

[H6845](#)
jitz·pe·nu,
ja vaanivat

[H5315](#)
le·naf·sho·tam.
omaa sieluaan

19 יִקַּח: בְּעַלְיוֹ נִפְּשׂ אֶת־בָּצַע בָּצַע כָּל־אֲרוֹחוֹת כֵּן

[H3651](#)
ken,
niin on

[H734](#)
'a·re·chot
polku

[H3605](#)
kol-
kaikkien

[H1214](#)
bo·tze·a'
ahneiden

[H1215](#)
ba·tza';
ahneus

[H853](#)
'et-
ET

[H5315](#)
ne·fesh
sielun

[H1167](#)
be·'a·lav
omistajaltaan

[H3947](#)
jik·kach.
vie

פ

Peh

20 קוֹלָה: תִּתֵּן בְּרַחְבוֹת תִּרְנָה בְּחוּץ חֻכְמוֹת

[H2454](#)
cha·che·mot
viisaus

[H2351](#)
ba·chutz
ulkona

[H7442](#)
ta·ron·nah;
huutaa

[H7339](#)
ba·re·cho·vot,
aukioilla

[H5414](#)
tit·ten
antaa

[H6963](#)
ko·lah.
äänensä

²¹ בְּעִיר שְׁעָרִים בְּפִתְחֵי תְּקֵרָא הַמֵּיּוֹת בְּרֹאשׁ

[H7218](#)

be-rosh
pääpaikoilla

[H1993](#)

ho-mi-jot,
se huutaa

[H7121](#)

tik-ra
kutsuu

[H6607](#)

be-fit-chei
aukoissa

[H8179](#)

she-'a-rim
porttien

[H5892](#)

ba-'ir,
kaupungissa

תֹּאמַר: אֲמַרְיָהּ

[H561](#)

'a-ma-rei-ha
sanansa

[H559](#)

to-mer.
lausuu

²² לָצֹן וְלִצִּים כְּתִי תִּאְהָבוּ פְתִים מְתֵי עֵד-

[H5704](#)

'ad-
kuinka

[H4970](#)

ma-tai
kauan

[H6612](#)

pe-ta-jim
te yksinkertaiset

[H157](#)

te-'e-ha-vu
rakastatte

[H6612](#)

fe-ti
yksinkertaisuutta ja pilkkaamisesta pilkkaajien

[H3887](#)

ve-le-tzim,

[H3944](#)

la-tzon

דַּעַת: יִשְׁנְאוּ- וְכִסִּילִים לָהֶם חֲמָדוֹ

[H2530](#)

cha-me-du
iloitsette

[H1992](#)

la-hem;
ja te

[H3684](#)

u-che-si-lim,
tyhmät

[H8130](#)

jis-ne-'u-
vihaatte

[H1847](#)

da-'at.

ymmärrystä

²³ אֹדִיעָה רוּחִי לָכֶם אֲבִיעָה הִנֵּה לְתוֹכְחֹתִי תָשׁוּבוּ-

[H7725](#)

ta-shu-vu,
kääntykää

[H8433](#)

le-to-chach-ti
minun nuhtelustani

[H2009](#)

hin-neh
katso

[H5042](#)

'ab-bi-'ah
minä vuodatan teille

[H0](#)

la-chem
teille

[H7307](#)

Ru-chi;
Henkeni

[H3045](#)

o-di-'ah
ja teen tunnetuksi

אֶתְכֶם: דְּבַרִּי

[H1697](#)

de-va-rai
sanani

[H853](#)

'et-chem.
teille

²⁴ וְאִין יָדִי נְטִיתִי וְתִמְאָנוּ קָרָאתִי יַעַן

[H3282](#)

ja-'an
sen tähden

[H7121](#)

ka-ra-ti
minä

[H3985](#)

vat-te-ma-'e-nu;
mutta te kieltäydyitte

[H5186](#)

na-ti-ti
ojensin

[H3027](#)

ja-di,
käteni

[H369](#)

ve-'ein
mutta ette

מִקְשִׁיב:

[H7181](#)

mak-shiv.
välittäneet

²⁵ אֲבִיָּתָם: לֹא וְתוֹכְחֹתִי עֲצָתִי כָּל- וְתִפְרְעוּ-

[H6544](#)

vat-tif-re-'u
ja te hylkäsitte

[H3605](#)

chol
kaikki

[H6098](#)

'a-tza-ti;
neuvoni

[H8433](#)

ve-to-chach-ti,
ja varoituksiani

[H3808](#)

lo
ette

[H14](#)

'a-vi-tem.
hyväksyneet

²⁶ בְּבֹא אֶלְעַג אֲשַׁחֵק בְּאִדְכֶם אֲנִי גַם-

[H1571](#)

gam-

nyt myös minä

[H589](#)

'a-ni

[H343](#)

be-'ei-de-chem

onnettomuudellenne nauran

[H7832](#)

'es-chak;

[H3932](#)

'el-'ag,

pilkkaan

[H935](#)

be-vo

kun tulee päälleenne

פַּחְדְּכֶם:

[H6343](#)

fach-de-chem.

kauhu

²⁷ וְאִדְכֶם פַּחְדְּכֶם (ק כְּשׁוֹאָה) (כ כְּשִׁאָוָה) בְּבֹא

[H935](#)

be-vo

kun tulee

[H7584](#)

che-sha-'a-vah

tuhoisana myrskynä

ch

[H7584](#)

che-sho-'ah

kuin hävityksenä

q

[H6343](#)

pach-de-chem,

kahunne

[H343](#)

ve-'ei-de-chem

kun ahdistuksenne

וְצוֹקָה: צָרָה עֲלֵיכֶם בְּבֹא יִאָּתֶה כְּסוֹפָה

[H5492](#)

ke-su-fah

myrskytuulena saapuu

[H857](#)

je-'e-teh;

[H935](#)

be-vo

kun tulee

[H5921](#)

'a-lei-chem,

teidän päälleenne hätä

[H6869](#)

tza-rah

[H6695](#)

ve-tzu-kah.

ja ahdistus

²⁸ וְיִמְצְאוּנִי: וְלֹא יִשְׁחַרְנִי אֶעֱנֶה וְלֹא יִקְרְאוּנִי אֲזִ

[H227](#)

'az

silloin he huutavat minua mutta en minä vastaa

[H7121](#)

jik-ra-'un-ni

[H3808](#)

ve-lo

[H6030](#)

'e-'e-neh;

[H7836](#)

je-sha-cha-run-ni,

[H3808](#)

ve-lo

mutta eivät minua löydä

[H4672](#)

jim-tza-'un-ni.

²⁹ בְּחָרוּ: לֹא יְהוֹה וְיִרְאֵת דַּעַת שְׂנְאוֹ כִּי- תַחַת

[H8478](#)

ta-chat

koska

[H3588](#)

ki-

kun

[H8130](#)

sa-ne-'u

he vihasivat opetusta

[H1847](#)

da-'at;

[H3374](#)

ve-jir-'at

ja pelkoa

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRAN

[H3808](#)

lo

eivät

[H977](#)

va-cha-ru.

valinneet

³⁰ תּוֹכַחְתִּי: כָּל- נְאֻזוֹ לַעֲצָתִי אָבוּ לֹא-

[H3808](#)

lo-

eivät

[H14](#)

'a-vu

he halunneet neuvojani

[H6098](#)

la-'a-tza-ti;

[H5006](#)

na-'a-tzu,

he halveksivat kaikki

[H3605](#)

kol-

[H8433](#)

to-chach-ti.

minun nuhteitani

³¹ וְיִאָּכְלוּ: וְיִמְמַעְצְתֵיהֶם דְּרָכֶם מִפְּרִי

[H398](#)

ve-jo-che-lu

siksi he saavat syödä hedelmiä

[H6529](#)

mip-pe-ri

hedelmiä

[H1870](#)

dar-kam;

tiensä

[H4156](#)

u-mi-mo-'a-tzo-tei-hem

ja neuvoistaan

[H7646](#)

jis-ba-'u.

saavat tarpeekseen

³² כִּי מְשׁוּבָת תְּהִיגְם וְשִׁלּוֹת תִּהְיֶה וְכִי

[H3588](#)

ki
sillä

[H4878](#)

me-shu·vat
luopumus

[H6612](#)

pe·ta·jim
yksinkertaiset

[H2026](#)

ta·har·gem;
tappaa

[H7962](#)

ve·shal·vat
ja hyvinvointi

[H3684](#)

ke·si·lim
tyhmien

תְּאַבְדֶּם:

[H6](#)

te·'ab·be·dem.
tuhoaa heidät

³³ וְשִׁמְעַתְּ פֶּרְעָה: מִפְּחַד וְשָׂאֵן בְּטַח יִשְׁכַּן לִי

[H8085](#)

ve·sho·me·a'
mutta joka kuuntelee minua

[H0](#)

li

[H7931](#)

jish·kon-

[H983](#)

be·tach;
turvassa

[H7599](#)

ve·sha·'a·nan,
ja on rauhassa

[H6343](#)

mip·pa·chad
pelolta

[H7451](#)

ra·'ah.
pahan

Peh

Sananlaskut 2 (Proverbs 2)

¹ אֶתֶּךָ: תִּצְפֹּן וְיִמָּצְאוּתִי אֲמַרִי תִקַּח אִם־בְּנִי

[H1121](#) [H518](#) [H3947](#) [H561](#) [H4687](#) [H6845](#) [H854](#)
be-ni 'im- tik-kach 'a-ma-rai; u-mitz-vo-tai, titz-pon 'it-tach.
poikani jos otat vastaan minun sanani käskyni säilytät itselläsi

² לְתַבּוּנָה: לְבֶךָ תִּטֶּה אֲזַנְךָ לְחֻכְמָה לְהִקְשִׁיב

[H7181](#) [H2451](#) [H241](#) [H5186](#) [H3820](#) [H8394](#)
le-hak-shiv la-cha-che-mah 'a-ze-ne-cha; tat-teh lib-be-cha, lat-te-vu-nah.
että annat kuulla viisautta korvasi ja taivutat sisimpäsi ymmärrykseen

³ קוֹלְךָ: תִּתֵּן לְתַבּוּנָה תִקְרָא לְבִינָה אִם־כִּי

[H3588](#) [H518](#) [H998](#) [H7121](#) [H8394](#) [H5414](#) [H6963](#)
ki 'im lab-bi-nah tik-ra; lat-te-vu-nah, tit-ten ko-le-cha.
sillä jos viisautta kutsut ja ymmärrystä anot ääneen

⁴ תַּחֲפֹשֶׁנָה: וְכִמְטָמוֹנִים כִּכְסֵף תִּבְקֹשֶׁנָה אִם־

[H518](#) [H1245](#) [H3701](#) [H4301](#) [H2664](#)
'im- te-vak-shen-nah chak-ka-sef; ve-cham-mat-mo-nim tach-pe-sen-nah.
jos etsit sitä kuin hopeaa kuin kätkeytä aarretta etsit

⁵ תִּמְצָא: אֱלֹהִים וְדַעַת יְהוָה יִרְאֵת תִּבִּין אֲזַ

[H227](#) [H995](#) [H3374](#) [H3068](#) [H1847](#) [H430](#) [H4672](#)
'az, ta-vin jir-'at JAH-WEH; ve-da-'at E-LO-HIM tim-tza.
silloin ymmärrät pelkäämisen JAHWEH HERRAN ja tuntemisen ELOHIM Jumalan löydät

⁶ וְתַבּוּנָה: דַּעַת מְפִיּוֹ חֻכְמָה יִתֵּן יְהוָה כִּי־

[H3588](#) [H3068](#) [H5414](#) [H2451](#) [H6310](#) [H1847](#) [H8394](#)
ki- JAH-WEH jit-ten choch-mah mip-piv, da-'at u-te-vu-nah.
sillä JAHWEH HERRA antaa viisautta Hänen suustaan tulee tieto ja ymmärrys

⁷ מִגֵּן תּוֹשִׁיָה לְיִשְׂרָאֵל יִצְפֹּן (כִּי יִצְפֹּן) ve-tza-fan ch

[H6845](#) [H3477](#) [H8454](#) [H4043](#)
jitz-pon laj-sha-rim tu-shi-jah; ma-gen,
on tallella kätkeytä vilpittömille tervettä viisautta Hän on kilpi niille

תָּם: לְהִלְכֵי

[H1980](#) [H8537](#)
le-ho-le-chei tom.
jotka vaeltavat viattomasti

⁸ (ק חֲסִידוֹ), (כ חֲסִידוֹ) וְדַרְךְ מִשְׁפָּט אַרְחֹת לְנֹצַר⁸

[H5341](#)

lin-tzor

Hän vartioi polut

[H734](#)

a-re-chot

[H4941](#)

mish-pat;

oikeuden

[H1870](#)

ve-de-rech

ja tietä

cha-si-dov

ch

[H2623](#)

cha-si-dav

uskollisten

q

יִשְׁמֹר:

[H8104](#)

jish-mor.

varjelee

⁹ מִמַּעַל כָּל־ אֲמֵי שָׁרִים וּמִשְׁפָּט צֶדֶק תִּבִּין אֶז⁹

[H227](#)

[H995](#)

'az, ta-vin

silloin ymmärrät

[H6664](#)

tze-dek

vanhurskauden ja tuomion

[H4941](#)

u-mish-pat;

[H4339](#)

u-mei-sha-rim,

ja oikeudenmukaisuuden koko

[H3605](#)

kol-

[H4570](#)

ma'gal-

polun

טוֹב:

[H2896](#)

tov.

hyvyyden

¹⁰ יָנַעַם: לְנַפְשְׁךָ וְדַעַת בְּלִבְךָ חֲכָמָה תִּבּוֹא כִי־

[H3588](#)

ki-

kun

[H935](#)

ta-vo

tulee

[H2451](#)

choch-mah

viisaus

[H3820](#)

ve-lib-be-cha;

sisimpääsi

[H1847](#)

ve-da'at,

ja tieto

[H5315](#)

le-naf-she-cha

sielullesi

[H5276](#)

jin'am.

on mieluinen

¹¹ תִּנְצַרְכָּה: תְּבוֹנָה עֲלֶיךָ תִּשְׁמֹר מְזַמָּה

[H4209](#)

me-zim-mah

harkitsevaisuus

[H8104](#)

tish-mor

varjelee

[H5921](#)

'a-lei-cha,

sinua

[H8394](#)

te-vu-nah

ymmärrys

[H5341](#)

tin-tze-rek-kah.

vartioi sinua

¹² תִּהְפְּכוֹת: מְדַבֵּר מֵאִישׁ רַע מִדָּרְךָ לְהַצִּילְךָ

[H5337](#)

le-hatz-tzi-le-cha

ne pelastavat sinut tieltä

[H1870](#)

mid-de-rech

[H7451](#)

ra';

pahuuden ja mieheltä

[H376](#)

me-'ish,

[H1696](#)

me-dab-ber

joka puhuu

[H8419](#)

tah-pu-chot.

petollisesti

¹³ חֲשֵׁךְ: בְּדַרְכֵי־ לְלַכֵּת יִשָּׂר אַרְחֹת הָעֲזָבִים

[H5800](#)

ha'o-ze-vim

siltä joka jättää

[H734](#)

a-re-chot

polut

[H3476](#)

jo-she;

suoruuden ja vaeltaa

[H1980](#)

la-le-chet,

[H1870](#)

be-dar-chei-

poluilla

[H2822](#)

cho-shech.

pimeyden

¹⁴ רַע: בְּתֵהֶפְכוֹת אִגְלוֹ. רַע לַעֲשׂוֹת הַשְּׂמִימִים

[H8056](#)

has·se·me·chim

niitä jotka iloitsevat tehdessään

[H6213](#)

la·'a·sot

[H7451](#)

ra';

[H1523](#)

ja·gi·lu,

pahaa riemuitsevat

[H8419](#)

be·tah·pu·chot

irstailuista

[H7451](#)

ra'.

pahan

¹⁵ בְּמַעְגְלוֹתָם: וְנִלְוִים עֲקָשִׁים אַרְחֲתִיהֶם אֲשֶׁר

[H834](#)

'a·sher

joiden

[H734](#)

'a·re·cho·tei·hem

tiet

[H6141](#)

'ik·ke·shim;

ovat kieroutuneet ja mutkaiset

[H3868](#)

u·ne·lo·zim,

[H4570](#)

be·ma'·ge·lo·tam.

heidän polkunsä

¹⁶ הַחֲלִיקָה: אֲמַרְיָה מִנְכַרְיָה זָרָה מֵאִשָּׁה לְהַצִּילָךְ

[H5337](#)

le·hatz·tzi·le·cha

se pelastaa sinut naisesta

[H802](#)

me·'ish·shah

[H2114](#)

za·rah;

vieraasta

[H5237](#)

min·na·che·ri·jah,

muukalaisesta

[H561](#)

'a·ma·rei·ha

joka sanoillaan

[H2505](#)

he·che·li·kah.

imartelee

¹⁷ אֶלֶּהִיָּה בְרִית וְאֶת־ נְעוּרֶיהָ אֶלּוֹף הַעֲזָבֶת

[H5800](#)

ha·'o·ze·vet

joka hylkää

[H441](#)

'al·luf

oppaan

[H5271](#)

ne·'u·rei·ha;

nuoruutensa

[H853](#)

ve·'et

ET

[H1285](#)

be·rit

ja liiton

[H430](#)

'E·LO·HEI·HA

ELOHEIHA Jumalansa

שְׂכַחָה:

[H7911](#)

sha·che·chah.

unohtaa

¹⁸ וְרָפְאִים וְאֶל־ בֵּיתָהּ מוֹת אֶל־ שְׂחָה כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H7743](#)

sha·chah

vaipuu alas kohti

[H413](#)

'el-

kohti

[H4194](#)

ma·vet

kuolemaa

[H1004](#)

bei·tah;

hänen huoneensa ja kohti

[H413](#)

ve·'el-

ja kohti

[H7496](#)

re·fa·'im,

kuolleiden haamuja

מַעְגְלוֹתֶיהָ:

[H4570](#)

ma·'ge·lo·tei·ha.

hänen polkunsä

¹⁹ אַרְחֹת יִשְׁיָגוּ וְלֹא־ יִשׁוּבוּן לָא־ בָּאִיָּה כָּל־

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H935](#)

ba·'ei·ha

jotka hänen luokseen menevät eivät

[H3808](#)

lo

eivät

[H7725](#)

je·shu·vun;

palaa

[H3808](#)

ve·lo-

eivätkä

[H5381](#)

jas·si·gu,

pysy

[H734](#)

a·re·chot

tiellä

חַיִּים:

[H2416](#)

chaj·jim.

elämän

²⁰ תִּשְׁמֹר: צְדִיקִים וְאֲרוֹחוֹת טוֹבִים בְּדַרְךְ תֵּלֵךְ לְמַעַן

[H4616](#)

le·ma'an,

sentähden

[H1980](#)

te·lech

vaella

[H1870](#)

be·de·rech

tiellä

[H2896](#)

to·vim;

hyvien

[H734](#)

ve·'a·re·chot

ja teistä

[H6662](#)

tzad·di·kim

vanhurskaiden

[H8104](#)

tish·mor.

pidä kiinni

²¹ בָּהֶ: וְנִתְּרוּ וְתַמִּימִים אֶרֶץ יִשְׁכְּנוּ יִשְׂרָאֵל כִּי־

[H3588](#)

ki-

sillä

[H3477](#)

je·sha·rim

oikeamieliset

[H7931](#)

jish·ke·nu-

asuvat

[H776](#)

'a·retz;

maassa

[H8549](#)

u·te·mi·mim,

ja nuhteettomat

[H3498](#)

jiv·va·te·ru

saavat jäädä sinne

[H0](#)

vah.

²² פ מִמֶּנָּה: יִסְחוּ וְבוֹגְדִים יִכְרְתוּ מֵאֶרֶץ וְרִשְׁעִים

[H7563](#)

u·re·sha'im

mutta jumalattomat

[H776](#)

me·'e·retz

maasta pois

[H3772](#)

jik·ka·re·tu;

hävitetään

[H898](#)

u·vog·dim,

ja petolliset

[H5255](#)

jis·se·chu

repäistään pois siitä

[H4480](#)

mi·men·nah.

Peh

Sananlaskut 3 (Proverbs 3)

1 לְבַרְךָ: יִצְרֹר וּמִצּוֹתַי תִּשְׁכַּח אֶל־ תּוֹרַתִי בְנֵי־

[H1121](#) [H8451](#) [H408](#) [H7911](#) [H4687](#) [H5341](#) [H3820](#)
be-ni to-ra-ti 'al- tish-kach; u-mitz-vo-tai, jitz-tzor lib-be-cha.
poikani opetustani / lakiani älä unohda ja käskyni säilytä sisimmässäsi

2 לָךְ: יוֹסִיפוּ וְשָׁלוֹם חַיִּים וּשְׁנוֹת יָמִים אַרְךָ כִּי־

[H3588](#) [H753](#) [H3117](#) [H8141](#) [H2416](#) [H7965](#) [H3254](#) [H0](#)
ki 'o-rech ja-mim u-she-not chaj-jim; ve-sha-lom, jo-si-fu lach.
sillä pitkän iän ja vuosia elämän ja rauhaa ne lisäävät sinulle

3 גְּרָרוּתְךָ עַל־ קִשְׁרִים יַעֲזֹבֶךָ אֶל־ וְאַמֶּת חֶסֶד־

[H2617](#) [H571](#) [H408](#) [H5800](#) [H7194](#) [H5921](#) [H1621](#)
che-sed ve'e-met, 'al- ja'az-vu-cha ka-she-rem 'al- gar-ge-ro-tei-cha;
armoa ja totuutta älä hylkää sido ne kaulallesi

לְבַרְךָ: לוֹחַ עַל־ כְּתָבֶם־

[H3789](#) [H5921](#) [H3871](#) [H3820](#)
ka-te-ven, 'al- lu-ach lib-be-cha.
kirjoita ne tauluun sydämesi

4 פּ וְאָדָם: אֱלֹהִים בְּעֵינַי טוֹב וְשִׁכְל־ חֵן וּמִצָּא־

[H4672](#) [H2580](#) [H7922](#) [H2896](#) [H5869](#) [H430](#) [H120](#) Peh
u-me-tza- chen ve-se-chel- tov; be-ei-nei E-LO-HIM ve'a-dam.
ja löydät armon ja ymmärryksen hyvän silmissä ELOHIM Jumalan ja ihmisten

5 אֶל־ בֵּינֵתְךָ וְאֶל־ לְבַרְךָ בְּכָל־ יְהוָה אֶל־ בְּטַח־

[H982](#) [H413](#) [H3068](#) [H3605](#) [H3820](#) [H413](#) [H998](#) [H408](#)
be-tach 'el- JAH-WEH be-chol lib-be-cha; ve'el- bi-na-te-cha, 'al-
turvaa JAHWEH HERRAAN koko sydämestäsi mutta ymmärrykseesi älä

תִּשְׁעֵן:

[H8172](#)
tish-sha'en.
nojaudu

6 אַרְחֻתְךָ: יִישַׁר וְהוּא דַעְהוּ דְרַכֶּיךָ בְּכָל־

[H3605](#) [H1870](#) [H3045](#) [H1931](#) [H3474](#) [H734](#)
be-chol de-ra-chei-cha da'e-hu; ve-hu, je-jash-she- 'o-re-cho-tei-cha.
kaikilla teilläsi tunne Hänet niin Hän ohjaa suoraan polkusi

⁷ וְיָסוּר יְהוָה אֶת־יָרָא בְּעֵינֶיךָ חָכָם תְּהִי אֶל־
[H408](#) [H1961](#) [H2450](#) [H5869](#) [H3372](#) [H853](#) [H3069](#) [H5493](#)
'al- te·hi cha·cham be·'ei·nei·cha; je·ra 'et- JAH·WEH ve·sur
älä ole viisas omissa silmissäsi pelkää ET JAHWEH HERRAA ja pysy pois

מַרְעַ:

[H7451](#)
me·ra'.
pahasta

⁸ לְעֵצְמוֹתֶיךָ: אֲשַׁקֵּי לְשַׁרְרֵךְ תְּהִי רַפְאוֹת־
[H7500](#) [H1961](#) [H8270](#) [H8250](#) [H6106](#)
rif·'ut te·hi le·sar·re·cha; ve·shik·kui, le·'atz·mo·tei·cha.
parantuminen se on navallesi ja virvoitusjuomaa luillesi

⁹ כָּל־אִמְרַאֲשִׁית מֵהוֹנֵךְ יְהוָה אֶת־כִּבְד־
[H3513](#) [H853](#) [H3068](#) [H1952](#) [H7225](#) [H3605](#)
kab·bed 'et- JAH·WEH me·ho·ne·cha; u·me·re·shit, kol-
kunnioita ET JAHWEH HERRAA varallisuudellasi ja ensihedelmällä kaikista

תְּבוֹאֲתֶךָ:

[H8393](#)
te·vu·'a·te·cha.
tuloistasi

¹⁰ פִּי־יִפְרָצוּ: יִקְבְּרֶיךָ וְתִירוֹשׁ שֶׁבַע אֶסְמִיךָ וְיִמְלְאוּ־
[H4390](#) [H618](#) [H7647](#) [H8492](#) [H3342](#) [H6555](#) Peh
ve·jim·mal·'u 'a·sa·mei·cha sa·va'; ve·ti·roosh, je·ka·vei·cha jif·ro·tzu.
niin täytyvät varastosi runsaudella ja uutta viiniä viinipuristimesi pursuaa

¹¹ תִּתְקַץ וְאֶל־תִּמְאַס אֶל־בְּנֵי יְהוָה מוֹסֵר
[H4148](#) [H3068](#) [H1121](#) [H408](#) [H3988](#) [H408](#) [H6973](#)
mu·sar JAH·WEH be·ni 'al- tim·'as; ve·'al- ta·kotz,
kuritusta JAHWEH HERRAN poikani älä pidä halpana äläkä inhoa

בְּתוֹכְחָתוֹ:

[H8433](#)
be·to·chach·to.
Hänen nuhdettaan

¹² אֶת־וְכֹחַ יְהוָה יֵאָהֵב אֲשֶׁר אֶת כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H853](#)

'et

[H834](#)

'a-sher
jota

[H157](#)

je'e-hav
rakastaa

[H3068](#)

JAH-WEH
JAHWEH HERRA

[H3198](#)

jo-chi-ach;

[H1](#)

u-che'av,

[H853](#)

'et-

niinkuin isä ET

בֵּן יִרְצֶה:

[H1121](#)

ben

[H7521](#)

jir'tzeh.

poikaansa johon Hän on mielistynyt

¹³ תְּבוּנָה: יִפְּיֵק וְאָדָם חֲכָמָה מִצָּא אָדָם אֲשֶׁר־י

[H835](#)

'ash-rei
siunattu on

[H120](#)

'a-dom
mies

[H4672](#)

ma-tza
joka löytää

[H2451](#)

choch-mah

viisauden

[H120](#)

ve'a-dam,
ja ihminen

[H6329](#)

ja-fik

joka on saanut ymmärryksen

[H8394](#)

te-vu-nah.

¹⁴ תְּבוּאָתָהּ: וְיִמְחָרוּץ כְּסָף מִסְחָר־סְחָרָה טוֹב כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H2896](#)

tov
parempi on sen hyöty

[H5504](#)

sach-rah

[H5505](#)

mis-se-char-
kuin voitto

[H3701](#)

ka-sef;
hopeasta

[H2742](#)

u-me-charutz,
ja kullasta

[H8393](#)

te-vu'a-tah.
saatava tulo

¹⁵ חֶפְצָיךָ וְכָל־ (ק מִפְּנִינִים) (כ מִפְּנִינִים) הִיא יְקָרָה

[H3368](#)

je-ka-rah
kallisarvoisempi Hän on

[H1931](#)

hi

mip-pe-ni-jim

ch

[H6443](#)

mip-pe-ni-nim;
jalokiviä

q

[H3605](#)

ve-chol
ja kaikki

[H2656](#)

cha-fa-tzei-cha,
toiveesi

בָּהּ: וְשׁוּר־לֹא

[H3808](#)

lo
ei

[H7737](#)

jish-vu-

[H0](#)

vah.

ole verrattavissa Häneen

¹⁶ עֲשָׂר׃ בְּשֵׁמֹאלָהּ בְּיַמִּינָהּ יָמִים אָרוּךְ

[H753](#)

'o-rech
pituus

[H3117](#)

ja-mim

[H3225](#)

bi-mi-nah;

[H8040](#)

bis-mo-lah,

[H6239](#)

'o-sher

ikäpäivien on Hänen oikeassa kädessään ja Hänen vasemmassa kädessään rikkaus

וְכָבוֹד:

[H3519](#)

ve-cha-vod.

ja kunnia

17 שְׁלוֹם: נְתִיבוֹתֶיהָ וְכָל־נְעָם דְרָכֶיהָ דְרָכֶיהָ

[H1870](#)

de-ra-chei-ha

Hänen tiensä

[H1870](#)

dar-chei-

ovat

[H5278](#)

no-'am;

miellyttäviä ja kaikki

[H3605](#)

ve-chol

Hänen askeleensa

[H5410](#)

ne-ti-vo-tei-ha

Hänen askeleensa

[H7965](#)

sha-lom.

rauha

18 וְתִמְכֶיהָ בָּהָ לַמַּחְזִיקִים הִיא חַיִּים עֵץ־

[H6086](#)

'etz-

puu

[H2416](#)

chaj-jim

elämän

[H1931](#)

hi

Hän on sille joka pitää kiinni

[H2388](#)

lam-ma-cha-zi-kim

Hänestä ja joka

[H0](#)

bah;

Hänestä ja joka

[H8551](#)

ve-to-me-chei-ha

Hänet säilyttää

פּ מְאֻשָּׁר:

[H833](#)

Peh

me-'ush-shar.

onnellinen on

19 שְׁמַיִם כּוֹנֵן אֶרֶץ יְסֹד־בְּחֻכְמָה יְהוָה

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRA

[H2451](#)

be-cha-che-mah

viisaudella

[H3245](#)

ja-sad-

on perustanut maan

[H776](#)

'a-retz;

maan

[H3559](#)

ko-nen

Hän on vahvistanut taivaat

[H8064](#)

ma-jim,

taivaat

בְּתַבּוּנָה:

[H8394](#)

bit-vu-nah.

ymmärryksellä

20 טָל: יִרְעֻפוּ־אֲנִשְׁחָקִים נִבְקָעוּ תְהוֹמוֹת בְּדַעְתּוֹ

[H1847](#)

be-da'to

Hänen taidolla

[H8415](#)

te-ho-mot

syvyidet

[H1234](#)

niv-ka-'u;

avataan

[H7834](#)

u-she-cha-kim,

ja pilvet

[H7491](#)

jir-'a-fu-

pudottavat

[H2919](#)

tal.

kasteen

21 וּמְזִמָּה: תְּשִׁיחַ נֹצֵר מֵעֵינָיִךְ וְלִזּוֹ אֵל־בְּנִי

[H1121](#)

be-ni

poikani

[H408](#)

'al-

älä

[H3868](#)

ja-lu-zu

niiden anna väistyä

[H5869](#)

me-'ei-nei-cha;

silmiesi edestä säilytä

[H5341](#)

ne-tzor

terve viisaus

[H8454](#)

tu-shi-jah,

ja harkinta

[H4209](#)

u-me-zim-mah.

22 לְגַרְגְּרֹתֶיךָ: אֲחֵן לְנַפְשְׁךָ חַיִּים וְיֵהִיוּ

[H1961](#)

ve-jih-ju

ne ovat

[H2416](#)

chaj-jim

elämä

[H5315](#)

le-naf-she-cha;

sielullesi

[H2580](#)

ve-chen,

ja armo

[H1621](#)

le-gar-ge-ro-tei-cha.

kaulallesi

23 תְּגֹּף: לֹא יִרְגְּלֶךָ דְרַכְּךָ לְבִטַח תִּלְךָ אֶז

[H227](#) [H1980](#) [H983](#) [H1870](#) [H7272](#) [H3808](#) [H5062](#)
'az te-lech la-ve-tach dar-ke-cha; ve-rag-le-cha, lo tig-gof.
silloin kuljet turvallisesti tietäsi ja jalkasi eivät kompastu

24 שְׁנֵיתֶךָ: וְעַרְבָה וְשָׁכַבְתָּ תִפְחָד לֹא־ תִשְׁכַּב אִם־

[H518](#) [H7901](#) [H3808](#) [H6342](#) [H7901](#) [H6149](#) [H8142](#)
'im- tish-kav lo- tif-chad; ve-sha-chav-ta, ve'a-re-vah she-na-te-cha.
kun menet makuulle et pelkää ja unesi on suloinen nukkuessasi

25 כִּי יִרְשָׁעִים וּמִשְׁאֵת פְּתָאִם מִפְּחַד תִּירָא אֶל־

[H408](#) [H3372](#) [H6343](#) [H6597](#) [H7722](#) [H7563](#) [H3588](#)
'al- ti-ra mip-pa-chad pit-'om; u-mish-sho-'at re-sha-'im, ki
älä pelkää pelkoa äkillistä tuhoutumista jumalattomien sillä

תָּבֵא:

[H935](#)
ta-vo.
se tulee

26 רַגְלֶךָ וְשָׁמַר בְּכַסְלֶךָ יְהִיָּה יְהוָה כִּי־

[H3588](#) [H3068](#) [H1961](#) [H3689](#) [H8104](#) [H7272](#)
ki- JAH-WEH jih-jeh ve-chis-le-cha; ve-sha-mar rag-le-cha
sillä JAHWEH HERRA on sinun luottamukseksi Hän varjelee sinun jalkaasi

מִלְּכָד:

[H3921](#)
mil-la-ched.
joutumasta vangituksi

27 (כ יְדִיךָ) לְאֵל בְּהֵיֹת מִבְּעַלְיוֹ טוֹב תִּמְנַע־ אֶל־

[H408](#) [H4513](#) [H2896](#) [H1167](#) [H1961](#) [H410](#) [ja-dei-cha ch](#)
'al- tim-na'- tov mib-be-'a-lav; bih-jot le-'EL
älä kiellä hyvää omastasi tarvitsevalta kun EL Jumala

לְעֲשׂוֹת: (ק יְדִיךָ)

[H3027](#) [H6213](#)
ja-de-cha q la-'a-sot.
käsiisi vallan on antanut tehdä sen

28 וּמָחָר וָשׁוּב לָךְ (ק לְרַעֲךָ) (כ לְרַעֲיָךְ) תֵּאמַר אֵל-

[H408](#)
'al-
älä

[H559](#)
to·mar
sano

le·re·'ei·cha ch

[H7453](#)
le·re·'a·cha
tarvitsevalle

q

[H1980](#)
lech
mene

[H7725](#)
va·shuv
ja palaa

[H4279](#)
u·ma·char
huomenna

אֶתְּךָ: וְיֵשׁ אֵתְּךָ

[H5414](#)
'et·ten,

[H3426](#)
ve·jesh

[H854](#)
'it·tach.

minä annan kun se olemassa on sinulla

29 לָבֵטַח יוֹשֵׁב וְהוּא־ רָעָה רַעְךָ עַל־ תַּחְרֹשׁ אֵל-

[H408](#)
'al-
älä

[H7451](#)
ta·cha·rosh
ahdinkoa

[H5921](#)
'al-

[H7453](#)
re·'a·cha
kumppanillesi

[H2790](#)
ra·'ah;

[H1931](#)
ve·hu-

[H3427](#)
jo·shev
asuu

[H983](#)
la·ve·tach
turvallisesti

אֶתְּךָ:

[H854](#)

'it·tach.

sinun luonasi

30 לֹא אִם־ חֲנָם אָדָם עִם־ (ק תַּרְיִב) (כ תַּרּוּב) אֵל-

[H408](#)
'al-
älä

ta·rov

ch

[H7378](#)
ta·riv
riitele

q

[H5973](#)
'im-
kanssa

[H120](#)
'a·dam
ihmisten

[H2600](#)
chin·nam;
ilman syytä jos

[H518](#)
'im-
lo

[H3808](#)
lo
he eivät

רָעָה: גְּמַלְךָ

[H1580](#)

ge·ma·le·cha
sinulle tee

[H7451](#)
ra·'ah.
pahaa

31 בְּכֹל־ תִּבְחָר וְאֵל־ חֲמָס בְּאִישׁ תִּקְנֵא אֵל-

[H408](#)
'al-
älä

[H7065](#)
te·kan·ne
ole kateellinen

[H376](#)
be·'ish
miehelle

[H2555](#)
cha·mas;
väkivaltaiselle ja

[H408](#)
ve·'al-

[H977](#)
tiv·char,
valitse

[H3605](#)
be·chol
mitään kaikista

דְּרָכָיו:

[H1870](#)

de·ra·chav.

hänen teistään

³² יְשָׁרִים וְאֶת־ נְלוֹז׃ יְהוָה תּוֹעֲבַת כִּי׃
H3588 H8441 H3068 H3868 H853 H3477
ki to'a·vat JAH·WEH na·loz; ve'et je·sha·rim
sillä kauhistus on JAHWEH HERRALLE kieroutunut ET mutta oikeamielisten

סוּדוֹ׃

H5475
so·do.
kanssa läheisyys

³³ צְדִיקִים וְנֹה רָשָׁע בְּבֵית יְהוָה מְאֵרַת׃
H3994 H3068 H1004 H7563 H5116 H6662
me'e·rat JAH·WEH be·veit ra·sha'; u·ne·veh tzad·di·kim
kirus JAHWEH HERRAN on huoneessa jumalattoman mutta asuinsijaa vanhurskaiden

יְבָרֵךְ׃

H1288
je·va·rech.
Hän siunaa

³⁴ (ק וְלִעֲנֹוֹיִם) (כ וְלִעֲנִיִּים) וְלִיץ הוּא־ לְלִצִּים אִם־
H518 H3887 H1931 H3887 ve·la·a·ni·jim ch H6041 q
'im- lal·le·tzim hu- ja·litz; ve·la·a·na·vim,
jos pilkkaat Hän sinua pilkkaa mutta nöyrille

חֵן׃ יְתֵן־

H5414 H2580
jit·ten- chen.
Hän antaa armon

³⁵ פ קָלוֹן׃ מֵרִים אֲכִסִּילִים׃ יִנְחָלוּ חֲכָמִים כְּבוֹד׃
H3519 H2450 H5157 H3684 H7311 H7036 Peh
ka·vod cha·cha·mim jin·cha·lu; u·che·si·lim, me·rim ka·lon.
kirkkauden viisaat perivät mutta tyhmien tarjolla on häpeä

Sananlaskut 4 (Proverbs 4)

1. בִּינָה: לְדַעַת וְהִקְנִישׁוּבוּ אֵב מוֹסֵר בְּנִים שְׁמֵעוּ.

[H8085](#) [H1121](#) [H4148](#) [H1](#) [H7181](#) [H3045](#) [H998](#)
shim-'u va-nim mu-sar 'av; ve-hak-shi-vu, la-da-'at bi-nah.
kuunnelkaa lapset opetusta isän ja ottakaa vastaan tunteaksenne viisauden

2. תַּעֲזֹבוּ: אֶל־ תּוֹרָתִי לָכֶם נָתַתִּי טוֹב לְקַח כִּי

[H3588](#) [H3948](#) [H2896](#) [H5414](#) [H0](#) [H8451](#) [H408](#) [H5800](#)
ki le-kach tov na-tat-ti la-chem; to-ra-ti, 'al- ta-'a-zou.
sillä opetuksen hyvän minä annan teille lakiani / opetustani älkää hylätkö

3. אֲמִי: לִפְנֵי וְיֹחִיד גַּר לְאָבִי הֵיְתִי בֵן כִּי־

[H3588](#) [H1121](#) [H1961](#) [H1](#) [H7390](#) [H3173](#) [H6440](#) [H517](#)
ki- ven ha-ji-ti le-'a-vi; rach ve-ja-chid, lif-nei 'im-mi.
sillä poika minä olin isäni herkkä ja ainoa kasvojen edessä äitini

4. מְצוֹתַי שְׁמֹר לְבָבְךָ דְבַרִּי וְתִמְךָ־ לִי וְיִאמָר וַיִּרְנֵי

[H3384](#) [H559](#) [H0](#) [H8551](#) [H1697](#) [H3820](#) [H8104](#) [H4687](#)
vai-jo-re-ni, vai-jo-mer li, jit-moch- de-va-rai lib-be-cha; she-mor mitz-vo-tai
hän opetti ja sanoi minulle pidä kiinni sanoistani sisimmässäsi pidä käskyni

וְיֹחִיה:

[H2421](#)
vech-jeh.
niin elät

5. תֵּט וְאֶל־ תִּשְׁכַּח אֶל־ בִּינָה קְנִיה חֲכָמָה קְנִיה

[H7069](#) [H2451](#) [H7069](#) [H998](#) [H408](#) [H7911](#) [H408](#) [H5186](#)
ke-neh choch-mah ke-neh vi-nah; 'al- tish-kach ve-'al- tet,
hanki viisautta hanki ymmärrystä älä unohda niitä ja älä käänny pois

פִּי: מֵאֲמָרִי־

[H561](#) [H6310](#)
me-'im-rei- fi.
sanoista suuni

6. וְתִצְרַךְ: אֶהְבֶּה וְתִשְׁמַרְךָ תַּעֲזֹבָה אֶל־

[H408](#) [H5800](#) [H8104](#) [H157](#) [H5341](#)
'al- ta-'az-ve-ha ve-tish-me-re-ka; 'e-ha-ve-ha ve-titz-tze-re-ka.
älä hylkää Häntä niin Hän varjelee sinua rakasta Häntä niin Hän suojelee sinua

7 קִנְיָה קִנְיֹנְךָ וּבְכָל־ חֲכָמָה קִנְיָה חֲכָמָה רֵאשִׁית

[H7225](#)
re-shit
alku

[H2451](#)
choch-mah
viisauden

[H7069](#)
ke-neh
hanki

[H2451](#)
choch-mah
viisautta

[H3605](#)
u-ve-chol
ja kaikella

[H7075](#)
kin-ja-ne-cha,
varallisuudellasi

[H7069](#)
ke-neh
hanki

בִּינָה:

[H998](#)
vi-nah.
ymmärrystä

8 תַּחֲבֹקְנָה: כִּי תַכְבְּדֶךָ וְתִרְוַמְמֶךָ סִלְסֵלָה

[H5549](#)
sal-se-le-ha
korota Häntä

[H7311](#)
u-te-rom-me-ka;
niin Hän korottaa sinut

[H3513](#)
te-chab-be-de-cha,
Hän kunnioittaa sinua

[H3588](#) [H2263](#)
ki
te-chab-be-ken-nah.
suljet Hänet syliisi

9 תִּמְגֵּנְךָ: תִּפְאַרֶת עֲטֹרֶת חַן לְוִית־ לְרֵאשִׁיף תִּתֵּן

[H5414](#)
tit-ten
Hän antaa päähäsi

[H7218](#)
le-ro-she-cha

[H3880](#)
liv-jat-
seppeleen

[H2580](#) [H5850](#)
chen; 'a-te-ret
armon kruunun

[H8597](#)
tif-'e-ret
kunnian

[H4042](#)
te-mag-ge-ne-ka.
Hän lahjoittaa

10 חַיִּים: שָׁנוֹת לְךָ וְיָרְבוּ אִמְרֵי וְקַח בְּנֵי שְׁמַע

[H8085](#)
she-ma'
kuule

[H1121](#) [H3947](#)
be-ni ve-kach
poikani ja ota vastaan

[H561](#)
'a-ma-rai;
minun sanani

[H7235](#)
ve-jir-bu
ja lisääntyvät

[H0](#) [H8141](#)
le-cha, she-not
sinulle vuodet

[H2416](#)
chajjim.
elämäsi

11 יֵשֶׁר: בְּמַעְגְּלֵי־ הַדְּרָכֹתֶיךָ הִרְתִּיךָ חֲכָמָה בְּדַרְךְ

[H1870](#)
be-de-rech
tietä

[H2451](#)
choch-mah
viisauden

[H3384](#)
ho-re-ti-cha;
minä opetan

[H1869](#)
hid-rach-ti-cha,
johdatan sinut

[H4570](#)
be-ma'ge-lei-
poluille

[H3476](#)
jo-she-
suorille

12 תִּכְשֵׁל: לֹא תָרוּץ וְאִם־ צַעֲדֶךָ יִצֵּר לֹא־ בְּלִכְתֶּךָ

[H1980](#)
be-lech-te-cha
kun kuljet niillä

[H3808](#)
lo-
eivät

[H3334](#)
je-tzar
joudu ahtaalle

[H6806](#)
tza-'a-de-cha;
askeleesi

[H518](#)
ve-'im-
ja jos

[H7323](#)
ta-rutz,
juokset

[H3808](#)
lo
et

[H3782](#)
tik-ka-shel.
kompastu

13 תִּיִיךָ: הִיא כִּי־ נִצְרָה תִּרְפָּא אֶל־ בְּמוֹסָר הַחֲזֵק

[H2388](#)
ha-cha-zek
pidä tiukasti kiinni

[H4148](#)
bam-mu-sar
opetuksesta

[H408](#)
'al-
älä

[H7503](#)
te-ref;
luovu siitä

[H5341](#)
nitz-tze-re-ha,
säilytä se

[H3588](#)
ki-
sillä

[H1931](#)
hi
Hän

[H2416](#)
chaj-jei-cha.
on elämäsi

¹⁴ בְּדַרְךָ תֵּאֲנֹשֶׁר וְאֶל־ תִּבָּא אֶל־ רְשָׁעִים בְּאֶרֶח

[H734](#)

be'o-rach
tielle

[H7563](#)

re-sha'im
väärintekijöiden älä

[H408](#)

'al-

[H935](#)

ta-vo;
astu

[H408](#)

ve'al-
ja älä

[H833](#)

te'ash-sheer,
kulje

[H1870](#)

be-de-rech
tiellä

רָעִים:

[H7451](#)

ra'im.
pahojen

¹⁵ וְעָבֹר: מֵעַלְיוֹ שְׁטֵה בּוֹ תֵעָבֵר־ אֶל־ פְּרָעָהּ.

[H6544](#)

pe-ra'e-hu
vältä sitä

[H408](#)

'al-
älä

[H5674](#)

ta'a-vor-
kulje pitkin

[H0](#)

bo;
sitä

[H7847](#)

se-teh
käännny pois siltä

[H5921](#)

me'a-lav

[H5674](#)

va'a-vor.
ja mene ohi

¹⁶ וְנִגְזְלָה וְיָרְעוּ לָא אָם־ וְשָׁנוּ לָא כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H3808](#)

lo
eivät

[H3462](#)

jish-nu
he saa nukutuksi jos

[H518](#)

'im-

[H3808](#)

lo
eivät

[H7489](#)

ja-re'u;

he ole tehneet pahaa ja se vie heiltä

[H1497](#)

ve-nig-ze-lah

וְיִכְשִׁילוּ: (כ) וְיִכְשִׁלוּ לָא אָם־ שְׁנָתָם ק

[H8142](#)

na-tam,
unet

[H518](#)

'im-
jos

[H3808](#)

lo
eivät

jich-sho-lu

[H3782](#)

jach-shi-lu.

he saa lankeamaan ketään

q

¹⁷ וְשִׁתּוֹ: חֲמָסִים וַיִּין רָשָׁע לָחֵם לְחָמוֹ כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H3898](#)

la-cha-mu
he syövät

[H3899](#)

le-chem
leipänään

[H7562](#)

re-sha';
pahuutta

[H3196](#)

ve-jein
ja viininään

[H2555](#)

cha-ma-sim
väkivaltaa

[H8354](#)

jish-tu.
juovat

¹⁸ נִכּוֹן עַד־ וְאֹר הוֹלֵךְ נֶגֶה כְּאֹר צְדִיקִים וְאֶרֶח

[H734](#)

ve'o-rach
mutta polku

[H6662](#)

tzad-di-kim
vanhurskaan

[H216](#)

ke'or
on kuin valo

[H5051](#)

no-gah;

[H1980](#)

ho-lech
joka johdattaa ja valo

[H215](#)

va'or,
kunnes asti

[H5704](#)

'ad-

[H3559](#)

ne-chon
kirkastuu se

הַיּוֹם:

[H3117](#)

haj-jom.
päivään valoisaan

19 פּ כִּשְׁלוֹ: בְּמָה יִדְעוּ לֹא כְּאִפְּלֵה רְשָׁעִים דְּרָךְ

[H1870](#) [H7563](#) [H653](#) [H3808](#) [H3045](#) [H4100](#) [H3782](#) Peh
de-rech re-sha'im ka'a-fe-lah; lo ja-de'u, bam-meh jik-ka-she-lu.
tie jumalattomien on pimeys eivät he tiedä mihin he lankeavat

20 אֲזַנְךָ: הֵט־ לְאֶמְרֵי הַקְּשִׁיבָה לְדַבְרֵי בְּנֵי

[H1121](#) [H1697](#) [H7181](#) [H561](#) [H5186](#) [H241](#)
be-ni lid-va-rai hak-shi-vah; la'a-ma-rai, hat- 'a-ze-ne-cha.
poikani sanojani kuuntele puheisiini kallista korvasi

21 לְבַבְךָ: בְּתוֹךְ שְׁמֵרִם מֵעֵינֶיךָ וְלִזְוֹ אֵל-

[H408](#) [H3868](#) [H5869](#) [H8104](#) [H8432](#) [H3824](#)
'al- jal-li-zu me-'ei-nei-cha; me-rem, be-toch le-va-ve-cha.
älä päästä pois niitä silmistäsi säilytä ne syvällä sisimmässäsi

22 מְרִפָּא: בְּשָׂרוֹ וְלִכְל־ לְמַצְאֵיהֶם הֵם חַיִּים כִּי-

[H3588](#) [H2416](#) [H1992](#) [H4672](#) [H3605](#) [H1320](#) [H4832](#)
ki- chaj-jim hem le-mo-tze-'ei-hem; u-le-chol- be-sa-ro mar-pe.
sillä elämä ne ovat jotka ne löytävät ja koko ruumiin parantumiseksi

23 חַיִּים: תּוֹצְאוֹת מִמֶּנּוּ כִּי- לְבַבְךָ נִצֵּר מִשְׁמֵר מְכַל-

[H3605](#) [H4929](#) [H5341](#) [H3820](#) [H3588](#) [H4480](#) [H8444](#) [H2416](#)
mik-kol mish-mor ne-tzor lib-be-cha; ki- mi-men-nu, totz-'ot chaj-jim.
kaikella ahkeruudella varjele sisimpäsi sillä siellä on lähde elämän

24 הֲרַחֵק שְׂפָתַיִם וְלִזּוֹת פֶּה עֲקֻשׁוֹת מִמֶּךָ הֵסֵר

[H5493](#) [H4480](#) [H6143](#) [H6310](#) [H3891](#) [H8193](#) [H7368](#)
ha-ser mi-me-cha 'ik-ke-shut peh; u-le-zut fa-ta-jim, har-chek
poista itsestäsi petollisuus suusi ja vääritys huulten karkoita kauas

מִמֶּךָ:

[H4480](#)
mi-me-ka.
itsestäsi

25 נִגְדְּךָ: יִישְׂרוּ אֶעֱפֹפֶיךָ יְבִיטוּ לְנִכְח עֵינֶיךָ

[H5869](#) [H5227](#) [H5027](#) [H6079](#) [H3474](#) [H5048](#)
'ei-nei-cha le-no-chach jab-bi-tu; ve-'af-'ap-pei-cha, jaj-shi-ru neg-de-cha.
silmäsi eteesi katsokoon ja silmäluomesi olkoon suunnattu eteenpäin

²⁶ יִכְנוּ: דְּרָכֶיךָ יִכְלֹ- רַגְלֶךָ מֵעַגְל פִּלִּס

[H6424](#)

pal·les

tee tasaiseksi polut

[H4570](#)

ma'gal

[H7272](#)

rag·le·cha;

jaloillesi

[H3605](#)

ve·chol

ja kaikilla teilläsi

[H1870](#)

de·ra·chei·cha

ole vakaa

[H3559](#)

jik·ko·nu.

²⁷ מִרְעָ: רַגְלֶךָ הִסֵּר וּשְׂמֹאֹל יִמִּין תִּטֹּ- אֶל-

[H408](#)

'al-

älä

[H5186](#)

tet-

käännä

[H3225](#)

ja·min

oikealle

[H8040](#)

u·se·mol;

ja vasemmalle

[H5493](#)

ha·ser

käännä pois jalkasi

[H7272](#)

rag·le·cha

[H7451](#)

me·ra'.

pahasta

Sananlaskut 5 (Proverbs 5)

¹ אֲזַנְךָ: הֵט־ לְתַבּוּנָתִי הֶקְשִׁיבָה לְחַכְמַתִּי בְּנִי

[H1121](#) [H2451](#)

be-ni le·cha·che·ma·ti
poikani kuuntele

[H7181](#)

hak·shi·vah;
viisauttani

[H8394](#)

lit·vu·na·ti,
ymmärrykseni puoleen

[H5186](#)

hat-
kallista

[H241](#)

'a·ze·ne·cha.
korvasi

² וְיִנְצְרוּ: שְׂפָתֶיךָ וְדַעַת מְזֻמּוֹת לְשִׁמּוֹר

[H8104](#)

li·she·mor
pitääksesi

[H4209](#)

me·zim·mot;
harkinnan

[H1847](#)

ve·da·'at,
ja tiedon

[H8193](#)

se·fa·tei·cha
huulillasi

[H5341](#)

jīn·tzo·ru.
säilyttäisit

³ מִשְׁמֵן וְחֶלֶק זָרָה שְׂפִיתִי תִטְפְּנָה נֶפֶת כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H5317](#)

no·fet
hunajaa

[H5197](#)

tit·to·fe·nah
pisaroivat

[H8193](#)

sif·tei
huulet

[H2114](#)

za·rah;
vieraan naisen

[H2509](#)

ve·cha·lak
ja pehmeämmät ovat

[H8081](#)

mish·she·men
kuin öljy

חֲכָה:

[H2441](#)

chik·kah.

hänen suunsa suudelmat

⁴ פִּיּוֹת: כְּחֶרֶב חֲדָה כְּלַעֲנָה מָרָה וְאַחֲרֵיתָהּ

[H319](#)

ve·'a·cha·ri·tah
mutta lopulta hän on karvas

[H4751](#)

ma·rah
kuin koiruoho

[H3939](#)

chal·la·'a·nah;
kuin koiruoho

[H2299](#)

chad·dah,
terävä

[H2719](#)

ke·che·rev
kuin miekka

[H6310](#)

pi·jot.
kaksiteräinen

⁵ וְתִמְכּוּ: צְעָדֶיהָ וְשֵׂאוֹל מוֹת יִרְדּוֹת רַגְלֶיהָ

[H7272](#)

rag·lei·ha
hänen askeleensa kulkevat alas

[H3381](#)

jo·re·dot
kuolemaan

[H4194](#)

ma·vet;
sheoliin / tuonelaan

[H7585](#)

she·ol,
hänen askeleensa johtavat

[H6806](#)

tze·'a·dei·ha

[H8551](#)

jīt·mo·chu.

⁶ פִּי תִדַע: לֹא מַעֲגַלְתִּיהָ נָעוּ תַפְלִיס פֶּן־ חַיִּים אַרְחַ

[H734](#)

'o·rach
tietä

[H2416](#)

chaj·jim
elämän

[H6435](#)

pen-
ei

[H6424](#)

te·fal·les;
hän mietti

[H5128](#)

na·'u
horjuvat

[H4570](#)

ma·'ge·lo·tei·ha,
hänen askeleensa

[H3808](#)

lo
eikä

[H3045](#)

te·da'.
hän sitä tiedä

Peh

⁷ פִּי: מֵאֲמָרֵי־ וְתִסְוְרוּ וְאַל־ לִי שִׁמְעוּ־ בְּנִים וְעַתָּה

[H6258](#)

ve·'at·tah
ja nyt

[H1121](#)

va·nim
lapseni

[H8085](#)

shim·'u-
kuunnelkaa

[H0](#)

li;
minua ja älkää

[H408](#)

ve·'al-
poiketko pois

[H5493](#)

ta·su·ru,
sanoista

[H561](#)

me·'im·rei-
sanoista

[H6310](#)

fi.
suuni

⁸ בֵּיתָהּ: פֶּתַח אֶל־ תִּקְרָב וְאֶל־ דְּרָכָךָ מֵעַלְיָהּ הֲרַחֵק

[H7368](#)

har·chek

pidä kaukana

[H5921](#)

me·'a·lei·ha

hänen luotaan

[H1870](#)

dar·ke·cha;

tiesi

[H408](#)

ve·'al-

ja älä

[H7126](#)

tik·rav,

lähesty

[H413](#)

'el-

[H6607](#)

pe·tach

ovea

[H1004](#)

bei·tah.

hänen talonsa

⁹ הוֹדֵךְ לְאַחֲרַיִם תִּתֶּן פֶּן־

[H6435](#)

pen-

ettet

[H5414](#)

tit·ten

antaisi

[H312](#)

la·'a·che·rim

muille

[H1935](#)

ho·de·cha;

hyvyttäsi / kauneuttasi / loistoasi ja vuosiasi

אִשְׁנֹתֶיךָ

[H8141](#)

u·she·no·tei·cha,

לְאַחֲזָרִי:

[H394](#)

le·'ach·za·ri.

julmille

¹⁰ נִכְרִי: בְּבֵית אֶעֱצְבֶיךָ כֹּחֶךָ זָרִים יִשְׁבְּעוּ פֶּן־

[H6435](#)

pen-

etteivät täyttäisi

[H7646](#)

jis·be·'u

[H2114](#)

za·rim

muukalaisia omaisuutesi / voimasi ja työsi

[H3581](#)

ko·che·cha;

[H6089](#)

va·'a·tza·vei·cha,

[H1004](#)

be·veit

taloa

[H5237](#)

na·che·ri.

vieraan

¹¹ וְשִׂאֲרָךְ: בְּשֵׁרְךָ בְּכָלֹת בְּאַחֲרֵי־תֶךָ וְנָהַמְתָּ

[H5098](#)

ve·na·ham·ta

ja huokaisit

[H319](#)

ve·'a·cha·ri·te·cha;

ja lopulta

[H3615](#)

bich·lot

uupuisi

[H1320](#)

be·sa·re·cha, u·she·'e·re·cha.

ruumiisi

[H7607](#)

ja lihasi

¹² לְבִי: נֶאֱזַץ וְתוֹכַחַת מוֹסֵר שְׂנֵאתִי אֵיךְ וְאַמְרֹתַי

[H559](#)

ve·'a·mar·ta,

ja sanot

[H349](#)

'eich

miksi

[H8130](#)

sa·ne·ti

vihasin

[H4148](#)

mu·sar;

nuhdetta

[H8433](#)

ve·to·cha·chat,

ja opetusta

[H5006](#)

na·'atz

halveksin sisimmässäni

[H3820](#)

lib·bi.

¹³ הִטִּיתִי לֹא־ וְלִמְלַמְדֵי מוֹרֵי בְּקוֹל שְׁמַעְתִּי וְלֹא־

[H3808](#)

ve·lo·sha-

ja en

[H8085](#)

ma·'ti

kuunnellut

[H6963](#)

be·kol

ääntä

[H3384](#)

mo·rai;

opettajieni ja kallistanut

[H3925](#)

ve·lim·lam·me·dai,

lo-

[H3808](#)

en

[H5186](#)

hit·ti·ti

neuvonantajille

אֲזַנִּי:

[H241](#)

'a·ze·ni.

korviani

¹⁴ וְעֵדָה: קָהָל בְּתוֹךְ רָע בְּכָל־ הַיְיָתִי כְּמַעַט

[H4592](#)

kim'at
melkein

[H1961](#)

ha·ji·ti
minä olin

[H3605](#)

ve·chol-
kaikessa

[H7451](#)

ra';
pahassa keskellä

[H8432](#)

be·toch

[H6951](#)

ka·hal

kokousta ja väkijoukkoa

[H5712](#)

ve'e·dah.

¹⁵ בְּאַרְךָ: מִתּוֹךְ אֲנֻזִלִים מְבוֹרָךְ מִיָּם שְׁתֵּה־

[H8354](#)

she·teh-
juo

[H4325](#)

ma·jim
vettä

[H953](#)

mib·bo·re·cha;
säiliöstäsi

[H5140](#)

ve·no·ze·lim,
ja joka virtaa

[H8432](#)

mit·toch
keskeltä

[H875](#)

be'e·re·cha.
kaivoasi

¹⁶ מִיָּם: פִּלְגֵי־ בְּרַחְבּוֹת חוֹצָה מֵעִנְתִּיךָ יְפוּצוּ.

[H6327](#)

ja·fu·tzu
virtaisiko

[H4599](#)

ma'·je·no·tei·cha
lähteesi

[H2351](#)

chu·tzah;
kaduille

[H7339](#)

ba·re·cho·vot,
aukioilla

[H6388](#)

pal·gei-
purot

[H4325](#)

ma·jim.
vetesi

¹⁷ אֶתְךָ: לְזָרִים וְאִין לְבַדְּךָ לָךְ יְהִיוּ־

[H1961](#)

jih·ju-
olkoon

[H0](#)

le·cha
ne

[H905](#)

le·vad·de·cha;
yksin sinun

[H369](#)

ve'·ein
ja ei

[H2114](#)

le·za·rim
vieraan

[H854](#)

'it·tach.
kanssa yhdessä

¹⁸ נְעוּרְךָ: מֵאַשְׁתּוֹ שְׂמַח בְּרוּךְ מִקּוֹרְךָ יְהִי־

[H1961](#)

je·hi-
olkoon

[H4726](#)

me·kor·cha
lähteesi

[H1288](#)

va·ruch;
siunattu

[H8055](#)

u·se·mach,
ja iloitse

[H802](#)

me'·e·shet
vaimosta

[H5271](#)

ne'·u·re·cha.
nuoruutesi

¹⁹ בְּכָל־ יְרוּךָ דְדִיָּה חֵן וְיַעֲלֶת־ אֶהְבִּים אֵילֶת

[H365](#)

'ai·je·let
peura

[H158](#)

'a·ha·vim,
rakastava

[H3280](#)

ve·ja·'a·lat-
ja kauris

[H2580](#)

chen

viehättävä hänen rintansa tyydyttäköön sinut kaiken

[H1717](#)

dad·dei·ha

[H7301](#)

je·rav·vu·cha

[H3605](#)

ve·chol-

תָּמִיד: תְּשֻׁגָה בְּאַהֲבָתָה עֵת

[H6256](#) [H160](#)

'et;
aikaa

[H7686](#)

tish·geh

[H8548](#)

ta·mid.

²⁰ נְכַרְיָה: חֵק וְתַחֲבֵק בְּזָרָה בְּנִי תְשֻׁגָה וְלָמָּה

[H4100](#)

ve·lam·mah
miksi

[H7686](#)

tish·geh
hurmaantuisit

[H1121](#)

ve·ni
poikani

[H2114](#)

ve·za·rah;
vieraaseen

[H2263](#)

u·te·chab·bek,
ja hyväilisit

[H2436](#)

chek
rintoja

[H5237](#)

na·che·ri·jah.
vieraan

²¹ וְכָל־אִישׁ דְּרָכָיו יְהוָה עֵינָיו נֹכַח כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H5227](#)

no·chach
ovat

[H5869](#)

'ei·nei
silmiensä edessä

[H3069](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRAN

[H1870](#)

dar·chei-
tiet

[H376](#)

'ish;
miehen

[H3605](#)

ve·chol
ja kaikki

מִפְּלִס׃ מַעֲגַלְתָּיו

[H4570](#)

ma'·ge·lo·tav
hänen askeleensa

[H6424](#)

me·fal·les.
Hän punnitsee

²² חֲטָאתוֹ וּבְחַבְלָיו הֲרַשַׁע אֶת־! לְכַדְנוּ עֲוֹנוֹתָיו

[H5771](#)

a·vo·no·tav,
vääräys

[H3920](#)

jil·ke·du·no
vangitsee

[H853](#)

'et-
ET

[H7563](#)

ha·ra·sha';
vääräyden tekijän ja tarttuu kiinni

[H8551](#)

u·ve·chav·lei

[H2403](#)

chat·ta·to,

syntiensä

יְתִמָּךְ׃

[H2256](#)

jit·ta·mech.
siteisiin

²³ וְשָׁגָה׃ אֲוִלְתּוֹ וּבְרֹב מוֹסָר בְּאֵין יָמוּת הוּא

[H1931](#)

hu,
hän

[H4191](#)

ja·mut
kuolee

[H369](#)

be·'ein
ilman

[H4148](#)

mu·sar;
nuhdetta

[H7230](#)

u·ve·ro

ja runsaassa

[H200](#)

iv·val·to

hulluudessaan

[H7686](#)

jish·geh.

hän eksyy harhaan

פ

Peh

Sananlaskut 6 (Proverbs 6)

1 כְּפִיךָ: לִזְרֹךְ תִּקְעֶתָ לְרַעְךָ עֲרַבְתָּ אִם־בְּנִי

[H1121](#) [H518](#) [H6148](#) [H7453](#) [H8628](#) [H2114](#) [H3709](#)
be-ni 'im- 'a-rav-ta le-re'e-cha; ta-ka'ta laz-zar kap-pe'i-cha.
poikani jos olet taannut ystävääsi lyönyt vieraalte kättäsi

2 פִּיךָ: בְּאִמְרֵי־נִלְכָדְתָּ פִיךָ בְּאִמְרֵי־נוֹקְשֵׁת

[H3369](#) [H561](#) [H6310](#) [H3920](#) [H561](#) [H6310](#)
no-kash-ta ve-'im-rei-fi-cha; nil-kad-ta, be-'im-rei-fi-cha.
kietoutunut sanoilla suusi joutunut kiinni sanoista suusi

3 רַעְךָ בְּכַף־בָּאתָ כִּי וְהִנָּצַל בְּנִי אִפְּוֹא זֹאת עֲשֵׂה

[H6213](#) [H2063](#) [H645](#) [H1121](#) [H5337](#) [H3588](#) [H935](#) [H3709](#) [H7453](#)
'a-seh zot e-fo be-ni ve-hin-na-tzel, ki va-ta ve-chaf-re-'e-cha;
tee tämä siis poikani ja vapauta itsesi sillä olet joutunut käsiin ystävääsi

רַעֲיָךָ: וְרָהַב הִתְרַפֵּס לְךָ

[H1980](#) [H7511](#) [H7292](#) [H7453](#)
lech hit-rap-pes, u-re-hav re-'ei-cha.
mene nöyrry ja vakuuta ystävääsi

4 לְעַפְעָפִיךָ: אוֹתְנוּמָה לְעֵינֶיךָ שִׁנָּה תִתֵּן אֵל־

[H408](#) [H5414](#) [H8142](#) [H5869](#) [H8572](#) [H6079](#)
'al-tit-ten she-nah le-'ei-nei-cha; u-te-nu-mah, le-'af-'ap-pe'i-cha.
älä anna unta silmillesi ja lepoa silmäluomillesi

5 פִּי יְקוּשׁ: מִיַּד אוֹכְצָפוֹר מִיַּד כְּצָבִי הִנָּצַל

[H5337](#) [H6643](#) [H3027](#) [H6833](#) [H3027](#) [H3353](#) Peh
hin-na-tzel kitz-vi mi-jad; u-che-tzip-por, mi-jad ja-kush.
pelasta itsesi kuin gaselli käsistä ja kuin lintu kädestä linnustajan

6 וְחַכְּמֵיךָ: דְרֹכֶיהָ רְאֵה עֲצֵל נִמְלָה אֵל־לְךָ־

[H1980](#) [H413](#) [H5244](#) [H6102](#) [H7200](#) [H1870](#) [H2449](#)
lech-'el-ne-ma-lah 'a-tzel; re-'eh de-ra-chei-ha va-cha-cham.
mene luo muurahaisen laiska katso sen teitä ja viisastu

7 וּמִשְׁלֵל: שִׁטְר קִצִּין לָהּ אִין־אֲשֵׁר

[H834](#) [H369](#) [H0](#) [H7101](#) [H7860](#) [H4910](#)
'a-sheh 'ein-lah ka-tzin, sho-ter u-mo-shel.
vaikka ei sillä ole hallitsijaa valvojaa ja käskijää

⁸ מֵאֲכָלָהּ: בְּקִצִיר אֲגָרָה לַחֲמָה בְּקִיץ תִּכְוֶי

[H3559](#)

ta·chin

hankkii se kesällä

[H7019](#)

bak·ka·jitz

ravintonsa

[H3899](#)

lach·mah;

ravintonsa

[H103](#)

'a·ge·rah

kerää

[H7105](#)

vak·ka·tzir,

sadonkorjuun aikaan

[H3978](#)

ma·'a·cha·lah.

ruokansa

⁹ מִשְׁנֵתְךָ: תִּקּוּם מִתִּי תִשְׁכַּב עַל מִתִּי עַד-

[H5704](#)

'ad-

kuinka

[H4970](#)

ma·tai

kauan

[H6102](#)

'a·tzel

laiska

[H7901](#)

tish·kav;

makaat

[H4970](#)

ma·tai,

milloin

[H6965](#)

ta·kum

nouset

[H8142](#)

mish·she·na·te·cha.

unestasi

¹⁰ וְדִים חִבּוּק מְעֵט תְּנוּמוֹת מְעֵט שְׁנוֹת מְעֵט

[H4592](#)

me·'at

vähän vielä nuku

[H8142](#)

not

not

[H4592](#)

me·'at

vähän vielä unta

[H8572](#)

te·nu·mot;

unta

[H4592](#)

me·'at

vähän vielä

[H2264](#)

chib·buk

yhteenliittäen

[H3027](#)

ja·da·jim

kättesi

לִשְׁכַּב:

[H7901](#)

lish·kav.

makaa

¹¹ פּ מִגֵּן: כְּאִישׁ וְיָשׁוּב רֵאשִׁיב כְּמַהֲלֵךְ וְבֹא-

[H935](#)

u·va-

niin tulee päällesi

[H1980](#)

chim·hal·lech

vauhdilla

[H7389](#)

re·she·cha;

köyhyys

[H4270](#)

u·mach·so·re·cha,

ja puute

[H376](#)

ke·'ish

kuin mies

[H4043](#)

ma·gen.

aseistettu

Peh

¹² פֶּה: עֲקֻשׁוֹת הוֹלֵךְ אֶן אִישׁ בְּלִיעַל אָדָם

[H120](#)

'a·dam

ihminen

[H1100](#)

be·li·ja·'al

belialin

[H376](#)

'ish

mies

[H205](#)

'a·ven;

paha

[H1980](#)

ho·lech,

kulkee

[H6143](#)

'ik·ke·shut

kierolla

[H6310](#)

peh.

suulla

¹³ בְּאֶצְבְּעֹתָיו: מִרְהַ בְּרָגְלוֹ מִלֵּל בְּעֵינָיו קִרַּץ

[H7169](#)

ko·retz

iskee

[H5869](#)

be·'ei·nav

silmiään

[H4448](#)

mo·lel

antaa merkkiä

[H7272](#)

be·rag·lav;

jaloillaan

[H3384](#)

mo·reh,

osoittelee

[H676](#)

be·'etz·be·'o·tav.

sormillaan

¹⁴ (מְדַנִּים) עֵת בְּכָל-רַע חִרַּשׁ בְּלִבּוֹ תְהִפּוּכוֹת

[H8419](#)

tah·pu·chot

petos on

[H3820](#)

be·'lib·bo,

hänen sisimmässään

[H2790](#)

cho·resh

suunnittelee

[H7451](#)

ra'

kaiken

[H3605](#)

be·chol

kaiken

[H6256](#)

'et;

aikaa

me·da·nim

יְשַׁלַּח: (ק מְדִינִים) ch (כ)

[H4066](#)

mid·ja·nim
riitaa

[H7971](#)

je·shal·le·ach.
kylvää

15 וְאִין יְשִׁבֵר פְּתַע אִידוּ יָבֹוא פְּתָאם כֵּן עַל-

[H5921](#)

'al-
sen

[H3651](#)

ken,
tähden yhtäkkiä

[H6597](#)

pit·'om

[H935](#)

ja·vo
tulee

[H343](#)

ei·do;
hänen tuhonsa hetkessä

[H6621](#)

pe·ta'

[H7665](#)

jish·sha·ver,

hänet muserretaan ja ei

[H369](#)

ve·'ein

מְרַפֵּא: פ

[H4832](#)

mar·pe.

ole selviytymiskeinoa

Peh

16 (כ תּוֹעֲבוֹת) וְשִׁבַע יְהוָה שָׁנָא הִנָּה שֵׁשׁ-

[H8337](#)

shesh-
kuutta

[H2007](#)

hen·nah
näitä

[H8130](#)

sa·ne
vihaa

[H3068](#)

JAH·WEH;
JAHWEH HERRA ja seitsemää

[H7651](#)

ve·she·va',

to·'a·vot

נִפְשׁוֹ: (ק תּוֹעֲבוֹת)

[H8441](#)

to·'a·vat

kauhistuu

[H5315](#)

naf·sho.

Hänen sielunsa

17 נְקִי: דָם־ שִׁפְכוֹת אִידִים שִׁקֵּר לְשׁוֹן רְמוֹת עֵינַיִם

[H5869](#)

'ei·na·jim
silmiä

[H7311](#)

ra·mot
ylpeitä

[H3956](#)

le·shon
kieltä

[H8267](#)

sha·ker;
valheellista ja käsiä

[H3027](#)

ve·ja·da·jim,

[H8210](#)

sho·fe·chot

jotka vuodattavat verta

[H1818](#)

dom-

[H5355](#)

na·ki.

viatonta

18 לָרוּץ מִמְהָרוֹת רַגְלִים אֶן מִחֻשְׁבוֹת חֵרֶשׁ לֵב

[H3820](#)

lev,
sydäntä joka juonii

[H2790](#)

cho·resh

[H4284](#)

mach·she·vot
suunnitelmia

[H205](#)

'a·ven;
pahoja jalkoja

[H7272](#)

rag·la·jim

[H4116](#)

me·ma·ha·rot,
jotka kiiruhtavat

[H7323](#)

la·rutz

juoksemaan

לָרָעָה:

[H7451](#)

la·ra·'ah.

pahuuteen

¹⁹ אַחִים: בֵּין מְדָנִים וּמְשַׁלַּח שֶׁקֶר עַד כְּזָבִים יִפְיַח

[H6315](#)

ja-fi·ach

joka puhuu

[H3577](#)

ke·za·vim

valheita

[H5707](#)

'ed

todistaja

[H8267](#)

sha·ker;

valheen

[H7971](#)

u·me·shal·le·ach

joka saattaa

[H4090](#)

me·da·nim,

riidan

[H996](#)

bein

välille

[H251](#)

'a·chim.

veljien

פ

Peh

²⁰ אָמַרְךָ: תּוֹרַת תְּטֹשׁ וְאַל־ אָבִיךָ מִצְוֹת בְּנֵי נֹצֵר

[H5341](#)

ne·tzor

säilytä

[H1121](#)

be·ni

poikani

[H4687](#)

mitz·vat

käskyt

[H1](#)

'a·vi·cha;

isäsi

[H408](#)

ve·'al-

ja älä

[H5203](#)

tit·tosh,

hylkää

[H8451](#)

to·rat

opetusta

[H517](#)

'im·me·cha.

äitisi

²¹ גִּרְגֹרְתְּךָ: עַל־ עֲנִדָּם תִּמְיֵד לְבָבְךָ עַל־ קִשְׁרָם

[H7194](#)

ka·she·rem

sido ne

[H5921](#)

'al-

[H3820](#)

lib·be·cha

sisimpääsi

[H8548](#)

ta·mid;

ainiaan

[H6029](#)

'a·ne·dem,

solmi ne

[H5921](#)

'al-

[H1621](#)

gar·ge·ro·te·cha.

kaulallesi

²² עֲלֶיךָ תִּשְׁמֹר בְּשִׁכְבְּךָ אֶתְךָ תִּנְחָה בְּהִתְהַלְּכְךָ

[H1980](#)

be·hit·hal·lech·cha

kulkiessasi

[H5148](#)

tan·cheh

ne johdattavat sinua

[H853](#)

'o·tach,

sinua

[H7901](#)

be·sha·che·be·cha

levätessäsi

[H8104](#)

tish·mor

ne varjelevat

[H5921](#)

'a·lei·cha;

sinua

תְּשִׁיחָךָ: הִיא אֶהְקִיצוֹת

[H6974](#)

va·ha·ki·tzo·ta,

kun heräät

[H1931](#)

hi

ne

[H7878](#)

te·si·che·cha.

puhuttelevat sinua

²³ תּוֹכְחוֹת חַיִּים וְדַרְךְ אֹר וְתוֹרָה מִצְוָה נֵר כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H5216](#)

ner

lamppu on käsky

[H4687](#)

mitz·vah

on käsky

[H8451](#)

ve·to·rah

ja laki / opetus on valkeus

[H216](#)

or;

[H1870](#)

ve·de·rech

ja tie

[H2416](#)

chaj·jim,

elämän

[H8433](#)

toch·chot

nuhteet

מוֹסֵר:

[H4148](#)

mu·sar.

kasvatuksen

²⁴ נְכַרְיָה: לָשׂוֹן מִחֶלְקֵת רָע מֵאִשְׁתּוֹ לְשִׁמְרָךְ

[H8104](#)

lish·ma·re·cha

ne varjelevat

[H802](#)

me·'e·shet

naiselta

[H7451](#)

ra';

pahalta

[H2513](#)

me·chel·kat,

imartevalta

[H3956](#)

la·shon

kieleltä

[H5237](#)

na·che·ri·jah.

vieraan naisen

25 יְפִיָּה תִחְמַד אֶל־ תִּקְחֶהָ וְאֶל־ בְּלִבְבֶּךָ

[H408](#)

'al-
älä

[H2530](#)

tach·mod
himoitse

[H3308](#)

ja·fe·jah
hänen kauneuttaan sydämessäsi

[H3824](#)

bil·va·ve·cha;

[H408](#)

ve·'al-
ja älä

[H3947](#)

tik·ka·cha·cha,
anna vietellä

בְּעַפְּפֵיָּהּ:

[H6079](#)

be·'af·'ap·pei·ha.

hänen silmäripsensä

26 כֹּכַר עֵד־ זֹנָה אִשָּׁה בְּעַד־ כִּי וְאִישׁת לָחֶם

[H3588](#)

ki
sillä

[H1157](#)

ve·'ad-
pois

[H802](#)

'ish·shah
nainen

[H2181](#)

zo·nah,
portto

[H5704](#)

'ad-
vie asti

[H3603](#)

kik·kar

leivänmuruun leivän

[H3899](#)

la·chem

leivän

[H802](#)

ve·'e·shet

ja naimisissa oleva

פ תְּצֹד: יְקָרָה נְפֶשׁ אִישׁ

[H376](#)

'ish;

nainen

[H5315](#)

ne·fesh

sielua

[H3368](#)

je·ka·rah

kallista

[H6679](#)

ta·tzud.

metsästää

Peh

27 תִּשְׂרַפְנָה: לֹא וּבְגָדָיו בְּחִיקוֹ אִישׁ אִישׁ הַיְחַתָּה

[H2846](#)

ha·jach·teh
voiko poimia

[H376](#)

'ish
mies

[H784](#)

'esh
tulta

[H2436](#)

be·chei·ko;
syliinsä

[H899](#)

u·ve·ga·dav,
ja hänen vaatteensa

[H3808](#)

lo
eivät

[H8313](#)

tis·sa·raf·nah.
pala

28 תִּכְוִינָה: לֹא וְרַגְלָיו הִגְחָלִים עַל־ אִישׁ יְהִלֵּךְ אִם־

[H518](#)

'im-
jos

[H1980](#)

je·hal·lech
kävelee

[H376](#)

'ish
mies

[H5921](#)

'al-
päällä

[H1513](#)

hag·ge·cha·lim;
palavien hiilien

[H7272](#)

ve·rag·lav,
ja hänen jalkansa

[H3808](#)

lo
eivätkö

[H3554](#)

tik·ka·vei·nah.
kärvenny

29 וְנָקָה לֹא רֵעֵהוּ אִישׁת אֶל־ הַבָּא כִּן

[H3651](#)

ken,
niin tapahtuu sille

[H935](#)

hab·ba
joka menee

[H413](#)

'el-
luo

[H802](#)

'e·shet
vaimon

[H7453](#)

re·'e·hu;
toisen

[H3808](#)

lo
ei

[H5352](#)

jin·na·keh,
ole vapaa rangaistuksesta

בָּהּ: הַנִּגַּע כָּל־

[H3605](#)

kol-
joka

[H5060](#)

han·no·ge·a'
yhtyy

[H0](#)

bah.
häneen

³⁰ כִּי נִפְּשׁוּ לְמַלְאֵי אֲגָבוֹת כִּי לֹא יִבּוֹזוּ לֹא-

[H3808](#)
lo-
eikö

[H936](#)
ja·vu·zu
halveksita

[H1590](#)
lag·gan·no
varasta

[H3588](#)
ki
vaikka

[H1589](#)
jig·nov;
hän varastaa

[H4390](#)
le·mal·le

[H5315](#)
naf·sho,
sielunsa

[H3588](#)
ki
kun

יָרַעַב:

[H7456](#)

jir·'av.

hän on nälkäinen

³¹ כָּל־אֶת־שִׁבְעַתָּיִם יִשְׁלַם וְנִמְצָא

[H4672](#)
ve·nim·tza
mutta löydettyessä

[H7999](#)
je·shal·lem
hänet hänen on korvattava

[H7659](#)
shiv·'a·ta·jim;
seitsemänkertaisesti

[H853](#)
'et-

[H3605](#)
kol-
ET
kaikesta

הוֹן יִתֵּן: בֵּיתוֹ

[H1952](#)
hon
varallisuudesta

[H1004](#)
bei·to
talonsa

[H5414](#)
jit·ten.
annettava

³² הוּא נִפְּשׁוּ מִשְׁחִית לֵב חָסֵר־אִשָּׁה נֹאֵף

[H5003](#)
no·'ef
joka tekee aviorikoksen

[H802](#)
'ish·shah
vaimon kanssa

[H2638](#)
cha·sar-

[H3820](#) [H7843](#)
lev; mash·chit
siltä puuttuu sydän tuhoaa

[H5315](#)
naf·sho,
sielunsa

[H1931](#)
hu
hän

יַעֲשֶׂנָה:

[H6213](#)

ja·'a·sen·nah.

joka tekee niin

³³ תִּמְחָה: לֹא אֶחָרְפָתוֹ יִמְצָא וְקִלּוֹן נִגַּע־

[H5061](#)
ne·ga'-
murheen

[H7036](#)
ve·ka·lon
ja häpeän

[H4672](#)
jim·tza;
hän saa

[H2781](#)
ve·cher·pa·to,
ja hänen häpeäänsä ei

[H3808](#) [H4229](#)
lo tim·ma·chah.
pyyhityä pois

³⁴ נִקָּם: בְּיוֹם יִחַמּוֹל וְלֹא־גִבֵּר חֲמַת־קִנְיָהּ כִּי-

[H3588](#)
ki-
sillä

[H7068](#)
kin·'ah
mustasukkaisuus

[H2534](#)
cha·mat-
on raivo

[H1397](#)
ga·ver;
miehen

[H3808](#)
ve·lo-
ja ei

[H2550](#)
jach·mol,
hän tunne sääliä

[H3117](#)
be·jom
päivänä

[H5359](#)
na·kam.
koston

35 תְּרַבֶּה־ כִּי יֵאָבֵה וְלֹא־ כֹּפֶר כָּל־ פְּנֵי יִשְׂאָל־ לֹא־

[H3808](#)

lo-
ei

[H5375](#)

jis·sa
hän ota

[H6440](#)

pe·nei
huomioon

[H3605](#)

chol
mitään

[H3724](#)

ko·fer;
lunnaita

[H3808](#)

ve·lo-
ja ei

[H14](#)

jo·veh,
hän suostu

[H3588](#)

ki
vaikka

[H7235](#)

tar·beh-
moninkertaistat

פִּשְׁחָד׃

[H7810](#)

Peh

sho·chad.

lahjukset

Sananlaskut 7 (Proverbs 7)

¹ אֶתֶּךָ: תִּצְפֹּן אִמְצוֹתַי אֶמְרֵי שְׁמֹר בְּנִי

[H1121](#) [H8104](#) [H561](#) [H4687](#) [H6845](#) [H854](#)
be-ni she-mor 'a-ma-rai; u-mitz-vo-tai, titz-pon 'it-tach.
poikani pidä minun sanani ja käskyni säilytä mukanasi

² עֵינֶיךָ: כְּאִישׁוֹן אִתּוֹרְתִי וְחַיָּה מִצְוֹתַי שְׁמֹר

[H8104](#) [H4687](#) [H2421](#) [H8451](#) [H380](#) [H5869](#)
she-mor mitz-vo-tai vech-jeh; ve-to-ra-ti, ke-'i-shon 'ei-nei-cha.
pidä käskyni niin elät ja lakini / opetukseni kuin silmäterää silmäsi

³ לִבְךָ: לוּחַ עַל-כְּתָבֶם אֶצְבְּעוֹתֶיךָ עַל-קִשְׁרֵם

[H7194](#) [H5921](#) [H676](#) [H3789](#) [H5921](#) [H3871](#) [H3820](#)
ka-she-rem 'al-'etz-be-'o-tei-cha; ka-te-vem, 'al-lu-ach lib-be-cha.
sido ne sormiisi kirjoita ne tauluihin sydämesi

⁴ תִּקְרָא: לְבִינָה אִמְדַּע אֶת אַחֹתִי לַחֲכָמָה אֶמֹר

[H559](#) [H2451](#) [H269](#) [H859](#) [H4129](#) [H998](#) [H7121](#)
'e-mor la-cha-che-mah 'a-cho-ti 'at; u-mo-da', lab-bi-nah tik-ra.
sano viisaudelle sisareni sinä ja sukulaisesesi ymmärrystä kutsu

⁵ הֶחֱלִיקָה: אֶמְרֵיהָ מִנְכַרְיָה זָרָה מֵאִשָּׁה לְשִׁמְרֶךָ

[H8104](#) [H802](#) [H2114](#) [H5237](#) [H561](#) [H2505](#)
lish-ma-re-cha me-'ish-shah za-rah; min-na-che-ri-jah, 'a-ma-rei-ha he-che-li-kah.
että ne varjelisivat sinut vaimolta toisen muukalaisen sanoilta imartelevalta

⁶ נִשְׁקַפְתִּי: אֲשַׁנְבִּי בְּעַד בֵּיתִי בְּחַלּוֹן כִּי

[H3588](#) [H2474](#) [H1004](#) [H1157](#) [H822](#) [H8259](#)
ki be-chal-lon bei-ti; be-'ad 'esh-nab-bi nish-ka-fe-ti.
kun ikkunastani talostani takaa ristikon katselin

⁷ חָסַר-נַעַר בְּבָנִים אֲבִינָה בְּפִתְאִים וְאַרְאֵנִי

[H7200](#) [H6612](#) [H995](#) [H1121](#) [H5288](#) [H2638](#)
va-'e-re vap-pe-ta-jim, 'a-vi-nah vab-ba-nim, na-'ar cha-sar-
näin yksinkertaisten joukossa erotin ryhmässä poikien nuorukaisen älyä vailla

לֵב:

[H3820](#)
lev.
mieleltään

⁸ יִצְעַד: בֵּיתָהּ וְדָרָךְ פְּנֵה אֶצֶל בְּשׂוּק עִבֵר

[H5674](#) [H7784](#) [H681](#) [H6438](#) [H1870](#) [H1004](#) [H6805](#)
'o-ver bash-shuk 'e-tzel pin-nah; ve-de-rech bei-tah jitz-'ad.
hän kulki ohi katua lähellä kulmausta ja tietä taloon asteli

⁹ וְאֶפְלָה: לַיְלָה בְּאִישׁוֹן יוֹם בְּעָרֵב בְּנִשְׁפָּה

[H5399](#) [H6153](#) [H3117](#) [H380](#) [H3915](#) [H653](#)
be-ne-shef- be-'e-rev jom; be-'i-shon laj-lah, va-'a-fe-lah.
iltahämärässä hämärtäessä päivä keskellä syvintä yön kätköä

¹⁰ לֵב: וּנְצַרְתָּ זֹנָה נְשִׁית לְקָרְאֲתוֹ אִשָּׁה וְהִנֵּה

[H2009](#) [H802](#) [H7125](#) [H7897](#) [H2181](#) [H5341](#) [H3820](#)
ve-hin-neh 'ish-shah lik-ra-to; shit zo-nah, u-ne-tzu-rat lev.
ja katso nainen tulee vastaan häntä puvussa porton ja petollinen sydämeltään

¹¹ רַגְלֶיהָ: יִשְׁכְּנוּ לֹא־ בְּבֵיתָהּ וְסוֹרֶרֶת הִיא הַמִּיָּה

[H1993](#) [H1931](#) [H5637](#) [H1004](#) [H3808](#) [H7931](#) [H7272](#)
ho-mi-jah hi ve-so-ra-ret; be-vei-tah, lo- jish-ke-nu rag-lei-ha.
huutaen ääneen hänelle ja itsepäinen talossaan eivät pysy hänen jalkansa

¹² תַּאֲרָב: פְּנֵה כָּל־ וְאֶצֶל בְּרַחְבּוֹת פְּעַם בְּחוּץ פְּעַם

[H6471](#) [H2351](#) [H6471](#) [H7339](#) [H681](#) [H3605](#) [H6438](#) [H693](#)
pa-'am ba-chutz, pa-'am ba-re-cho-vot; ve-'e-tzel kol- pin-nah te-'e-ro.
nyt ulkona nyt kaduilla ja vierellä kaikkien kulmausten hän väijyy

¹³ לוֹ: וַתֹּאמֶר פְּנִיָּהּ הֵעֵזָה לוֹ וַנִּשְׁקָהּ בּוֹ וְהִחֲזִיקָהּ

[H2388](#) [H0](#) [H5401](#) [H0](#) [H5810](#) [H6440](#) [H559](#) [H0](#)
ve-he-che-zi-kah bo ve-na-she-kah- lo; he-'e-zah fa-nei-ha, vat-to-mar lo.
ja ottaa kiinni hän ja suutelee häntä kovettaa kasvonsa ja sanoo hänelle

¹⁴ נְדָרַי: שְׁלַמְתִּי הַיּוֹם עָלַי שְׁלָמִים זְבַחִי

[H2077](#) [H8002](#) [H5921](#) [H3117](#) [H7999](#) [H5088](#)
ziv-chei she-la-mim 'a-lai; haj-jom, shil-lam-ti ne-da-rai.
uhri rauhan on mukanani tänä päivänä olen täyttänyt lupaukseni

¹⁵ וְאֶמְצָאָךְ: פְּנִיךָ לְשַׁחַר לְקָרְאֲתָךְ יִצְאֲתִי בֵּן עַל־

[H5921](#) [H3651](#) [H3318](#) [H7125](#) [H7836](#) [H6440](#) [H4672](#)
'al- ken ja-tza-ti lik-ra-te-cha; le-sha-cher pa-nei-cha, va-'em-tza-'e-ka.
sen tähden lähdin ulos kohdatakseni sinut etsin ahkerasti kasvojasi ja löysin sinut

16 מִצְרַיִם: אֵטוֹן חֲטָבוֹת עֲרִשֵׁי רַבְדֹּתַי מִרְבְּדִים

[H4765](#)

mar·vad·dim
peitteitä

[H7234](#)

ra·vad·ti
olen levittänyt vuoteelleni

[H6210](#)

'ar·si;
koristeellista

[H2405](#)

cha·tu·vot,
pellavaa

[H330](#)

'e·tun

[H4714](#)

Mitz·ra·im.
Egyptin

17 וְקִנְמוֹן: אֶהְלִים מִרְמִשְׁכְּבִי נִפְתִּי

[H5130](#)

naf·ti
olen sirotellut sängylleni

[H4904](#)

mish·ka·vi;

[H4753](#)

mor
mirhaa

[H174](#)

'a·ha·lim,
aloea

[H7076](#)

ve·kin·na·mon.
ja kanelia

18 בְּאֶהְבִּים: נִתְעַלְטָה הַבְּקָר עַד־ דְּדִים נִרְוָה לָכֶּה

[H1980](#)

le·chah
tule

[H7301](#)

nir·veh
nauttikaamme

[H1730](#)

do·dim
rakkaudesta

[H5704](#)

'ad-
saakka

[H1242](#)

hab·bo·ker;
aamuun

[H5965](#)

nit·'al·le·sah,
riemuitkaamme

[H159](#)

bo·'o·ha·vim.
rakkaudessa

19 מִרְחֹק: בְּדַרְךְ הֵלֵךְ בְּבֵיתוֹ הָאִישׁ אֵין כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H369](#)

'ein
ei

[H376](#)

ha·'ish
aviomieheni

[H1004](#)

be·vei·to;
ole kotona

[H1980](#)

ha·lach,
hän lähti

[H1870](#)

be·de·rech
matkalle

[H7350](#)

me·ra·chok.
kauas

20 בֵּיתוֹ: יָבֵא הַזָּסָא לְיוֹם בִּידוֹ לָקַח הַכֶּסֶף פָּרוֹר־

[H6872](#)

tze·ror-
kukkaron

[H3701](#)

hak·ke·sef
rahojen

[H3947](#)

la·kach
hän otti

[H3027](#)

be·ja·do;
käteensä

[H3117](#)

le·jom
päivänä

[H3677](#)

hak·ke·se,
täydenkuun

[H935](#)

ja·vo
hän tulee

[H1004](#)

vei·to.
kotiin

21 תִּדְיַחְנוּ: שְׂפָתֶיהָ בְּחֶלֶק לָקַחָהּ בְּרַב הִטָּתוֹ

[H5186](#)

hit·tat·tu
taivuttaen

[H7230](#)

be·ro
paljolla

[H3948](#)

lik·chah;
houkuttelulla

[H2506](#)

be·che·lek
viettelevällä

[H8193](#)

fa·tei·ha,
puheella

[H5080](#)

tad·di·chen·nu.
harhaanjohti hänet

22 יָבֹא טַבַּח אֶל־ כְּשׂוֹר פְּתָאִם אַחֲרֶיהָ הוֹלֵךְ

[H1980](#)

ho·lech
hän lähti

[H310](#)

'a·cha·rei·ha,
hänen jälkeensä

[H6597](#)

pit·'om
heti

[H7794](#)

ke·shor
kuin härkä

[H413](#)

'el-

[H2874](#)

ta·vach
teurastettavaksi

[H935](#)

ja·vo;
joka menee

אָוִיל: מוֹסֵר אֶל־ אֲכַעֲכֶס

[H5914](#)

u·che·'e·ches,
jalkarautoilla

[H413](#)

'el-

[H4148](#)

mu·sar
kuritettava

[H191](#)

'e·vil.
hullu

²³ פַּח אֶל־ צִפּוֹר כְּמַהֵר כְּבִדּוֹ הֵץ יִפְלַח עַד

[H5704](#) [H6398](#)
'ad je-fal-lach
kunnes lävistää

[H2671](#) [H3516](#)
chetz ke-ve-do,
nuoli hänen maksansa

[H4116](#)
ke-ma-her
niinkuin kiiruhtaa

[H6833](#)
tzip-por
lintunen

[H413](#)
'el-

[H6341](#)
pach;
ansaan

פ הוּא: בְּנַפְשׁוֹ כִּי־ יִדַע וְלֹא־

[H3808](#) [H3045](#) [H3588](#) [H5315](#) [H1931](#) Peh
ve-lo- ja-da', ki- ve-naf-sho hu.
eikä hän tiedä että hänen sielunsa se on

²⁴ פִּי: לְאִמְרֵי־ וְהִקְשִׁיבוּ לִי שְׁמְעוּ־ בְּנִים וְעַתָּה

[H6258](#)
ve-'at-tah
ja nyt

[H1121](#)
va-nim
lapseni

[H8085](#)
shim-'u-
kuunnelkaa

[H0](#)
li;
minua

[H7181](#)
ve-hak-shi-vu,
huomioikaa

[H561](#)
le-'im-rei-
sanat

[H6310](#)
fi.
minun suuni

²⁵ תִּתַּע אֶל־ לִבְךָ דְרָכֶיהָ אֶל־ וְשֵׁט אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H7847](#)
je-set
anna kääntyä

[H413](#)
'el-

[H1870](#)
de-ra-chei-ha
hänen teilleen

[H3820](#)
lib-be-cha;
sydämesi

[H408](#)
'al-
älä

[H8582](#)
te-ta'
eksy

בְּנִתִּיבוֹתֶיהָ:

[H5410](#)
bin-ti-vo-tei-ha.
hänen poluilleen

²⁶ הֲרָגִיהָ: כֹּל־ וְעֲצָמִים הַפִּיּוּלָה חֲלָלִים רַבִּים כִּי־

[H3588](#) [H7227](#)
ki- rab-bim
sillä monet

[H2491](#) [H5307](#)
cha-la-lim hip-pi-lah;
hän on lävistäen kaatanut

[H6099](#)
va-'a-tzu-mim,
ja mahtavia

[H3605](#)
kol-
niin monia

[H2026](#)
ha-ru-gei-ha.
tappanut

²⁷ מִוֹת: חֲדָרֵי־ אֶל־ זֵרְדוֹת בֵּיתָהּ נִשְׂאוּל דְרָכֶיהָ

[H1870](#)
dar-chei
tiet

[H7585](#)
she-'ol
sheoliin / manalaan

[H1004](#)
bei-tah;
hänen huoneestaan

[H3381](#)
jo-re-dot,
vievät alas

[H413](#)
'el-

[H2315](#)
chad-rei-
kammioihin

[H4194](#)
ma-vet.
kuoleman

פ

Peh

Sananlaskut 8 (Proverbs 8)

¹ קוֹלָהּ: תִּתֵּן וְתִבּוֹנָה תִקְרָא חֲכָמָה הֲלֹא־

[H3808](#)

ha·lo-
eikö

[H2451](#)

choch·mah
Viisaus

[H7121](#)

tik·ra;
kutsu

[H8394](#)

u·te·vu·nah,
ja ymmärrys

[H5414](#)

tit·ten
anna

[H6963](#)

ko·lah.
ääntään

² נִצָּבָה: נְתִיבוֹת בַּיִת דְּרָךְ עָלַי־ מְרוֹמִים בְּרֹאשׁ־

[H7218](#)

be·rosh-
huipuilla

[H4791](#)

me·ro·mim
korkeilla

[H5921](#)

'a·lei-
vieressä

[H1870](#)

da·rech;
tien

[H1004](#)

beit
ulkona

[H5410](#)

ne·ti·vot
poluilla

[H5324](#)

nitz·tza·vah.
Hän seisoo

³ תְּרֹנָה: פְּתָחַיִם מְבֹאָ קֶרֶת לְפִי־ שְׁעָרַיִם לֵיד־

[H3027](#)

le·jad-
luona

[H8179](#)

she·'a·rim
porttien

[H6310](#)

le·fi-
sisäänkäynneillä

[H7176](#)

ka·ret;
kaupungin

[H3996](#)

me·vo
sisääntulo

[H6607](#)

fe·ta·chim
ovilla

[H7442](#)

ta·ron·nah.
Hän huutaa

⁴ אָדָם: בְּנֵי אֵל־ וְקוֹלֵי אֶקְרָא אִישִׁים אֶלֵיכֶם

[H413](#)

'a·lei·chem
teitä

[H376](#)

'i·shim
miehet

[H7121](#)

'ek·ra;
minä kutsun

[H6963](#)

ve·ko·li,
äänelläni

[H413](#)

'el-
lapsia

[H1121](#)

be·nei
ihmisen

[H120](#)

'a·dam.
ihmisen

⁵ לֵב: הֶבְיֵנוּ וְכִסִּילִים עֲרַמָּה פְּתָאִים הֶבְיֵנוּ.

[H995](#)

ha·vi·nu
ymmärtäkää

[H6612](#)

fe·ta·jim
yksinkertaiset

[H6195](#)

'a·re·mah;
viisautta

[H3684](#)

u·che·si·lim,
ja tyhmat

[H995](#)

ha·vi·nu
ymmärtäkää

[H3820](#)

lev.
sydämessänne

⁶ מִישְׁרִים: שְׁפָתַי וּמִפְתַּח אֲדַבֵּר נְגִידִים כִּי־ שִׁמְעוּ.

[H8085](#)

me·'u
kuunnelkaa

[H3588](#)

ki-
sillä

[H5057](#)

ne·gi·dim
Ruhtinaasta

[H1696](#)

'a·dab·ber;
minä puhun

[H4669](#)

u·mif·tach
ja avaan

[H8193](#)

fa·tai,
huuleni

[H4339](#)

mei·sha·rim.
oikeudenmukaisuuteen

⁷ רָשַׁע: שְׁפָתַי וְתוֹעֵבַת חֲכִי יִהְיֶה אִמֶּת כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H571](#)

'e·met
totuutta

[H1897](#)

jeh·geh
puhuu

[H2441](#)

chik·ki;
suuni

[H8441](#)

ve·to·'a·vat
ja kauhistus

[H8193](#)

se·fa·tai
on huulilleni

[H7562](#)

re·sha'.
vääritys / pahuus

⁸ וְעֵקֶשׁ: נִפְתַּל בָּהֶם אֵין פִּי אִמְרֵי־ כָּל־ בְּצַדֵּק

[H6664](#)

be·tze·dek
oikein ovat

[H3605](#)

kol-
kaikki

[H561](#)

'im·rei-
puheet

[H6310](#)

fi;
suuni

[H369](#)

'ein
eikä mitään

[H0](#)

ba·hem,
niissä

[H6617](#)

nif·tal
ole vilppiä

[H6141](#)

ve·'ik·kesh.
ja vääryyttä

9 דַּעַת: לְמִצְאֵי אִישׁוּרִים לַמִּבִּין וְנִכְחִים כָּלָם

[H3605](#)

kul-lam

kaikki

[H5228](#)

ne-cho-chim

ne ovat selkeät niille jotka ymmärtävät ja suorat niille

[H995](#)

lam-me-vin;

[H3477](#)

vi-sha-rim,

[H4672](#)

le-mo-tze-'ei

jotka ovat löytäneet tietämyksen

[H1847](#)

da-'at.

10 נִבְחַר: מַחְרוֹץ וְדַעַת כֶּסֶף וְאֶל־מוֹסְרֵי קָחוּ־

[H3947](#)

ke-chu-

ottakaa vastaan varoitukseni

[H4148](#)

mu-sa-ri

[H408](#)

ve-'al-

[H3701](#)

ka-sef;

hopeaa

[H1847](#)

ve-da-'at,

ja opetukseni kuin kultaa

[H2742](#)

me-cha-rutz

[H977](#)

niv-char.

valittua

11 וְשׁוּב־לֹא תִפְצְצוּם וְכָל־מִפְּנֵינִים חֲכָמָה טוֹבָה כִּי־

[H3588](#)

ki-

sillä

[H2896](#)

to-vah

parempi on

[H2451](#)

choch-mah

viisaus

[H6443](#)

mip-pe-ni-nim;

kuin jalokivet

[H3605](#)

ve-chol

ja kaikki

[H2656](#)

cha-fa-tzim,

kalleudet

[H3808](#)

lo

eivät

[H7737](#)

jish-vu-

ole vertaisia

בָּה:

[H0](#)

vah.

Hänen

12 אֶמְצָא: מְזִמּוֹת וְדַעַת עֲרַמָּה שְׂכַנְתִּי חֲכָמָה אֲנִי־

[H589](#)

'ani-

Minä

[H2451](#)

choch-mah

Viisaus

[H7931](#)

sha-chan-ti

asun kanssa

[H6195](#)

'a-re-mah;

ymmärryksen ja tietämyksen

[H1847](#)

ve-da-'at

[H4209](#)

me-zim-mot

harkitseva

[H4672](#)

'em-tza.

minut löytää

13 רַע וְדָרַךְ וְגֵאוֹן גְּאָה רַע שְׂנֵאת יְהוָה! יִרְאֵת

[H3374](#)

jir-'at

pelko

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAN

[H8130](#)

se-not

on vihaamista pahan

[H7451](#)

ra'

ylpeyttä

[H1344](#)

ge-'ah

ja pöyhkeyttä tietä

[H1347](#)

ve-ga-'on

[H1870](#)

ve-de-rech

tietä

[H7451](#)

ra'

pahuuden

שְׂנֵאתִי: תִּהְפְּלוֹת וּפִי

[H6310](#)

u-fi

ja suuta petollista

[H8419](#)

tah-pu-chot

[H8130](#)

sa-ne-ti.

minä vihaan

14 גְּבוּרָה: לִי בִינָה אֲנִי וְתוֹשִׁיָּה עֲצָה לִי־

[H0](#)

li-

minun on neuvo

[H6098](#)

'e-tzah

ja viisaus

[H8454](#)

ve-tu-shi-jah;

ja viisaus

[H589](#)

'a-ni

Minä olen ymmärrys

[H998](#)

vi-nah,

minun on valta

[H0](#)

li

minun on valta

[H1369](#)

ge-vu-rah.

minun on valta

¹⁵ צָדֵק: יַחְקֹקוּ אֲרוֹזְנִים! מְלָכוּ מְלָכִים בִּי

[H0](#) [H4428](#) [H4427](#) [H7336](#) [H2710](#) [H6664](#)
bi me-la-chim jim-lo-chu; ve-roz-nim, je-cho-ke-ku tze-dek.
Minussa kuninkaat hallitsevat ja hallitsijat kauttani säätävät oikeutta

¹⁶ צָדֵק: נִשְׁפָּטִי כָּל־ אֲנִידִיבִים יִשְׂרוּ שָׁרִים בִּי

[H0](#) [H8269](#) [H8323](#) [H5081](#) [H3605](#) [H8199](#) [H776](#)
bi sa-rim ja-so-ru; u-ne-di-vim, kol- sho-fe-tei tze-dek.
Minussa päämiehet hallitsevat ja ruhtinaalliset kaikki tuomarit maan

¹⁷ אֶהֱבֶה (ק אֶהֱבֶה) (כ אֶהֱבֶה) אֲנִי אִמְשַׁחֲרֵי

[H589](#) 'o-ha-vei-ha ch [H157](#) q [H157](#) [H7836](#)
'a-ni 'o-ha-vai 'e-hav; u-me-sha-cha-rai,
Minä rakastan niitä jotka rakastavat minua ja jotka varhain etsivät

יִמְצְאוּנִי:

[H4672](#)
jim-tza-'un-ni.
löytävät minut

¹⁸ וְצִדְקָה: עֲתֶק הוֹן אֶתִּי וְכָבוֹד עֲשֶׂר-

[H6239](#) [H3519](#) [H854](#) [H1952](#) [H6276](#) [H6666](#)
'o-she-rikkaus ve-cha-vod ja kunnia 'it-ti; ovat minun luonani varallisuus 'a-tek, kestävä ja vanhurskaus u-tze-da-kah.

¹⁹ וְתְבוּאָתִי וּמִפָּז מַחְרוּץ פְּרִי טוֹב

[H2896](#) [H6529](#) [H2742](#) [H6337](#) [H8393](#)
tov pir-ji me-cha-rutz u-mip-paz; u-te-vu-'a-ti,
parempia minun hedelmäni ovat kuin hieno kulta ja puhtain kulta ja minun tuloni

נִבְחָר: מִכְּסֵף

[H3701](#) [H977](#)
mik-ke-sef niv-char.
kuin hopea valittu

²⁰ מִשְׁפָּט: נְתִיבוֹת בְּתוֹךְ אֶהֱלֵךְ צִדְקָה בְּאֶרֶח-

[H734](#) [H6666](#) [H1980](#) [H8432](#) [H5410](#) [H4941](#)
be-'o-rach-tiellä tze-da-kah 'a-hal-lech; be-toch, ne-ti-vot mish-pat.
vanhurskauden minä johdatan keskellä polkuja oikeuden

²¹ לְהַנְחִיל

[H5157](#)

le·han·chil

antaakseni perintöosan niille jotka minua rakastavat pysyvän ja heidän aarekammion

אֶהְבֵּי

[H157](#)

'o·ha·vai

וְאַצְרֵתֵיהֶם יֵשׁ

[H3426](#)

jesh;

[H214](#)

ve·'o·tze·ro·tei·hem

פֶּאֱמַלֵּא:

[H4390](#)

Peh

'a·mal·le.

täyttääkseni

²² מֵאֵז: מִפְּעֻלָּיו קָדַם דְּרָכּוֹ רֵאשִׁית קָנִי יְהוָה

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA

[H7069](#)

ka·na·ni

omisti minut

[H7225](#)

re·shit

alus

[H1870](#)

dar·ko;

tiensä

[H6924](#)

ke·dem

muinaisia

[H4659](#)

mif·'a·lav

tekojaan

[H227](#)

me·'az.

ennen

²³ אֶרֶץ: מִקְדָּמֵי מֵרֹאשׁ נִסְכָּתִי מֵעוֹלָם

[H5769](#)

me·'o·lom

iankaikeisuudesta minut on asetettu pääksi

[H5258](#)

nis·sach·ti

[H7218](#)

me·rosh,

[H6924](#)

mik·kad·mei-

ennen olemassaoloa maan

[H776](#)

'a·retz.

²⁴ נִכְבְּדֵי מַעֲיָנוֹת בָּאֵין חוֹלְלֵתִי תַהֲמוֹת בָּאֵין

[H369](#)

be·'ein-

ei vielä

[H8415](#)

te·ho·mot

syvyiksiä ollut

[H2342](#)

cho·lal·ti;

minut tuotiin esiin

[H369](#)

be·'ein

kun ei vielä lähteitä ollut

[H4599](#)

ma·'ja·not,

lähteitä ollut

[H3513](#)

nich·bad·dei-

runsaan

מֵיִם:

[H4325](#)

ma·jim.

veden

²⁵ חוֹלְלֵתִי: גְּבַעוֹת לִפְנֵי הַטְּבָּעוֹ הַרִים בְּטָרַם

[H2962](#)

be·te·rem

ennen kuin

[H2022](#)

ha·rim

vuoret

[H2883](#)

ha·te·ba·'u;

asettuivat

[H6440](#)

lif·nei

ennen kuin kukkulat

[H1389](#)

ge·va·'ot

kukkulat

[H2342](#)

cho·lal·ti.

tuotiin esiin

²⁶ עֲפָרוֹת וְרֹאשׁ וְחוֹצוֹת אֶרֶץ עֲשָׂה לֹא עֵד

[H5704](#)

'ad-

kun

[H3808](#)

lo

ei

[H6213](#)

'a·sah

Hän ollut tehnyt maata

[H776](#)

'e·retz

maata

[H2351](#)

ve·chu·tzot;

ja mitä sen päällä on ja korkeimpia osia

[H7218](#)

ve·rosh,

korkeimpia osia

[H6083](#)

a·fe·rot

osia

תֵּבֵל:

[H8398](#)

te·vel.

maailman

²⁷ פְּנֵי עַל־ אֲוֹג בְּחֹקוֹ אֲנִי שָׁם שָׁמַיִם בְּהַכִּינּוֹ

[H3559](#)

ba·ha·chi·no

kun Hän valmisti taivaat

[H8064](#)

ma·jim

[H8033](#)

sham

siellä

[H589](#)

'a·ni;

minä olin

[H2710](#)

be·chu·kov

kun Hän piirsi rajan

[H2329](#)

chug,

rajan

[H5921](#)

'al-

päälle

[H6440](#)

pe·nei

pinnan

תְּהוֹם:

[H8415](#)

te·hom.

syvyyden

²⁸ תְּהוֹם: עֵינֹת בְּעֵזֹז מִמַּעַל שְׁחֻקִים בְּאַמְצוֹ

[H553](#)

be·am·me·tzo

kun Hän vahvasti pilvet

[H7834](#)

she·cha·kim

[H4605](#)

mi·ma·'al;

yläpuolelle

[H5810](#)

ba·'a·zoz,

teki vahvaksi lähteet

[H5869](#)

i·not

[H8415](#)

te·hom

syvyyden

²⁹ בְּחֹקוֹ פִּיּוֹ יַעֲבְרוּ לֹא וּמַיִם חֻקוֹ לַיָּם בְּשׁוּמוֹ

[H7760](#)

be·su·mo

kun Hän määräsi merelle

[H3220](#)

lai·jam

[H2706](#)

chuk·ko,

rajat

[H4325](#)

u·ma·jim

ja vedelle

[H3808](#)

lo

etteivät ne ylittäisi

[H5674](#)

ja·'av·ru-

[H6310](#)

fiv;

rantoja ja asetti

[H2710](#)

be·chu·ko,

אֶרֶץ: מוֹסְדֵי

[H4144](#)

mos·dei

perustukset

[H776](#)

'a·retz.

maan

³⁰ אֶצְלוֹ וְאֶהְיָה אָמוֹן שֶׁעָשָׂעִים וְאֶהְיָה

[H1961](#)

va·'eh·jeh

silloin olin

[H681](#)

etz·lo,

Hänen vierellään rakennusmestarina / arkkitehtinä ja olin

[H525](#)

a·mon

[H1961](#)

va·'eh·jeh

iloinen

[H8191](#)

'a·shu·'im

iloinen

לְפָנָיו מִשְׁחֻקַת יוֹם יוֹם

[H3117](#)

jom

päivästä päivään ja iloitsin

[H3117](#)

jom;

[H7832](#)

me·sa·che·ket

[H6440](#)

le·fa·nav

Hänen kasvojen edessä kaiken

עֵת: בְּכָל־

[H3605](#)

be·chol

kaiken

[H6256](#)

'et.

aikaa

31 פ אָדָם: בְּנֵי אֶת־ וְשַׁעֲשׁוּעֵי אֶרְצוֹ בְּתִבֵּל מִשְׁחָקֶת

[H7832](#)

me-sa·che·ket
iloitsin

[H8398](#)

be-te·vel
maan

[H776](#)

ar-tzo;
pinnalla

[H8191](#)

ve-sha·'a-shu·'ai,
ja ilonani olivat

[H853](#)

'et-
ET

[H1121](#)

be·nei
lapset

[H120](#)

'a·dam.
ihmisten

Peh

32 וְשִׁמְרוּ: דְּרָכֵי וְאֲשֵׁרֵי לִי שִׁמְעוּ־ בְּנִים וְעַתָּה

[H6258](#)

ve-'at-tah
nyt

[H1121](#)

va·nim
lapset

[H8085](#)

shim·'u-
kuunnelkaa

[H0](#)

li;

[H835](#)

ve-'ash-rei,
minua sillä siunattuja ovat ne jotka

[H1870](#)

de-ra·chai
tieni

[H8104](#)

jish·mo·ru.
pitävät

33 תִּפְרָעוּ: וְאֶל־ וְחָכְמוֹ מוֹסֵר שִׁמְעוּ־

[H8085](#)

shim·'u
kuunnelkaa

[H4148](#)

mu·sar
varoitusta

[H2449](#)

va·cha·cha·mu,
olkaa viisaat

[H408](#)

ve·'al-
ja älkää

[H6544](#)

tif·ra·'u.
päästäkö irti siitä

34 יוֹם יוֹם דַּלְתַּתִּי עַל־ לְשִׁקֹּד לִי שִׁמְעֵ אָדָם אֲשֵׁרֵי

[H835](#)

'ash-rei
siunattu se

[H120](#)

'a·dam
ihminen

[H8085](#)

sho·me·a'
joka kuuntelee

[H0](#)

li

[H8245](#)

lish·kod
joka vahtii

[H5921](#)

'al-

[H1817](#)

dal-to·tai
ovillani

[H3117](#)

jom
päivästä

[H3117](#)

jom;
päivään

פְּתַחִי: מְזוֹזַת לְשִׁמּוֹר

[H8104](#)

li·she·mor,
joka vartioi

[H4201](#)

me·zu·zot
sisäänkäynnillä

[H6607](#)

pe·ta·chai.
porttieni

35 רָצוֹן וַיִּפֹּק חַיִּים (ק מְצָא) (כ מְצָאִי) מְצָאִי כִי

[H3588](#)

ki
sillä

[H4672](#)

mo·tze·'i
joka löytää minut

mo·tze·'ei

ch

[H4672](#)

ma·tza
löytää

q

[H2416](#)

chaj·jim;
elämän

[H6329](#)

vai·ja·fek
ja saa

[H7522](#)

ra·tzon,
mielisuosion

מִיְהוָה:

[H3068](#)

JAH·WEH.

JAHWEH HERRAN

36 אָהָבוּ מְשִׁנְאֵי כָּל־ נִפְשׁוֹ חִמָּס וְחֻטְאֵי

[H2398](#)

ve·cho·te·'i
mutta joka tekee syntiä

[H2554](#)

cho·mes
tekee väkivaltaa

[H5315](#)

naf·sho;
sielulleen

[H3605](#)

kol-
kaikki

[H8130](#)

me·san·'ai,
jotka vihaavat minua

[H157](#)

'a·ha·vu
rakastavat

פּוֹמֵת:

[H4194](#) Peh

ma·vet.

kuolemaa

Sananlaskut 9 (Proverbs 9)

¹ שְׁבַעַה: עֲמוּדֵיהָ חֲצֵבָה בֵּיתָהּ בְּנִתָּהּ חֲכָמוֹת

[H2454](#)

cha-che-mot
viisaus

[H1129](#)

ba-ne-tah
on rakentanut talonsa

[H1004](#)

vei-tah;
hakannut siihen pylvästä

[H2672](#)

cha-tze-vah

[H5982](#)

'am-mu-dei-ha

[H7651](#)

shiv-'ah.
seitsemän

² שְׁלַחְנָה: עֵרְכָה אֶף יֵינָה מְסַכָּה טְבַחָה טְבַחָה

[H2873](#)

ta-ve-chah
teurastanut

[H2874](#)

tiv-chah
teuraan

[H4537](#)

ma-se-chah
sekoittanut

[H3196](#)

jei-nah;
viinin

[H637](#)

'af,
myös

[H6186](#)

'a-re-chah
kattanut

[H7979](#)

shul-cha-nah.
pöydän

³ קָרַת: מְרָמִי אֶפְי עַל- תְּקָרָא נִעְרֹתִיהָ שְׁלַחָה

[H7971](#)

sha-le-chah
lähettänyt

[H5291](#)

na-'a-ro-tei-ha
palvelijattarensa

[H7121](#)

tik-ra;
huutaa

[H5921](#)

'al-
päällä

[H1610](#)

gap-pe,
korkeimpien paikkojen

[H4791](#)

me-ro-mei
kaupungin

[H7176](#)

ka-ret.

⁴ לוֹ: אָמְרָה לֵב חֲסָר- הֵנָּה יִסָּר פְּתִי מִי-

[H4310](#)

mi-
kuka on yksinkertainen

[H6612](#)

fe-ti
poiketkoon tänne

[H5493](#)

ja-sur
ilman

[H2008](#)

hen-nah;
sydäntä oleville

[H2638](#)

cha-sar-
sanoo

[H3820](#)

lev,
Hän

[H559](#)

'a-me-rah

[H0](#)

lo.

⁵ מְסַכְתִּי: בֵּיַן אִשְׁתּוֹ בְּלַחְמִי לַחְמוֹ לְכוּ.

[H1980](#)

le-chu
tule

[H3898](#)

la-cha-mu
syö

[H3899](#)

ve-la-cha-mi;
leipään

[H8354](#)

u-she-tu,
ja juo

[H3196](#)

be-ja-jin
viiniä

[H4537](#)

ma-sa-che-ti.
sekoittamaani

⁶ בִּינָה: בְּדַרְךְ אֲשֶׁרוֹ יַחֲיוּ פְתָאִים עֲזָבוּ.

[H5800](#)

'iz-vu
hylkää

[H6612](#)

fe-ta-jim
yksinkertaisuus

[H2421](#)

vich-ju;
elä

[H833](#)

ve-'ish-ru,
ja kulje

[H1870](#)

be-de-rech
tiellä

[H998](#)

bi-nah.
ymmärryksen

⁷ מוֹמִי: לְרָשָׁע וּמוֹכִיחַ קָלוֹן לוֹ לִקְחָ לֵץ יֹסֵר

[H3256](#)

jo-ser
joka kurittaa pilkkaajaa

[H3887](#)

letz,
vastaanottaa

[H3947](#)

lo-ke-ach
itselleen

[H0](#)

lo
häpeän

[H7036](#)

ka-lon;
ja joka nuhtelee

[H3198](#)

u-mo-chi-ach
pahantekijää

[H7563](#)

le-ra-sha'
häpeätahran

[H3971](#)

mu-mo.

⁸ לְחַכָּם הוֹכַח יִשְׁנֹאֲרָ פֶן- לֵץ תּוֹכַח אֶל-

[H408](#)

'al-
älä

[H3198](#)

to-chach
nuhtele

[H3887](#)

letz
pilkkaajaa

[H6435](#)

pen-
ettei

[H8130](#)

jis-na-'e-ka;
hän vihaisi sinua

[H3198](#)

ho-chach
nuhtele

[H2450](#)

le-cha-cham,
viisasta

וַיֶּאֱהָבָהּ:

[H157](#)

ve·je·'e·ha·ve·ka.

ja hän rakastaa sinua

⁹ וַיֹּסֶף לְצַדִּיק הוֹדַע עוֹד וַיְחַכְּמֵם לְחַכְּמֵי תֵן

[H5414](#)

ten

anna

[H2450](#)

le·cha·chom

viisaalle

[H2449](#)

ve·jech·kam-

ja hän viisastuu yhä

[H5750](#)

od;

[H3045](#)

ho·da'

opeta

[H6662](#)

le·tzad·dik,

vanhurskasta

[H3254](#)

ve·jo·sef

ja hän lisääntyy

פ לקח:

[H3948](#)

le·kach.

oppineisuudessa

Peh

¹⁰ קְדוֹשִׁים וְדַעַת יְהוָה! רְאֵת חֲכָמָה תְּחִלָּת

[H8462](#)

te·chil·lat

alku

[H2451](#)

choch·mah

viisauden on

[H3374](#)

jir·'at

pelko

[H3069](#)

JAH·WEH;

JAHWEH HERRAN ja tunteminen pyhän

[H1847](#)

ve·da·'at

ve·da·'at

[H6918](#)

ke·do·shim

ke·do·shim

בִּינָה:

[H998](#)

bi·nah.

on ymmärrys

¹¹ חַיִּים: שָׁנוֹת לְךָ וַיֹּסִיפוּ יָמֶיךָ יִרְבּוּ בִּי כִי-

[H3588](#)

ki-

sillä

[H0](#)

vi

minussa

[H7235](#)

jir·bu

lisääntyvät päiväsi

[H3117](#)

ja·mei·cha;

ja·mei·cha;

[H3254](#)

ve·jo·si·fu

ja tulee lisää

[H0](#)

le·cha,

le·cha,

[H8141](#)

she·not

sinulle vuosia

[H2416](#)

chaj·jim.

elämääsi

¹² תִּשָּׂא: לְבַדְּךָ וְלִצְּתָ לְךָ חֲכָמָת חֲכָמָת אִם-

[H518](#)

'im-

jos

[H2449](#)

cha·cham·ta

olet viisas

[H2449](#)

cha·cham·ta

olet viisas

[H0](#)

lach;

itsellesi

[H3887](#)

ve·latz·ta,

jos pilkkaat

[H905](#)

le·vad·de·cha

yksin

[H5375](#)

tis·sa.

kannat sen

¹³ מָה: יִדְעָה וּבַל־ פְּתִיּוֹת הַמַּיָּה בְּסִילוֹת אִשָּׁת

[H802](#)

'e·shet

nainen

[H3687](#)

ke·si·lut

tyhmä

[H1993](#)

ho·mi·jah;

huutaa

[H6615](#)

pe·tai·jut,

on yksinkertainen ja tuskin

[H1077](#)

u·val-

u·val-

[H3045](#)

ja·de·'ah

tietää

[H4100](#)

mah.

mitään

¹⁴ קָרַת: מְרֵמִי כֹסֵא עַל־ בֵּיתָהּ לְפִתַח וַיִּשְׁבָּה

[H3427](#)

ve·ja·she·vah

hän istuu

[H6607](#)

le·fe·tach

ovella

[H1004](#)

bei·tah;

talonsa

[H5921](#)

'al-

[H3678](#)

kis·se,

istuimella

[H4791](#)

me·ro·mei

korkeilla

[H7176](#)

ka·ret.

paikoilla

¹⁵ אַרְחוֹתֵם: הֵמִישׁוּרִים דְּרָךְ לְעִבְרֵי־ לְקָרָא

[H7121](#)

lik·ro

hän kutsuu

[H5674](#)

le·'oe·rei-

ohikulkijoita

[H1870](#)

da·rech;

tiellä

[H3474](#)

ham·jash·she·rim,

jotka kulkevat suoraa polkua

[H734](#)

o·re·cho·tam.

¹⁶ לוֹ: וְאָמְרָה לֵב וַחֲסֵר־ הִנֵּה יִסַּר פְּתֵי מִי־

[H4310](#)

mi-

kuka on typerä

[H6612](#)

fe·ti

[H5493](#)

ja·sur

poiketkoon

[H2008](#)

hen·nah;

tänne

[H2638](#)

va·cha·sar-

ja ilman

[H3820](#)

lev,

sydäntä oleville

[H559](#)

ve·'a·me·rah

sanoo

[H0](#)

lo.

hän

¹⁷ וְנָעַם: סִתְרִים וְלֶחֶם! מִתְּקוּ גְנוּבִים מֵי־

[H4325](#)

ma·jim-

vesi

[H1589](#)

ge·nu·vim

varastettu

[H4985](#)

jim·ta·ku;

on makeaa

[H3899](#)

ve·le·chem

ja leipä

[H5643](#)

se·ta·rim

salattu

[H5276](#)

jin·'am.

on suloista

¹⁸ שְׂאֹל בְּעַמִּיקֵי שָׁם רְפָאִים כִּי־ יָדַע וְלֹא־

[H3808](#)

ve·lo-

mutta ei

[H3045](#)

ja·da'

hän tiedä että

[H3588](#)

ki-

[H7496](#)

re·fa·'im

haamut kuolleiden ovat siellä / syvyyksissä

[H8033](#)

sham;

[H6012](#)

be·'im·kei

[H7585](#)

she·'ol

sheolin / manalan

פ קָרָאֵיהָ:

[H7121](#)

Peh

ke·ru·'ei·ha.

hänen vieraansa

Sananlaskut 10 (Proverbs 10)

כִּסְיֵי וּבְנֵי אָבִים יִשְׂמְחוּ חֲכָם בֵּן פִּי שְׁלֵמָה מְשָׁלִי¹

[H4912](#)

mish-lei,
sananlaskut Shalomon

[H8010](#)

She-lo-moh

Peh

[H1121](#)

ben
pojasta

[H2450](#)

cha-chom
viisaasta

[H8055](#)

je-sam-mach-
iloitsee

[H1](#)

'av;
isä

[H1121](#)

u-ven
mutta poika

[H3684](#)

ke-sil,
tyhmä

אָמֹת תּוֹגַת

[H8424](#)

tu-gat
on murhe

[H517](#)

im-mo.
äidilleen

מִמּוֹת תִּצִּיל אוֹצְרוֹת רָשָׁע אוֹצְרוֹת יוֹעִילוּ לֹא²

[H3808](#)

lo-
ei

[H3276](#)

jo'i-lu
hyödytä

[H214](#)

otz-rot
aarteet

[H7562](#)

re-sha';
vääräyden

[H6666](#)

u-tze-da-kah,
mutta vanhurskaus

[H5337](#)

tatz-tzil
vapauttaa

[H4194](#)

mi-ma-vet.
kuolemasta

וְהֵת צְדִיק נֶפֶשׁ יְהוָה יָרְעִיב לֹא³

[H3808](#)

lo-
ei

[H7456](#)

jar'iv
anna kärsiä nälkää

[H3068](#)

JAH-WEH
JAHWEH HERRA

[H5315](#)

ne-fesh
sielun

[H6662](#)

tzad-dik;
vanhurskaan

[H1942](#)

ve-hav-vat
mutta vääräydellä saadut

יְהִדֹף רָשָׁעִים

[H7563](#)

re-sha'im
väärintekijän

[H1920](#)

jeh-dof.
Hän heittää pois

תַּעֲשִׂיר חֲרוּצִים וְיָד רְמִיָּה כָּפִי עֵשָׂה רָאשׁ⁴

[H7326](#)

rash,
köyhäksi

[H6213](#)

'o-seh
tekee

[H3709](#)

chaf-
käsi

[H7423](#)

re-mi-jah;
laiska

[H3027](#)

ve-jad
mutta käsi

[H2742](#)

cha-ru-tzim
ahkera

[H6238](#)

ta'a-shir.
kasvattaa vaurautta

מִבִּישׁ: בֵּן בְּקִיץ אֵגֶר בְּקִצִּיר נִרְדָּם מְשֻׁכָּל בֵּן בְּקִיץ אֵגֶר⁵

[H103](#)

'o-ger
kerää

[H7019](#)

bak-ka-jitz
kesällä

[H1121](#)

ben
poika

[H7919](#)

mas-kil;
älykäs

[H7290](#)

nir-dam
nukkuu

[H7105](#)

bak-ka-tzir,
sadonkorjuun aikana

[H1121](#)

ben

[H954](#)

me-vish.
häpeällinen

יְכֹסֶה רָשָׁעִים וּפִי צְדִיק לְרֹאשׁ בְּרָכוֹת⁶

[H1293](#)

be-ra-chot
siunaus

[H7218](#)

le-rosh
pään päällä

[H6662](#)

tzad-dik;
on vanhurskaan

[H6310](#)

u-fi
suun

[H7563](#)

re-sha'im,
mutta suun

[H3680](#)

je-chas-seh
vääräydetekijöiden peittää

חַמָּס:

[H2555](#)

cha·mas.

vääryys / väkivalta

⁷ וְרָקַב: רְשָׁעִים וְשֵׁם לְבָרָכָה צְדִיק זָכַר

[H2143](#)

[H6662](#)

[H1293](#)

[H8034](#)

[H7563](#)

[H7537](#)

ze·cher tzad·dik

liv·ra·chah;

ve·shem

re·sha·'im

jir·kav.

muisto vanhurskaan on siunauksen lähde mutta nimi jumalattoman mätänee

⁸ וְלֵבָט: שְׁפָתַיִם וְאֵוִיל מִצְוֹת יִקַּח לֵב חָכָם

[H2450](#)

[H3820](#)

[H3947](#)

[H4687](#)

[H191](#)

[H8193](#)

[H3832](#)

cha·cham-

lev

jik·kach

mitz·vot;

ve·'e·vil

fa·ta·jim,

jil·la·vet.

viisas

sydän

ottaa vastaan käskyt

mutta hullu suustaan

ne heittää pois

⁹ וְיָדַע: דָּרְכָיו וּמַעַקְשׁ בְּטַח יִלְךְ בְּתָם הוֹלֵךְ

[H1980](#)

[H8537](#)

[H1980](#)

[H983](#)

[H6140](#)

[H1870](#)

[H3045](#)

ho·lech

bat·tom

je·lech be·tach;

u·me·'ak·kesh

de·ra·chav,

jiv·va·de·a'.

joka vaeltaa viattomuudessa vaeltaa turvallisesti mutta joka vääristää tiensä

tulee tunnetuksi

¹⁰ וְלֵבָט: שְׁפָתַיִם וְאֵוִיל עֲצָבַת יִתֵּן עַיִן קֹרֵץ

[H7169](#)

[H5869](#)

[H5414](#)

[H6094](#)

[H191](#)

[H8193](#)

[H3832](#)

ko·retz

'a·jin

jit·ten

'atz·tza·vet;

ve·'e·vil

fa·ta·jim,

jil·la·vet.

joka iskee silmää aiheuttaa murhetta

ja tyhmä

suustaan

kaatuu

¹¹ וְכִסָּה רְשָׁעִים וּפִי צְדִיק פִּי חַיִּים מְקוֹר

[H4726](#)

[H2416](#)

[H6310](#)

[H6662](#)

[H6310](#)

[H7563](#)

[H3680](#)

me·kor

chaj·jim

pi

tzad·dik;

u·fi

re·sha·'im,

je·chas·seh

lähde

elämän

on suu vanhurskaan mutta suun jumalattoman

peittää

חַמָּס:

[H2555](#)

cha·mas.

väkivalta / vääryys (1776 Biblia)

¹² תְּכַסֶּה פְּנֵי שָׁעִים כָּל־ וְעַל מְדָנִים תְּעוֹרֵר שְׁנֵאָה

[H8135](#)

[H5782](#)

[H4090](#)

[H5921](#)

[H3605](#)

[H6588](#)

[H3680](#)

ne·ah

te·'o·rer

me·da·nim;

ve·'al

kol-

pe·sha·'im,

te·chas·seh

viha

herättää

riitoja

mutta

kaikki

synnit

pois pyyhkii

אַהֲבָה:

[H160](#)

'a·ha·vah.

rakkaus

¹³ חֶסֶר־ לִגְוֹ אֲנִשְׁבֵּט חֲכָמָה תִּמְצָא נָבוֹן בְּשִׁפְתָיו

[H8193](#)

be·sif·tei

huulilta

[H995](#)

na·von

ymmärtäväisen löytyy

[H4672](#)

tim·ma·tze

löytyy

[H2451](#)

choch·mah

viisaut

[H7626](#)

ve·she·vet,

mutta kepillä selkään

[H1460](#)

le·gev

[H2638](#)

cha·sar-

לֵב:

[H3820](#)

lev.

sydämettömälle

¹⁴ קְרִבָּה: מִחֲתָה אֲוִיל וּפִי־ דַעַת יִצְפְּנוּ־ חֲכָמִים

[H2450](#)

cha·cha·mim

viisaat

[H6845](#)

jitz·pe·nu-

keräävät

[H1847](#)

da·'at;

tietämystä mutta suu tyhjän

[H6310](#)

u·fi-

[H191](#)

'e·vil

[H4288](#)

me·chit·tah

tuhoa

[H7138](#)

ke·ro·vah.

on lähellä

¹⁵ רִישָׁם: דְּלִים מִחֲתַת עֵזוֹ קְרִית עֲשִׂיר הוֹן

[H1952](#)

hon

varallisuus rikkaan

[H6223](#)

'a·shir

rikkaan

[H7151](#)

kir·jat

hän on kaupunkinsa

[H5797](#)

uz·zo;

on vahva kauhu on

[H4288](#)

me·chit·tat

on

[H1800](#)

dal·lim

köyhän

[H7389](#)

rei·sham.

hän on köyhyytensä

¹⁶ לְחַטָּאת: רָשָׁע תְּבוּאָת לְחַיִּים צְדִיק פְּעֻלַּת

[H6468](#)

pe·ul·lat

työ

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskaan tuottaa elämää mutta tulot

[H2416](#)

le·chaj·jim;

mutta tulot

[H8393](#)

te·vu·'at

mutta tulot

[H7563](#)

ra·sha'

jumalattoman syntiä

[H2403](#)

le·chat·tat.

mutta tulot

¹⁷ תּוֹכַחַת וְעוֹזֵב מוֹסֵר שׁוֹמֵר לְחַיִּים אֲרַח

[H734](#)

'o·rach

polulla

[H2416](#)

le·chaj·jim

elämän on se joka ottaa huomioon varoituksen mutta joka hylkää moitteet

[H8104](#)

sho·mer

mutta joka hylkää moitteet

[H4148](#)

mu·sar;

mutta joka hylkää moitteet

[H5800](#)

ve·'o·zev

mutta joka hylkää moitteet

[H8433](#)

to·cha·chat

mutta joka hylkää moitteet

מִתְעָה:

[H8582](#)

mat·'eh.

eksyy

¹⁸ הוּא דְבָהּ וּמוֹצֵא שֶׁקֶר שְׂפִתַי־ שְׁנֵאָה מְכַסֶּה

[H3680](#)

me·chas·seh
joka kätkee

[H8135](#)

ne·'ah
vihansa

[H8193](#)

sif·tei-
huulilla

[H8267](#)

sha·ker;
petollisilla ja levittää

[H3318](#)

u·mo·tzi

[H1681](#)

dib·bah,
pahaa puhetta

[H1931](#)

hu
hän on

כְּסִיל:

[H3684](#)

che·sil.
tyhmä

¹⁹ שְׂפִתָּיו וְחִשְׁךָ פִּנְשֵׁעַ יַחְדָּל־ לֹא דְבָרִים בְּרֹב

[H7230](#)

be·ro
runsaudessa

[H1697](#)

de·va·rim
sanojen

[H3808](#)

lo
ei

[H2308](#)

jech·dal-
lopu

[H6588](#)

pa·sha';
synti

[H2820](#)

ve·cho·sech
mutta joka hillitsee

[H8193](#)

se·fa·tav
huulensa

מִשְׁכִּיל:

[H7919](#)

mas·kil.
on älykäs

²⁰ כְּמַעַט: רְשָׁעִים לֵב צְדִיק לְשׁוֹן וְנִבְחָר כְּסֵף

[H3701](#)

ke·sef
hopeaa

[H977](#)

niv·chor
valuuinta

[H3956](#)

le·shon
on kieli

[H6662](#)

tzad·dik;
vanhurskaan

[H3820](#)

lev
sydän

[H7563](#)

re·sha·'im
jumalattoman

[H4592](#)

kim·'at.
vähäarvoinen

²¹ לֵב בְּחֶסֶד־ אֲוִילִים רַבִּים יָרְעוּ צְדִיק שְׂפִתָּיו

[H8193](#)

sif·tei
huulet

[H6662](#)

tzad·dik
vanhurskaan

[H7462](#)

jr·'u
ruokkivat

[H7227](#)

rab·bim;
monia

[H191](#)

ve·'e·vi·lim,
mutta tyhmät

[H2638](#)

ba·cha·sar-
puutteessa

[H3820](#)

lev
älyn

יָמוּתוּ:

[H4191](#)

ja·mu·tu.
kuolevat

²² עֲצָב יוֹסֵף וְלֹא־ תַעֲשִׂיר הִיא יְהוָה בְּרִכְתּוֹ

[H1293](#)

bir·kat
siunaus

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRAN

[H1931](#)

hi
se

[H6238](#)

ta·'a·shir;
tekee rikkaaksi

[H3808](#)

ve·lo-
eikä

[H3254](#)

jo·sif
Hän lisää

[H6089](#)

'e·tzev
surua

עִמָּה:

[H5973](#)

'im·mah.
mukaan siihen

²³ תְּבוּנָה: לְאִישׁ אִחְכָּמָה זְמָה עֲשׂוֹת לְכִסִּיל כְּשִׁחֹק

[H7814](#)
kis·chok
nauraa

[H3684](#)
lich·sil
tyhmä

[H6213](#)
a·sot
tehdessään

[H2154](#)
zim·mah;
ilkeyttä

[H2451](#)
ve·cha·che·mah,
mutta viisas

[H376](#)
le·'ish
mies

[H8394](#)
te·vu·nah.
on älykäs

²⁴ צְדִיקִים וְתַאֲוֹת תְּבוּאָנוּ הִיא רָשָׁע מְגוֹרֵת

[H4034](#)
me·go·rat
pelot

[H7563](#)
ra·sho'
jumalattoman ne

[H1931](#)
hi

[H935](#)
te·vo·'en·nu;
heitä kohtaa

[H8378](#)
ve·ta·'a·vat
mutta sydämen toiveet vanhurskaalle

[H6662](#)
tzad·di·kim

יֵתֵן:

[H5414](#)
jit·ten.
annetaan

²⁵ יְסוֹד וְצְדִיק רָשָׁע וְאִין סוֹפָה כְּעֵבוֹר

[H5674](#)
ka·'a·vor

[H5492](#)
su·fah

[H369](#)
ve·'ein

[H7563](#)
ra·sha';

[H6662](#)
ve·tzad·dik,

[H3247](#)
je·sod

niinkuin menee ohi myrskytuuli niin ei enää ole jumalatonta mutta vanhurskaan perustus

עוֹלָם:

[H5769](#)
o·lam.
on iankaikkinen

²⁶ לְשִׁלְחִיו: הָעֵצֶל כֵּן לְעֵינָיִם וְכַעֲשֵׁן לְשִׁנָּיִם כַּחֲמֹץ

[H2558](#)
ka·cho·metz
kuin etikka

[H8127](#)
lash·shin·na·jim,
hampaille

[H6227](#)
ve·che·'a·shan
ja savu

[H5869](#)
la·'ei·na·jim;
silmillä

[H3651](#)
ken
niin on

[H6102](#)
he·'a·tzel,
laiska

[H7971](#)
le·sho·le·chav.
lähettäjälleen

²⁷ רָשָׁעִים וְשָׁנוֹת יָמִים תּוֹסִיף יְהוָה יִרְאֵת

[H3374](#)
jir·'at
pelko

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRAN

[H3254](#)
to·sif
tuo lisää

[H3117](#)
ja·mim;
päiviä

[H8141](#)
u·she·not
mutta vuodet

[H7563](#)
re·sha·'im
vääryydentekijöiden

תִּקְצְרְנָה:

[H7114](#)
tik·tzo·re·nah.
vähenevät

28 תֹּאבֵד: רְשָׁעִים וְתִקּוֹת שְׁמֻחָה צְדִיקִים תּוֹחֶלֶת

[H8431](#)
to-che-let
odotus

[H6662](#)
tzad-di-kim
vanhurskaiden

[H8057](#)
sim-chah;
on ilo

[H8615](#)
ve-tik-vat
mutta toivo

[H7563](#)
re-sha'im
pahantekijöiden katoaa

[H6](#)
to-ved.

29 אֶן: לְפַעְלֵי אִמְחָתָהּ יְהוָה דְּרַךְ לַתָּם מְעֹז

[H4581](#)
ma'oz
turvapaikka

[H8537](#)
lat-tom
oikeamielisten on tie

[H1870](#)
de-rech

[H3068](#)
JAH-WEH;
JAHWEH HERRAN

[H4288](#)
u-me-chit-tah,
mutta tuho

[H6466](#)
le-fo'a-lei
tekijöille

[H205](#)
'a-ven.
pahuuden

30 וְשָׁכְנוּ-לֹא אִרְשָׁעִים יִמּוּט בַּל-לְעוֹלָם צְדִיק

[H6662](#)
tzad-dik
vanhurskas

[H5769](#)
le'o-lam
iankaikkisesti

[H1077](#)
bal-
ei

[H4131](#)
jim-mot;
järky

[H7563](#)
u-re-sha'im,
mutta vääryydentekijät eivät

[H3808](#)
lo
jish-ke-nu-
saa asua

[H7931](#)

אֶרֶץ:

[H776](#)

'a-retz.

maan päällä

31 תִּכְרֶת: תְּהִפְכוֹת וְלִשׁוֹן חֲכָמָה יָנוּב צְדִיק פִּי-

[H6310](#)
pi-
suu

[H6662](#)
tzad-dik
vanhurskaan

[H5107](#)
ja-nuv
tuottaa hedelmää

[H2451](#)
choch-mah
viisauden

[H3956](#)
u-le-shon
mutta kieli

[H8419](#)
tah-pu-chot,
ilkeämielinen

[H3772](#)
tik-ka-ret.
hävitetään

32 רְשָׁעִים וּפִי רָצוֹן יִדְעוּן צְדִיק שְׁפִתָּי

[H8193](#)
sif-tei
huulet

[H6662](#)
tzad-dik
vanhurskaan

[H3045](#)
je-de'un
tietävät

[H7522](#)
ra-tzon;
mikä on sopivaa

[H6310](#)
u-fi
mutta suu

[H7563](#)
re-sha'im,
vääryydentekijän

תְּהִפְכוֹת:

[H8419](#)

tah-pu-chot.

on petollinen

Sananlaskut 11 (Proverbs 11)

¹ שְׁלֵמָה וְאָבֹן יְהוָה תּוֹעֵבֵת מִרְמָה מֵאֲזִנֵּי

[H3976](#)
moz·nei
vaaka

[H4820](#)
mir·mah
väärä on

[H8441](#)
to·'a·vat
kauhistus

[H3068](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRALLE

[H68](#)
ve·'e·ven

[H8003](#)
she·le·mah
mutta paino täysi

רְצוֹנוֹ:

[H7522](#)
re·tzo·no.
on Hänen ilonsa

² חֲכָמָה: צְנוּעִים וְאֶת־קָלוֹן וַיָּבֵא זָדוֹן בָּאֵ־

[H935](#)
ba-
ylpeys

[H2087](#)
za·don
tulee

[H935](#)
vai·ja·vo
ja mukana tulee

[H7036](#)
ka·lon;
häpeä

[H854](#)
ve·'et
ET

[H6800](#)
tze·nu·'im
mutta nöyrillä

[H2451](#)
choch·mah
on viisus

³ (כ וְשָׂדָם) בּוֹגְדִים וְסֵלֶף תַּנְחֵם יִשְׂרָיִם תַּמַּת

[H8538](#)
tum·mat
rehellisyyt

[H3477](#)
je·sha·rim
oikeamielisiä

[H5148](#)
tan·chem;
ohjaa

[H5558](#)
ve·se·lef
mutta petollisten

[H898](#)
bog·dim
vääräus

ve·shad·dam

ק וְשָׂדָם:

[H7703](#)
je·shad·dem.
tuhoaa heidät

⁴ מַמּוֹת: תַּצִּיל אֶצְדָּקָה עֲבָרָה בְּיוֹם הוֹן יוֹעִיל לֹא־

[H3808](#)
lo-
ei

[H3276](#)
jo·'il
hyödytä

[H1952](#)
hon
rikkaus

[H3117](#)
be·jom
päivänä

[H5678](#)
'ev·rah;
vihan

[H6666](#)
u·tze·da·kah,
mutta vanhurskaus

[H5337](#)
tatz·tzil
vapauttaa

[H4194](#)
mi·ma·vet.
kuolemasta

⁵ רָשָׁע: יִפֹּל אֲבָרְשָׁעָתוֹ דְרָכּוֹ תִישָׁר תַּמִּים צְדָקָת

[H6666](#)
tzid·kat
vanhurskaus

[H8549](#)
ta·mim
täydellinen

[H3474](#)
te·jash·sher
ohjaa suoraan

[H1870](#)
dar·ko;
tietä

[H7564](#)
u·ve·rish·'a·to,
mutta pahuus

[H5307](#)
jip·pol
kaataa

[H7563](#)
ra·sha'.
vääräydyntekijän

⁶ יִלְכְּדוּ: בְּגֵדִים אֲבֵהוּת תַּצִּילֵם יִשְׂרָיִם צְדָקָת

[H6666](#)
tzid·kat
vanhurskaus

[H3477](#)
je·sha·rim
oikeamieliset

[H5337](#)
tatz·tzi·lem;
pelastaa

[H1942](#)
u·ve·hav·vat,
mutta tuho

[H898](#)
bo·ge·dim
petollisesti toimivan

[H3920](#)
jil·la·che·du.
vangitsee

⁷ אֲוֹנִים וְתוֹחֶלֶת תִּקְוָה תֹאבֵד רָשָׁע אָדָם בְּמוֹת

[H4194](#)

be-mot

kuolemassa ihmisen

[H120](#)

'a-dam

ihmisen

[H7563](#)

ra-sho'

pahan

[H6](#)

to-vad

katoaa

[H8615](#)

tik-vah;

toivo

[H8431](#)

ve-to-che-let

ja odotus

[H205](#)

o-nim

väärintekijän

אֲבָדָה:

[H6](#)

'a-va-dah.

katoaa

⁸ תַּחֲתָיו: רָשָׁע וַיָּבֵא נְחֹלֶץ מִצָּרָה צְדִיק

[H6662](#)

tzad-dik

vanhurskas hädästä

[H6869](#)

mitz-tza-rah

hädästä

[H2502](#)

ne-che-latz;

pelastuu

[H935](#)

vai-ja-vo

ja tulee

[H7563](#)

ra-sha'

väärilyöntekijä hänen tilalleen

[H8478](#)

tach-tav.

⁹ יַחֲלֹצוּ: צְדִיקִים אֲבֹדֶת רֵעֵהוּ יִשְׁחַת חֲנִף בְּפֹה

[H6310](#)

be-peh,

suullaan

[H2611](#)

cha-nef

tekopyhä

[H7843](#)

jash-chit

tuhoaa

[H7453](#)

re-'e-hu;

läheisensä

[H1847](#)

u-ve-da'at,

mutta ymmärrys

[H6662](#)

tzad-di-kim

vanhurskaat

[H2502](#)

je-cha-le-tzu.

pelastaa

¹⁰ רָשָׁעִים וּבְאֵבֶד קָרִיָה תַעֲלֶץ צְדִיקִים בְּטוֹב

[H2898](#)

be-tuv

menestyksestä

[H6662](#)

tzad-di-kim

vanhurskaiden

[H5970](#)

ta'a-lotz

riemuitsee

[H7151](#)

kir-jah;

kaupunki

[H6](#)

u-va-'a-vod

ja häviämisestä

[H7563](#)

re-sha'im

väärilyöntekijöiden

רִנָּה:

[H7440](#)

rin-nah.

huutaa ilosta

¹¹ רָשָׁעִים וּבְפִי קָרַת תְּרוֹם יִשְׂרָיִם בְּבִרְכַת

[H1293](#)

be-vir-kat

siunauksesta

[H3477](#)

je-sha-rim

oikeamielisten

[H7311](#)

ta-rum

kohoa

[H7176](#)

ka-ret;

kaupunki

[H6310](#)

u-ve-fi

mutta suu

[H7563](#)

re-sha'im,

väärilyöntekijöiden

תְּהָרַס:

[H2040](#)

te-ha-res.

sen hajottaa

¹² יַחְרִישׁ: תְּבוּנוֹת וְאִישׁ לֵב חָסֵר לְרַעְהוּ בֶז-

[H936](#)

boz-

halveysii läheistään

[H7453](#)

le-re'e-hu

[H2638](#)

cha-sar-

ymmärtämätön sydämeltään mutta mies ymmärtäväinen pysyy hiljaa

[H3820](#)

lev;

[H376](#)

ve-ish

[H8394](#)

te-vu-not

[H2790](#)

ja-cha-rish.

¹³ מְכַסֶּה רוּחַ וְנַאֲמַן סוֹד מְגַלְהָה רָכִיל הוֹלֵךְ

[H1980](#)

ho-lech

joka kulkee panettelijana paljastaa

[H7400](#)

ra-chil

[H1540](#)

me-gal-leh-

[H5475](#)

sod;

[H539](#)

ve-ne'e-man-

[H7307](#)

ru-ach,

[H3680](#)

me-chas-seh

pitää salassa

דָּבָר:

[H1697](#)

da-var.

asian

¹⁴ יוֹעֵץ: בְּרַב וְתַשׁוּעָה עִם יָפֹל-תַחְבֵּלוֹת בְּאֵין

[H369](#)

be-'ein

missä ei mitään neuvoa ole

[H8458](#)

tach-bu-lot

[H5307](#)

jip-pol-

sortuu

[H5971](#)

'am;

[H8668](#)

u-te-shu-'ah,

kansa mutta pelastaa sen runsaus

[H7230](#)

be-ro

[H3289](#)

jo-'etz.

neuvonantajien

¹⁵ בּוֹטָח: תִּקְעִים וְשָׂנֵא זָר עָרַב כִּי-יִרוּעַ רַע-

[H7451](#)

ra'-

pahoin

[H7489](#)

je-ro-a'

käy sen

[H3588](#)

ki-

joka

[H6148](#)

'a-rav

takaa

[H2114](#)

zar;

vierasta

[H8130](#)

ve-so-ne

mutta joka vihaa

[H8628](#)

to-ke'im

lyöntiä käden

[H982](#)

bo-te-ach.

on luotettava

¹⁶ עֶשֶׂר: יְתֻמּוֹת וְעֶרְיָצִים כְּבוֹד תִּתְמַךְ חֵן אִשְׁתְּ-

[H802](#)

'e-shet-

nainen

[H2580](#)

chen

armollinen säilyttää

[H8551](#)

tit-moch

säilyttää

[H3519](#)

ka-vod;

kunnian

[H6184](#)

ve-'a-ri-tzim,

ja voimakkaat

[H8551](#)

jit-me-chu-

säilyttävät

[H6239](#)

'o-sher.

rikkaudet

¹⁷ אֶכְזָרִי: שְׂאֵרוֹ וְעֵכָר חֶסֶד אִישׁ נִפְשׁוֹ גֹמֵל

[H1580](#)

go-mel

jakaa runsaasti sielu

[H5315](#)

naf-sho

[H376](#)

'ish

miehen

[H2617](#)

cha-sed;

kunniallisen mutta ahdistaa

[H5916](#)

ve-'o-cher

läheistään

[H7607](#)

e-ro,

julmat

[H394](#)

'ach-za-ri.

¹⁸ שֹׁכֵר צְדָקָה וְזֹרַע שֶׁקֶר פְּעֻלַּת-עֵשָׂה רָשָׁע

[H7563](#)

ra-sha',

paha

[H6213](#)

'o-seh

tekee

[H6468](#)

fe-'ul-lat-

työtä

[H8267](#)

sha-ker;

vääryyden

[H2232](#)

ve-zo-re-a'

mutta joka kylvää

[H6666](#)

tze-da-kah,

vanhurskautta

[H7938](#)

se-cher

sen palkka on

אֶמֶת:

[H571](#)

'e-met.

totuus

19 לְמוֹתוֹ: רָעָה וּמְרֹדֶף לְחַיִּים צְדָקָה כֵּן־

[H3651](#) [H6666](#) [H2416](#) [H7291](#) [H7451](#) [H4194](#)
ken- tze-da-kah le-chaj-jim; u-me-rad-def ra'ah le-mo-to.
siksi vanhurskaus tekee eläväksi mutta joka seuraa pahaa saa kuoleman

20 לֵב עֲקֹשִׁי־ יְהוָה תּוֹעֵבֶת

[H8441](#) [H3068](#) [H6141](#) [H3820](#)
to'a-vat JAH·WEH 'ik-ke-shei- lev;
kauhistus / iljettävyys on JAHWEH HERRALLE kieroutunut / luonnoton sydän

דָּרְךְ: תְּמִימִי אֲרֻצוֹנוֹ

[H7522](#) [H8549](#) [H1870](#)
u-re-tzo-no, te-mi-mei da-rech.
mutta Hänen tahtonsa nuhteettomat tiellä

21 נִמְלָט: צְדִיקִים וְזֶרַע רָע וְנִקָּה לֹא־ לְיָד

[H3027](#) [H3027](#) [H3808](#) [H5352](#) [H7451](#) [H2233](#) [H6662](#) [H4422](#)
jad le-jod lo- jin-na-keh ra'; ve-ze-ra' tzad-di-kim nim-lat.
käsi käteen ei jää rankaisematta paha mutta siemen vanhurskaiden pelastuu

22 טַעַם: וְסִרְתָּ אִפְּהָ אִשָּׁה חֲזִיר בְּאָרְף זָהָב נְזִם

[H5141](#) [H2091](#) [H639](#) [H2386](#) [H802](#) [H3303](#) [H5493](#) [H2940](#)
ne-zem za-ho be'af cha-zir; 'ish-shah ja-fah, ve-sa-rat ta'am.
nenäregas kultainen kärsässä sian on nainen kaunis vailla älyä

23 רְשָׁעִים תִּקְוֹת טוֹב אַךְ־ צְדִיקִים תִּאֲוֹת

[H8378](#) [H6662](#) [H389](#) [H2896](#) [H8615](#) [H7563](#)
ta'a-vat tzad-di-kim 'ach- tov; tik-vat re-sha'im
sydämen kaippuu vanhurskaiden on ainoastaan hyvä odotus vääryydentekijäin

עֲבָרָה:

[H5678](#)
'ev-rah.
on viha

24 מִיִּשְׂרָאֵל וְחוֹשֵׁף עוֹד וְנוֹסֵף מְפַזֵּר יֵשׁ

[H3426](#) [H6340](#) [H3254](#) [H5750](#) [H2820](#) [H3476](#)
jesh me-faz-zer ve-no-saf od; ve-cho-sech mi-jo-sheh,
on jotka jakavat anteliaasti mutta saavat lisää yhä ja jotka säästävät yli soveliaisuuden

לְמַחְסוֹר: אַךְ-

H389

H4270

'ach- le-mach·sor.

kuitenkin köyhtyvät

25 יוֹרָא: הוּא גַם- אִמְרוּהָ תִדְּשֵׁן בְּרָכָה נְפֹשׁ-

H5315

ne-fesh-
sielu

H1293

be-ra·chah
siunauksessa

H1878

te-dush·shan;
vaurastuu

H7301

u-mar·veh,
ja joka kastelee runsaasti myös

H1571

gam-
itse

H1931

hu
itse

H3384

jo-re.
saa kastelun

26 מִשְׁבִּיר: לְרֹאשׁ אֲבָרְכָה לְאֹם יִקְבְּהוּ בָר מְנַעַ

H4513

mo-ne-a'
joka pidättää viljan

H1250

bar
sitä herjaa

H5344

jik-ke·vu·hu
kansa

H3816

le-'om;
mutta on siunaus sen pään päällä

H1293

u-ve-ra·chah,
joka myy viljaa

H7218

le-rosh

H7666

mash·bir.

27 תְּבוֹאֲנוּ: רַעָה וְדַרְשׁ רָצוֹן יִבְקֶשׁ טוֹב שְׁחַר

H7836

sho·cher
joka etsii

H2896

tov
hyvää

H1245

je-vak·kesh
hankkii

H7522

ra·tzon;
suosiota

H1875

ve-do·resh
mutta joka etsii

H7451

ra'ah
pahaa

H935

te-vo'en·nu.
se häntä kohtaa

28 יִפְרָחוּ: צְדִיקִים אִכְעָלָה יִפְּל הוּא בְּעֶשְׂרוֹ בּוֹטַח

H982

bo-te-ach
joka luottaa

H6239

be-'a-she-ro
rikkauteen

H1931

hu
hän

H5307

jip·pol;
kaatuu

H5929

ve-che-'a-leh,
mutta kuin lehvistö

H6662

tzad·di·kim
vanhurskaat

H6524

jif·ra·chu.
kukoistavat

29 לֵב: לַחֲכָם- אֵוִיל וְעַבְדֵי רוּחַ יִנְחַל- בֵּיתוֹ עוֹכֵר

H5916

o·cher
joka ahdistaa taloa omaansa perii

H1004

bei-to
perii

H5157

jin·chal-
tuulta

H7307

ru·ach;
ja palvelija

H5650

ve-'e-ved
ja palvelija

H191

'e·vil,
tyhmä

H2450

la·cha·cham-
on viisaan

H3820

lev.
sydämen

30 חֲכָם: נְפֹשׁוֹת וְלִקְחָ חַיִּים עֵץ צְדִיק פְּרִי-

H6529

pe-ri-
hedelmä

H6662

tzad·dik
vanhurskaan on

H6086

'etz
puu

H2416

chaj·jim;
elämän

H3947

ve-lo·ke·ach
ja voittaa

H5315

ne-fa·sot
sieluja

H2450

cha·cham.
viisas

31 רָשָׁע כִּי- אֶף יִשְׁלַם בְּאֶרֶץ צְדִיק הֵן

H2005

hen
katso

H6662

tzad·dik
vanhurskas päällä

H776

ba-'a-retz
maan

H7999

je·shul·lam;
saa palkkansa

H637

'af,
paljoa enemmän

H3588

ki-
sitten

H7563

ra·sha'
vääryydentekijä

:אֲחֵינוּ!

[H2398](#)

ve·cho·te.

ja synnintekijä

Sananlaskut 12 (Proverbs 12)

¹ בָּעַר: תּוֹכַחַת וְשֵׁנָא דַּעַת אֲהֵב מוֹסָר אֲהֵב

[H157](#) [H4148](#) [H157](#) [H1847](#) [H8130](#) [H8433](#) [H1197](#)
'o-hev mu-sor 'o-hev da-'at; ve-so-ne to-cha-chat ba-'ar.
joka rakastaa opetusta rakastaa tietämystä ja joka vihaa nuhdetta on älyä vailla

² יִרְשִׁיעַ: מְזֻמּוֹת וְאִישׁ מִיְהוָה רָצוֹן יִפְיֵק טוֹב

[H2896](#) [H6329](#) [H7522](#) [H3069](#) [H376](#) [H4209](#) [H7561](#)
tov, ja-fik ra-tzon JAH·WEH; ve-'ish me-zim-mot jar-shi-'a'.
hyvä saa mielisuosion JAHWEH HERRAN mutta ihmisen pahoja juonivan Hän tuomitsee

³ מוֹט: בַּל־ צְדִיקִים וְשֹׁרֵשׁ בְּרִשָׁע אָדָם יִכּוֹן לֹא־

[H3808](#) [H3559](#) [H120](#) [H7562](#) [H8328](#) [H6662](#) [H1077](#) [H4131](#)
lo- jik-kon 'a-dam be-re-sha'; ve-sho-resh tzad-di-kim, bal- jim-mot.
ei vahvistu ihminen vääryydellä mutta juuri vanhurskaiden ei horju

⁴ בְּעֶצְמוֹתָיו וְכָרָקֵב בְּעֵלָה עֶטְרֵת חַיִּל אֵשֶׁת־

[H802](#) [H2428](#) [H5850](#) [H1167](#) [H7538](#) [H6106](#)
'e-shet- cha-jil 'a-te-ret ba-'lah; u-che-ra-kav be-'atz-mo-tav
vaimo hyveellinen on seppelä aviomiehensä mutta kuin mätä luissa

מְבִישָׁה:

[H954](#)
me-vi-shah.
häpeää tuottava

⁵ רִשְׁעִים תַּחְבֻּלוֹת מְשַׁפֵּט צְדִיקִים מִחֲשֻׁבוֹת

[H4284](#) [H6662](#) [H4941](#) [H8458](#) [H7563](#)
mach-she-vot tzad-di-kim mish-pat; tach-bu-lot re-sha-'im
aikomukset vanhurskaiden ovat oikeita neuvot vääryydentekijöiden

מִרְמָה:

[H4820](#)
mir-mah.
ovat petosta

⁶ יְצִילֵם: יְנַשְׂרִים וְפִי דָם אָרַב־ רִשְׁעִים דְּבַר־י

[H1697](#) [H7563](#) [H693](#) [H1818](#) [H6310](#) [H3477](#) [H5337](#)
div-rei re-sha-'im 'e-rov- dam; u-fi je-sha-rim, jatz-tzi-lem.
sanat vääryydentekijän väijyvät verta mutta suu oikeamielisen pelastaa

⁷ יַעֲמֹד: צְדִיקִים וּבֵית וְאִיגָם רְשָׁעִים הַפּוֹךְ⁷

[H2015](#)

ha·foch

kukistuvat

[H7563](#)

re·sha·'im

väärydentekijät eikä heitä ole mutta huone

[H369](#)

ve·'ei·nam;

[H1004](#)

u·veit

[H6662](#)

tzad·di·kim

vanhurskaan

[H5975](#)

ja·'a·mod.

pysyy pystyssä

⁸ הָיָה לֵב וְנִעְוָה אִישׁ יְהִלָּל־ שִׁכְלוּ לְפִי־

[H6310](#)

le·fi·si-

suusta

[H7922](#)

che·lov

ymmärtävästä saa kiitosta

[H1984](#)

je·hul·lal-

mies

[H376](#)

'ish;

mies

[H5753](#)

ve·na·'a·veh-

mutta turmeltunut

[H3820](#)

lev,

sydämeltään on

[H1961](#)

jih·jeh

on

לְבוֹז:

[H937](#)

la·vuz.

halveksittu

⁹ לֶחֶם: וְחִסָּר־ מִמֶּתְכַבֵּד לוֹ וְעַבְדַּ נִקְלָה טוֹב

[H2896](#)

tov

parempi on olla halpa-arvoinen palvelija

[H7034](#)

nik·leh

olla halpa-arvoinen

[H5650](#)

ve·'e·ved

palvelija

[H0](#)

lo;

eikä

[H3513](#)

mi·me·tak·kab·bed,

kuin rikasta teeskentelevä

[H2638](#)

va·cha·sar-

puutteessa

[H3899](#)

la·chem.

leivän

¹⁰ אֲכַזְרִי: רְשָׁעִים וְרַחֲמֵי בְּהִמְתּוֹ נִפְשׁ צְדִיק יוֹדֵעַ

[H3045](#)

jo·de·a'

tuntee

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskas

[H5315](#)

ne·fesh

eläimet

[H929](#)

be·hem·to;

karjansa

[H7356](#)

ve·ra·cha·mei

mutta myötätunto

[H7563](#)

re·sha·'im,

väärydentekijän on julmaa

[H394](#)

'ach·za·ri.

on julmaa

¹¹ חִסָּר־ רִיקִים וּמְרַדֵּף לֶחֶם: שְׂבַע־ אֲדַמְתּוֹ עֶבֶד

[H5647](#)

'o·ved

viljelevä

[H127](#)

ad·ma·to

maata

[H7646](#)

jis·ba'

saa kylläksään leipää

[H3899](#)

la·chem;

leipää

[H7291](#)

u·me·rad·def

mutta tavoittelevalta turhuutta

[H7386](#)

rei·kim

turhuutta

[H2638](#)

cha·sar-

puuttuu

לֵב:

[H3820](#)

lev.

ymmärrys

¹² יֵתֵן: צְדִיקִים וְשָׁרֵשׁ רְעִים מְצוֹד רָשָׁע חֲמָד

[H2530](#)

cha·mad

haluavat

[H7563](#)

ra·sho'

väärydentekijät

[H4685](#)

me·tzod

saalista

[H7451](#)

ra·'im;

pahojen

[H8328](#)

ve·sho·resh

mutta juuri perustan

[H6662](#)

tzad·di·kim

vanhurskaan

[H5414](#)

jit·ten.

antaa

¹³ וַיֵּצֵא רַע מוֹקֵשׁ שְׂפֹתַיִם בְּפִשֵּׁעַ צְדִיק: מִצָּרָה

[H6588](#)
be-fe-sha'
synti

[H8193](#)
fa-ta-jim
huulten

[H4170](#)
mo-kesh
on ansa

[H7451](#) [H3318](#)
ra'; vai-je-tze
paha mutta pääsee ulos hädestä

[H6869](#)
mitz-tza-rah

[H6662](#)
tzad-dik.
vanhurskas

¹⁴ יָשׁוּב) אָדָם יְדִי־ וְגִמּוּל טוֹב יִשְׁבַּע־ אִישׁ פִּי־ מִפְּרִי

[H6529](#)
mip-pe-ri
hedelmistä

[H6310](#) [H376](#)
fi-'ish
suunsa ihminen

[H7646](#)
jis-ba'-
saa tyydytyksen hyvän

[H2896](#) [H1576](#)
tov; u-ge-mul
ja palkka

[H3027](#) [H120](#)
je-dei-'a-dam,
käsien ihmisen

ja-shuv

לּוֹ: q (ק) יִשְׁיֹב ch (כ)

[H7725](#)
ja-shiv
palaa takaisin

[H0](#)
lo.
hänelle

¹⁵ חֲכָם: לְעֵצָה וְשִׁמְעַ וּבְעֵינָיו יִשָּׂר אֲוִיל דָּרָךְ

[H1870](#)
de-rech
tie

[H191](#)
'e-vil
tyhmän

[H3477](#) [H5869](#)
ja-shar be-'ei-nav;
on oikea hänen silmissään mutta joka kuuntelee neuvon

[H8085](#)
ve-sho-me-a'

[H6098](#)
le-'e-tzah

[H2450](#)
cha-cham.
on viisas

¹⁶ עָרוֹם: קָלוֹן וְכֶסֶה כְּעֶסוֹ יִדַּע בְּיָוִם אֲוִיל

[H191](#)
'e-vil,
tyhmän

[H3117](#)
bai-jom
päivässä

[H3045](#) [H3708](#)
jiv-va-da' ka'-so;
on tiedossa viha

[H3680](#)
ve-cho-seh
ja kätkee

[H7036](#)
ka-lon
häpeänsä viekas

[H6175](#)
'a-rum.

¹⁷ שְׂקָרִים וְעַד צֶדֶק יִגִּיד אֲמוֹנָה יִפְיַח

[H6315](#)
ja-fi-ach
tuo esiin

[H530](#)
'e-mu-nah
totuuden

[H5046](#)
jag-gid
tehdn tunnetuksi

[H6664](#)
tze-dek;

[H5707](#)
ve-'ed

[H8267](#)

she-ka-rim

vanhurskas mutta todistaja valheellinen

מִרְמָה:

[H4820](#)
mir-mah.
petosta

¹⁸ חֲכָמִים וְלִשׁוֹן חָרָב כְּמַדְקָרוֹת בּוֹטָה יֵשׁ

[H3426](#) [H981](#)
jesh bo-teh
on

puheet ajattelemattoman kuin pistot

[H4094](#)
ke-mad-ke-rot

[H2719](#)
cha-rev;
miekan

[H3956](#)
u-le-shon
vaan kieli

[H2450](#)
cha-cha-mim
viisaan

מִרְפָּא:

[H4832](#)
mar-pe.
on parantava

¹⁹ לְשׁוֹן אֲרָגִיעָה וְעַד־ לְעַד תִּכְוֹן אֶמֶת שְׁפַת־

[H8193](#)
se-fat-
suu

[H571](#)
'e-met
totuuden

[H3559](#)
tik-kon
pysyy vahvana

[H5703](#)
la-'ad;
iankaikkisesti

[H5704](#)
ve-'ad-

[H7281](#)
'ar-gi-'ah,
mutta vain hetken

[H3956](#)
le-shon
kieli

שֶׁקֶר:

[H8267](#)

sha-ker.

valheellinen

²⁰ שְׂמֵחָה: שְׁלוֹם וְלִיעֲצִי רַע חֲרָשִׁי בְּלֵב־ מִרְמָה

[H4820](#)
mir-mah
petosta

[H3820](#)
be-lev-
sydämessään

[H2790](#)
cho-re-shei
suunnittelee paha

[H7451](#)

[H3289](#)

u-le-jo-'a-tzei
mutta neuvojilla

[H7965](#)
sha-lom
rauhaan

[H8057](#)
sim-chah.
on ilo

²¹ רַע: מְלֵאוֹ וְרִשְׁעִים אֲוֹן כָּל־ לְצַדִּיק יֵאָנֶה לֹא־

[H3808](#)
lo-
ei

[H579](#)
je-'un-neh
kohtaa

[H6662](#)
latz-tzad-dik
vanhurskasta

[H3605](#)

[H205](#)

[H7563](#)

'a-ven; u-re-sha-'im,
turmio mutta vääryydentekijät ovat täynnä pahuutta

[H4390](#)
mal-'u

[H7451](#)
ra'.

²² אֶמוּנָה וְעֲשִׂי שֶׁקֶר שְׁפַתִּי־ יְהוָה תִּוְעַבַּת

[H8441](#)
to-'a-vat
kauhistus ovat

[H3068](#)
JAH-WEH
JAHWEH HERRALLE

[H8193](#)
sif-tei-
huulet

[H8267](#)
sha-ker;
valheelliset

[H6213](#)
ve-'o-sei
mutta jotka tekevät

[H530](#)
'e-mu-nah
totuuden

רְצוֹנוֹ:

[H7522](#)

re-tzo-no.

ovat Hänen mielihyvä

²³ אִוְלַת: יִקְרָא כְּסִילִים וְלֵב דָּעַת כְּסֵה עָרוֹם אָדָם

[H120](#)
'a-dam
mies

[H6175](#)
'a-rum
viekas

[H3680](#)
ko-seh
kätkee

[H1847](#)
da-'at;
tietonsa

[H3820](#)

ve-lev
ja sydän tyhmien

[H3684](#)
ke-si-lim,

[H7121](#)
jik-ra
huutaa julki

[H200](#)
'iv-ve-let.
hulluutensa

²⁴ לְמַס: תְּהִיָּה וְרַמְיָה תִּמְשׁוּל חֲרוּצִים יָד־

[H3027](#)

jad-
käsi

[H2742](#)

cha-ru-tzim
ahkeran

[H4910](#)

tim-shol;
hallitsee

[H7423](#)

u-re-mi-jah,
mutta laiska

[H1961](#)

tih-jeh
joutuu

[H4522](#)

la-mas.

työveron alaiseksi

²⁵ יִשְׂמְחֶנָּה: טוֹב וְדָבָר יִשְׁחַנֶּה אִישׁ בְּלִבּוֹ דְאָגָה
[H1674](#) [H3820](#) [H376](#) [H7812](#) [H1697](#) [H2896](#) [H8055](#)
de-'a-gah ve-lev-'ish jash·chen·nah; ve-da-var tov je·sam·me·chen·nah.
ahdistus / huoli sydämen miehen painaa kumaraan mutta sana hyvä tekee iloiseksi

²⁶ תַּתְּעִים: רְשָׁעִים וְדָרֶךְ צְדִיק מֵרַעְהוּ יֵתֵר
[H8446](#) [H7453](#) [H6662](#) [H1870](#) [H7563](#) [H8582](#)
ja-ter me-re-'e-hu tzad·dik; ve-de·rech re·sha·'im tat·'em.
opastaa ystäväänsä vanhurskas mutta tie vääryydetekijän vie harhaan

²⁷ יִקַּר אָדָם וְהוֹן צִידוֹ רְמִיָּה וְיִחְרֹךְ לֹא-
[H3808](#) [H2760](#) [H7423](#) [H6718](#) [H1952](#) [H120](#) [H3368](#)
lo- ja·cha·roch re-mi·jah tzei·do; ve·hon-'a-dam ja·kar
ei saa pyydystettyä laiska riistaa mutta omaisuus miehen kallisarvoinen

חֲרוּץ:

[H2742](#)
cha·rutz.
on ahkeruus

²⁸ מוֹת: אֵל- נְתִיבָה וְדָרֶךְ חַיִּים צְדָקָה בְּאֵרֶח-
[H734](#) [H6666](#) [H2416](#) [H1870](#) [H5410](#) [H408](#) [H4194](#)
be-'o-rach- tze-da·kah chaj·jim; ve-de·rech ne-ti·vah 'al- ma·vet.
tiellä vanhurskauden on elämä ja sen tien varrella ei ole kuolemaa

Sananlaskut 13 (Proverbs 13)

¹ גְּעֵרָה: שְׁמַע לֹא־ אֵלֶּךְ אָב מוֹסֵר חֲכָם בֵּן

[H1121](#) [H2450](#) [H4148](#) [H1](#) [H3887](#) [H3808](#) [H8085](#) [H1606](#)
ben cha·chom mu·sar 'av; ve·letz, lo- sha·ma' ge·'a·rah.
poika viisas kuuntelee opetusta isänsä mutta pilkkaaja ei kuuntele nuhteita

² חֲמָס: בְּגֵדִים וְנֶפֶשׁ טוֹב וְאֹכֵל אִישׁ פִּי־ מִפְּרִי

[H6529](#) [H6310](#) [H376](#) [H398](#) [H2896](#) [H5315](#) [H898](#) [H2555](#)
mip·pe·ri fi- 'ish jo·chal tov; ve·ne·fesh bo·ge·dim cha·mas.
hedelmää suunsa ihminen syö hyvää mutta sielu petollisten väkivaltaa

³ לוֹ: מְחִתָּהּ שְׂפָתָיו פִּיֶּשֶׁק נִפְשׁוֹ שֹׁמֵר פִּיּוֹ נִצֵּר

[H5341](#) [H6310](#) [H8104](#) [H5315](#) [H6589](#) [H8193](#) [H4288](#) [H0](#)
no·tzer piv sho·mer naf·sho; po·sek fa·tav, me·chit·tah- lo.
joka vartioi suutaan vahtii sieluuan joka avaa levälleen huulensa saa tuhon hän

⁴ תִּדְּשָׁן: חֲרָצִים וְנֶפֶשׁ עֵצָל נִפְשׁוֹ וְאִין מִתְאַוֶּה

[H183](#) [H369](#) [H5315](#) [H6102](#) [H5315](#) [H2742](#) [H1878](#)
mit·'av·vah va·'a·jin naf·sho 'a·tzel; ve·ne·fesh cha·ru·tzim te·dush·shan.
haluaa saamatta mitään sielu laiskan mutta sielu ahkeran saa yltäkylläisesti

⁵ וּבְאִישׁ אִרְשָׁע צַדִּיק יִשְׁנָא שֶׁקֶר דְּבַר־

[H1697](#) [H8267](#) [H8130](#) [H6662](#) [H7563](#) [H887](#)
de·va·ro·she- ker jis·na tzad·dik; ve·ra·sha', jav·'ish
sanaa valheellista vihaa vanhurskas mutta vääryydentekijälle se on vastenmielistä

וַיַּחְפִּיר:

[H2659](#)
ve·jach·pir.
ja hän joutuu häpeään

⁶ חֲטָאֵת: תְּסַלֵּף אִרְשָׁעָה דְרָךְ דְרָךְ תִּם־ תִּצֹר צְדָקָה

[H6666](#) [H5341](#) [H8537](#) [H1870](#) [H7564](#) [H5557](#) [H2403](#)
tze·da·kah titz·tzor tom- da·rech; ve·rish·'ah, te·sal·lef chat·tat.
oikeudenmukaisuus suojelee vialonta tiellä mutta pahuus turmelee syntisen

⁷ מִתְרוֹשְׁשׁ כָּל וְאִין מִתְעַשֵּׂר יֵשׁ

[H3426](#) [H6238](#) [H369](#) [H3605](#) [H7326](#)
jesh mit·'ash·sher ve·'ein kol; mit·ro·shesh,
on olemassa jotka teeskentelevät rikasta vaikka ei heillä mitään ole toiset teeskentelevät köyhää

רב: יהון

[H1952](#) [H7227](#)
ve·hon rav.
rikkaudessa suuressa

8 גְּעָרָה: שָׁמַע לֹא- אֲרָשׁ עֲשֶׂרוּ אִישׁ נַפְשׁוֹ כְּפָר

[H3724](#) [H5315](#) [H376](#) [H6239](#) [H7326](#) [H3808](#) [H8085](#) [H1606](#)
ko·fer ne·fesh- 'ish a·she·ro; ve·rash, lo- sha·ma' ge·'a·rah.
tydytys sielun miehen on rikkaudessa mutta köyhä ei kuule nuhteita

9 יְדָעַרְיָ: רָשָׁעִים וְנָרַ יִשְׁמַח צְדִיקִים אֹר-

[H216](#) [H6662](#) [H8055](#) [H5216](#) [H7563](#) [H1846](#)
'or- tzad·di·kim jis·mach; ve·ner re·sha'im jid·'ach.
Valkeus vanhurskaiden loistaa iloa mutta kynttilä väärydentekijäin sammuu

10 חֲכָמָה: נֹעֲצִים וְאֶת- מַצָּה יִתֵּן בְּזָדוֹן רַק-

[H7535](#) [H2087](#) [H5414](#) [H4683](#) [H854](#) [H3289](#) [H2451](#)
rak- be·za·don jit·ten matz·tzah; ve·et no·'a·tzim choch·mah
vain pelkkää ylpeys tuottaa riitaa ET mutta antaa neuvoja viisas

11 יְרֵבָה: יָד עַל- וְקִבֵּץ יִמְעַט מִהֶבֶל הוֹן

[H1952](#) [H1892](#) [H4591](#) [H6908](#) [H5921](#) [H3027](#) [H7235](#)
hon me·he·vel jim·'at; ve·ko·vetz 'al- jad jar·beh.
rikkaus turhamaisuudella saatu vähenee mutta koottu työllä käsien lisäänty

12 תֵּאוּהָ חַיִּים וְעֵץ לֵב מִחֻלָּה- מִמִּשְׁכָּה תוֹחֶלֶת

[H8431](#) [H4900](#) [H2470](#) [H3820](#) [H6086](#) [H2416](#) [H8378](#)
to·che·let me·mush·sha·chah ma·cha·lah- lev; ve·'etz chaj·jim, ta·'a·vah
odotus joka pitkittyy tekee sairaaksi sydämen mutta puu elämän on toive

בָּאָה:

[H935](#)
va·'ah.
täyttynyt

13 הוּא מְצִוָּה וַיִּרָא לוֹ יִחְבֵּל לְדָבָר בַּז

[H936](#) [H1697](#) [H2254](#) [H0](#) [H3373](#) [H4687](#) [H1931](#)
baz le·da·vor je·cha·vel lo; vi-re mitz·vah, hu
joka ylenkatsoo sanan tuhoutuu hän mutta joka kunnioittaa käskyä hän

יְשֻׁלָּם:

[H7999](#)
je·shul·lam.
lähtee rauhassa

¹⁴ מוֹת: מִמְקָשִׁי לְסוֹר חַיִּים מִקּוֹר חֲכָם תּוֹרַת

[H8451](#)
to-rat
opetus

[H2450](#)
cha·chom
viisaan

[H4726](#)
me·kor
on lähde

[H2416](#)
chaj·jim;
elämän

[H5493](#)
la·sur,
välttämään

[H4170](#)
mi·mo·ke·shei
ansoja

[H4194](#)
ma·vet.
kuoleman

¹⁵ אִיתָן: בְּגֵדִים וְדָרֶךְ חֵן יִתֵּן טוֹב שֵׁכֶל-

[H7922](#)
se·chel-
ymmärrys

[H2896](#)
tov
hyvä

[H5414](#)
jit·ten-
antaa

[H2580](#)
chen;
armon

[H1870](#)
ve·de·rech
mutta tie

[H898](#)
bo·ge·dim
pettäjien

[H386](#)
'ei·tan.
on kova

¹⁶ אֲוֹלַת: יִפְרֹשׁ אֶכְסִיל בְּדַעַת יַעֲשֶׂה עָרוֹם כָּל-

[H3605](#)
kol-
jokainen

[H6175](#)
'a·rum
järkevä

[H6213](#)
ja·a·seh
käyttää

[H1847](#)
ve·da·'at;
ymmärrystä

[H3684](#)
u·che·sil,
mutta tyhmä

[H6566](#)
jif·ros
tuo julki

[H200](#)
'iv·ve·let.
hulluutensa

¹⁷ מַרְפֵּא: אֲמוֹנִים וְצִיר בְּרַע יִפְלֹרְשַׁע מִלְּאָךְ

[H4397](#)
mal·'ach
sanansaattaja

[H7563](#)
ra·sho'
pahuuden

[H5307](#)
jip·pol
kaatuu

[H7451](#)
be·ra';
pahuuteensa

[H6735](#)
ve·tzir
mutta lähettiläs

[H529](#)
'e·mu·nim
totuuden

[H4832](#)
mar·pe.
parantaa

¹⁸ תּוֹכַחַת וְשׁוֹמֵר מוֹסֵר פּוֹרַע וְקִלוֹן רֵישׁ

[H7389](#)
reish
köyhyys

[H7036](#)
ve·ka·lon
ja häpeä sille

[H6544](#)
po·re·a'
joka hylkää

[H4148](#)
mu·sar;
opetuksen

[H8104](#)
ve·sho·mer
mutta joka ottaa vastaan

[H8433](#)
to·cha·chat
nuhteen

יִכְבֵּד:

[H3513](#)
je·chub·bad.
saa kunnian

¹⁹ סוֹר כְּסִילִים וְתוֹעֵבַת לְנַפְשׁ תַּעֲרַב נְהִיָּה תֵאוּה

[H8378](#)
ta·a·vah
toive

[H1961](#)
nih·jah
toteutunut

[H6149](#)
te·e·rav
on suloinen

[H5315](#)
le·na·fesh;
sielulle

[H8441](#)
ve·to·'a·vat
mutta kauhistus

[H3684](#)
ke·si·lim,
tyhmille

[H5493](#)
sur
on luopua

מֵרַע:

[H7451](#)
me·ra'.
pahasta

²⁰ (כ וַחֲכָמִים אֶת־) ch (ק הוֹלֵךְ) q (כ הַלּוֹךְ) ch
ha·loch H1980 H853 H2450 va·cha·cham
ho·lech 'et- cha·cha·mim
vaeltaminen ET kanssa viisaiden

יְרוּעַ: כְּסִילִים וְרוּעָה (ק יַחֲכֵם)
H2449 H7462 H3684 H7321
jech·kam; ve-ro·'eh che·si·lim je-ro·a'.
tekee viisaaksi mutta seuralainen tyhmien tuhoutuu

²¹ טוֹב: יִשְׁלֵם צְדִיקִים וְאֶת־ רָעָה תִּרְדֹּף חַטָּאִים
H2400 H7291 H7451 H853 H6662 H7999 H2896
chat·ta·'im te-rad·def ra·'ah; ve·'et tzad·di·kim, je·shal·lem- tov.
syntisiä ajaa takaa pahuus ET mutta vanhurskaat palkitaan hyvydellä

²² חֵיל לְצַדִּיק וְצָפוֹן בְּנִים בְּנֵי־ יִנְחִיל טוֹב
H2896 H5157 H1121 H1121 H6845 H6662 H2428
tov, jan·chil be·nei- va·nim; ve·tza·fun latz·tzad·dik, cheil
hyvä jättää perinnon lastensa lapsillekin mutta on varattu vanhurskaille omaisuus

חֹטְאִ:

H2398
cho·te.
syntisten

²³ בְּלֹא נִסְפָּה וַיֵּשׁ רְאִשִׁים נִיר אֲכַל רֶב־
H7230 H400 H5215 H7326 H3426 H5595 H3808
rov- 'o·chel nir ra·shim; ve·jesh nis·peh, be·lo
runsas sato on maassa viljellyssä köyhän myös on joka tuhoutuu puutteessa

מִשְׁפָּט:

H4941
mish·pat.
oikeudenmukaisuuden

²⁴ מוֹסֵר: שְׁחָרוּ אֶת־בְּנוֹ שׁוֹנֵא שְׁבִטוֹ חוֹשֵׁךְ
H2820 H7626 H8130 H1121 H157 H7836 H4148
cho·sech ve·tov so·ne ve·no; ve·'o·ha·vo, shi·cha·ro mu·sar.
joka säästää vitsaansa vihaa lastaan mutta joka rakastaa ajoissa häntä hillitsee

²⁵ רְשָׁעִים וּבֶטֶן נִפְשׁוֹ לְשִׁבְעַ אֲכִיל צְדִיק
H6662 H398 H7648 H5315 H990 H7563
tzad·dik, 'o·chel le·soa' naf·sho; u·ve·ten re·sha·'im
vanhurskas syö ravitakseen kylläiseksi sielunsa mutta vatsa vääryydentekijän

פּתח־ס
[H2637](#) Peh
tech·sar. ר
kärsii puutetta

Sananlaskut 14 (Proverbs 14)

¹ תְּהַרְסֵנוּ: בִּידֵיהָ וְאֵלֶת בֵּיתָהּ בְּנִתְהָ נְשִׁים חֲכָמוֹת

[H2454](#)

chach-mot
viisaut

[H802](#)

na-shim
vaimojen

[H1129](#)

ba-ne-tah
rakentaa

[H1004](#)

vei-tah;
huoneen

[H200](#)

ve-'iv-ve-let,
mutta tyhmä

[H3027](#)

be-ja-dei-ha
käsillään

[H2040](#)

te-her-sen-nu.
sen repii alas

² דַּרְכָּיו וְנִלְוֹז יְהוָה יֵרָא בִּישְׁרוֹ הוֹלֵךְ

[H1980](#)

ho-lech
joka kulkee

[H3476](#)

be-ja-she-ro
suoruudessa

[H3373](#)

je-re
kunnioittaa

[H3068](#)

JAH-WEH;
JAHWEH HERRAA

[H3868](#)

u-ne-loz
mutta joka kääntyy pois tieltä

[H1870](#)

de-ra-chav

בוֹזָה:

[H959](#)

bo-ze-hu.

halveksii Häntä

³ תִּשְׁמְרוּם: חֲכָמִים וְשֹׁפְטֵי גְאוּהָ חֲטָר אֲוִיל בְּפִי-

[H6310](#)

be-fi-
suussa

[H191](#)

'e-vil
tyhmän

[H2415](#)

cho-ter
on valtikka ylpeyden

[H1346](#)

ga-'a-vah;
mutta huulia

[H8193](#)

ve-sif-tei

[H2450](#)

cha-cha-mim,
viisaat

[H8104](#)

tish-mu-rem.
varjelevat

⁴ בְּכַח תְּבוֹאוֹת וְרֵב־ בָּר אֲבוֹס אֶלְפִים בְּאֵין

[H369](#)

be-'ein
ellei ole

[H504](#)

'a-la-fim
karjaa

[H18](#)

'e-vus
on karsina

[H1249](#)

bar;
puhdas ja runsas

[H7230](#)

ve-rov-

[H8393](#)

te-vu-'ot,
sato

[H3581](#)

be-cho-ach
saadaan voimalla

שׁוֹר:

[H7794](#)

shor.

härän

⁵ שֶׁקֶר: עֵד כְּזָבִים וְיִפְיחַ יֵכְזֵב לֹא אֲמוּנִים עֵד

[H5707](#)

'ed
todistaja totuuden

[H529](#)

'e-mu-nim

[H3808](#)

lo
ei

[H3576](#)

je-chaz-zev;
valehtelee

[H6315](#)

ve-ja-fi-ach
mutta syytää

[H3577](#)

ke-za-vim,
valheita

[H5707](#)

'ed
todistaja

[H8267](#)

sha-ker.
valheellinen

⁶ נִקְלָ: לְנַבּוֹן וְדַעַת וְאֵין חֲכָמָה לֵץ בְּקֶשֶׁשׁ-

[H1245](#)

bik-kesh-
etsii

[H3887](#)

letz
pilkkaja viisautta

[H2451](#)

choch-mah

[H369](#)

va-'a-jin;
ja ei löydä

[H1847](#)

ve-da-'at
mutta saa tietämyksen

[H995](#)

le-na-von
ymmärtäväinen

[H7043](#)

na-kal.
nopeasti

⁷ שְׁפִתַי־ יִדְעַת וּבַל־ כְּסִיל לְאִישׁ מִנְּגֹד לָךְ

[H1980](#)

lech

mene pois edestä

[H5048](#)

min-ne-ged

ihmisen

[H376](#)

le-ish

ihmisen

[H3684](#)

ke-sil;

tyhmän

[H1077](#)

u-val-

sillä et

[H3045](#)

ja-da'ta,

tule tuntemaan hänen huuliltaan

[H8193](#)

sif-tei-

tule tuntemaan hänen huuliltaan

דַּעַת:

[H1847](#)

da-'at.

tietämystä

⁸ כְּסִילִים וְאוֹלֵת דַּרְכּוֹ הַבַּיִן עָרוֹם חֲכַמַת

[H2451](#)

cha-che-mat

viisaus

[H6175](#)

'a-rum

ymmärtäväisen

[H995](#)

ha-vin

opastaa häntä tiellä

[H1870](#)

dar-ko;

tiellä

[H200](#)

ve-'iv-ve-let

ja hulluus

[H3684](#)

ke-si-lim

tyhmien

מִרְמָה:

[H4820](#)

mir-mah.

on petosta

⁹ רָצוֹן: יְשָׁרִים וּבֵין אַנְשֵׁם יְלִיץ אוֹלִים

[H191](#)

'e-vi-lim

tyhmät

[H3887](#)

ja-litz

pilkkaavat

[H817](#)

'a-sham;

mutta keskuudessa

[H996](#)

u-vein

oikeudenmukaisten

[H3477](#)

je-sha-rim

on hyväntahtoisuus

[H7522](#)

ra-tzon.

on hyväntahtoisuus

¹⁰ זָר: יִתְעַרֵב לֹא־ וּבִשְׂמֵחָתוֹ נִפְשׁוֹ מִרַת יוֹדַע לֵב

[H3820](#)

lev,

sydän

[H3045](#)

jo-de-a'

tuntee

[H4751](#)

mar-rat

katkeruuden

[H5315](#)

naf-sho;

sielun

[H8057](#)

u-ve-sim-cha-to,

ja sen iloon

[H3808](#)

lo-

ei

[H6148](#)

jit-'a-rav

voi ottaa osaa

[H2114](#)

zar.

vieras

¹¹ יַפְרִיחַ: יְשָׁרִים וְאֶהֱלֵ יִשְׂמֵד רְשָׁעִים בֵּית

[H1004](#)

beit

huone

[H7563](#)

re-sha-'im

vääryyden tekijän hävitetään

[H8045](#)

jish-sha-med;

mutta maja oikeudenmukaisten

[H168](#)

ve-'o-hel

mutta maja oikeudenmukaisten

[H3477](#)

je-sha-rim

kukoistaa

[H6524](#)

jaf-ri-ach.

¹² מָוֶת: דַּרְכֵי־ וְאַחֲרֵיתָהּ אִישׁ לִפְנֵי־ יִשָּׁר דֶּרֶךְ יֵשׁ

[H3426](#)

jesh

on olemassa tie

[H1870](#)

de-rech

suora

[H3477](#)

ja-shor

suora

[H6440](#)

lif-nei-

mielestä

[H376](#)

'ish;

ihmisen

[H319](#)

ve-'a-cha-ri-tah,

joka lopulta on

[H1870](#)

dar-chei-

tie

[H4194](#)

ma-vet.

kuoleman

¹³ שְׂמַחָה וְאַחֲרִיתָהּ לֵב יְכָאֵב בְּשִׁחוּק גַּם-

[H1571](#)

gam-
myös

[H7814](#)

bis·chok
nauraessa

[H3510](#)

jich·'av-
voi olla murheellinen

[H3820](#)

lev;

[H319](#)

ve·'a·cha·ri·tah
ja lopuksi

[H8057](#)

sim·chah
ilon

תּוֹגָה:

[H8424](#)

tu·gah.

on suru

¹⁴ טוֹב: אִישׁ אִמְעָלָיו לֵב סוֹג וְשִׁבַּע מִדְּרָכָיו

[H1870](#)

mid·de·ra·chav

[H7646](#)

jis·ba'

[H5472](#)

sug

[H3820](#)

lev;

[H5921](#)

u·me·'a·lav,

[H376](#)

'ish

[H2896](#)

tov.

omista teistään saa kylläkseen luopion sydän mutta teoistaan ihminen hyvä

¹⁵ לֹאֲשֵׁרוֹ: יְבִין וְעָרוֹם דְּבַר לְכָל־ יְאֲמִין פְּתִי

[H6612](#)

pe·ti

yksinkertainen uskoo

[H539](#)

ja·'a·min

[H3605](#)

le·chol

jokaisen

[H1697](#)

da·var;

sanan

[H6175](#)

ve·'a·rum,

mutta ymmärtäinen

[H995](#)

ja·vin

harkitsee askeleensa

[H838](#)

la·'a·shu·ro.

¹⁶ וְבוֹטַח: מִתְעַבֵּר וְכִסִּיל מֵרַע וְסָר יִרְא חָכָם

[H2450](#)

cha·cham

viisas

[H3373](#)

ja·re

pelkää

[H5493](#)

ve·sar

ja kääntyy pois pahasta

[H7451](#)

me·ra';

mutta

[H3684](#)

u·che·sil,

mutta tyhmä kulkee

[H5674](#)

mit·'ab·ber

[H982](#)

u·vo·te·ach.

ja on huoleton

¹⁷ וְשִׂנְאָה: מְזֻמּוֹת וְאִישׁ אֹלֶת יַעֲשֶׂה אֶפְיִם קָצָר-

[H7116](#)

ke·tzar-

pika

[H639](#)

'ap·pa·jim

vihainen

[H6213](#)

ja·'a·seh

tekee

[H200](#)

'iv·ve·let;

tyhmyksiä ja miestä

[H376](#)

ve·'ish

juonittelevaa

[H4209](#)

me·zim·mot,

vihataan

[H8130](#)

jis·sa·ne.

¹⁸ דַּעַת: יְכַתְּרוּ וְעָרוֹמִים אֹלֶת פְּתָאִים נַחֲלוּ

[H5157](#)

na·cha·lu

yksinkertainen perii

[H6612](#)

fe·ta·jim

[H200](#)

'iv·ve·let;

hulluutta

[H6175](#)

va·'a·ru·mim,

mutta ymmärtäväisiä ympäröi

[H3803](#)

jach·ti·ru

harkinta

[H1847](#)

da·'at.

¹⁹ שְׂעִירֵי עַל־ אֲרֻשָׁעִים טוֹבִים לְפָנַי רָעִים שִׁחוּ

[H7817](#)

sha·chu

tulevat kumartumaan pahat

[H7451](#)

ra·'im

raivo

[H6440](#)

lif·nei

edessä

[H2896](#)

to·vim;

hyvien

[H7563](#)

u·re·sha·'im,

ja vääryydentekijät

[H5921](#)

'al-

portteilla

[H8179](#)

sha·'a·rei

צְדִיק:

[H6662](#)

tzad·dik.

oikeuden

²⁰ רַבִּים: עֲשִׂיר וְאֶהְיֶה רָשׁ יִשְׁנֵא לְרַעְהוּ גַם-

[H1571](#)
gam-
myös

[H7453](#)
le-re-'e-hu
ystävä

[H8130](#)
jis-sa-ne
vihaa

[H7326](#) [H157](#)
rash; ve-'o-ha-vei
köyhää mutta rakastavat

[H6223](#)
'a-shir
rikasta

[H7227](#)
rab-bim.
monet

²¹ (כ עֲנִיִּים) ch וּמַחֲוֹנִן חוֹטֵא לְרַעְהוּ בֹז-

[H936](#)
boz-

[H7453](#)
le-re-'e-hu

[H2398](#)
cho-te;

[H2603](#)
u-me-cho-nen

'a-na-jim

joka halveksii lähimmäistään tekee syntiä mutta joka on armollinen

אֲשֶׁרִיו: (ק עֲנִיִּים) q

[H6041](#)
'a-na-vim
köyhille

[H835](#)
'ash-rav.
on siunattu

²² חֲרָשִׁי וְאֶמֶת וְחֶסֶד רָע חֲרָשִׁי יִתְעוּ הַלּוֹא-

[H3808](#)
halo-
eivätkö ne

[H8582](#)
jit-'u
erehdy

[H2790](#)
cho-re-shei
jotka suunnittelevat

[H7451](#)
ra';

[H2617](#)
ve-che-sed

[H571](#)
ve-'e-met,

[H2790](#)
cho-re-shei
jotka suunnittelevat

טוֹב:

[H2896](#)
tov.
hyvää

²³ אַךְ שְׁפָתַיִם וְדַבַּר מוֹתָר יִהְיֶה עֶצֶב בְּכָל-

[H3605](#)
be-chol
kaikesta

[H6089](#)
'e-tzev
työstä

[H1961](#)
jih-jeh
on

[H4195](#)
mo-tar;
hyötyä

[H1697](#)
u-de-var-
mutta sanoista

[H8193](#)
se-fa-ta-jim,
huulten

[H389](#)
'ach-
vain

לְמַחְסוֹר:

[H4270](#)
le-mach-sor.
köyhyyttä

²⁴ אֶמֶת: כְּסִילִים אֶמֶת עֲשָׂרָם חֲכָמִים עֶטְרֵת

[H5850](#)
'a-te-ret
seppele

[H2450](#)
cha-cha-mim
viisaiden

[H6239](#)
'a-she-ram;
on heidän rikkautensa hulluudet

[H200](#)
'iv-ve-let
tyhmien

[H3684](#)
ke-si-lim

[H200](#)
'iv-ve-let.
hulluutta

²⁵ מִרְמָה: כְּזָבִים וַיִּפַּח אֶמֶת עַד נִפְשׁוֹת מִצִּיל

[H5337](#)
matz-tzil
pelastaa

[H5315](#)
ne-fa-shot
sielun

[H5707](#)
'ed
todistaja

[H571](#)
'e-met;
totuuden

[H6315](#)
ve-ja-fi-ach
mutta syytää

[H3577](#)
ke-za-vim
valheita

[H4820](#)
mir-mah.
petollinen

²⁶ מַחֲסֵה: יְהִי־הוּא אֶלֶּבְנָיו עַל מִבְּטַח יְהוָה בִּירְאֵת

[H3374](#)
be-jir-'at
pelossa

[H3069](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRAN on turva

[H4009](#)
miv·tach-
on turva

[H5797](#) [H1121](#) [H1961](#)
'oz; u·le·va·nav, jih·jeh
vahva ja lapsillekin on

[H4268](#)
mach·seh.
turvapaikka

²⁷ מוֹת: מִמְקֹשֵׁי לְסוּר חַיִּים מִקּוֹר יְהוָה יְרֵאֵת

[H3374](#)
jir-'at
pelko

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRAN on lähde

[H4726](#)
me·kor
elämän

[H2416](#)
chaj·jim;
välttämiseksi

[H5493](#)
la·sur,
ansoja

[H4170](#)
mi·mo·ke·shei
kuoleman

[H4194](#)
ma·vet.
kuoleman

²⁸ רִזּוֹן: מַחֲתַת לְאֵם וּבְאֶפֶס מֶלֶךְ הַדְּרֹת עִם בְּרַב-

[H7230](#)
be·rov-
paljoudessa

[H5971](#) [H1927](#)
'am had·rat-
kansan on kunnia

[H4428](#)
me·lech;
kuninkaan

[H657](#)
u·ve·'e·fes
mutta vähys

[H3816](#)
le·'om,
kansan

[H4288](#)
me·chit·tat
on tuho

[H7333](#)
ra·zon.
ruhtinaan

²⁹ אֶלֶּת: מֵרִים רֹחַ וְקֶצֶר תְּבוּנָה רַב אֶפֶיִם אֶרֶךְ

[H750](#)
'e·rech
hitaalla

[H639](#)
'ap·pa·jim
vihaan

[H7227](#)
rav-
suuri on

[H8394](#)
te·vu·nah;
ymmärrys

[H7116](#)
u·ke·tzar-
mutta kärsimätön henki

[H7307](#)
ru·ach,
korottaa

[H7311](#)
me·rim
korottaa

[H200](#)
'iv·ve·let.
tyhmyyttä

³⁰ עֲצָמוֹת וְרֵקֵב מִרְפָּא לֵב בְּשָׂרִים חַיִּי

[H2416](#)
chaj·jei
eläväksi tekee

[H1320](#)
ve·sa·rim
ruumiin

[H3820](#) [H4832](#)
lev mar·pe;
sydän terve

[H7538](#)
u·re·kav
mutta mätä on

[H6106](#)
a·tza·mot
on luissa

קִנְיָה:

[H7068](#)

kin·'ah.

kateus / mustasukkaisuus

³¹ דָּל עֵשֶׂק-

[H6231](#)
'o·shek-
joka sortaa

[H1800](#)
dal
vaivaista / heikkoa / kurjaa / kärsivää

עֵשֶׂהוּ חֵרֶף

[H2778](#)
che·ref
pilkkaa

[H6213](#)
'O·se·hu;
hänen Luojaansa

וּמְכַבְּדוּ

[H3513](#)
u·me·chab·be·do,
mutta kunnioittaa

חֵינָן

[H2603](#)
cho·nen
Häntä joka on armollinen

אֶבְיוֹן:

[H34](#)
ev·jon.
köyhälle

³² צִדִּיק: בְּמוֹתוֹ וְחֹסֶה רָשָׁע יִדְּחֶה בְּרַעְתּוֹ

[H7451](#)

be-ra'a-to

pahuuteensa

[H1760](#)

jid-da-cheh

sortuu

[H7563](#)

ra-sha';

vääryydentekijä mutta on turva

[H2620](#)

ve-cho-seh

[H4194](#)

ve-mo-to

kuollessaan

[H6662](#)

tzad-dik.

vanhurskaalla

³³ כְּסִילִים וּבְקֶרֶב חֲכָמָה תִּנּוּחַ נָבוֹן בְּלֵב

[H3820](#)

be-lev

sydämessä ymmärtävän leppää

[H995](#)

na-von

[H5117](#)

ta-nu-ach

[H2451](#)

choch-mah

viisaus

[H7130](#)

u-ve-ke-rev

ja keskuudessa tyhmien

[H3684](#)

ke-si-lim,

תִּוְדָע:

[H3045](#)

tiv·va·de·a'.

se tulee tunnetuksi

³⁴ חֲטָאת: לְאֻמִּים וְחֶסֶד גּוֹי תְרוֹמִם צְדָקָה

[H6666](#)

tze-da-kah

vanhurskaus

[H7311](#)

te-ro-mem-

korottaa

[H1471](#)

goj;

kansan mutta häpeä

[H2617](#)

ve-che-sed

[H3816](#)

le-'um·mim

kansakuntien

[H2403](#)

chat·tat.

on synti

³⁵ מִבִּישׁ: תִּהְיֶה יַעֲבֹרְתוֹ מִשְׁכִּיל לְעֶבֶד מֶלֶךְ רְצוֹן

[H7522](#)

re-tzon-

suosio

[H4428](#)

me-lech

kuninkaan on palvelijalle

[H5650](#)

le-'e-ved

viisaalle

[H7919](#)

mas-kil;

[H5678](#)

ve-'ev-ra-to,

mutta hänen vihansa saa

[H1961](#)

tih-jeh

[H954](#)

me-vish.

häpeällinen

Sananlaskut 15 (Proverbs 15)

¹ אָף: יַעֲלֶה- יַעֲצֹב וְדַבֵּר חֵמָה יֵשִׁיב רֶךְ מִעֲנָה-

[H4617](#)
ma'a-neh-
vastaus

[H7390](#) [H7725](#)
rach ja-shiv
lempeä kääntää pois

[H2534](#)
che-mah;
kiukun

[H1697](#)
u-de-var-
ja sana

[H6089](#)
'e-tzev,
loukkaava

[H5927](#)
ja'a-leh-
nostaa

[H639](#)
'af.
vihan

² יִבְיַע כְּסִילִים וּפִי דָעַת תֵּיטִיב חֲכָמִים לְשׁוֹן

[H3956](#)
le-shon
kieli

[H2450](#)
cha-cha-mim
viisaiden

[H3190](#)
tei-tiv
tekee miellyttäväksi

[H1847](#)
da'at;
opetuksen

[H6310](#)
u-fi
mutta suu

[H3684](#)
che-si-lim,
tyhmien

[H5042](#)
jab-bi-a'
pulppuaa

אוֹלֵת:

[H200](#)
'iv-ve-let.
hulluutta

³ וטוֹבִים: רָעִים צְפוֹת יְהוָה עֵינֵי מְקוֹם בְּכָל-

[H3605](#)
be-chol
kaikissa

[H4725](#)
ma-kom
paikoissa

[H5869](#)
'ei-nei
ovat silmät

[H3068](#)
JAH-WEH;
JAHWEH HERRAN

[H6822](#)
tzo-fot,
tarkkailen

[H7451](#)
ra'im
pahaa

[H2896](#)
v-to-vim
ja hyvää

⁴ בְּרוּחַ: שֶׁבֶר בָּהּ וְסֶלֶף חַיִּים עֵץ לְשׁוֹן מְרִפָּא

[H4832](#)
mar-pe
terve

[H3956](#)
la-shon
kieli

[H6086](#)
'etz
on puu

[H2416](#)
chaj-jim;
elämän

[H5558](#)
ve-se-lef
mutta vääräys

[H0](#)
bah,
sen

[H7667](#)
she-ver
murtaa

[H7307](#)
be-ru-ach.
hengen

⁵ יַעֲרֵם: תּוֹכַחַת וְשִׁמְרֵ אָבִיו מוֹסֵר וְנֶאֱזָא אֵוִיל

[H191](#)
'e-vil,
tyhmä

[H5006](#)
jin'atz
halveksii

[H4148](#)
mu-sar
opetusta

[H1](#)
'a-viv;
isänsä

[H8104](#)
ve-sho-mer
mutta joka pitää nuhteen

[H8433](#)
to-cha-chat
on älykäs

[H6191](#)
ja'rim.

⁶ רָשָׁע וּבִתְבוּאָת רַב חֶסֶן צְדִיק בֵּית

[H1004](#)
beit
huoneessa

[H6662](#)
tzad-dik
vanhurskaan

[H2633](#)
cho-sen
on rikkaudet

[H7227](#)
rav;
runsaat

[H8393](#)
u-vit-vu'at
mutta tulot

[H7563](#)
ra-sha'
vääräydentekijän

נֶעֱכָרֵת:

[H5916](#)
ne'ka-ret.
ovat sekasortoiset

⁷ כֵּן: לֹא־כִסִּילִים וְלֵב דָּעַת יִזְרוּ חֲכָמִים שְׂפֹתַי⁷
[H8193](#) [H2450](#) [H2219](#) [H1847](#) [H3820](#) [H3684](#) [H3808](#) [H3651](#)
sif·tei cha·cha·mim je·za·ru da·'at; ve·lev ke·si·lim lo- chen.
huulet viisaiden jakavat neuvoja mutta sydän tyhmän ei ole sellainen

⁸ וְשָׁרִים וְתַפְלָת יְהוָה תּוֹעֵבַת רְשָׁעִים זָבַח⁸
[H2077](#) [H7563](#) [H8441](#) [H3068](#) [H8605](#) [H3477](#)
ze·vach re·sha·'im to·'a·vat JAH·WEH; u·te·fil·lat je·sha·rim
uhri väärydentekijöiden on kauhistus JAHWEH HERRALLE mutta rukous oikeamielisten

רְצוֹנוֹ:

[H7522](#)
re·tzo·no.
on Hänelle ilo

⁹ וְצַדִּיקָה וּמְרִדִּף רְשָׁע דָּרַךְ יְהוָה תּוֹעֵבַת⁹
[H8441](#) [H3068](#) [H1870](#) [H7563](#) [H7291](#) [H6666](#)
to·'a·vat JAH·WEH de·rech ra·sha'; u·me·rad·def tze·da·kah
kauhistus JAHWEH HERRALLE on tie väärydentekijöiden mutta joka seuraa vanhurskautta

יֵאֵהָב:

[H157](#)
je·'e·hav.
sitä Hän rakastaa

¹⁰ וְיָמוּת: תּוֹכַחַת שׁוֹנֵא אֲרַח לְעֵזֵב רָע מוֹסָר¹⁰
[H4148](#) [H7451](#) [H5800](#) [H734](#) [H8130](#) [H8433](#) [H4191](#)
mu·sar ra' le·'o·zev 'o·rach; so·ne to·cha·chat ja·mut.
rangaistus paha sille joka hylkää tien joka vihaa nuhdetta kuolee

¹¹ לְבוֹת כִּי־אֵף נֶגַד וְאַבְדוֹן נְשֵׂאוֹל יְהוָה¹¹
[H7585](#) [H11](#) [H5048](#) [H3069](#) [H637](#) [H3588](#) [H3826](#)
she·'ol va·'a·vad·don ne·ged JAH·WEH; 'af, ki- lib·bot
sheol / tuonela ja kadotus on edessä JAHWEH HERRAN kuinka paljon enemmän sydämet

אָדָם: בְּנֵי־

[H1121](#) [H120](#)
be·nei- 'a·dam.
lasten ihmisen

¹² יִלְךָ: לֹא תִכְמְיִם אֶל- לֹ הוֹכַח לִי יֶאֱהָב- לֹא

[H3808](#) [H157](#) [H3887](#) [H3198](#) [H0](#) [H413](#) [H2450](#) [H3808](#) [H1980](#)
lo je-'e-hav- letz ho-che-ach lo; 'el- cha-cha-mim, lo je-lech.
ei rakasta pilkkaaja että nuhdellaan häntä luo viisaiden ei hän mene

¹³ נִכְאָה: רוּחַ לֵב וּבְעֵצְבַת פְּנִים יֵיטֵב שְׂמֵחַ לֵב

[H3820](#) [H8056](#) [H3190](#) [H6440](#) [H6094](#) [H3820](#) [H7307](#) [H5218](#)
lev me-ach jei-tiv pa-nim; u-ve-'atz-tze-vat- lev ru-ach ne-che-'ah.
sydän iloinen tekee kauniiksi kasvot mutta suru sydämen hengen murtaa

¹⁴ כְּסִילִים (q) ק (וּפִי) ch (כּ וּפְנִי) דַּעַת יְבַקֵּשׁ- נָבוֹן לֵב

[H3820](#) [H995](#) [H1245](#) [H1847](#) [u-fe-nei](#) [H6310](#) [H3684](#)
lev na-von je-vak-kesh- da-'at; u-fi che-si-lim,
sydän ymmärtäväisen janoaa viisautta mutta suu tyhmien

אֹלֶת: יְרָעָה

[H7462](#) [H200](#)
jir-'eh 'iv-ve-let.
ruokitaan hulluudella

¹⁵ תַּמִּיד: מְשֻׁתָּה לֵב וְטוֹב- רַעִים עֲנִי יְמֵי כָּל-

[H3605](#) [H3117](#) [H6041](#) [H7451](#) [H2896](#) [H3820](#) [H4960](#) [H8548](#)
kol- je-mei 'a-ni ra-'im; ve-tov- lev, mish-teh ta-mid.
kaikki päivät kärsivän ovat pahoja mutta iloisella sydämellä on juhla jatkuva

¹⁶ וּמְהוּמָה רָב מֵאוֹצָר יְהוָה בְּיִרְאַת מְעַט טוֹב-

[H2896](#) [H4592](#) [H3374](#) [H3068](#) [H214](#) [H7227](#) [H4103](#)
tov- me-'at be-jir-'at JAH·WEH; me-'o-tzar rav, u-me-hu-mah
parempi vähän pelossa JAHWEH HERRAN kuin aarre suuri ja ahdistus

בּוֹ:

[H0](#)
vo.
sen kanssa

¹⁷ אָבוֹס מִשּׁוֹר שָׁם וְאַהֲבָה- יִרְק אֲרַחַת טוֹב

[H2896](#) [H737](#) [H3419](#) [H160](#) [H8033](#) [H7794](#) [H75](#)
tov 'a-ru-chat ja-rok ve-'a-ha-vah- sham; mish-shor 'a-vus,
parempi ruoka vihanneksista rakkaudessa kuin härkä lihotettu

בּוֹ: וְשִׁנְאָה-

[H8135](#) [H0](#)
ve-sin-'ah- vo.
vihan kanssa

¹⁸ רִיב: יִשְׁקִיט אֲפִים וְאָרֶךְ מְדוֹן יְגֵרָה חֲמָה אִישׁ

[H376](#)
'ish
mies

[H2534](#)
che-mah
vihainen

[H1624](#)
je-ga-reh
lietsoo

[H4066](#)
ma-don;
riitaa

[H750](#)
ve-'e-rech
mutta hidas

[H639](#)
'ap-pa-jim,
vihaan

[H8252](#)
jash-kit
rauhoittaa

[H7379](#)
riv.
kiistan

¹⁹ סְלָלָה: יִשְׂרָיִם וְאָרַח חֲדָק כְּמִשְׁכַּת עֶצֶל דְּרָךְ

[H1870](#)
de-rech
tie

[H6102](#)
'a-tzel
laiskan

[H4881](#)
kim-su-chat
on kuin pensasaita

[H2312](#)
cha-dek;
piikkinen

[H734](#)
ve-'o-rach
mutta polku

[H3477](#)
je-sha-rim
oikeudenmukaisen

[H5549](#)
se-lu-lah.
on tasoitettu

²⁰ אָמוֹ: בּוֹזָה אָדָם וְכִסִּיל אָב יִשְׁמַח־ חָכָם בֵּן

[H1121](#)
ben
poika

[H2450](#)
cha-chom
viisas

[H8055](#)
je-sam-mach-
tekee iloiseksi

[H1](#)
'av;
isänsä

[H3684](#)
u-che-sil
mutta tyhmä

[H120](#)
'a-dam,
ihminen

[H959](#)
bo-zeh
halveksii

[H517](#)
im-mo.
äitiänsä

²¹ יִישֵׁר־ תְּבוּנָה וְאִישׁ לֵב לַחֲסָר־ שְׂמִיחָה אִוְלֵת

[H200](#)
'iv-ve-let
hulluus

[H8057](#)
sim-chah
on ilo

[H2638](#)
la-cha-sar-
ällyä vailla olevalle

[H3820](#)
lev;
mielelle

[H376](#)
ve-'ish
mutta mies

[H8394](#)
te-vu-nah,
ymmärtäväinen

[H3474](#)
je-jash-she-
kulkee suoraan

לְכַת:

[H1980](#)
la-chet.
eteenpäin

²² תְּקוּם: יוֹעֲצִים וּבְרָב סוּד בְּאִין מִחֻשְׁבוֹת הַפֶּר

[H6565](#)
ha-fer
turhia

[H4284](#)
ma-cha-sha-vot
ovat suunnitelmat

[H369](#)
be-'ein
ilman

[H5475](#)
sod;
neuvoja

[H7230](#)
u-ve-ro
mutta runsaus

[H3289](#)
jo-'a-tzim
neuvonantajien

[H6965](#)
ta-kum.
tekee ne vahvaksi

²³ בְּעֵתוֹ וְדָבָר פִּיּוֹ בְּמַעֲנֵה־ לְאִישׁ שְׂמִיחָה

[H8057](#)
sim-chah
ilo

[H376](#)
la-'ish
miehen

[H4617](#)
be-ma-'a-neh-
on vastauksessa

[H6310](#)
fiv;
hänen suunsa

[H1697](#)
ve-da-var
ja sana

[H6256](#)
be-'it-to
oikealla ajalla

טוֹב: מָה־

[H4100](#)
mah-
kuinka onkaan

[H2896](#)
tov.
hyvä

²⁴ סֹר לְמַעַן לְמַשְׁכִּיל לְמַעַלָּה חַיִּים אֲרַח

[H734](#)
'o-rach
tie

[H2416](#)
chaj-jim
elämään

[H4605](#)
le-ma'lah
on yölsypäin

[H7919](#)
le-mas·kil;
viisaalle

[H4616](#)
le-ma'an
sen tähden

[H5493](#)
sur,
että hän välttäisi

מְטָה: מִשְׁאוֹל

[H7585](#)
mish-she'ol
tuonelan

[H4295](#)
mat-tah.
alhaalla

²⁵ אֶלְמָנָה: גְּבוּל וְיָצַב יְהוָה יִסַּח גְּאִים בֵּית

[H1004](#)
beit
talot

[H1343](#)
ge'im
ylpeiden

[H5255](#)
jis-sach
repii alas

[H3068](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRA

[H5324](#)
ve-jatz-tzev,
ja vahvistaa

[H1366](#)
ge-vul
rajan

[H490](#)
'al-ma-nah.
lesken

²⁶ אֲמַרִי־ אֲטֹהֲרִים רַע מִחֲשָׁבוֹת יְהוָה תּוֹעֵבֹת

[H8441](#)
to'a-vat
kauhistus on

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRALLE

[H4284](#)
mach-she-vot
tarkoitukset

[H7451](#)
ra';
pahan

[H2889](#)
u-te-ho-rim,
mutta puhtaat

[H561](#)
'im-rei-
sanat

נְעָם:

[H5278](#)
no'am.
Häntä miellyttävät

²⁷ יְחִיָּה: מִתְּנֹת וְשׂוֹנֵא בְצַע וְשׂוֹנֵא בֵּיתוֹ עֵכָר

[H5916](#)
'o-cher
ahdistaa

[H1004](#)
bei-to
taloansa

[H1214](#)
bo-tze-a'
joka ahnehtii

[H1215](#)
ba-tza';
voittoa

[H8130](#)
ve-so-ne
mutta joka vihaa

[H4979](#)
mat-ta-not
lahjuksia

[H2421](#)
jich-jeh.
saa elää

²⁸ רְעוֹת: יִבִּיעַ רְשָׁעִים וּפִי לְעֵנֹת יְהִיָּה צְדִיק לֵב

[H3820](#)
lev
sydän

[H6662](#)
tzad-dik
vanhurskaan

[H1897](#)
jeh-geh
mietti

[H6030](#)
la'a-not;
vastausta

[H6310](#)
u-fi
mutta suu

[H7563](#)
re-sha'im,
vääräydenkijän

[H5042](#)
jab-bi-a'
pursuaa

[H7451](#)
ra'ot.
pahaa

²⁹ יִשְׁמַע: צְדִיקִים וְתַפְלֹת מִרְשָׁעִים יְהוָה רְחֹק

[H7350](#)
ra-chok
kaukana on

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRA

[H7563](#)
me-re-sha'im;
vääräydenkijöistä

[H8605](#)
u-te-fil-lat
mutta rukoukset

[H6662](#)
tzad-di-kim
vanhurskaiden

[H8085](#)
jish-ma'.
Hän kuulee

³⁰ תִּדְשֵׁן טוֹבָה שְׂמוּעָה לֵב יִשְׁמַח עֵינַיִם מְאוֹר-

[H3974](#)
me-'or-
loiste

[H5869](#)
'ei-na-jim
silmien

[H8055](#)
je-sam-mach-
ilahduttaa

[H3820](#)
lev;
sydämen uutinen

[H8052](#)
she-mu-'ah

[H2896](#)
to-vah,
hyvä

[H1878](#)
te-dash-shen-
voitelee

עֵצִים:

[H6106](#)

'a-tzem.

luut

³¹ תְּלִין: חֲכָמִים בְּקָרֵב חַיִּים תּוֹכַחַת שְׁמַעַת אֲזֵן

[H241](#)

[H8085](#)

[H8433](#)

[H2416](#)

[H7130](#)

[H2450](#)

[H3885](#)

'o-zen, sho-ma-'at
korva joka kuuntelee

to-cha-chat
ojennuksen

chaj-jim;
elämän

be-ke-rev
keskuudessa

cha-cha-mim
viisaiden

ta-lin.
pysyy

³² קוֹנָה תּוֹכַחַת וְשׁוֹמֵעַ נִפְשׁוֹ מוֹאֵס מוֹסָר פּוֹרַע

[H6544](#)
po-re-'a'
joka kieltäytyy

[H4148](#)
mu-sor
opetuksesta

[H3988](#)
mo-'es
halveksii

[H5315](#)
naf-sho;
sieluaan

[H8085](#)
ve-sho-me-'a'
mutta joka kuuntelee

[H8433](#)
to-cha-chat,
nuhteet

[H7069](#)
ko-neh
saa

לֵב:

[H3820](#)

lev.

ymmärrystä

³³ עֲנָה: כְּבוֹד וְלִפְנֵי חֲכָמָה מוֹסָר יְהוָה יִרְאֵת

[H3374](#)
jir-'at
pelko

[H3068](#)
JAH-WEH
JAHWEH HERRAN

[H4148](#)
mu-sar
on opetus

[H2451](#)
choch-mah
viisauden

[H6440](#)
ve-lif-nei
ja edellä

[H3519](#)
cha-vod
kunnian

[H6038](#)
'a-na-vah.
on nöyryys

Sananlaskut 16 (Proverbs 16)

¹ לְשׁוֹן: מַעֲנֶה אִמִּיהוֹה לֵב מִעֲרִכִי לְאָדָם

[H120](#)

le·a·dam
ihmisellä

[H4633](#)

ma·'ar·chei-
suunnitelmat

[H3820](#)

lev;

[H3068](#)

JAH·WEH

[H4617](#)

ma·'a·neh

[H3956](#)

la·shon.
kielen

sydämessä JAHWEH HERRALTA vastaus

² רוּחוֹת וְתִכּוֹן בְּעֵינָיו זָרְ אִישׁ דַּרְכֵי כָל־

[H3605](#)

kol-
kaikki

[H1870](#)

dar·chei-
tiet

[H376](#)

'ish
miehen

[H2134](#)

zach
ovat puhtaat

[H5869](#)

be·ei·nav;

[H8505](#)

ve·to·chen

[H7307](#)

ru·chot

mutta punnitsee henget

יְהוָה:

[H3069](#)

JAH·WEH.

JAHWEH HERRA

³ מַחֲשַׁבְתֶּיךָ: אִי־כֹנֹו מִעֲשֵׂיךָ יְהוָה אֶל־ גֹּל

[H1556](#)

gol
luovuta

[H413](#)

'el-

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE tekosi

[H4639](#)

ma·'a·sei·cha;

[H3559](#)

ve·jik·ko·nu,

[H4284](#)

mach·she·vo·tei·cha.

niin vahvistuvat ajatuksesi

⁴ לְיוֹם רָשָׁע וְגַם־ לְמַעֲנֶהוּ יְהוָה פָּעַל כָּל־

[H3605](#)

kol
kaiken

[H6466](#)

pa·'al

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA tarkoituksella

[H4617](#)

lam·ma·'a·ne·hu;

[H1571](#)

ve·gam-

[H7563](#)

ra·sha',

[H3117](#)

le·jom

väärydentekijän päivälle

רָעָה:

[H7451](#)

ra·'ah.

pahalle

⁵ לֹא לְיָד לֵב גְּבֵה־ כָּל־ יְהוָה תּוֹעֲבַת

[H8441](#)

to·'a·vat

kauhistus on

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE kaikki

[H3605](#)

kol-

[H1362](#)

ge·vah-

ylpeät

[H3820](#)

lev;

sydämeltään käsi

[H3027](#)

jad

[H3027](#)

le·jad,

käteen

[H3808](#)

lo

eivät

יִנְקָה:

[H5352](#)

jin·na·keh.

he jää rankaisematta

⁶ סוּר יְהוָה וּבִירְאֵת עֵוֹן! כִּפֹּר וְאַמֵּת בְּחֶסֶד
H2617 H571 H3722 H5771 H3374 H3068 H5493
be·che·sed ve·'e·met je·chup·par 'a·von; u·ve·jir·'at JAH·WEH sur
armolla ja totuudella puhdistetaan vääritys ja pelko JAHWEH HERRAN kääntää pois

מֵרָע:

H7451
me·ra'
pahasta

⁷ יִשְׁלַם אֹוִיבִיו גַּם־ אִישׁ דְּרֵכֵי־ יְהוָה בְּרִצּוֹת
H7521 H3068 H1870 H376 H1571 H341 H7999
bir·tzot JAH·WEH dar·chei-'ish; gam-'oi·vav, jash·lim
kun miellyttävät JAHWEH HERRAA tiet miehen myös viholliset ovat sovinnossa

אִתּוֹ:

H854
it·to.
hänen kanssaan

⁸ בְּלֹא תְבוּאוֹת מֵרֹב בְּצִדְקָה מְעַט טוֹב־
H2896 H4592 H6666 H7230 H8393 H3808
tov-me·'at bitz·da·kah; me·ro te·vu·'ot, be·lo
parempi vähän oikeudenmukaisuudessa kuin runsaat tulot ilman

מִשְׁפָּט:

H4941
mish·pat.
laillisuutta / laillista oikeutta

⁹ צַעֲדוּ: יְכִין יְהוָה דְּרֵכּוֹ! חֲשַׁב אָדָם לֵב
H3820 H120 H2803 H1870 H3068 H3559 H6806
lev 'a·dom je·chash·shev dar·ko; JAH·WEH ja·chin tza·'a·do.
sydän ihmisen suunnittelee tietään JAHWEH HERRA vahvistaa hänen askeleensa

¹⁰ יַמְעַל־ לֹא בְּמִשְׁפָּט מֶלֶךְ שֹׁפְטֵי־ עַל־ קָסָם
H7081 H5921 H8193 H4428 H4941 H3808 H4603
ke·sem 'al-sif·tei-me·lech; be·mish·pat, lo jim·'al-
julistus rangaistuksen on huulilla Kuninkaan tuomiossa ei ole petollinen

פִּיּוֹ:

[H6310](#)

piv.

Hänen suunsa

¹¹ אֲבֵנֵי כָּל־מַעֲשָׂהוּ לִיהוָה מִשְׁפָּט וּמֵאֲזֵנֵי פֶּלֶס

[H6425](#)

pe·les

paino

[H3976](#)

u·moz·nei

ja vaa'at

[H4941](#)

mish·pot

ovat määräykset

[H3068](#)

JAH·WEH;

JAHWEH HERRAN

[H4639](#)

ma·'a·se·hu,

Hänen tekoansa kaikki

[H3605](#)

kol-

[H68](#)

'av·nei-

punnukset

כִּיס:

[H3599](#)

chis.

kukkaron

¹² יָכוֹן בְּצַדִּיקָהּ כִּי רָשַׁע עֲשׂוֹת מְלָכִים תּוֹעֵבֶת

[H8441](#)

to·'a·vat

kauhistus on

[H4428](#)

me·la·chim

kuninkaille

[H6213](#)

a·sot

tehdä

[H7562](#)

re·sha';

vääryyttä

[H3588](#)

ki

sillä

[H6666](#)

vitz·da·kah,

oikeudenmukaisuudella

[H3559](#)

jik·kon

vahvistuu

כִּסָּא:

[H3678](#)

kis·se.

valtaistuin

¹³ יֶאֱהָב: יִשְׂרָאֵל וְדָבַר צַדִּיק שְׁפִתָּי־מְלָכִים רָצוֹן

[H7522](#)

re·tzon

miellyttävät

[H4428](#)

me·la·chim

kuninkaita

[H8193](#)

sif·tei-

huulet

[H6664](#)

tze·dek;

oikeamieliset ja puhetta

[H1696](#)

ve·do·ver

rehellistä

[H3477](#)

je·sha·rim

[H157](#)

je·'e·hav.

he rakastavat

¹⁴ כִּפְרָנָה: חֲכָם וְאִישׁ מוֹת מְלָאכִי־מֶלֶךְ חֶמֶת

[H2534](#)

cha·mat-

raivo

[H4428](#)

me·lech

kuninkaan

[H4397](#)

mal·'a·chei-

on sanansaattaja

[H4194](#)

ma·vet;

kuoleman

[H376](#)

ve·'ish

mutta mies

[H2450](#)

cha·cham

viisas

[H3722](#)

je·chap·pe·ren·nah.

saa leppymään hänet

¹⁵ מִלְקוֹשׁ: כָּעָב אֲרָצוֹנוּ חַיִּים מֶלֶךְ פְּנֵי־בְאוֹר

[H216](#)

be·'or-

loisteessa

[H6440](#)

pe·nei-

kasvojen

[H4428](#)

me·lech

kuninkaan on elämä

[H2416](#)

chaj·jim;

ja hänen suosionsa

[H7522](#)

u·re·tzo·no,

kuin pilvi

[H5645](#)

ke·'av

[H4456](#)

mal·koosh.

jälkimmäisen sateen

16 בִּינָה וְקִנּוֹת מִחֲרוֹץ טוֹב מֵה־ חֲכָמָה קְנֹה־

[H7069](#)
ke·noh-
hankkia

[H2451](#)
choch·mah
viisautta

[H4100](#)
mah-
kuinka

[H2896](#)
tov
on parempaa

[H2742](#)
me·cha·rutz;
kuin kaivaa kultaa ja hankkia

[H7069](#)
u·ke·not

[H998](#)
bi·nah,
ymmärrystä

מִכְסָּף: נִבְחָר

[H977](#)
niv·char
kuin valituinta hopeaa

[H3701](#)
mik·ka·sef.

17 דַּרְכּוֹ: נִצַּר נִפְשׁוֹ שִׁמְר מֵרַע סוּר יִשְׂרִים מְסִלַּת

[H4546](#)
me·sil·lat
tiet

[H3477](#)
je·sha·rim
oikeamielisten

[H5493](#)
sur
on välttää pahaa

[H7451](#)
me·ra';

[H8104](#)
sho·mer
vartioida

[H5315](#)
naf·sho,
sieluaan

[H5341](#)
no·tzer
tarkkaillen tietään

[H1870](#)
dar·ko.

18 רוּחַ: גְּבִהַ כְּשִׁלּוֹן וְלִפְנֵי גְּאוֹן שֶׁבֶר לִפְנֵי־

[H6440](#)
lif·nei-
edellä

[H7667](#)
she·ver
tuhon

[H1347](#)
ga·'on;
on ylpeys ja edellä

[H6440](#)
ve·lif·nei

[H3783](#)
chish·sha·lon,
lankeemuksen ylpeä

[H1363](#)
goah

[H7307](#)
ru·ach.
henki

19 מִחֲלֵק (ק) עֲנִיִּים (כ עֲנִיִּים) אֶת־ רוּחַ שְׁפַל־ טוֹב

[H2896](#)
tov
parempi

[H8217](#)
she·fal-
nöyryä

[H7307](#)
ru·ach
henki

[H853](#)
'et-
ET

'a·ni·jim

[H6041](#)
'a·na·vim;
kanssa nöyrien

[H2505](#)
me·chal·lek
kuin jakaa

גְּאִים: אֶת־ שְׁלָל

[H7998](#)
lal,
saalista

[H853](#)
'et-
ET

[H1343](#)
ge·'im.
kanssa ylpeiden

20 בִּיהוָה וּבֹטַח טוֹב יִמְצָא־ דְּבַר עַל־ מִשְׁכִּיל

[H7919](#)
mas·kil
harkitsevainen

[H5921](#)
'al-

[H1697](#)
da·vor
puheissaan

[H4672](#)
jim·tza-

[H2896](#)
tov;
hyvää

[H982](#)
u·vo·te·ach

[H3068](#)
JAH·WEH

ja joka turvaa JAHWEH HERRAAN

אֲשֶׁרִיו:

[H835](#)
'ash·rav.
on siunattu

21 יִסִּיף שְׁפָתַיִם וּמֵתֵק נָבוֹן יִקְרָא לֵב לַחֲכָם־

[H2450](#)
la·cha·cham-
viisasta

[H3820](#)
lev
sydämeltään

[H7121](#)
jik·ka·re
kutsutaan

[H995](#)
na·von;
ymmärtäväiseksi

[H4986](#)
u·me·tek
ja suloisuus

[H8193](#)
fa·ta·jim,
huulien

[H3254](#)
jo·sif
lisää

לְקַח:

[H3948](#)

le·kach.

oppimista

²² אֵלֶּת: אֲוֹלִים וּמוֹסָר בְּעָלָיו שֵׁכֶל חַיִּים מְקוֹר

[H4726](#)

me·kor

lähde

[H2416](#)

chaj·jim

elämän

[H7922](#)

se·chel

on ymmärrys omistajalleen mutta opetus tyhmien

[H1167](#)

be·'a·lav;

[H4148](#)

u·mu·sar

[H191](#)

'e·vi·lim

[H200](#)

'iv·ve·let.

on hulluutta

²³ יִסִּיף שְׂפָתָיו וְעַל־ פִּיהוּ יִשְׁכִּיל חֲכָם לֵב

[H3820](#)

lev

sydän

[H2450](#)

cha·chom

viisas

[H7919](#)

jas·kil

on harkitseva suustaan ja vuoksi sen hänen huulensa lisäävät

[H6310](#)

pi·hu;

[H5921](#)

ve·'a·is-

[H8193](#)

fa·tav,

[H3254](#)

jo·sif

לְקַח:

[H3948](#)

le·kach.

opetuksen mielenkiintoa

²⁴ וּמַרְפֵּא לְנַפְשׁ מְתוֹק נָעַם אִמְרֵי־ דְבַשׁ צוּף־

[H6688](#)

tzuf-

kenno

[H1706](#)

de·vash

hunajaa valuva ovat sanat

[H561](#)

'im·rei-

[H5278](#)

no·'am;

ystävälliset makeat

[H4966](#)

ma·tok

[H5315](#)

lan·ne·fesh

sielulle

[H4832](#)

u·mar·pe

ja parantavaa

לְעֵצִים:

[H6106](#)

la·'a·tzem.

luille

²⁵ מִוֹת: דְּרָכֵי־ וְאַחֲרֵיתָהּ אִישׁ לִפְנֵי־ יִשָּׁר דְּרָךְ יֵשׁ

[H3426](#)

jesh

on

[H1870](#)

de·rech

tie

[H3477](#)

ja·shor

suoralta näyttävä edessä

[H6440](#)

lif·nei-

[H376](#)

'ish;

ihmisen

[H319](#)

ve·'a·cha·ri·tah,

mutta joka lopulta

[H1870](#)

dar·chei-

on tie

[H4194](#)

ma·vet.

kuoleman

²⁶ פִּיהוּ: עָלָיו אָכַף כִּי־ לֹא עֲמָלָה עֲמַל נַפְשׁ

[H5315](#)

ne·fesh

sielu

[H6001](#)

'a·mel

työntekijän tekee työtä

[H5998](#)

'a·me·lah

[H0](#)

lo;

itselleen sillä

[H3588](#)

ki-

pakottaa

[H404](#)

'a·chaf

siihen

[H5921](#)

'a·lav

suunsa hänen

[H6310](#)

pi·hu.

suunsa hänen

27 פְּתוֹ (כ שְׁפָתָיו) וְעַל־רָעָה כָּרָה בְּלִיעַל אִישׁ

[H376](#)

'ish
mies

[H1100](#)

be-li·ja·'al
belialin

[H3738](#)

ko-reh
kaivaa esiin pahaa

[H7451](#)

ra·'ah;
ja

[H5921](#)

ve·'al-

se·fa·tav

[H8193](#)

fa·to,
hänen huulensa ovat

צָרְבֶת: כְּאֵשׁ (ק)

[H784](#)

ke·'esh
kuin tuli

[H6867](#)

tza·ra·vet.
polttava

28 מִפְּרִיד אִנְרָגָן מְדוֹן יִשְׁלַח תְּהִפְכוֹת אִישׁ

[H376](#)

'ish
mies

[H8419](#)

tah·pu·chot
petollinen

[H7971](#)

je·shal·lach
kylvää

[H4066](#)

ma·don;
riitaa

[H5372](#)

ve·nir·gan,
ja kuiskuttelija / takanapuhuja erottaa

[H6504](#)

maf·rid

אֱלוֹף:

[H441](#)

'al·luf.

ystävät

29 טוֹב: לֹא־בְדָרְךָ הוֹלִיכוֹ רָעָהוּ יִפְתָּה חָמָס אִישׁ

[H376](#)

'ish
mies

[H2555](#)

cha·mos
väkivaltainen

[H6601](#)

je·fat·teh
pettää

[H7453](#)

re·'e·hu;
ystävensä

[H1980](#)

ve·ho·li·cho,
ja vie hänet

[H1870](#)

be·de·rech
tielle

[H3808](#)

lo-
joka ei

[H2896](#)

tov.
ole hyvä

30 כָּלָה שְׁפָתָיו קִרַץ תְּהִפְכוֹת לַחֲשֹׁב עֵינָיו עֲצָה

[H6095](#)

'o·tzeh
joka iskee silmää

[H5869](#)

'ei·nav
suunnittelee

[H2803](#)

lach·sho
kavaluutta

[H8419](#)

tah·pu·chot;
kavaluutta

[H7169](#)

ko·retz
joka antaa merkkiä huulillaan

[H8193](#)

fa·tav,
on valmis

[H3615](#)

kil·lah
on valmis

רָעָה:

[H7451](#)

ra·'ah.

pahaan

31 תִּמְצָא: צְדָקָה בְּדָרְךָ שִׁיבָה תִּפְאָרֶת עֶטְרֶת

[H5850](#)

'a·te·ret
sepele

[H8597](#)

tif·'e·ret
kaunis

[H7872](#)

sei·vah;
ovat harmaat hiukset tiellä

[H1870](#)

be·de·rech

[H6666](#)

tze·da·kah,

vanhurskauden ne saavutetaan

[H4672](#)

tim·ma·tze.

32 מְלִכָּד בְּרוּחוֹ וּמִשֵּׁל מִגְּבוּר אֲפִים אָרָךְ טוֹב

[H2896](#)

tov
parempi on hidas

[H750](#)

'e·rech

[H639](#)

'ap·pa·jim
vihaan

[H1368](#)

mig·gib·bor;
kuin sankari

[H4910](#)

u·mo·shel
ja joka hallitsee mielensä / hermonsa valloittaa

[H7307](#)

be·ru·cho,

[H3920](#)

mil·lo·ched

עִיר:

[H5892](#)

'ir.

kaupungin

³³ אִמִּי הַיְהוָה הַגּוֹרֵל אֶת־ יוֹטֵל בְּחֵיק

מִשְׁפָּטָיו: כָּל־

[H2436](#)

ba·cheik
syliin

[H2904](#)

ju·tal
heitetään ET

[H853](#)

'et-

[H1486](#)

hag·go·ral;
arpa

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRALTA kaikki

[H3605](#)

kol-

[H4941](#)

mish·pa·to.
ovat ratkaisut

Sananlaskut 17 (Proverbs 17)

¹ מִלֵּא מִבַּיִת בָּהּ וְשִׁלְוָהּ חֲרָבָה פֶּת טוֹב

[H2896](#) [H6595](#) [H2720](#) [H7962](#) [H0](#) [H1004](#) [H4392](#)
tov pat cha-re-vah ve'-shal-vah- vah; mib-ba-jit, ma-le
parempi palanen leipää kuivaa ja hiljaisuus sen kanssa kuin talo täynnä

רִיב: זְבָחִי

[H2077](#) [H7379](#)
ziv·chei- riv.
teuraslihaa riidassa

² אֲחִים וּבְתוֹךְ מִבֵּישׁ בְּבֵן וּמִשַּׁל מִשְׁזִיל עֶבֶד

[H5650](#) [H7919](#) [H4910](#) [H1121](#) [H954](#) [H8432](#) [H251](#)
'e-ved- mas·kil, jim·shol be'-ven me-vish; u-ve-toch 'a-chim,
palvelija ymmärtäväinen hallitsee poikaa häpeällistä ja kesken veljesten

נַחֲלָה: יַחְלֹק

[H2505](#) [H5159](#)
ja·cha·lok na·cha·lah.
jakaa perinnön

³ יְהוָה: לִבּוֹת וּבִחֵן לְזָהָב וְכוֹר לְכֶסֶף מִצִּיר

[H4715](#) [H3701](#) [H3564](#) [H2091](#) [H974](#) [H3826](#) [H3068](#)
matz-ref lak-ke-sef ve'chur laz-za-hav; u-vo-chen lib·bot JAH·WEH.
sulatusuuni hopealle uuni kullalle mutta tutkii sisimmät JAHWEH HERRA

⁴ עַל־ מִזִּין נֶשְׁקֵר אֶן שִׁפְתֵי עַל־ מִקְשִׁיב מִרַע

[H7489](#) [H7181](#) [H5921](#) [H8193](#) [H205](#) [H8267](#) [H238](#) [H5921](#)
me-ra' mak·shiv 'al- se-fat- 'a-ven; she-ker me-zin 'al-
pahantekijä kuuntelee huulia vääryyden valehtelija on kuuliainen

הִזָּן: לְשׁוֹן

[H3956](#) [H1942](#)
le-shon hav·vot.
kielelle himojen

⁵ לֹא לְאִיד שְׂמֵחַ עִשְׂהוּ חֲרָף לְרֵשׁ לְעֵג

[H3932](#) [H7326](#) [H2778](#) [H6213](#) [H8056](#) [H343](#) [H3808](#)
lo'eg la-rosh che-ref 'O-se-hu; sa-me-ach le'eid, lo
joka pilkkaa köyhää herjaa Luojaansa hänen joka iloitsee onnettomuudesta ei

יְנִיקָה:

[H5352](#)

jin·na·keh.

jää rankaisematta

⁶ אָבוֹתָם: בְּנִים וְתַפְאֶרֶת בְּנִים בְּנֵי זְקֵנִים עֵטְרֵת

[H5850](#)

'a-te-ret

kruunu

[H2205](#)

ze-ke-nim

vanhusten

[H1121](#)

be'nei

on lapset lapsien

[H1121](#)

va-nim;

ja kunnia

[H8597](#)

ve'tif'e-ret

ja kunnia

[H1121](#)

ba-nim

lasten

[H1](#)

a-vo-tam.

on heidän isänsä

⁷ לְנָדִיב כִּי־אֶף יִתֵּר שְׂפֹת־לְנָבֵל נְאוּה לֹא־

[H3808](#)

lo-

ei

[H5000](#)

na-vah

sovi

[H5036](#)

le-na-val

tyhmälle

[H8193](#)

se-fat-

puhe

[H3499](#)

je-ter;

erinomainen vielä

[H637](#)

'af,

vielä

[H3588](#)

ki-

vähemmän

[H5081](#)

le-na-div

ruhtinaalliselle

שֶׁקֶר: שְׂפֹת־

[H8193](#)

se-fat-

huulet

[H8267](#)

sha-ker.

valheelliset

⁸ כָּל־אֵל־בְּעָלָיו בְּעֵינָי הַשְּׁחָד חֵן אֶבֶן־

[H68](#)

'e-ven-

kivi

[H2580](#)

chen

kallisarvoinen lahja

[H7810](#)

hash-sho-chad

lahja

[H5869](#)

be'ei-nei

on sen silmissä joka saa sen

[H1167](#)

ve'a-lav;

sen

[H413](#)

'el-

sen

[H3605](#)

kol-

kaikkialle

יִשְׁכִּיל: יִפְנֶה אִשָּׁר

[H834](#)

'a-she-

jonne

[H6437](#)

jif-neh

hän kääntyy

[H7919](#)

jas-kil.

hän menestyy

⁹ בְּדָבָר וְשֹׁנֶה אֶהְבֶּה מְבַקֵּשׁ פְּשַׁע מְכַסֶּה־

[H3680](#)

me-chas-seh-

joka peittää

[H6588](#)

pe-sha'

syntiä

[H1245](#)

me-vak-kesh

etsii

[H160](#)

'a-ha-vah;

rakkautta

[H8138](#)

ve'sho-neh

ja joka muuttelee sanojaan

[H1697](#)

ve'da-var,

sanojaan

אֶלּוּף: מִפְּרִיד

[H6504](#)

maf-rid

erottaa

[H441](#)

'al-luf.

ystävät

¹⁰ מָאָה: כְּסִיל מֵהַכּוֹת בְּמִבֵּין גְּעָרָה תַּחַת

[H5181](#)

te-chat
tunkeutuu

[H1606](#)

ge-'a-rah
nuhde

[H995](#)

ve·me·vin;
ymmärtäväiseen

[H5221](#)

me-hak·kot
enemmän

[H3684](#)

ke-sil
tyhmään

[H3967](#)

me·'ah.
sata

¹¹ יִשְׁלַח אֶכְזָרִי וּמִלְאָךְ רָע יִבְקֶשׁ מִרִי אֶרֶץ

[H389](#)

'ach-
todella

[H4805](#)

me-ri
kapinaa

[H1245](#)

je-vak·kesh-
etsii

[H7451](#)

ra';
paha

[H4397](#)

u-mal·'ach
ja sanansaattaja

[H394](#)

'ach·za-ri,
julma

[H7971](#)

je-shul·lach-
lähetetään

בּוֹ:

[H0](#)

bo.

häntä vastaan

¹² בְּאוֹלְתּוֹ: כְּסִיל וְאֵל בְּאִישׁ שֵׁכֹל דָּב פָּגוּשׁ

[H6298](#)

pa-goosh
kohdatkoon

[H1677](#)

do
karhu

[H7909](#)

shak·kul
pennut

[H376](#)

be·'ish;
miestä

[H408](#)

ve·'al-
eikä

[H3684](#)

ke-sil,
tyhmä

[H200](#)

be·'iv·val-to.
hulluudessaan

¹³ תְּמוּשׁ (כ תְּמִישׁ) לֹא טוֹבָה תַּחַת רָעָה מִשִּׁיב

[H7725](#)

me-shiv
joka palkitsee

[H7451](#)

ra·'ah
pahalla

[H8478](#)

ta-chat
vastaan

[H2896](#)

to·vah;
hyvän

[H3808](#)

lo-
ei

ta-mish

[H4185](#)

ta-mush
poistu

מִבֵּיתוֹ: רָעָה (ק) ק

[H7451](#)

ra·'ah,
paha

[H1004](#)

mib-bei-to.
sen talosta

¹⁴ הָרִיב הַתְּגַלֵּעַ וְלִפְנֵי מָדוֹן רֵאשִׁית מַיִם פּוֹטֵר

[H6362](#)

po-ter
puhkeaa

[H4325](#)

ma·jim
kuin vesi

[H7225](#)

re-shit
alku

[H4066](#)

ma-don;
riidan

[H6440](#)

ve·lif·nei
ennenkuin

[H1566](#)

hit-gal·la',
puhkeaa

[H7379](#)

ha-riv
riita

נְטוּשׁ:

[H5203](#)

ne-toosh.

heitä se pois

¹⁵ תּוֹעֵבֶת צַדִּיק וּמְרֻשֵׁיֶע רָשָׁע מַצְדִּיק

[H6663](#)
matz·dik

[H7563](#)
ra·sho'

[H7561](#)
u·mar·shi·a'

[H6662](#)
tzad·dik;

[H8441](#)
to·'a·vat

joka vanhurskauttaa vääryyden tekijän ja joka julistaa syylliseksi vanhurskaan kauhistus

שְׁנֵיהֶם: גַּם־ יְהוָה

[H3069](#)
JAH·WEH

[H1571](#)
gam-

[H8147](#)
she·nei·hem.

JAHWEH HERRALLE ovat molemmat

¹⁶ חֲכֻמָּה לְקִנּוֹת כְּסִיל בְּיַד־ מְחִיר זֶה לָמָּה־

[H4100](#)
lam·mah-

[H2088](#)
zeh

[H4242](#)
me·chir

[H3027](#)
be·'jad-

[H3684](#)
ke·sil;

[H7069](#)
lik·not

[H2451](#)
choch·mah

minkätähden tämä

maksu

on kädessä tyhmän

hankkimiseksi viisautta

אֵין: וְלֵב־

[H3820](#)
ve·'lev-

[H369](#)
'a·jin.

ymmärrystä ei ole hänellä

¹⁷ וְיֵלֵד: לְצָרָה וְאָח הָרַע אֲהֵב עֵת בְּכָל־

[H3605](#)
be·'chol

[H6256](#)
'et

[H157](#)
'o·hev

[H7453](#)
ha·re·a';

[H251](#)
ve·'ach

[H6869](#)
le·tza·rah,

[H3205](#)
jiv·va·led.

kaiken

aikaa

rakastaa

ystävä

ja veli

ahdingossa

syntyy

¹⁸ עֵרְבָה עֵרַב כָּף תּוֹקֵעַ לֵב חֲסֵר־ אָדָם

[H120](#)
'a·dam

[H2638](#)
cha·sar-

[H3820](#)
lev

[H8628](#)
to·ke·a'

[H3709](#)
kaf;

[H6148](#)
'o·rev

[H6161](#)
'a·rub·bah,

ihminen

älyä vailla

mieleltään lyö

kättään ja menee takuuseen velan

רַעְהוּ: לְפָנַי

[H6440](#)
lif·nei

[H7453](#)
re·'e·hu.

edestä ystävänsä

¹⁹ מִבְּקֶשׁ־ פִּתְחוּ מִגְבִּיהַּ מַצָּה אֲהֵב פֶּשַׁע

[H157](#)
'o·hev

[H6588](#)
pe·sha'

[H157](#)
'o·hev

[H4683](#)
matz·tzah;

[H1361](#)
mag·bi·ah

[H6607](#)
pit·cho,

[H1245](#)
me·vak·kesh-

joka rakastaa syntiä

rakastaa

riitaa

joka korottaa

ovensaa

etsii

שֹׁבֵר:

[H7667](#)
sha·ver.

tuhoa

²⁰ פּוֹל בְּלִשׁוֹנוֹ וְנִהְפָּךְ טוֹב! מִצָּא- לֹא לֵב עֶקֶשׁ-

[H6141](#)

'ik-kesh-
vääristynyt

[H3820](#)

lev
sydän

[H3808](#)

lo
ei

[H4672](#)

jim-tza-
saavuta

[H2896](#)

tov;
hyvää

[H2015](#)

ve'-neh-pach
ja kiero

[H3956](#)

bil-sho-no,
kieleltään

[H5307](#)

jip-pol
lankeaa

בְּרָעָה:

[H7451](#)

be'-ra-ah.
pahuuteen

²¹ נִבֵּל: אָבִי! שְׂמַח וְלֹא- לֹו לְתוֹגָה כְּסִיל יוֹלֵד

[H3205](#)

jo-led
synnyttjä

[H3684](#)

ke-sil
tyhmän

[H8424](#)

le-tu-gah
saa murheen

[H0](#)

lo;
itselleen eikä

[H3808](#)

ve'-lo-
ole iloa

[H8055](#)

jis-mach,
isällä

[H1](#)

'a-vi
typerän

[H5036](#)

na-val.
typerän

²² גָּרָם: תִּיבֶשׁ- נְכֹאָה וְרוּחַ גְּהָה יִיטֵב שְׂמַח לֵב

[H3820](#)

lev
sydän

[H8056](#)

me-ach
iloinen

[H3190](#)

jei-tiv
on hyvä

[H1456](#)

ge-hah;
lääke

[H7307](#)

ve'-ru-ach
mutta henki

[H5218](#)

ne-che-'ah,
murtunut

[H3001](#)

te-jab-besh-
kuivattaa

[H1634](#)

ga-rem.
luut

²³ אַרְחוֹת לְהַטּוֹת יִקַּח רָשָׁע מִחִיק שְׂחָד

[H7810](#)

sho-chad
lahjuksen

[H2436](#)

me-cheik
povestaan

[H7563](#)

ra-sha'
paha

[H3947](#)

jik-kach;
ottaa

[H5186](#)

le-hat-tot,
työntääkseen

[H734](#)

a-re-chot
syrjään tiet

מִשְׁפָּט:

[H4941](#)

mish-pat.
oikeuden

²⁴ בְּקִצָּה- כְּסִיל וְעֵינַי חֲכָמָה מִבֵּין פְּנֵי אֶת-

[H853](#)

'et-
ET

[H6440](#)

pe-nei
kasvoista

[H995](#)

me-vin
erottaa

[H2451](#)

choch-mah
viisaan

[H5869](#)

ve'-ei-nei
mutta silmät

[H3684](#)

che-sil,
tyhmän

[H7097](#)

bik-tzeh-
ovat äärissä

אֶרֶץ:

[H776](#)

'a-retz.
maan

²⁵ לְיוֹלָדְתּוֹ: אִמְרַר כְּסִיל בֶּן לְאָבִיו כַּעַס

[H3708](#)

ka'as

suruksi on isälleen

[H1](#)

le'a·viv

[H1121](#)

ben

poika

[H3684](#)

ke·sil;

tyhmä

[H4470](#)

u·me·mer,

ja katkeruudeksi

[H3205](#)

le·jo·lad·to.

synnyttäjälleen

²⁶ עַל־ נְדִיבִים לְהַכּוֹת טוֹב לֹא־ לְצַדִּיק עֲנוּשׁ גַם

[H1571](#)

gam

myöskään

[H6064](#)

a·noosh

rangaista

[H6662](#)

latz·tzad·dik

vanhurskaita

[H3808](#)

lo-

ei ole

[H2896](#)

tov;

hyvä

[H5221](#)

le·hak·kot

lyödä

[H5081](#)

ne·di·vim

ruhtinaallisia

[H5921](#)

'al-

tähden

יֵשֶׁר:

[H3476](#)

jo·sher.

oikeudenmukaisuuden

²⁷ ק) (יְקַרְּ) (כִּי יְקַרְּ) דַּעַת יוֹדַע אֲמַרְיוֹ חוֹשֵׁךְ

[H2820](#)

cho·sech

joka hillitsee sanansa

[H561](#)

'a·ma·rav

sanansa

[H3045](#)

jo·de·a'

tuntee

[H1847](#)

da'at;

ymmärryksen

ve'kar-

ch

[H7119](#)

je·kar-

ja itsensä hillitsevä

q

תְּבוּנָה: אִישׁ

[H376](#)

'ish

mies

[H8394](#)

te·vu·nah.

on älykäs

²⁸ נְבוֹן: שְׁפָתָיו אֵטֵם יַחֲשֵׁב חֲכָם מִחֲרִישׁ אֵוִיל גַּם

[H1571](#)

gam

[H191](#)

'e·vil

hullukin

[H2790](#)

ma·cha·rish

joka on hiljaa

[H2450](#)

cha·cham

viisaaksi

[H2803](#)

je·cha·shev;

voi lukea

[H331](#)

'o·tem

joka sulkee huulensa

[H8193](#)

se·fa·tav

huulensa

[H995](#)

na·von.

on järkevä

Sananlaskut 18 (Proverbs 18)

¹ וְתִגְלַע: תּוֹשֵׁיָהּ בְּכָל־ נִפְרָד יִבְקֶשׁ לְתַאֲוָהּ

[H8378](#)
le-ta'a-vah
ahne

[H1245](#)
je-vak-kesh
etsii

[H6504](#)
nif-rad;
saa hajaannusta kaikessa

[H3605](#)
be'chol

[H8454](#)
tu-shi-jah,
viisauteen

[H1566](#)
jit-gal-la'.
sekaantuu

² בְּהִתְגַּלּוֹת אָם־ כִּי בְּתַבּוּנָהּ כְּסִיל יִחְפֹּץ לֹא־

[H3808](#)
lo-
ei

[H2654](#)
jach-potz
nauti

[H3684](#)
ke-sil
tyhmä

[H8394](#)
bit-vu-nah;
ymmärryksestä

[H3588](#) [H518](#)
ki, 'im-
sillä jos

[H1540](#)
be'hit-gal-lot
paljastuu

לְבוֹ:

[H3820](#)
lib-bo.

hänen sisimpänsä

³ חֶרְפָּה: קֶלּוֹן יָעַם־ בּוֹז גַּם־ בָּא רָשָׁע בְּבוֹא־

[H935](#)
be'vo-
tulee sisään

[H7563](#)
ra-sho'
pahuus

[H935](#)
ba
tulee

[H1571](#)
gam-
myös

[H937](#)
buz;
halveksunta

[H5973](#)
ve'im-
ja kanssa

[H7036](#)
ka-lon
häpeän

[H2781](#)
cher-pah.
pilikka

⁴ מְקוֹר נֹבֵעַ נַחַל אִישׁ פִּי־ דְבָרָיו עֲמֻקִּים מַיִם

[H4325](#)
ma-jim
vedet

[H6013](#)
'a-muk-kim
syvät

[H1697](#)
div-rei
ovat sanat

[H6310](#)
fi-
suun

[H376](#)
'ish;
miehen

[H5158](#)
na-chal
puro

[H5042](#)
no-ve-a',
virtaava

[H4726](#)
me-kor
lähde

חֲכָמָה:

[H2451](#)
choch-mah
viisauden

⁵ צְדִיק לְהֵטוֹת טוֹב לֹא־ רָשָׁע פְּנֵי־ שְׂאֵת

[H5375](#)
se-et
korottaa

[H6440](#)
pe-nei-
kasvoja

[H7563](#)
ra-sha'
pahan

[H3808](#)
lo-
ei ole

[H2896](#)
tov;
hyvä

[H5186](#)
le-hat-tot
kaataa

[H6662](#)
tzad-dik,
vanhurskasta

בַּמִּשְׁפָּט:

[H4941](#)
bam-mish-pat.
tuomiossa

6 לְמַהֲלָמוֹת אֶפְיוֹ בְּרִיב יִבְאוּ כְּסִיל שְׁפִיתִי⁶

[H8193](#)
sif-tei
huulet

[H3684](#)
che-sil
tyhmän

[H935](#)
ja-vo'u
tuovat

[H7379](#)
ve'riv;
riidan

[H6310](#)
u·fiv,
ja hänen suunsa iskuja

[H4112](#)
le·ma·ha·lu·mot

יִקְרָא:

[H7121](#)
jik-ra.
vaativat

7 נִפְשׁוֹ: מוֹקֵשׁ אֶשְׁפְּתָיו לוֹ מִחֲתָהּ כְּסִיל פִּי⁷

[H6310](#)
pi-
suu

[H3684](#)
che-sil
tyhmän

[H4288](#)
me·chit·tah-
on tuhonsa

[H0](#)
lo;
hänen ja hänen huulensa

[H8193](#)
u·se·fa·tav,
ansa

[H4170](#)
mo·kesh

[H5315](#)
naf·sho.
hänen sielunsa

8 בְּטֶן: חֲדָרֵי יִרְדּוּ אֲהֵם כְּמֵתֵלְהֵמִים נִרְגָן דְּבָרֵי⁸

[H1697](#)
div-rei
sanat

[H5372](#)
nir-gon
panettelijan polttavat

[H3859](#)
ke·mit·la·ha·mim;
ja ne

[H1992](#)
ve'hem,
ja ne

[H3381](#)
ja-re·du
tunkeutuvat

[H2315](#)
chad·rei-
syvälle

[H990](#)
va·ten.
sisimpään

9 מִשְׁחִית: לְבַעַל הוּא אַח בְּמִלְאֲכָתּוֹ מִתְרַפָּה גַם⁹

[H1571](#)
gam
myös

[H7503](#)
mit·rap·peh
vajoaa alas

[H4399](#)
vi'm·lach·to;
hän työssään

[H251](#)
'ach
veli

[H1931](#)
hu,
hän on

[H1167](#)
le·ba·'al
baalin

[H7843](#)
mash·chit.
joka tuhoaa

10 צִדִּיק יְרוּץ בּוֹ יְהוָה שֵׁם עַז מִגְדָּל¹⁰

[H4026](#)
mig-dal-
torni

[H5797](#)
'oz
vahva

[H8034](#)
shem
on nimi

[H3069](#)
JAH·WEH;
JAHWEH HERRAN

[H0](#)
bov-
sinne

[H7323](#)
ja·rutz
juoksee

[H6662](#)
tzad·dik
vanhurskas

וְנִשְׁגָּב:

[H7682](#)
ve'nis·gav.
korkealle turvaan

11 נִשְׁגָּבָה וְכַחוּמָה עָזוֹ קְרִית עֲשִׂיר הוֹן¹¹

[H1952](#)
hon
varallisuus

[H6223](#)
'a·shir
rikkaan

[H7151](#)
kir·jat
on hänen kaupunkinsa

[H5797](#)
uz·zo;
vahva

[H2346](#)
u·che·cho·mah
ja suojamuuri

[H7682](#)
nis·ga·vah,
korkea

בְּמַשְׁכִּיתוֹ:

[H4906](#)

be'mas·ki·to.

hänen mielikuvituksensa / epäjumalansa

¹² עֲנוּהָ: כְּבוֹד וְלִפְנֵי אִישׁ לֵב־ יִגְבַּהּ שֹׁכֵר לִפְנֵי־

[H6440](#)

lif·nei-
edellä

[H7667](#)

she·ver
tuhon

[H1361](#)

jig·bah
on ylpeä

[H3820](#)

lev-
sydän

[H376](#)

'ish;
ihmisen

[H6440](#)

ve'·lif·nei
mutta edellä

[H3519](#)

cha·vod
kunnian

[H6038](#)

'a·na·vah.
nöyryys

¹³ לֹא הִיא־ אֹלֶת יִשְׁמַע בְּטָרֵם דְּבַר מִשִּׁיב

[H7725](#)

me·shiv
antaa

[H1697](#)

da·vor
vastauksen

[H2962](#)

be'te·rem
ennen kuin

[H8085](#)

jish·ma';
kuulee

[H200](#)

'iv·ve·let
tyhmä

[H1931](#)

hi-
se on

[H0](#)

lo,
hänelle

וְכִלְמָה:

[H3639](#)

u·che·lim·mah.

häpeäksi

¹⁴ מִי נִכְאָה וְרוּחַ מַחֲלָהוּ יְכַלְכֵּל אִישׁ רוּחַ־

[H7307](#)

ru·ach-
henki

[H376](#)

'ish
miehen

[H3557](#)

je·chal·kel
hoitaa

[H4245](#)

ma·cha·le·hu;
hänen sairauttaan

[H7307](#)

ve'·ru·ach
mutta henkeä

[H5218](#)

ne·che·'ah,
murrettua

[H4310](#)

mi
kuka

יִשְׂאֲנָה:

[H5375](#)

jis·sa·'en·nah.

kantaa

¹⁵ תְּבַקֵּשׁ חֲכָמִים וְאָזֶן דַּעַת יִקְנֶה נָבוֹן לֵב

[H3820](#)

lev
sydän

[H995](#)

na·von
ymmärtävä

[H7069](#)

jik·neh-
hankkii

[H1847](#)

da·'at;
viisautta

[H241](#)

ve'·'o·zen
ja korvat

[H2450](#)

cha·cha·mim,
viisaan

[H1245](#)

te·vak·kesh-
etsivät

דַּעַת:

[H1847](#)

da·'at.

ymmärrystä

¹⁶ יִנְחֵנוּ: גְּדֹלִים וְלִפְנֵי לֹא יִרְחִיב אָדָם מִתָּן

[H4976](#)

mat-tan

lahja

[H120](#)

'a-dom

miehen

[H7337](#)

jar-chiv

tekee tilaa

[H0](#)

lo;

hänelle ja eteen

[H6440](#)

ve'lif-nei

[H1419](#)

ge-do-lim

mahtavien

[H5148](#)

jan-chen-nu.

hänet johdattaa

¹⁷ יִרְעֵהוּ (ק וּבֹא־) (כ יבֹא־) בְּרִיבוֹ הָרִאשׁוֹן צְדִיק

[H6662](#)

tzad-dik

oikeassa on ensimmäinen

[H7223](#)

ha-ri-shon

[H7379](#)

be'-ri-vo;

riidassa

ja-vo-

ch

[H935](#)

u-va-

mutta tulee

q

[H935](#)

re-e-hu

sisään hän

וַחֲקָרוּ:

[H2713](#)

va-cha-ka-ro.

joka tutkii hänet

¹⁸ יִפְרִיד: עֲצוּמִים וּבֵין הַגּוֹרֵל יִשְׁבִּית מְדִינִים

[H4079](#)

mid-ja-nim

riidat

[H7673](#)

jash-bit

lopettaa

[H1486](#)

hag-go-ral;

arpa

[H996](#)

u-vein

ja välit

[H6099](#)

'a-tzu-mim

erottaa

[H6504](#)

jaf-rid.

mahtavien

¹⁹ (ק אִמְדִּינִים) (כ וּמְדוֹנִים) עַז מִקְרִית־ נִפְשָׁע אַח

[H251](#)

'ach,

veli

[H6586](#)

nif-sha'

petetty

[H7151](#)

mik-kir-jat-

on kuin kaupunki

[H5797](#)

'oz;

vahva

u-me-do-nim

ch

[H4066](#)

u-mid-ja-nim,

ja heidän riitansa

q

אֲרָמוֹן: כְּבָרִיחַ

[H1280](#)

kiv-ri-ach

kuin kalterit

[H759](#)

ar-mon.

linnan

²⁰ שְׁפָתָיו תְּבוֹאֵת בְּטֶגֶן תִּשְׁבַּע אִישׁ פִּי־ מִפְּרִי

[H6529](#)

mip-pe-ri

hedelmistä

[H6310](#)

fi-

suunsa mies

[H376](#)

'ish

[H7646](#)

tis-ba'

saa kylläiseksi vatsansa

[H990](#)

bit-no;

[H8393](#)

te-vu-'at

ja sadosta

[H8193](#)

se-fa-tav

huultensa

יִשְׁבַּע:

[H7646](#)

jis-ba'.

hän on tyytyväinen

²¹ פְּרִיָּה: יֹאכֵל וְאֶהְבֵּיהָ לְשׁוֹן בְּיַד־ וְחַיִּים מוֹת

[H4194](#)

ma·vet

kuolema

[H2416](#)

ve'·chaj·jim

ja elämä

[H3027](#)

be'·jad-

ovat vallassa kielen

[H3956](#)

la·shon;

kielen

[H157](#)

ve'·'o·ha·vei·ha,

ja

jotka sitä rakastavat syövät sen hedelmää

[H398](#)

jo·chal

hedelmää

[H6529](#)

pir·jah.

hedelmää

²² מִיְהוָה: רָצוֹן וַיִּפֶּק טוֹב מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא

[H4672](#)

ma·tza

joka löytää vaimon

[H802](#)

'ish·shah

vaimon

[H4672](#)

ma·tza

löytää

[H2896](#)

tov;

onnen

[H6329](#)

vai·ja·fek

ja saa

[H7522](#)

ra·tzon,

mielisuosion

[H3068](#)

JAH·WEH.

JAHWEH HERRAN

²³ עֲזוֹת: יַעֲנֶה וְעֲשִׂיר רָשׁ יְדַבֵּר תַּחְנוּנִים

[H8469](#)

ta·cha·nu·nim

anoen

[H1696](#)

je·dab·ber-

puhuu

[H7326](#)

rash;

köyhä

[H6223](#)

ve'·'a·shir,

mutta rikas

[H6030](#)

ja·'a·neh

vastaa

[H5794](#)

az·zot.

tylysti

²⁴ דְּבַק אֹהֵב וְיִשׁ לְהִתְרַעֵעַ רְעִים אִישׁ

[H376](#)

'ish

miehelle

[H7453](#)

re·'im

ystäviä

[H7489](#)

le·hit·ro·'e·a';

on surukseen

[H3426](#)

ve'·jesh

mutta on olemassa ystäviä

[H157](#)

'o·hev,

ystäviä

[H1695](#)

da·vek

jotka ovat rakkaampia

מֵאָח:

[H251](#)

me·'ach.

kuin veli

Sananlaskut 19 (Proverbs 19)

¹ וְהוּא שְׁפָתָיו מֵעֵקֶשׁ בְּתִמּוֹ הוֹלֵךְ רֶשׁ טוֹב¹

[H2896](#)

tov-
parempi

[H7326](#)

rash

köyhänä kulkea

[H1980](#)

ho-lech

[H8537](#)

be'tum·mo;

rehellisydessä kuin kieron

[H6141](#)

me'ik·kesh

[H8193](#)

fa-tav,

huuliltaan

[H1931](#)

ve'·hu

ja vielä

כְּסִיל:

[H3684](#)

che·sil.

tyhmänä

² בְּרַגְלָיִם וְאֵץ טוֹב לֹא־ נִפְשׁ דַּעַת בְּלֹא־ גַם

[H1571](#)

gam

myös

[H3808](#)

be'·lo-

ilman

[H1847](#)

da'at

tietämystä sielulla

[H5315](#)

ne-fesh

[H3808](#)

lo-

ei ole

[H2896](#)

tov;

hyvä

[H213](#)

ve'·'atz

ja joka kiirehtii jaloillaan

[H7272](#)

be'·rag·la·jim

חוֹטֵא:

[H2398](#)

cho·te.

astuu harhaan

³ אִהְיֶה וְעַל־ דְּרָכּוֹ תִסְלַף אָדָם אֲוֹלֵת

[H200](#)

'iv·ve·let

tyhmyys

[H120](#)

'a·dom

ihmisen

[H5557](#)

te·sal·lef

vääristää

[H1870](#)

dar·ko;

hänen tiensä ja

[H5921](#)

ve'·'al-

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE

לְבוֹ: יִזְעַף

[H2196](#)

jiz·'af

hän kiukuttelee sisimmässään

[H3820](#)

lib·bo.

⁴ פִּרְדַּ: מִרְעֵהוּ וְדָל רַבִּים רַעִים וְסִיף הוֹן

[H1952](#)

hon,

rikkaus lisää

[H3254](#)

jo·sif

[H7453](#)

re'·im

ystäviä

[H7227](#)

rab·bim;

paljon

[H1800](#)

ve'·dal,

mutta köyhä ystävistään

[H7453](#)

me·re'·hu

[H6504](#)

jip·pa·red.

joutuu erilleen

⁵ לֹא כְזָבִים וְיִפְיחַ וְיִנְקֶה לֹא שִׁקְרִים עֵד

[H5707](#)

'ed

todistaja valheellinen

[H8267](#)

ka·rim

[H3808](#)

lo

ei

[H5352](#)

j·in·na·keh;

jää rankaisematta ja joka puhuu valhetta

[H6315](#)

ve'·ja·fi·ach

[H3577](#)

ke·za·vim,

[H3808](#)

lo

ei

יִמְלֹט:

[H4422](#)

jim·ma·let.

pääse pakoon

⁶ לְאִישׁ הָרָע וְכָל־נְדִיב פְּנֵי־יְחִלּוּ־רַבִּים

[H7227](#)

rab·bim

monet

[H2470](#)

je·chal·lu

imartelevat

[H6440](#)

fe·nei-

kasvojen edessä

[H5081](#)

na·div;

ylhäisten

[H3605](#)

ve'·chol

ja kaikki

[H7453](#)

ha·re·a',

ovat ystäviä

[H376](#)

le'·ish

miehen

מִתָּן:

[H4976](#)

mat·tan.

anteliaan

⁷ מְרֵעָהּ כִּי אֶף שֵׁנְאָהּ רָשׁ אַחִי־כָּל

[H3605](#)

kal

kaikki

[H251](#)

'a·chei-

veljet

[H7326](#)

rash

köyhän

[H8130](#)

se·ne'·u·hu,

vihaavat häntä

[H637](#)

'af

kuinka paljon

[H3588](#)

ki

enemmän

[H4828](#)

me·re'·e·hu

hänen ystävänsä

לֹא־ (כֹּל־לֹא־) אֲמַרִים מְרַדֵּף מִמֶּנּוּ רַחֲקוּ

[H7368](#)

ra·cha·ku

pysyvät kaukana

[H4480](#)

mi·men·nu;

hänestä

[H7291](#)

me·rad·def

hän ajaa takaa

[H561](#)

'a·ma·rim

puhuakseen heille

lo-

[H3808](#)

lov-

ilman

קִיְהִמָּה:

[H1992](#)

hem·mah.

heitä

⁸ לְמַצֵּא־תְבוּנָה שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ אֲהֵב לֵב קִנְיָה־

[H7069](#)

ko·neh-

joka hankkii

[H3820](#)

lev

yymmärrystä

[H157](#)

'o·hev

rakastaa

[H5315](#)

naf·sho;

sieluaan

[H8104](#)

sho·mer

joka pitää kiinni

[H8394](#)

te·vu·nah,

viisaudesta

[H4672](#)

lim·tzo-

löytää

טוֹב:

[H2896](#)

tov.

onnen

⁹ פִּי יֹאבֵד: כְּזָבִים וַיִּפִּיחַ יִנְקָה לֹא שִׁקְרִים יַעַד

[H5707](#)

'ed

todistaja väärä

[H8267](#)

ka·rim

[H3808](#)

lo

ei

[H5352](#)

jīn·na·keh;

jää rankaisematta

[H6315](#)

ve'·ja·fi·ach

ja puhuja

[H3577](#)

ke·za·vim

valheiden

[H6](#)

jo·ved.

tuhoutuu

Peh

¹⁰ לְעֶבֶד כִּי־ אֵף תֵּעָנוּג לְכֶסֶל נְאוּה לֹא־

[H3808](#)
lo-
ei

[H5000](#)
na·veh
ole sopivaa

[H3684](#)
lich·sil
tyhmälle

[H8588](#)
ta·a·nug;
yllellisyys

[H637](#)
'af,
vielä

[H3588](#)
ki-
vähemmän

[H5650](#)
le·e·ved
palvelijalle

מְשֹׁל בְּשָׂרִים:

[H4910](#)

me·shol

että hän hallitsee ruhtinaita

[H8269](#)

be·sa·rim.

¹¹ עֵבֶר וְתַפְאֲרָתוֹ אִפּוֹ הָאֲרִיךְ אָדָם שֵׁכֶל

[H7922](#)
se·chel
harkinta

[H120](#)
'a·dom
miehen

[H748](#)
he·e·rich
tekee hitaaksi

[H639](#)
ap·po;
hänet vihaan

[H8597](#)
ve·ti·peh·'ar-to,
ja on hänelle kunniaksi

[H5674](#)
'a·vor
antaa anteeksi

פְּשָׁע: עַל־

[H5921](#)

'al-

[H6588](#)

pa·sha'.

rikos

¹² עֵשֶׂב עַל־ וְכִטְל מֶלֶךְ זַעַף בְּכַפִּיר נְהָם

[H5099](#)
na·ham
karjunta

[H3715](#)
kak·ke·fir
kuin nuoren leijonan

[H2197](#)
za·'af
on viha

[H4428](#)
me·lech;
kuninkaan

[H2919](#)
u·che·tal
mutta kuin kaste

[H5921](#)
'al-

[H6212](#)
'e·sev
ruohikolle

רְצוֹנוֹ:

[H7522](#)

re·tzo·no.

hänzen suosionsa

¹³ מְדִינֵי טוֹד וְדָלָף כֶּסֶל בֶּן לְאָבִיו הַזֹּת

[H1942](#)
hav·vot
onnettomuus on

[H1](#)
le·a·viv
isälleen

[H1121](#)
ben
poika

[H3684](#)
ke·sil;
hölmö

[H1812](#)
ve·de·lef
ja kuin vuoto

[H2956](#)
to·red,
jatkuva

[H4079](#)
mid·je·nei
riitaisa

אִשָּׁה:

[H802](#)

'ish·shah.

vaimo

¹⁴ אִשָּׁה אִמִּיהוּה אָבוֹת נַחֲלַת וְהוֹן בַּיִת

[H1004](#)

ba-jit
talo

[H1952](#)

va-hon
ja varallisuus ovat perintö

[H5159](#)

na-cha-lat
isien

[H1](#)

a-vot;

[H3068](#)

JAH-WEH
JAHWEH HERRALTA

[H802](#)

'ish-shah
vaimo

מִשְׁכָּלֶת:

[H7919](#)

mas-ka-let.

järkevä / viisas

¹⁵ תִּרְעָב: רְמִיָּה וְנִפְּשׁ תִּרְדָּמָה תִּפְּיֵל עֲצָלָה

[H6103](#)

'atz-lah
laiskuus

[H5307](#)

tap-pil
vaivuttaa

[H8639](#)

tar-de-mah;
syvään uneen

[H5315](#)

ve'-ne-fesh
ja sielu

[H7423](#)

re-mi-jah
veltto

[H7456](#)

tir-'av.
kärsii nälkää

¹⁶ (כ' יומת) דַּרְכָּיו בּוֹזֵה נִפְּשׁוֹ שִׁמְר מִצְוָה שִׁמְר

[H8104](#)

sho-mer
joka pitää

[H4687](#)

mitz-vah
käskyt

[H8104](#)

sho-mer
pitää

[H5315](#)

naf-sho;
sielunsa

[H959](#)

bo-zeh
joka pitää halpana

[H1870](#)

de-ra-chav
Hänen tiensä

ju-mat

ch

ק יָמוּת:

[H4191](#)

ja-mut.
kuolee

q

¹⁷ אֲגַמְלוּ דָּל חוֹנֵן יְהוָה מְלוּה

[H3867](#)

mal-veh
lainaa

[H3068](#)

JAH-WEH
JAHWEH HERRALLE

[H2603](#)

cho-nen
armollinen joka on köyhälle ja hänen hyvän tekonsa

[H1800](#)

dal;

[H1576](#)

u-ge-mu-lo,

לְ: יִשְׁלַם-

[H7999](#)

je-shal-lem-

Hän maksaa takaisin hänelle

[H0](#)

lo.

¹⁸ תִּשָּׂא אֶל- הַמִּיתוֹ וְאֶל- תִּקְוָה יֵשׁ כִּי- בְּנֵךְ יִסַּר

[H3256](#)

jas-ser
kasvata

[H1121](#)

bin-cha
poikaasi

[H3588](#)

ki-
kun

[H3426](#)

jesh
on

[H8615](#)

tik-vah;
toivoa

[H413](#)

ve'-'el-
ethän

[H4191](#)

ha-mi-to,
kuoleman

[H408](#)

'al-

[H5375](#)

tis-sa

halua ottavan

נִפְּשָׁה:

[H5315](#)

naf-she-cha.

hänen sieluaan

¹⁹ אִם־כִּי עֲנֵשׁ נִשְׂא (קַחְמָה גְדֹל־) (כַּגְּרֹל־)
go·ral- ch [H1419](#) [H2534](#) q [H5375](#) [H6066](#) [H3588](#) [H518](#)
ge·dol- che·mah no·se 'o·nesh; ki 'im-
suuri viha saa kantaa rangaistuksen sillä jos

תּוֹסֵף: וְעוֹד תִּצִּיל

[H5337](#) [H5750](#) [H3254](#)
tatz·tzil, ve'·'od to·sif.
vapautat hänet kuitenkin hän uudelleen tekee sen

²⁰ תְּחַכְּמֶם לְמַעַן מוֹסֵר וְקַבֵּל עֵצָה שְׁמַע

[H8085](#) [H6098](#) [H6901](#) [H4148](#) [H4616](#) [H2449](#)
she·ma' 'e·tzah ve'·kab·bel mu·sar; le·ma'·an, tech·kam
kuuntele neuvoa ja ota vastaan opetus sen tähden että olisit viisaampi

בְּאַחֲרֵי־תֵךְ:

[H319](#)
be'·'a·cha·ri·te·cha.
tulevaisuudessa

²¹ הֲוֵהָ וְעֵצַת אִישׁ בְּלֵב־ מַחֲשָׁבוֹת רַבּוֹת

[H7227](#) [H4284](#) [H3820](#) [H376](#) [H6098](#) [H3069](#)
rab·bot ma·cha·sha·vot be'·lev- 'ish; va'·a·tzat JAH·WEH
suuria ajatuksia on sydämessä ihmisen mutta neuvo JAHWEH HERRAN

תְּקוּם: הֵיא

[H1931](#) [H6965](#)
hi ta·kum.
se pysyy

²² חֲסִדוֹ אָדָם תֵּאָוֵת רָשׁ וְטוֹב־ מֵאִישׁ

[H8378](#) [H120](#) [H2617](#) [H2896](#) [H7326](#) [H376](#)
ta'·a·vat 'a·dam chas·do; ve'·tov- rash me'·ish
viejättävyys ihmisen on hänen laupeutensa ja parempi on olla köyhä kuin ihminen

כִּזָּב:

[H3577](#)
ka·zav.
valheen

²³ וְשָׁבַע לְחַיִּים וְיִפְקֹד בְּלִי לְאֵלֶיךָ יְהוָה! יִרְאֵת!
[H3374](#) [H3068](#) [H2416](#) [H7649](#) [H3885](#) [H1077](#) [H6485](#)
 jir·'at JAH·WEH le·chaj·jim; ve·'sa·ve·a' ja·lin, bal- jip·pa·ked
 pelko JAHWEH HERRAN tekee eläväksi saa tyytyväisenä levätä eikä käy

רַע:

[H7451](#)
 ra'.
 pahoin

²⁴ לֹא פִּיהוּ אֶל־ גַּם־ בַּצִּלְחַת יָדוֹ עֵצֶל טָמֹן
[H2934](#) [H6102](#) [H3027](#) [H6747](#) [H1571](#) [H413](#) [H6310](#) [H3808](#)
 ta·man 'a·tzel ja·do batz·tza·la·chat; gam- 'el- pi·hu, lo
 upottaa laiska kätensä astiaan mutta suuhunsa ei

יְשִׁיבֶנָּה:

[H7725](#)
 je·shi·ven·nah.
 saa takaisin

²⁵ לְנִבּוֹן וְהוֹכִיחַ יַעֲרֹם וּפְתִי תִּכֶּה לֵץ
[H3887](#) [H5221](#) [H6612](#) [H6191](#) [H3198](#) [H995](#)
 letz tak·keh u·fe·ti ja·'rim; ve·'ho·chi·ach le·na·von,
 pilkkaajaa lyö ja yksinkertainen varoo nuhtele ymmärtäväistä

יְבִין דַּעַת:

[H995](#) [H1847](#)
 ja·vin da·'at.
 ja hän ymmärtää opetuksen

²⁶ וּמִחֲפִיר: מִבֵּישׁ בֶּן אִם יִבְרִיחַ אָב מִשָּׂדֶד־
[H7703](#) [H1](#) [H1272](#) [H517](#) [H1121](#) [H954](#) [H2659](#)
 me·shad·ded- 'av jav·ri·ach 'em; ben, me·vish u·mach·pir.
 joka pahoinpitelee isäänsä ja ajaa pois äitinsä on poika häpeällinen ja joutuu häpeään

²⁷ מֵאֲמָרֵי־ לְשִׁגּוֹת מוֹסֵר לְשִׁמְעַבְדֵי חֵדֶל־
[H2308](#) [H1121](#) [H8085](#) [H4148](#) [H7686](#) [H561](#)
 cha·dal- be·ni li·she·mo·a' mu·sar; lish·got, me·'im·rei-
 lopeta poikani kuuntelemasta opetusta joka eksyttää sinut sanoista

דַּעַת:

[H1847](#)
 da·'at.

viisauden

²⁸ וְבַלְעֵם רְשָׁעִים וּפִי מִשְׁפָּט יִלְיָץ בְּלִיעַל עַד

[H5707](#)

'ed

todistaja belialin / epäjumalan pilkkaa

[H1100](#)

be'·li·ja·'al

[H3887](#)

ja·litz

[H4941](#)

mish·pat;

oikeutta

[H6310](#)

u·fi

ja suu

[H7563](#)

re·sha·'im,

pahantekijän

[H1104](#)

je·val·la'

nielee

אָוֶן:

[H205](#)

'a·ven.

vääryyttä

²⁹ כְּסִילִים: לָגוּ אִמְהַלְמוֹת שְׁפָטִים לְלִצִּים נָכוֹנוֹ

[H3559](#)

na·cho·nu

on valmiina pilkkaajille

[H3887](#)

lal·le·tzim

[H8201](#)

she·fa·tim;

tuomion toimeenpano ja lyönnit

[H4112](#)

u·ma·ha·lu·mot,

ja lyönnit

[H1460](#)

le·gev

selkään tyhmien

[H3684](#)

ke·si·lim.

Sananlaskut 20 (Proverbs 20)

¹ יְחָכְמִים: לֹא בֹו שְׁגָה וְכָל־ שֵׁכָר הַמָּה הַיַּיִן לֶץ

[H3887](#) [H3196](#) [H1993](#) [H7941](#) [H3605](#) [H7686](#) [H0](#) [H3808](#) [H2449](#)
letz hai-jain ho-meh she-char; ve'-chol sho-geh bo, lo jech-kam.
pilkkaaja viini mölyävä väkevä juoma kaikki jotka hoipertelevat niistä eivät ole viisaita

² חוּטֵא מִתְעַבְרוֹ מֶלֶךְ אֵימַת בְּכַפִּיר נְהִים

[H5099](#) [H3715](#) [H367](#) [H4428](#) [H5674](#) [H2398](#)
na-ham kak-ke-fir 'ei-mat me-lech; mit-'ab-be-ro, cho-te
karjunta kuin nuoren leijonan on pelottavuus kuninkaan joka rikkoo lakia vaarantaa

נִפְשׁוֹ:

[H5315](#)
naf-sho.
henkensä

³ יִתְגַּלֵּעַ: אָוִיל וְכָל־ מְרִיב שֶׁבֶת לְאִישׁ כְּבוֹד

[H3519](#) [H376](#) [H7674](#) [H7379](#) [H3605](#) [H191](#) [H1566](#)
ka-vod la-'ish she-vet me-riv; ve'-chol 'e-vil, jit-gal-la'.
kunniaksi miehelle on lopettaminen riidan mutta jokainen hullu sekaantuu siihen

⁴ (ק וְשֵׂאֵל) (כ וְשֵׂאֵל) יִחְרַשׁ לֹא־ עֵצֵל מִחֶרֶף

[H2779](#) [H6102](#) [H3808](#) [H2790](#) jish-'al ch [H7592](#) q
me-cho-ref 'a-tzel lo- ja-cha-rosh; ve'-sha-'al
syksyllä laiska ei kynnä ja kerjää

בְּקֶצֶר וְאֵין:

[H7105](#) [H369](#)
bak-ka-tzir va-'a-jin.
sanonkorjuun aikana saamatta mitään

⁵ תְּבוּנָה וְאִישׁ אִישׁ בְּלִב־ עֵצָה עֲמֻקִּים מַיִם

[H4325](#) [H6013](#) [H6098](#) [H3820](#) [H376](#) [H376](#) [H8394](#)
ma-jim 'a-muk-kim 'e-tzah ve'-lev- 'ish; ve-'ish te-vu-nah
vedet syvät on neuvot sydämessä ihmisen mutta ihminen viisas

יִדְלֶנָה:

[H1802](#)
jid-len-nah.
vetää ne ulos

⁶ מִי אֲמוּנִים וְאִישׁ חֶסֶדוֹ אִישׁ יִקְרָא אָדָם רַב-

[H7230](#)

rov-
suuri joukko ihmisiä

[H120](#)

'a·dam,

[H7121](#)

jik·ra

huutaa

[H376](#)

'ish

ihmisen

[H2617](#)

chas·do;

hyvyyttä

[H376](#)

ve'·'ish

mutta miehen uskollisen

[H529](#)

'e·mu·nim,

mi

[H4310](#)

mi

kuka

יִמְצָא:

[H4672](#)

jim·tza.

löytää

⁷ בְּתִמּוֹ מִתְהַלֵּךְ בְּנֵי אִשְׁרֵי צְדִיק

[H1980](#)

mit·hal·lech

vaeltaa

[H8537](#)

be'·tum·mo

nuhteettomuudessa vanhurskas siunattuja ovat hänen lapsensa

[H6662](#)

tzad·dik;

[H835](#)

'ash·rei

[H1121](#)

va·nav

אֲחֵרָיו:

[H310](#)

'a·cha·rav.

hänen jälkeensä

⁸ כָּל־בְּעֵינָיו מִזְרָה דִּין כְּסֵא־עַל־יּוֹשֵׁב מֶלֶךְ

[H4428](#)

me·lech,

Kuningas istuu

[H3427](#)

jo·shev

[H5921](#)

'al-

[H3678](#)

kis·se-

valtaistuimelle tuomion ja heittää pois silmistään

[H1779](#)

din;

[H2219](#)

me·za·reh

[H5869](#)

ve'·'ei·nav

kaikki

[H3605](#)

kol-

kaikki

רָע:

[H7451](#)

ra'.

pahat

⁹ מִחַטָּאתַי: טְהַרְתִּי לִבִּי זָכִיתִי וְאָמַר מִי-

[H4310](#)

mi-

kuka

[H559](#)

jo·mar

sanoo

[H2135](#)

zik·ki·ti

olen puhdistanut

[H3820](#)

lib·bi;

sisimpäni

[H2891](#)

ta·har·ti,

olen puhdas

[H2403](#)

me·chat·ta·ti.

synneistäni

¹⁰ גַּם־יְהוָה תּוֹעֵבֶת וְאִיפָּה וְאִיפָּה וְאָבִן אָבִן

[H68](#)

'e·ven

punnukset ja painot

[H68](#)

va'·e·ven

mitat

[H374](#)

'ei·fah

mitat

[H374](#)

ve'·'ei·fah;

ja mitta-astiat kauhistus ovat

[H8441](#)

to'·a·vat

synneistäni

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRALLE

[H1571](#)

gam-

gam-

שְׁנֵיהֶם:

[H8147](#)

she·nei·hem.

kahtalaiset

¹¹ וְאִם־ זָךְ אִם־ נָעַר יִתְנַכֵּר־ בְּמַעֲלָיו גַּם־

[H1571](#)

gam

[H4611](#)

be'ma'a-la-lav

teoistaankin

[H5234](#)

jit-nak-ker-

tunnistaa

[H5288](#)

na'ar;

nuorukaisen onko

[H518](#)

'im-

[H2134](#)

zach

hän puhdas ja onko

[H518](#)

ve'im-

פְּעָלוֹ: יָשָׁר

[H3477](#)

ja-shar

suorat

[H6467](#)

po'o'lo.

hänen tekonsa

¹² גַּם־ עָשָׂה יְהוָה רְאָה וְעֵין שְׁמַעַת אָזְן

[H241](#)

'o-zen

korvan kuulevan

[H8085](#)

ma'at

[H5869](#)

ve'a'jin

ja silmän näkevän

[H7200](#)

ro'ah;

[H3068](#)

JAH-WEH

JAHWEH HERRA on tehnyt

[H6213](#)

'a-sah

[H1571](#)

gam-

שְׁנֵיהֶם:

[H8147](#)

she-nei-hem.

molemmat

¹³ שִׁבְעַ־ עֵינַיִךְ פָּקַח תִּוְרַשׁ פֶּן־ שִׁנָּה תִּאָּהֵב אֶל־

[H408](#)

'al-

älä

[H157](#)

te'e-hav

rakasta

[H8142](#)

nah

nukkumista ettet

[H6435](#)

pen-

[H3423](#)

tiv·va·resh;

köyhtyisi

[H6491](#)

pe-kach

avaa

[H5869](#)

'ei-nei·cha

silmäsi

[H7646](#)

se·va'-

niin saat kyllin

לֶחֶם:

[H3899](#)

la-chem.

leipää

¹⁴ וְאֵזַל הַקּוֹנֶה יֹאמַר רַע רַע וְתִהְלֵל: אֲזַלּוֹ

[H7451](#)

ra'

huonoa

[H7451](#)

ra'

huonoa

[H559](#)

jo-mar

sanoo

[H7069](#)

hak·ko·neh;

ostaja

[H235](#)

ve'o-zel

mutta mentyään pois hän

[H0](#)

lo,

[H227](#)

'az

[H1984](#)

jit·hal·lal.

silloin kehuu

¹⁵ שְׁפִיתַי־ יִקָּר וְכָלִי פְּנִינִים וְרַב־ זָהָב יֵשׁ

[H3426](#)

jesh

on

[H2091](#)

za-ho

kultaa

[H7230](#)

ve'rov-

ja monenlaisia jalokiviä

[H6443](#)

pe-ni-nim;

[H3627](#)

u-che-li

mutta astia kallisarvoinen on suu

[H3366](#)

je-kar,

[H8193](#)

sif-tei-

דַּעַת:

[H1847](#)

da'at.

viisas

¹⁶ נְכַרְיָהּ (כ נְכָרִים) וּבְעַד זֶר עָרַב כִּי־ בְגָדוֹ לְקַח־

[H3947](#)
le-kach-
ottakaa

[H899](#)
big-do
vaatteet

[H3588](#)
ki-
koska

[H6148](#)
'a-rav
hän takasi

[H2114](#)
zar;
vierasta

[H1157](#)
u-ve'ad
ja puolesta

na-che-rim

ch

[H5237](#)
na-che-ri-jah
vieraan

חֲבֻלָּהּ: ק

q [H2254](#)
chav-le-hu.
ota pantti

¹⁷ חֲצֹץ: פִּיהוּ! מִלֵּא־ אַחֲרֵי שֶׁקָּרַן לֶחֶם לְאִישׁ עָרַב

[H6149](#)
'a-rev
on makea

[H376](#)
la-'ish
ihmiselle

[H3899](#)
le-chem
leipä

[H8267](#)
sha-ker;
petoksen

[H310](#)

ve'-'a-char,
mutta jälkeen

[H4390](#)
jim-ma-le-

[H6310](#)
fi-hu
suu

[H2687](#)
cha-tzatz.
soralla

¹⁸ עֲשֵׂה וּבְתַחְבֻּלוֹת תִּכּוֹן בְּעֵצָה מִחֲשָׁבוֹת

[H4284](#)
ma-cha-sha-vot
suunnitelmat

[H6098](#)
be'-'e-tzah
neuvolla

[H3559](#)
tik-kon;
vahvistuvat

[H8458](#)

u-ve-tach-bu-lot,
ja viisailla

[H6213](#)
'a-seh
käydään

מִלְחָמָה:

[H4421](#)
mil-cha-mah.
sotaa

¹⁹ לֹא שִׁפְתָיו וּלְפִתָּהּ רְכִיל הוֹלֵךְ סוֹד גּוֹלָה־

[H1540](#)
go-leh-
paljastaja

[H5475](#)
sod
salaisuuksien

[H1980](#)
ho-lech
kulkee

[H7400](#)
ra-chil;
juoruillen

[H6601](#)
u-le-fo-teh
ja imartelee

[H8193](#)
fa-tav,
puheillaan

[H3808](#)
lo
älä

תִּתְעָרַב:

[H6148](#)
tit-'a-rav.
sekaannu häneen

²⁰ בְּאֵשׁוֹן (כ בְּאִישׁוֹן) נֵרוֹ! דְּעַךְ וְאִמּוֹ אָבִיו מִקְלִל

[H7043](#)
me-kal-lel
joka kiroaa

[H1](#)
'a-viv
isäänsä

[H517](#)
ve-'im-mo;
tai äitiänsä

[H1846](#)
jid-'ach
sen sammuu

[H5216](#)
ne-ro,
loisto

be-'i-shon

ch

[H380](#)
be-'e-shun
silmiin

חֲשֵׁךְ: ק

q [H2822](#)
cho-shech.
synkkään pimeyteen

²¹ בְּרֵאשִׁיטָה (ק מְבֹהֶלֶת) (כ מְבַחֶלֶת) נִחְלָה

[H5159](#)

na·cha·lah
perintö

me·vu·che·let

ch

[H973](#)

me·vo·he·let
ahneudella saatu

q

[H7223](#)

ba·ri·sho·nah;
aluksi

תְּבַרְךָ: לֹא יֵאָחֲרִיתָהּ

[H319](#)

ve'·'a·cha·ri·tah,
lopulta

[H3808](#)

lo
ei ole

[H1288](#)

te·vo·rach.
siunattu

²² וַיִּשַׁע לַיהוָה קִנְיָה רַע אֲשֶׁלְמָה־ תֹּאמַר אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H559](#)

to·mar
sano

[H7999](#)

'a·shal·le·mah-
minä kosten

[H7451](#)

ra';
pahan

[H6960](#)

kav·veh
odota

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRAA

[H3467](#)

ve'·jo·sha'
Hän pelastaa

לָךְ:

[H0](#)

lach.
sinut

²³ מִרְמָה וּמֵאֲזֵנִי וְאָבִן וְאָבִן יְהוָה תּוֹעֵבֶת

[H8441](#)

to'·a·vat
kauhistus on

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRALLE

[H68](#)

'e·ven

[H68](#)

va'·a·ven;

[H3976](#)

u·moz·nei

[H4820](#)

mir·mah

ja painot ja vaakakupit väärät

טוֹב: לֹא־

[H3808](#)

lo-
eivät

[H2896](#)

tov.
ne ole hyväksi

²⁴ דַּרְכּוֹ: יְבִין מַה־ וְאָדָם גְּבֵר מִצְעָדֵי־ מִיְהוָה

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRALTA

[H4703](#)

mitz'·a·dei-
ovat askeleet

[H1397](#)

ga·ver;
miehen

[H120](#)

ve'·'a·dam,
ja ihminen

[H4100](#)

mah-
kuka

[H995](#)

ja·vin
ymmärtää

[H1870](#)

dar·ko.
tiensä

²⁵ וְאֶחָר קִדְשׁ יֵלַע אָדָם מוֹקֵשׁ נְדָרִים

[H4170](#)

mo·kesh
ansa on

[H120](#)

'a·dom
ihmiselle

[H3216](#)

ja·la'
luvata harkitsemattomasti

[H6944](#)

ko·desh;
pyhä asia

[H310](#)

ve'·'a·char
ja jälkeen

[H5088](#)

ne·da·rim
vasta lupaustaan

לְבַקֵּר:

[H1239](#)

le·vak·ker.

harkita

²⁶ אֹפֶן: עֲלֵיהֶם וַיָּשֶׁב חָכָם מֶלֶךְ רְשָׁעִים מִזְרָה

[H2219](#)

me·za·reh

hajoittaa

[H7563](#)

re·sha·'im

vääryydentekijät

[H4428](#)

me·lech

kuningas

[H2450](#)

cha·cham;

viisas

[H7725](#)

vai·ja·shev

ja antaa käydä

[H5921](#)

'a·lei·hem

heidän ylitseen pyörän

[H212](#)

o·fan.

²⁷ חֲדָרֵי־כָל־חַפְּשׁ אָדָם נִשְׁמַת יְהוָה נֵר

[H5216](#)

ner

kynttilä

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAN

[H5397](#)

nish·mat

on henki

[H120](#)

'a·dam;

ihmisen

[H2664](#)

cho·fes,

Hän tutkii

[H3605](#)

kol-

kaikki

[H2315](#)

chad·rei-

kammiot

בְּטֵן:

[H990](#)

va·ten.

sisimmän

²⁸ כֶּסֶף: בְּחֶסֶד וְסֶעֶד מֶלֶךְ יִצְרוֹ וְאַמֶּת חֶסֶד

[H2617](#)

che·sed

armo

[H571](#)

ve'·'e·met

ja totuus

[H5341](#)

jitz·tze·ru-

varjelevat

[H4428](#)

me·lech;

kuningasta

[H5582](#)

ve'·sa·'ad

ja hän ylläpitää

[H2617](#)

ba·che·sed

laupeudella

[H3678](#)

kis·'o.

valtaistuimensa

²⁹ זְקֵנִים וְהָדָר כָּחֵם בְּחוּרִים תִּפְאָרֶת

[H8597](#)

tif·e·ret

kunnia

[H970](#)

ba·chu·rim

nuorten miesten

[H3581](#)

ko·cham;

on heidän

[H1926](#)

va·ha·dar

voimansa

[H2205](#)

ze·ke·nim

ja kauneus

שִׁיבָה:

[H7872](#)

sei·vah.

on harmaat hiukset

³⁰ אִמְכוֹת בְּרָע (ק תַּמְרוֹק) (כ תַּמְרִיק) פְּצַע חֲבָרוֹת

[H2250](#)

chab·bu·rot

mustelmat

[H6482](#)

pe·tza'

haavojen

tam·rik

ch

[H4838](#)

tam·ruk

puhdistavat

q

[H7451](#)

be·'ra';

pahuuden ja kipu

[H4347](#)

u·mak·kot,

בְּטֵן: חֲדָרֵי־

[H2315](#)

chad·rei-

kammiot

[H990](#)

va·ten.

sisimmän

Sananlaskut 21 (Proverbs 21)

¹ כָּל־עַל־ יְהוָה בְּיַד־ מֶלֶךְ לֵב־ מַיִם פְּלִגִּי־
H6388 H4325 H3820 H4428 H3027 H3068 H5921 H3605
pal-gei- ma-jim lev- me-lech be'-jad- JAH·WEH; 'al- kol-
kanavat vesien sydän kuninkaan on kädessä JAHWEH HERRAN kaikkialle

דֶּרֶךְ־כָּל־ יִטְנוּ: יַחֲפֹץ אִישׁ
H834 H2654 H5186 H3605 H1870
'a-sher jach-potz jat-ten-nu. kol- de-rech-
jonne Hän haluaa Hän taivuttaa kaikki hänen tiensä

² יְהוָה: לְבוֹת וְתִכַן בְּעֵינָיו יִשָּׂר אִישׁ
H376 H3477 H5869 H8505 H3826 H3068
'ish ja-schar be-'ei-nav; ve'-to-chen lib-bot JAH·WEH.
ihminen on oikeassa omissa silmissään mutta tutkii sisimmät JAHWEH HERRA

³ מִזְבַּח: לִיהוָה נִבְחָר וּמִשְׁפָּט צְדָקָה עֲשֵׂה
H6213 H6666 H4941 H977 H3068 H2077
'a-soh tze-da-kah u-mish-pat; niv-char JAH·WEH miz-za-vach.
tehdä vanhurskautta ja oikeutta on valituin JAHWEH HERRALLE uhri

⁴ חֲטָאת: רְשָׁעִים נָר לֵב וְרָחַב עֵינָיִם רוּם־
H7311 H5869 H7342 H3820 H5215 H7563 H2403
rum-'ei-na-jim u-re-chav- lev; nir re-sha-'im chat-tat.
ylpeys silmien ja pilkallinen sydän kylvö vääryydentekijöiden ovat syntiä

⁵ אֶרֶץ אֶץ וְכָל־ לְמוֹתָר אֶרֶץ חָרוֹץ מִחֲשָׁבוֹת
H4284 H2742 H389 H4195 H3605 H213 H389
mach-she-vot cha-rutz 'ach-le-mo-tar; ve'-chol 'atz, 'ach-
aikomukset ahkeran varmasti tuovat yltäkylläisyyttä mutta jokainen kiirehtivä varman

לְמַחְסוֹר:
H4270
le-mach-sor.
puutteen

⁶ הֶבֶל שֶׁקֶר בְּלִשׁוֹן אוֹצְרוֹת פִּעַל
H6467 H214 H3956 H8267 H1892
po-'al o-tza-rot bil-shon sha-ker; he-vel
hankkiminen aarteiden kielellä petollisella on tuulahdus

נִדָּף

[H5086](#)

nid·daf,

joka heittelee edestakaisin niitä jotka etsivät

מָוֶת: מִבְּקֵשִׁי-

[H1245](#)

me·vak·shei-

[H4194](#)

ma·vet.

kuolemaa

לַעֲשׂוֹת מֵאֲנוּ כִּי יִגּוּרֵם רְשָׁעִים שֶׁד־⁷

[H7701](#)

shod-

väkivaltaisuus

[H7563](#)

re·sha·'im

väärydentekijöiden vetää alas heitä sillä

[H1641](#)

je·go·rem;

[H3588](#)

ki

[H3985](#)

me·'a·nu,

he kieltäytyvät toteuttamasta

[H6213](#)

la·'a·sot

מִשְׁפָּט:

[H4941](#)

mish·pat.

oikeutta

הַפְּכֵפֶךְ⁸

[H2019](#)

ha·fach·pach

vääristynyt / kiero / mutkainen on tie

וְזָר אִישׁ דְּרָךְ

[H1870](#)

de·rech

ihmisen

[H376](#)

'ish

ihmisen

[H2054](#)

va·zar;

syllisyttä kantavan mutta puhtaan

אִזְךָ

[H2134](#)

ve·'zach,

פְּעֻלוֹ: יֵשֶׁר

[H3477](#)

ja·shar

suorat

[H6467](#)

po·'o·lo.

ovat teot

וּבֵית מְדִינִים מֵאֲנֶשֶׁת גַּג פְּנֵת עַל־ לְשֶׁבֶת טוֹב⁹

[H2896](#)

tov,

parempi on asua

[H3427](#)

la·she·vet

[H5921](#)

'al-

[H6438](#)

pin·nat-

kulmalla

[H1406](#)

gag;

katon

[H802](#)

me·'e·shet

kuin vaimon

[H4079](#)

mid·ja·nim,

riitaisan kanssa ja talo

[H1004](#)

u·veit

חֲבֵר:

[H2267](#)

cha·ver.

jakaa yhdessä

יִחַן לֹא־ רָע אֶתְהָ רְשָׁע נִפְשׁ¹⁰

[H5315](#)

ne·fesh

sielu

[H7563](#)

ra·sho'

väärydentekijän himoitsee

[H183](#)

'iv·ve·tah-

[H7451](#)

ra';

pahaa

[H3808](#)

lo-

eikä

[H2603](#)

ju·chan

ole armollisuutta

בְּעֵינָיו

[H5869](#)

be·'ei·nav

hänen silmien edessä

רַעְהוּ:

[H7453](#)

re·'e·hu.

toisilla

¹¹ לְחַכֶּם וּבְהַשְׁכִּיל פִּתֵּי יְחִכָּם לֵץ בְּעֹנֶשׁ

[H6064](#)

ba'nosh-

kun rangaistaan pilkkaajaa

[H3887](#)

letz

[H2449](#)

jech·kam-

viisastuu

[H6612](#)

pe·ti;

yksinkertainen ja kun opastetaan

[H7919](#)

u·ve·has·kil

opastetaan

[H2450](#)

le·cha·cham,

viisasta

דַּעַת: יְקַח

[H3947](#)

jik·kach-

hän saa

[H1847](#)

da'at.

ymmärrystä

¹² מִסֵּלֶף רָשָׁע לְבֵית צְדִיק מִשְׁכִּיל

[H7919](#)

mas·kil

on harkitsevainen

[H6662](#)

tzad·dik

vanhurskas

[H1004](#)

le·veit

kohtaan taloa

[H7563](#)

ra·sha';

koska kukistuvat

[H5557](#)

me·sal·lef

koska kukistuvat

לָרַע: רְשָׁעִים

[H7563](#)

re·sha'im

väärydentekijät pahuuteensa

[H7451](#)

la·ra'.

¹³ וְלֹא יִקְרָא הוּא גַם דָּל מִזְעָקֶת אָזְנוֹ אֹתָם

[H331](#)

'o·tem

joka sulkee korvansa huudolta

[H241](#)

a·ze·no

huudolta

[H2201](#)

miz·za·'a·kat-

huudolta

[H1800](#)

dal;

kärsivän myös

[H1571](#)

gam-

myös

[H1931](#)

hu

itse

[H7121](#)

jik·ra,

huutaa

[H3808](#)

ve'lo

ja ei

יַעֲנֶה:

[H6030](#)

je'a·neh.

saa vastausta

¹⁴ עֲזָה: חֲמָה בְּחֶק וְשֹׁחַד אָף יְכַפֶּה בְּסִתֵּר מִתָּן

[H4976](#)

mat·tan

palkkio

[H5643](#)

bas·se·ter

salassa

[H3711](#)

jich·peh-

lepyttää

[H639](#)

'af;

vihan

[H7810](#)

ve'·sho·chad

ja lahja

[H2436](#)

ba·chek,

keskellä

[H2534](#)

che·mah

kuuman

[H5794](#)

'az·zah.

raivon

¹⁵ לְפַעֲלֵי אִמְחֹתָה מִשְׁפָּט עֲשׂוֹת לְצְדִיק שְׂמִחָה

[H8057](#)

sim·chah

ilo on

[H6662](#)

latz·tzad·dik

vanhurskaille

[H6213](#)

a·sot

tehdä

[H4941](#)

mish·pat;

oikeutta

[H4288](#)

u·me·chit·tah,

mutta kauhu niille

[H6466](#)

le·fo·'a·lei

jotka tekevät

אָוֶן:

[H205](#)

'a·ven.

vääryyttä

16 רְפָאִים בְּקֹהַל הַשֵּׁכֶל מְדַרְךְ תּוֹעָה אָדָם

[H120](#)
'a-dam,
ihminen

[H8582](#)
to'eh
joka eksyy

[H1870](#)
mid-de-rech
tieltä

[H7919](#)
has-kel;
ymmärryksen joukossa

[H6951](#)
bik-hal

[H7496](#)
re-fa'im
kuolleiden haamujen

יְנוּחַ:

[H5117](#)
ja·nu·ach.
lepää

17 יֵין אֱהָב שִׂמְחָה אֱהָב מִמְחִסּוֹר אִישׁ

[H376](#)
'ish
ihminen

[H4270](#)
mach-sor
on köyhä

[H157](#)
'o-hev
joka rakastaa juhliä / nautintoja

[H8057](#)
sim-chah;
joka rakastaa viiniä

[H157](#)
'o-hev

[H3196](#)
ja·jin-

וְשֵׁמֶן לֹא יִעֲשֶׂיךָ:

[H8081](#)
va-she-men,
ja rasvaa / ihraa / öljyä ei

[H3808](#) [H6238](#)
lo ja'a-shir.
rikastu

18 בּוֹגֵד: יִשְׂרָיִם וְתַחַת רָשָׁע לְצַדִּיק כֹּפֵר

[H3724](#)
ko-fer
lunnaat

[H6662](#)
latz-tzad-dik
vanhurskaan

[H7563](#)
ra-sha';
on vääryydentekijä ja sijaan

[H8478](#)
ve'ta-chat
oikeamielisten

[H3477](#)
je-sha-rim
petolliset

[H898](#)
bo-ged.

19 טוֹב (כּ מְדוֹנִים) מֵאִשֶׁת מְדַבֵּר בְּאֶרֶץ שֶׁבֶת

[H2896](#)
tov,
miellyttävämpi

[H3427](#)
she-vet
on asua

[H776](#)
be'e-retz-
alueella

[H4057](#)
mid-bar;
erämaan

[H802](#)
me'e-shet
kuin vaimon

me-do-nim ch

וְכַעַס: (ק מְדִינִים)

[H4066](#)
mid·ja·nim
riitaisan

q [H3708](#)
va·cha'as.
ja vihaisen

20 אָדָם וְכִסְיִל חָכָם בְּנֵיהּ וְשֵׁמֶן נְחֻמָּד אוֹצָר

[H214](#)
o-tzar
aarteita

[H2530](#)
nech-mad
kallisarvoisia ja öljyä

[H8081](#)
va-she-men
on asunnossa

[H5116](#)
bin-veh
viisaan

[H2450](#)
cha-cham;
mutta tyhmä

[H3684](#)
u-che-sil
ihminen

[H120](#)
'a-dam

יְבַלְעֵנוּ:

[H1104](#)
je·val·le'·en·nu.
nielee ne alas

²¹ צְדָקָה רַחֲמִים! מִצָּא וְחֶסֶד צְדָקָה רִדָּף

[H7291](#)

ro·def

joka tavoittelee

[H6666](#)

tze·da·kah

vanhurskautta

[H2617](#)

va·cha·sed;

ja armoa

[H4672](#)

jim·tza

löytää

[H2416](#)

chaj·jim,

elämän

[H6666](#)

tze·da·kah

vanhurskauden

וְכָבוֹד:

[H3519](#)

ve'·cha·vod.

ja kunnian

²² מִבְּטָחָה: עֵז וְיֵרֵד חֲכָם עָלֶיהָ גְבוּרִים עִיר

[H5892](#)

'ir

kaupunkiin

[H1368](#)

gib·bo·rim

soturien

[H5927](#)

'a·lah

nousee

[H2450](#)

cha·cham;

viisas

[H3381](#)

vai·jo·red,

ja kaataa alas

[H5797](#)

'oz

sen vahvan turvan

[H4009](#)

miv·te·chah.

²³ נִפְשׁוֹ: מִצְרוֹת שִׁמְר וּלְשׁוֹנוֹ פִּיּוֹ שִׁמְר

[H8104](#)

sho·mer

joka vahtii

[H6310](#)

piv

suutaan ja kieltään /

[H3956](#)

u·le·sho·no;

varjelee

[H8104](#)

sho·mer

varjelee

[H6869](#)

mitz·tza·rot

ahdistukselta

[H5315](#)

naf·sho.

sielunsa

²⁴ זָדוֹן: בְּעִבְרַת עוֹשֶׂה שְׁמוֹ לְצַיְהִיר זֶד

[H2086](#)

zed

röyhkeä ja ylpeä

[H3093](#)

ja·hir

pilkkaajan

[H3887](#)

letz

nimen

[H8034](#)

she·mo;

saa

[H6213](#)

o·seh,

saa

[H5678](#)

be'·'ev·rat

ylimielisessä

[H2087](#)

za·don.

röyhkeydessä

²⁵ לַעֲשׂוֹת: יָדָיו מֵאֲנוּ כִּי־ תְּמִיתְנוּ עֵצֶל תְּאוֹת

[H8378](#)

ta·'a·vat

himo

[H6102](#)

'a·tzel

laiskan

[H4191](#)

te·mi·ten·nu;

tappaa

[H3588](#)

ki-

sillä

[H3985](#)

me·'a·nu

kieltäytyvät

[H3027](#)

ja·dav

hänen kätensä

[H6213](#)

la·'a·sot.

tekemästä työtä

²⁶ וְלֹא־ יִתֵּן וְצַדִּיק תְּאוּה הַתְּאוּה הַיּוֹם כָּל־

[H3605](#)

kol-

kaiken

[H3117](#)

hai·jom

päivää

[H183](#)

hit·'av·vah

hän himoitsee

[H8378](#)

ta·'a·vah;

ahnaasti

[H6662](#)

ve'·tzad·dik

mutta vanhurskas antaa

[H5414](#)

jit·ten,

eikä

[H3808](#)

ve'·lo

eikä

יְחֻשָּׁר:

[H2820](#)

jach·soch.

säästele

27 בְּזִמָּה כִּי־ אֶף תּוֹעֵבָה רָשָׁעִים זָבַח
H2077 H7563 H8441 H637 H3588 H2154
ze·vach re·sha'im to'e·vah; 'af, ki- ve'zim·mah
uhri vääryyden tekijän on kauhistus kuinka paljon enemmän kun viekkaudessa

יְבִיאֵנוּ:

H935
je·vi·'en·nu.
se tuodaan

28 יְדַבֵּר: לְנֹצֵחַ שׁוֹמֵעַ וְאִישׁ יֹאבֵד כְּזָבִים עַד־

H5707 H3577 H6 H376 H8085 H5331 H1696
'ed- ke·za·vim jo·ved; ve'ish sho·me'a', la·ne·tzach je·dab·ber.
todistaja valehteleva tuhoutuu mutta mies totteleva aina saa puhua

29 וַיִּנְשֵׁר בְּפָנָיו רָשָׁע אִישׁ הַעֵז (כִּי כִין) הוּא

H5810 H376 H7563 H6440 H3477 H1931
he'ez 'ish ra·sha' be'fa·nav; ve'ja·shar, ja·chin ch
kovettaa mies paha kasvonsa mutta oikeamieliselle Hän hu

ק דֶּרְכּוֹ: (כִּי דֶּרְכּוֹ) ק יְבִין

H3559 q de·ra·chav ch H1870 q
ja·vin dar·ko.
tekee vahvaksi tien

30 לְנֹגֵד עֵצָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין חֲכָמָה אִין

H369 H2451 H369 H8394 H369 H6098 H5048
'ein choch·mah ve'·'ein te·vu·nah; ve'·'ein 'e·tzah, le·ne·ged
ei ole mitään viisautta ei mitään ymmärrystä ei mitään neuvoa edessä

יְהוָה: פ

H3069 Peh
JAH·WEH.
JAHWEH HERRAN

31 הַתְּשׁוּעָה: וְלִיהוָה מִלְחָמָה לְיוֹם מוֹכֵן סוֹס

H5483 H3559 H3117 H4421 H3068 H8668
sus, mu·chon le·jom mil·cha·mah; JAH·WEH hat·te·shu'ah.
hevonen on valmisteltu päivään taistelun JAHWEH HERRAN on voitto

Sananlaskut 22 (Proverbs 22)

¹ טוֹב: חַן וְאִמְזָהֵב מִכֶּסֶף רַב מִעֲשֹׂר שֵׁם נְבָחָר

[H977](#) [H8034](#) [H6239](#) [H7227](#) [H3701](#) [H2091](#) [H2580](#) [H2896](#)
niv-char sham me'o-sher rav; mik-ke-sef u-miz-za-hav, chen tov.
nimi valittu on rikkautta suurempi hopeaa ja kultaa armo parempi

² יְהוָה: כָּלֵם עֲשֵׂה נִפְגְּשׁוּ וְרַשׁ עֲשִׂיר

[H6223](#) [H7326](#) [H6298](#) [H6213](#) [H3605](#) [H3068](#)
'a-shir va-rash nif-ga-shu; 'o-seh chul-lam JAH-WEH.
rikas ja köyhä kohtaavat luonut on kaiken JAHWEH HERRA

³ אִפְתָּיִם (ק וְנִסְתָּר) (כ וְיִסְתָּר) רָעָה רָאָה עָרוֹם

[H6175](#) [H7200](#) [H7451](#) [ve'jis-sa-ter](#) [ch](#) [H5641](#) [q](#) [H6612](#)
'a-rum ra'ah ra'ah ve'nis-tar; q u-fe-ta-jim,
viisas näkee pahan ja piiloutuu mutta yksinkertaiset

וְנִעַנְשׁוּ: עֲבָרוּ

[H5674](#) [H6064](#)
'a-ve-ru ve'ne'e-na-shu.
kulkevat eteenpäin ja heitä rangaistaan

⁴ וְחַיִּים: וְכָבוֹד עֲשֹׂר יְהוָה: יִרְאֵת עֲנֹה עֶקֶב

[H6118](#) [H6038](#) [H3374](#) [H3068](#) [H6239](#) [H3519](#) [H2416](#)
'e-kev 'a-na-vah jir'at JAH-WEH; 'o-sher ve'cha-vod ve'chaj-jim.
seuraus nöyrydestä on pelko JAHWEH HERRAN rikkaus kunnia ja elämä

⁵ מֵהֶם: יִרְחַק נִפְנֹשׁוּ שׁוֹמֵר עֵקֶשׁ בְּדַרְךְ פְּחִים צְנִים

[H6791](#) [H6341](#) [H1870](#) [H6141](#) [H8104](#) [H5315](#) [H7368](#) [H1992](#)
tzin-nim pa-chim be'de-rech 'ik-kesh; sho-mer naf-sho, jir-chak me-hem.
piikkikäitä ansoja on tiellä kieron joka vartioi sieluaan on kaukana niistä

⁶ לֹא- יִזְקִין כִּי- גַם דְּרָכּוֹ פִּי עַל- לִנְעַר חֲנֹךְ

[H2596](#) [H5288](#) [H5921](#) [H6310](#) [H1870](#) [H1571](#) [H3588](#) [H2204](#) [H3808](#)
cha-noch lan-na'ar 'al- pi dar-ko; gam ki- jaz-kin, lo-
kouluta lapsesi puheellasi tielle niin että hän vanhanakaan ei

מִמֶּנָּה: יִסּוֹר

[H5493](#) [H4480](#)
ja-sur mi-men-nah.
poikkea pois siltä

⁷ מְלוּחָה: לְאִישׁ לֹחֵה וְעֶבֶד יִמְשׁוּל בְּרָשִׁים עֲשִׂיר

[H6223](#)
'a-shir
rikas

[H7326](#)
be'ra-shim
köyhiä

[H4910](#)
jim-shol;
hallitsee

[H5650](#)
ve'e-ved
ja orja on

[H3867](#) [H376](#)
lo-veh, le-ish
lainaaja jokainen

[H3867](#)
mal-veh.
lainanantajan

⁸ וְשֶׁבֶט (ק) אֶן וְקָצָרְ (כ) וְקָצוֹרְ (עוֹלָה זֹרַע

[H2232](#)
zo-re-a'
joka kylvää

[H5766](#)
'av-lah
vääryyttä

jik-tzor-

ch

[H7114](#)
jik-tzor-
niittää

[H5771](#)
'a-ven;
ahdistusta

q

[H7626](#)
ve'she-vet
ja valtikka

וְעִבְרָתוֹ: וְכִלָּה:

[H5678](#)
ev-ra-to
hänen ylpeytensä

[H3615](#)
jich-leh.
saa loppunsa

⁹ לְדַל: מִלְחָמוֹ נָתַן כִּי־ וּבְרַךְ הוּא עֵין טוֹב־

[H2896](#)
tov-
hyvää tahtovat

[H5869](#)
'a-jin
silmät

[H1931](#)
hu
ne

[H1288](#)
je-vo-rach;
siunataan

[H3588](#)
ki-
sillä

[H5414](#)
na-tan
hän antaa

[H3899](#)
mil-lach-mo
leipäänsä

[H1800](#)
lad-dal.
köyhälle

¹⁰ וְקָלוֹן: דִּין וְיִשְׁבֵּת מְדוֹן וַיֵּצֵא לֵץ גְּרֵשׁ

[H1644](#)
ga-resh
aja pois

[H3887](#)
letz
pilkkaaja

[H3318](#)
ve'je-tze
niin poistuu

[H4066](#)
ma-don;
riita

[H7673](#)
ve'jish-bot,
ja loppuu

[H1779](#) [H7036](#)
din ve'ka-lon.
väittäely ja häväistys

¹¹ שְׁפָתָיו חֵן (ק) לֵב טְהוֹרְ (כ) טְהוֹרְ אֱהָב

[H157](#)
'o-hev
joka rakastaa

te-hor-

ch

[H2889](#)
te-hor-
puhtautta

[H2890](#)
lev;
sydämen

q

[H2580](#)
chen
armo on hänen

[H8193](#)
fa-tav,
huulillaan

וְרַעְהוֹ: מְלֶכֶ:

[H7453](#)
re'e-hu
hänen ystävänsä on kuningas

[H4428](#)
me-lech.

¹² דְּבַרִי וַיִּסְלַף דָּעַת נְצָרוֹ יְהוֹה עֵינֵי

[H5869](#)
'ei-nei
silmät

[H3068](#)
JAH-WEH
JAHWEH HERRAN

[H5341](#)
na-tze-ru
varjelevat

[H1847](#)
da'at;
viisautta / ymmärrystä

[H5557](#)
vaj-sal-lef,
ja Hän kumoaa sanat

[H1697](#)
div-rei

בגד:

[H898](#)

vo·ged.

petollisten

¹³ אַרְצֶחַ: רְחֻבֹת בְּתוֹךְ בְּחוּץ אֶרֶץ עֵצֶל אָמַר

[H559](#)

'a·mar
sanoo

[H6102](#)

'a·tzel
laiska

[H738](#)

'a·ri
leijona

[H2351](#)

va·chutz;
on ulkona

[H8432](#)

be·toch
keskellä

[H7339](#)

re·cho·vot,
katuja

[H7523](#)

'e·ra·tze·ach.
minut tapetaan

¹⁴ (יְפוֹל־) הִוָּה זְעוּם! זָרוֹת פִּי עֲמֻקָּה שׁוֹחָה

[H7745](#)

shu·chah
kuoppa

[H6013](#)

'a·muk·kah
syvä on

[H6310](#)

pi
suu

[H2114](#)

za·rot;
vieraiden naisten viha

[H2194](#)

ze·'um

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRAN

jip·pol-

(כ) ק נָשָׁם: יְפוֹל־

ch [H5307](#)

jip·pol-
kaataa

[H5307](#)

q
sham.
siihen

¹⁵ יְרַחֵקְנָה מוֹסֵר שֵׁבֶט נָעַר בְּלֵב־ קִשׁוּרָה אֶוֹלֶת

[H200](#)

'iv·ve·let
tyhmyys

[H7194](#)

ke·shu·rah
on sidottu

[H3820](#)

ve'·lev-
sydämeen

[H5288](#)

na·'ar;
nuorukaisen vitsa

[H7626](#)

she·vet
vitsa

[H4148](#)

mu·sar,
kurituksen

[H7368](#)

jar·chi·ken·nah
ajaa kauas sen

מִמֶּנּוּ:

[H4480](#)

mi·men·nu.

pois hänestä

¹⁶ אֶרֶץ לְעֵשִׂיר נִתַּן לוֹ לְהַרְבֹּת דָּל עֵשֶׂק

[H6231](#)

'o·shek
joka sortaa

[H1800](#)

dal

[H7235](#)

le·har·bot

[H0](#)

lo;

[H5414](#)

no·ten

[H6223](#)

le·'a·shir,

[H389](#)

'ach-
todella

לְמַחְסוֹר:

[H4270](#)

le·mach·sor.

köyhtyy

¹⁷ תְּנִישִׁית וְלִבְךָ חֲכָמִים דְּבַרִּי וְשָׁמַע אֲזַנְךָ הֵט

[H5186](#)

hat
kallista korvasi

[H241](#)

'a·ze·ne·cha,
ja kuuntele

[H8085](#)

u·she·ma'
ja kuuntele

[H1697](#)

div·rei
sanoja

[H2450](#)

cha·cha·mim;
viisaiden

[H3820](#)

ve·lib·be·cha,
ja sisimpääsi

[H7896](#)

ta·shit
asetä

לְדַעְתִּי:

[H1847](#)

le·da·ti.

opetukseni

¹⁸ וְיַחְדָּו! כִּנּוּ בְּבִטְנְךָ תִּשְׁמְרֵם כִּי־ נְעִים כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H5273](#)

na·'im
se on suloista kun

[H3588](#)

ki-
kun

[H8104](#)

tish·me·rem
pidät ne

[H990](#)

be·vit·ne·cha;
sisimmässäsi

[H3559](#)

jik·ko·nu
ne ovat vahvana yhdessä

[H3162](#)

jach·dav,
yhdessä

שְׁפַתְיָךְ: עַל־

[H5921](#)

'al-
päällä

[H8193](#)

se·fa·tei·cha.
huuliesi

¹⁹ אִף־ הַיּוֹם הוֹדַעְתִּיךָ מִבְּטַחְךָ בְּיַהֲוָה לְהַיּוֹת

[H1961](#)

lih·jot
että olisi

[H3068](#)

JAH·WEH
JAHWEH HERRASSA

[H4009](#)

miv·ta·che·cha;
luottamuksesi

[H3045](#)

ho·da·ti·cha
ja olen opettanut

[H3117](#)

haj·jom
sen tänään myös

[H637](#)

'af-
myös

אֶתָּה:

[H859](#)

'at·tah.
sinulle

²⁰ ק) שְׁלִישִׁים) (כ נְשָׁלוֹם) לְךָ כָּתַבְתִּי הַלֵּא

[H3808](#)

ha·lo
enkö

[H3789](#)

cha·tav·ti
kirjoittanut

[H0](#)

le·cha
sinulle

shil·shom

ch

[H8032](#)

sha·li·shim;
eilen ja toissapäivänä

q

וְדַעַת: בְּמוֹעֵצָת

[H4156](#)

be·mo·e·tzot
neuvoen

[H1847](#)

va·da·'at.
ja opettaen

21 לְהַשִּׁיב אֶמְתִּי קִשְׁטֹ לְהוֹדִיעֹךָ אֲמָרִים

[H3045](#)

le·ho·di·'a·cha,
että tuntisit

[H7189](#)

ko·shet
vahvan

[H561](#)

'im·rei
sanojen

[H571](#)

'e·met;
totuuden

[H7725](#)

le·ha·shiv

että voisit vastata niille puheella

[H561](#)

'a·ma·rim

פֹּ֣ לְשַׁלְּחִיךָ: אֶמְתִּי Peh

[H571](#)

'e·met,
totuuden

[H7971](#)

le·sho·le·chei·cha.

jotka lähettivät sinut

22 עָנִי תִדְכָּא וְאֶל־ הוּא דַל־ כִּי דַל תִּגְזַל־ אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H1497](#)

tig·zol-
ryöstä

[H1800](#)

dal

köyhää koska

[H3588](#)

ki

[H1800](#)

dal-

köyhä

[H1931](#)

hu;

hän on

[H408](#)

ve·'al-
ja älä

[H1792](#)

te·dak·ke
sorra

[H6041](#)

'a·ni

kurjaa

בְּשַׁעַר:

[H8179](#)

vash·sha·'ar.

portissa

23 קִבְּעֵיהֶם אֶת־ וְקִבְּעֵ רִיבָם יָרִיב יְהוָה כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H3069](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA

[H7378](#)

ja·riv

ajaa hänen asiaansa

[H7379](#)

ri·vam;

asiaansa

[H6906](#)

ve·'ka·va'

ja riistää

[H853](#)

'et-

ET

[H6906](#)

koe·'ei·hem

hänen riistäjiltään

נַפְשׁ:

[H5315](#)

na·fesh.

sielun

24 לֹא חַמּוֹת אִישׁ וְאֶת־ אָף בְּעַל אֶת־ תִּתְרַע אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H7462](#)

tit·ra'

ole ystävä

[H853](#)

'et-

ET

[H1167](#)

ba·'al

herran

[H639](#)

'af;

vihaisen

[H854](#)

ve·'et

ET

[H376](#)

'ish

ja miehen

[H2534](#)

che·mot

kiukkuisen

[H3808](#)

lo

älä

תְּבוֹא:

[H935](#)

ta·vo.

kanssa mene

25 מוֹקֵשׁ וְלִקְחֵתָּ (ק אֲרַחֲתִיו) (כ אֲרַחֲתוֹ) תִּאָּלֵף פֶּן־

[H6435](#) [H502](#) 'a-re-cha·tov ch [H734](#) q [H3947](#) [H4170](#)
pen- te·e·laf 'o-re·cho·tav; ve·la·kach·ta mo·kesh
ettet opi hänen tapojaan ja joutuisi ansaan

לְנַפְשֵׁךָ:

[H5315](#)
le·naf·she·cha.
sielusi

26 מִשְׁאֹת: בְּעַרְבִים כָּף בְּתִקְעֵי־ תְהִי אֶל־

[H408](#) [H1961](#) [H8628](#) [H3709](#) [H6148](#) [H4859](#)
'al- te·hi ve·to·ke·ei- chaf; ba·o·re·vim, mash·sha·ot.
älä ole niitä jotka lyövät kättä takaavat velkoja

27 מִשְׁכַּבְּךָ יִקַּח לָמָּה לְשִׁלָּם לָךְ אֵין־ אִם־

[H518](#) [H369](#) [H0](#) [H7999](#) [H4100](#) [H3947](#) [H4904](#)
'im- 'ein- le·cha le·shal·lem; lam·mah jik·kach mish·ka·ve·cha,
jos ei ole sinulla millä maksaa miksi otettaisiin vuode

מִתַּחֲתֶיךָ:

[H8478](#)
mit·tach·tei·cha.
sinun altasi

28 אָבוֹתֶיךָ: עֲשׂוּ אֲשֶׁר עוֹלָם גְּבוּל תִּסַּג אֶל־

[H408](#) [H5253](#) [H1366](#) [H5769](#) [H834](#) [H6213](#) [H1](#)
'al- tas·seg ge·vul o·lam; 'a·sher 'a·su a·vo·tei·cha.
älä siirrä pois rajaa vanhaa jonka ovat asettaneet isänne

29 וְתִיָּצֵב מִלְּכִים לְפָנָי־ בְּמַלְאֲכָתוֹ מִהִיר אִישׁ חַזִּיתָ

[H2372](#) [H376](#) [H4106](#) [H4399](#) [H6440](#) [H4428](#) [H3320](#)
cha·zi·ta 'ish ma·hir bim·lach·to, lif·nei- me·la·chim jit·jatz·tzav;
näetkö miehen taitavan työssään edessä kuninkaiden hän seisoo

פַּ חֲשֻׁכִים: לְפָנָי וְתִיָּצֵב בַּל־

[H1077](#) [H3320](#) [H6440](#) [H2823](#) Peh
bal- jit·jatz·tzev lif·nei cha·shuk·kim.
ei hän seisoo edessä alhaisten

Sananlaskut 23 (Proverbs 23)

תָּבִין תְּבִין מוֹשֵׁל אֶת־ לְלֶחֶם תֵּשֵׁב כִּי־¹

H3588	H3427	H3898	H853	H4910	H995	H995
ki-	te-shev	lil-chom	'et-	mo-shel;	bin	ta-vin,
kun	istut	syömään	ET	kanssa hallitsijan	katso tarkkaan	ymmärtäen

לְפָנֶיךָ: אֲשֶׁר אֶת־

H853	H834	H6440
'et-	'a-shev	le-fa-nei-cha.
ET	mitä	on kasvojesi edessä

אֶתָּה: נֶפֶשׁ בְּעַל אִם־ בְּלֶעָךְ שֹׁכִין וְשִׁמְתָּ²

H7760	H7915	H3930	H518	H1167	H5315	H859
ve'-sam-ta	sak-kin	be'-lo'e-cha;	'im-	ba-'al	ne-fesh	'at-tah.
ja laita	veitsi	kurkullesi	jos	herrasi	ruokahalu	sinun on

כֶּזָבִים: לֶחֶם וְהוּא לְמַטְעַמוֹתָיו תִּתָּאוּ אֶל־³

H408	H183	H4303	H1931	H3899	H3577
'al-	tit-'o	le-mat'am-mo-tav;	ve-'hu,	le-chem	ke-za-vim.
älä	himoitse	hänen herkkujaan	sillä ne ovat ruokaa		petollista

חֲדָל: מִבִּינָתְךָ לְהַעֲשִׂיר תִּיגַע אֶל־⁴

H408	H3021	H6238	H998	H2308
'al-	ti-ga'	le-ha'a-shir;	mib-bi-na-te-cha	cha-dal.
älä	ponnistele	rikastuaksesi	ymmärrä	lopettaa

עֲשֵׂה כִּי וְאִינְנוּ בּוֹ עֵינֶיךָ (ק הִתְעִיף) (כ הִתְעוּף)⁵

ha-ta-'uf	ch	H5774	q	H5869	H0	H369	H3588	H6213
		ha-ta-'if		'ei-nei-cha	bo,	ve-'ei-nen-nu	ki	'a-soh
		kun lentävät		silmäsi	siihen ei mitään ole	sillä		se on mennyt

ק יַעוּף) (כ יַעִיף) כְּנֶשֶׁר כְּנַפָּיִם לּוֹ יַעֲשֵׂה־

H6213	H0	H3671	H5404	ve-'a-jef	ch	H5774	q
ja-'a-seh-	lo	che-na-fa-jim;	ke-ne-shev,			ja-'uf	
se tekee	itselleen	siivet	kuin kotkan			ja lentää	

פ הַשָּׁמַיִם:

H8064	Peh
hash-sha-ma-jim.	
taivaalle	

6 (כִּתְּתָאוּ) וְאֵל־ עֵינַי רַע לָחֶם אֶת־ תִּלְחָם אֶל־⁶

[H408](#) [H3898](#) [H853](#) [H3899](#) [H7451](#) [H5869](#) [H408](#) tit'av ch
'al- til-cham, 'et- le-chem ra' 'a-jin; ve-'al-
älä syö ET leipää pahan silmissä ja älä

לְמַטְעַמְתָּיו: (קִתְּתָאוּ)

[H183](#) [H4303](#)
tit'av, le-mat'am-mo-tav.
himoitse hänen herkkujaan

7 וְשִׁתָּה אָכַל הוּא כֵן־ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁעַר כְּמוֹ־ כִּי⁷

[H3588](#) [H3644](#) [H8176](#) [H5315](#) [H3651](#) [H1931](#) [H398](#) [H8354](#)
ki ke-mov- sha'ar be'naf-sho, ken- hu 'e-chol u-she-teh
sillä niinkuin hän laskelmoi sielussaan sellainen hän on syö ja juo

עֲמַךְ: בַּל־ וְלִבּוֹ לָךְ וְאָמַר

[H559](#) [H0](#) [H3820](#) [H1077](#) [H5973](#)
jo-mar lach; ve'lib-bo, bal- 'im-mach.
sanoo hän sinulle mutta hänen sisimpänsä ei lainkaan ole kanssasi

8 הַנְּעִימִים: דְּבַרְיָךְ וְשִׁחַתְתָּ תְּקִיָּאָה אֲכַלְתָּ פִּתְּךָ־⁸

[H6595](#) [H398](#) [H6958](#) [H7843](#) [H1697](#) [H5273](#)
pit-te-cha- 'a-chal-ta te-ki'en-nah; ve'shi-cha-ta, de-va-rei-cha han-ne-'i-mim.
suupalan syömäsi oksennat ja tuhoutuu sanasi suloiset

9 לְשִׁכְּלִי וְיָבוֹז כִּי־ תִדְבֵּר אֶל־ כְּסִיל בְּאָזְנִי⁹

[H241](#) [H3684](#) [H408](#) [H1696](#) [H3588](#) [H936](#) [H7922](#)
be-'a-ze-nei che-sil 'al- te-dab-ber; ki- ja-vuz, le-se-chel
korvien kuullen tyhmän älä puhu sillä hän halveksii ymmärtämystä

מְלִיךְ:

[H4405](#)
mil-lei-cha.
sanojesi

10 תָּבֹא: אֶל־ יְתוּמִים וּבְשֻׁדֵי עוֹלָם גְּבוּל תִּסַּג אֶל־¹⁰

[H408](#) [H5253](#) [H1366](#) [H5769](#) [H7704](#) [H3490](#) [H408](#) [H935](#)
'al- tas-seg ge-vul o-lam; u-vis-dei je-to-mim, 'al- ta-vo.
älä siirrä rajaa vanhaa ja pelloille orpojen älä mene

¹¹ גֵּאֲלָם כִּי-

[H3588](#) [H1350](#)
ki-
sillä heidän Sukulunastajansa / Lunastajansa on väkevä

אֶת־ יְרִיב הוּא־ חֲזָק

[H2389](#) [H1931](#) [H7378](#) [H853](#)
cha-zak; hu-
ja-riv 'et-
ajaa Hän ET

אֶתְךָ: רִיבָם

[H7379](#) [H854](#)
ri-vam 'it-tach.
heidän riita-asiansa sinua vastaan

¹² לְאִמְרֵי־ אֲזַנְךָ לְבָבְךָ לְמוֹסֵר הַבִּיָּאָה

[H935](#) [H4148](#) [H3820](#) [H241](#) [H561](#)
ha-vi'ah lam-mu-sar lib-be-cha; ve-'a-ze-ne-cha, le'im-rei-
tuo opetettavaksi sisimpäsi ja korvasi sanoille

דַּעַת:

[H1847](#)
da'at.
viisauden / ymmärryksen

¹³ בְּנִשְׁבֵּט תִּכְנֹנוּ כִּי־ מוֹסֵר מִנְעַר תִּמְנַע אֶל־

[H408](#) [H4513](#) [H5288](#) [H4148](#) [H3588](#) [H5221](#) [H7626](#)
'al- tim-na' min-na-'ar mu-sar; ki- tak-ken-nu vash-she-vet,
älä kieltäydy lastasi opettamasta sillä kurittaessasi häntä vitsalla

יָמוּת: לֹא

[H3808](#) [H4191](#)
lo ja-mut.
ei hän kuole

¹⁴ תִּצִּיל: מִנְשְׂאוֹל אֲנִפְשׁוֹ תִּכְנֹנוּ בְּנִשְׁבֵּט אֶתְהָ

[H859](#) [H7626](#) [H5221](#) [H5315](#) [H7585](#) [H5337](#)
'at-tah bash-she-vet tak-ken-nu; ve'naf-sho, mish-she'ol tatz-tzil.
sinä vitsalla häntä kuritat ja hänen sielunsa sheolista / tuonelasta pelastat

¹⁵ אֲנִי: גַם־ לְבִי יִשְׁמַח לְבָבְךָ חֲכָם אִם־ בְּנִי

[H1121](#) [H518](#) [H2449](#) [H3820](#) [H8055](#) [H3820](#) [H1571](#) [H589](#)
be'ni 'im- cha-cham lib-be-cha; jis-mach lib-bi gam- 'a-ni.
poikani jos viisas on sisimpäsi niin riemuitsee sisimpäni myös minun

¹⁶ מִישָׂרִים: שְׁפֹתֶיךָ בְּדַבֵּר כְּלִיּוֹתַי וְתַעֲלֶזְנָה

[H5937](#)

ve'ta'lo-ze-nah
ja iloitsen

[H3629](#)

chil-jo-tai;
syvällä sisimmässäni sanoista

[H1696](#)

be'dab-ber

[H8193](#)

fa-tei-cha,
huultesi

[H4339](#)

mei-sha-rim.
oikeista

¹⁷ בְּיִרְאֵת־אִם־ כִּי בַחֲטָאִים לִבְךָ יִקְנֵא אֶל־

[H408](#)

'al-
älkөөn

[H7065](#)

je-kan-ne
kadehtiko

[H3820](#)

lib-be-cha
sisimpäsi

[H2400](#)

ba-chat-ta'im;
syntisiä

[H3588](#)

ki
sillä

[H518](#)

'im-
jos

[H3374](#)

be'jir'at-
pelossa

יְהוָה: כָּל־ יְהוָה

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAN olet kaikki päivät

[H3605](#)

kol-

[H3117](#)

haj·jom.

¹⁸ תִּכְרַת: לֹא יִתְקַוְתְּךָ אַחֲרֵית יֵשׁ אִם־ כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H518](#)

'im-
kun

[H3426](#)

jesh

on olemassa loppu

[H319](#)

'a·cha·rit;

[H8615](#)

ve'tik·va·te·cha,
niin toivosi

[H3808](#)

lo
ei

[H3772](#)

tik·ka·ret.
katkea / häviä

¹⁹ לִבְךָ: בְּדַרְךָ וְאִשֶּׁר וְחַכְמָם בְּנֵי אֶתְהָ שְׁמַע־

[H8085](#)

she·ma'-
kuuntele

[H859](#)

'at·tah
nyt

[H1121](#)

ve'ni
poikani

[H2449](#)

va·cha·cham;
ja ole viisas

[H833](#)

ve'·'ash·sher
ja ohjaa

[H1870](#)

bad·de·rech
tielle

[H3820](#)

lib·be·cha.
sisimpäsi

²⁰ לְמוֹ: בְּשָׂר בְּזֻלְלִי יַיִן בְּסִבְאֵי־ תְהִי אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H1961](#)

te·hi
ole joukossa

[H5433](#)

ve'·soe'·ei-
juomarien

[H3196](#)

ja·jin;
viinin

[H2151](#)

be'·zo·la·lei
joukossa ahmattien

[H1320](#)

va·sar
jotka lihottavat itseään

[H0](#)

la·mo.
unelias

²¹ נוּמָה: תִּלְבִּישׁ וְקַרְעִים יִרְשׁ וְזוּלִל סִבְאֵי כִי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H5433](#)

so·ve
juomari

[H2151](#)

ve'·zo·lel
ja ahmatti

[H3423](#)

jiv·va·resh;
joutuvat köyhyyteen

[H7168](#)

u·ke·ra·'im,
ja ryysyihin

[H3847](#)

tal·bish
pukeutuu

[H5124](#)

nu·mah.
unelias

²² זְקִנָה כִּי־ תָבוֹז וְאֶל־ יִלְדָךְ זֶה לְאָבִיךָ שְׁמַע

H8085 she·ma' kuuntele	H1 le·'a·vi·cha isääsi	H2088 zeh tätä	H3205 je·la·de·cha; kasvattajaasi ja älä	H408 ve·'al-	H936 ta·vuz, halveksi	H3588 ki- kun	H2204 za·ke·nah tulee vanhaksi
--	--	--------------------------------------	--	---------------------------------	---	-------------------------------------	--

אָמַרְךָ:

[H517](#)
'im·me·cha.
äitisi

²³ וּבִינָה: וּמוֹסָר חֲכָמָה תִּמְכֹּר וְאֶל־ קִנְיָה אָמַת

H571 'e·met totuutta	H7069 ke·neh hanki	H408 ve·'al- ja älä	H4376 tim·kor; myy	H2451 choch·mah viisautta	H4148 u·mu·sar opetusta	H998 u·vi·nah. ja ymmärrystä
--	--	---	--	---	---	--

²⁴ יוֹלֵד (צִדִּיק אָבִי ק) יְגִיל (כַּ יְגוֹל) (ק גִּיל) (כַּ גּוֹל)

govl	ch	H1523 gil iltoitsee	q	ja·gojl	ch	H1523 ja·gil ja riemuitsee	q	H1 'a·vi isä	H6662 tzad·dik; vanhurskaan	jo·led
------	----	---	---	---------	----	--	---	------------------------------------	---	--------

ק) בּוֹ: יִשְׂמַח־ (כַּ יִשְׂמַח־) חָכָם (ק וַיּוֹלֵד) כַּ

ch	H3205 ve·'jo·led ja synnyttäjä	q	H2450 cha·cham, viisaan	ve·'jis·mach-	ch	H8055 jis·mach- riemuitsee	H8055 bo. hänestä	q
----	--	---	---	---------------	----	--	---	---

²⁵ יוֹלְדֶתְךָ: יִתְגַּל וְאָמַרְךָ אָבִיךָ יִשְׂמַח־

H8055 jis·mach- riemuitsoon	H1 'a·vi·cha isäsi	H517 ve·'im·me·cha; ja äitisi	H1523 ve·'ta·gel, ja iloitsoon synnyttäjäsi	H3205 jo·lad·te·cha.
---	--	---	---	---

²⁶ (כַּ תִּרְצָנָה) דְּרַכֵּי יְעִינִיךָ לִי לִבְבְּךָ בְּנֵי תְנָה־

H5414 te·nah- anna	H1121 ve·'ni poikani	H3820 lib·be·cha sydämesi	H0 li; minulle	H5869 ve·'ei·nei·cha, ja silmiäsi	H1870 de·ra·chai tieni	tir·tze·nah	ch
--	--	---	--------------------------------------	---	--	-------------	----

ק) תִּצְרְנָה

[H7521](#)
titz·tzo·re·nah
miellyttäköön

27 נְכַרְיָהּ: צָרָה וּבְיָרָה זֹנָה עִמָּקָה שׁוֹחָה כִּי-

[H3588](#) [H7745](#) [H6013](#) [H2181](#) [H875](#) [H6862](#) [H5237](#)
ki- shu·chah 'a·muk·kah zo·nah; u·ve·'er tza·rah, na·che·ri·jah.
sillä kuoppa syvä on portto ja kaivo ahdas vieras nainen

28 בְּאָדָם וּבִוְגָדִים תֵּאָרֵב כְּחֶתֶף הִיא אֶרֶץ-

[H637](#) [H1931](#) [H2863](#) [H693](#) [H898](#) [H120](#)
'af- hi ke·che·tef te·'e·ro; u·vog·dim, be·'a·dam
todella hän kuin saalista väijyy ja uskottomia keskuudessa ihmisten

תּוֹסֵף:

[H3254](#)

to·sif.

lisää

29 (ק מְדִינִים) (כ מְדוֹנִים) לְמִי אֲבוֹי לְמִי אוֹי לְמִי

[H4310](#) [H188](#) [H4310](#) [H17](#) [H4310](#) mi·do·nim ch [H4066](#) q
le·mi o le·mi a·vo le·mi mid·ja·nim
kenellä ulvominen kenellä suru kenellä riidat

עֵינָיִם: חֲכָלְלוֹת לְמִי חֲנָם פְּצַעִים לְמִי שְׂיֹחַ לְמִי

[H4310](#) [H7879](#) [H4310](#) [H6482](#) [H2600](#) [H4310](#) [H2448](#) [H5869](#)
le·mi si·ach, le·mi pe·tza·'im chin·nam; le·mi, chach·li·lut 'ei·na·jim.
kenellä valitus kenellä haavat ilman syytä kenellä punoittavat silmät

30 מִמְּסָךְ: לַחֲקֹר לְבָאִים הַיַּיִן עַל- לְמַאֲחָרִים

[H309](#) [H5921](#) [H3196](#) [H935](#) [H2713](#) [H4469](#)
lam·'a·cha·rim 'al- haj·ja·jin; lab·ba·'im, lach·kor mim·sach.
jotka viipyvät ääressä viinin tulevat etsimään sekoitettua viiniä

31 (כ בְּכִיס) יִתֵּן כִּי- יִתְאַדָּם כִּי יִן יִתְרָא אֶל-

[H408](#) [H7200](#) [H3196](#) [H3588](#) [H119](#) [H3588](#) [H5414](#) bak·kis ch
'al- te·re ja·jin ki jit·'ad·dam ki- jit·ten
älä katso viiniä kun se punoittaa kun se antaa

בְּמִישָׁרִים: יִתְהַלֵּךְ עֵינָו (ק בְּכֹס)

[H3599](#) q [H5869](#) [H1980](#) [H4339](#)
bak·kos ei·no; jit·hal·lech, be·mei·sha·rim.
maljassa värinsä ja menee tasaisesti alas

32 יִפְרֹשׁ: וְכִצְפְּעֵנִי יִשְׂךָ כְּנַחֵשׁ אַחֲרֵיתוֹ

[H319](#)

a·cha·ri·to
lopulta

[H5175](#)

ke·na·chash
kuin käärmee

[H5391](#)

jish·shach;
se puree

[H6848](#)

u·che·tzif·o·ni
ja kuin kyykäärmee

[H6567](#)

jaf·rish.
pistää

33 תְּהַפְּכוֹת: יְדַבֵּר אֶלְבָּךְ זָרוֹת יִרְאוּ עֵינֶיךָ

[H5869](#)

'ei·nei·cha
silmäsi

[H7200](#)

jir·u
katsovat

[H2114](#)

za·rot;
vieraita naisia

[H3820](#)

ve·lib·be·cha,
ja sydämesi

[H1696](#)

je·dab·ber
puhuu

[H8419](#)

tah·pu·chot.
luonnottomia

34 חִיבֵל: בְּרֹאשׁ אֶכְשֹׁכֵב יִם בְּלֵב־ כְּשֵׁיב וְהֵייתָ

[H1961](#)

ve·ha·ji·ta
ja olet

[H7901](#)

ke·sho·chev
kuin makaisit keskellä

[H3820](#)

be·lev-
keskellä

[H3220](#)

jam;
merta

[H7901](#)

u·che·sho·chev,
ja kuin lepäisit

[H7218](#)

be·rosh
huipulla

[H2260](#)

chib·bel.
maston

35 מָתִי יִדְעָתִי בַל־ הֶלְמוּנִי חֲלִיתִי בַל־ הֶכּוּנִי

[H5221](#)

hik·ku·ni
lyöneet minua

[H1077](#)

val-
enkä

[H2470](#)

cha·li·ti
ole kipeä

[H1986](#)

ha·la·mu·ni,
lyöneet maahan

[H1077](#)

bal-
enkä

[H3045](#)

ja·da·'e·ti
tuntenut sitä

[H4970](#)

ma·tai
milloin

עוֹד: אֶבְקֶשְׁנוּ אוֹסִיף אֶקִּיץ

[H6974](#)

'a·kitz;
herään

[H3254](#)

o·sif,
lisää

[H1245](#)

'a·vak·shen·nu
sitä etsiäkseni

[H5750](#)

od.
vielä

Sananlaskut 24 (Proverbs 24)

1 קִתְּאִיוֹ (כִּתְּאֹ) וְאַל־ רָעָה בְּאַנְשֵׁי תִקְנֵא אֶל־¹

[H408](#) [H7065](#) [H376](#) [H7451](#) [H408](#) tit·'av ch [H183](#) q
'al- te·kan·ne be·'an·shei ra·'ah; ve·'al-
älä kadehdi ihmisiä pahoja ja älä tit·'av,
halua

אתם: להיות

[H1961](#) [H854](#)
lih·jot 'it·tam.
olla heidän kanssaan

2 שְׁפִתֵיהֶם וְעַמְלֵ שִׁבְתֵּיהֶם יִהְיֶה לִבָּם יִהְיֶה שֹׁד כִּי־²

[H3588](#) [H7701](#) [H1897](#) [H3820](#) [H5999](#) [H8193](#)
ki- shod jeh·geh lib·bam; ve·'a·mal, sif·tei·hem
sillä turmelusta juonivat heidän mielensä ja vääryyttä heidän huulensa

תִּדְבְּרֶנָּה:

[H1696](#)
te·dab·be·re·nah.
puhuvat

3 יִתְּכֹנְנֶן: אֲבֹתָבוֹנָה בְּיַת־ בְּנֵה בְּחֻכְמָה³

[H2451](#) [H1129](#) [H1004](#) [H8394](#) [H3559](#)
be·cha·che·mah jib·ba·neh ba·jit; u·vit·vu·nah, jit·ko·nan.
viisaudella rakennetaan talot ja älykkyydellä ne saadaan vahvaksi

4 יִקָּרֶהוֹן כָּל־ מְלֵאוֹ חֲדָרִים וּבִדְעַת⁴

[H1847](#) [H2315](#) [H4390](#) [H3605](#) [H1952](#) [H3368](#)
u·ve·da·'at cha·da·rim jim·mal·'u; kol- hon ja·kar
ja ymmärryksellä huoneet täytetään kaikella varallisuudella kallisarvoisella

וְנָעִים:

[H5273](#)
ve·na·'im.
ja suloisella

5 כָּח: מְאֵמֶץ־ אֲדַעַת וְאִישׁ־ בְּעֹז חֲכָם גְּבַר־⁵

[H1397](#) [H2450](#) [H5797](#) [H376](#) [H1847](#) [H553](#) [H3581](#)
ge·ver- cha·cham ba·'oz; ve·'ish- da·'at, me·'am·metz- ko·ach.
mies viisas on vahva ja mies ymmärryksen vahvistaa vahvuuttaan

⁶ וְתִשׁוּעָה מִלְחָמָה לָךְ תַּעֲשֶׂה בְּתַחְבֻּלוֹת כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H8458](#)

ve'tach·bu·lot
neuvoilla

[H6213](#)

ta'a·seh-
käyt

[H0](#)

le·cha
sinä

[H4421](#)

mil·cha·mah;
taisteluja

[H8668](#)

u·te·shu'ah,
ja apu

יִוְעֵץ: בְּרַב

[H7230](#)

be'·ro

on runsaus neuvonantajien

[H3289](#)

jo'etz.

⁷ לֹא בְּשַׁעַר חֲכָמוֹת לְאֵיִל רָאמוֹת

[H7311](#)

ra·mot
on korkeaa

[H191](#)

le'e·vil
hullulle

[H2454](#)

cha·che·mot;
viisaus

[H8179](#)

bash·sha'ar,
portilla / paikkakunnalla / ääntä ei

[H3808](#)

lo

פִּיהוּ: יִפְתַּח

[H6605](#)

jif·tach-
hän avaa

[H6310](#)

pi·hu.

suutaan

⁸ יְקָרְאוּ: מִזְמוֹת בְּעַל- לֹא לְהִרְעֵ מְחַשֵּׁב

[H2803](#)

me·chash·shev
sitä joka suunnittelee paha

[H7489](#)

le·ha·re'a';

[H0](#)

lo,

[H1167](#)

ba'al-

[H4209](#)

me·zim·mot

juonittelujen

[H7121](#)

jik·ra'u.

kutsutaan

⁹ לֵץ: לְאָדָם וְתוֹעֵבַת חֲטָאת אֻלֶּת זִמַּת

[H2154](#)

zim·mat

suunnitelma tyhmyyden

[H200](#)

'iv·ve·let

on synty

[H2403](#)

chat·tat;

on synty

[H8441](#)

ve'to'a·vat

ja kauhistus on

[H120](#)

le'a·dam

ihmisille

[H3887](#)

letz.

pilkkaaja

¹⁰ כְּחֹכְהָ: צַר צָרָה בְּיוֹם הַתְּרַפִּית

[H7503](#)

hit·rap·pi·ta

jos olet veltto

[H3117](#)

be'·jom

päivänä

[H6869](#)

tza·rah,

ahdingon

[H6862](#)

tzar

vähäinen on voimasi

[H3581](#)

ko·che·chah.

¹¹ אִם- לְהֵרֵג וּמָטִים לְמוֹת לְקַחֲתִים הַצֵּל

[H5337](#)

hatz·tsel

pelasta ne joita viedään

[H3947](#)

le·ku·chim

kuolemaan

[H4194](#)

lam·ma·vet;

kuolemaan

[H4131](#)

u·ma·tim

ja jotka horjuvat

[H2027](#)

la·he·reg,

tapettavaksi jos

[H518](#)

'im-

jos

תְּחַשׁוּךְ:

[H2820](#)

tach·soch.

voitte sen estää

¹² לְבוֹת תִּכְן הַלֹּא־ זֶה יִדְעֵנוּ לֹא־ הִן תֹּאמַר כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H559](#)

to·mar,
sanot

[H2005](#)

hen

[H3808](#)

lo-
en

[H3045](#)

ja·da'·nu
tiennyt

[H2088](#)

zeh
tätä

[H3808](#)

halo-
eikö

[H8505](#)

to·chen
joka tutkii

[H3826](#)

lib·bot
sisimmät

לְאָדָם וְהַשִּׁיב יָדָע הוּא נִפְשֶׁךָ וְנִצֵּר יְבִין הוּא־

[H1931](#)

hu-
Hän

[H995](#)

ja·vin,
tiedä

[H5341](#)

ve'·no'·tzer
ja joka valvoo

[H5315](#)

naf·she·cha
sieluasi

[H1931](#)

hu
Hän

[H3045](#)

je·da';
tuntisi

[H7725](#)

ve'·he·shiv
ja joka maksaa

[H120](#)

le'·a·dam
ihmiselle

כְּפָעָלוֹ:

[H6467](#)

ke·fo'·o'·lo.

mukaan tekojensa

¹³ עַל־ מְתוֹק וְנִפְתַּת טוֹב כִּי־ דְבַשׁ בְּנִי אֶכֶל־

[H398](#)

'e·chol-
syö

[H1121](#)

be'·ni
poikani

[H1706](#)

de·vash
hunajaa

[H3588](#)

ki-
sillä

[H2896](#)

tov;
se on hyvää ja

[H5317](#)

ve'·no'·fet
hunajakennoa

[H4966](#)

ma·tok,
makeaa

[H5921](#)

'al-

חִכְךָ:

[H2441](#)

chik·ke·cha.

suussasi

¹⁴ וַיֵּשׁ מִצָּאתָ אִם־ לְנִפְשֶׁךָ חִכְמָה דְּעָה כֵּן

[H3651](#)

ken
näin

[H3045](#)

de'·eh
tunne

[H2451](#)

choch·mah
viisaus

[H5315](#)

le·naf·she·cha
sielullesi

[H518](#)

'im-
jos

[H4672](#)

ma·tza·ta
olet löytänyt sen

[H3426](#)

ve'·jesh
niin on sinulla

פ תְּכַרֵּת: לֹא יִתְקוּתְךָ אַחֲרֵית

[H319](#)

'a·cha·rit;
tulevaisuus

[H8615](#)

ve'·tik·va·te·cha,
ja toivosi

[H3808](#)

lo
ei

[H3772](#)

tik·ka·ret.
raukea tyhjiin

Peh

¹⁵ תְּשׂוּדָה אֶל־ צַדִּיק לְנוֹה רָשָׁע תִּאָרֵב אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H693](#)
te'e-ro
väijy

[H7563](#)
ra·sho'
vääryyden tekijä

[H5116](#)
lin·veh
asuinpaikkaa

[H6662](#)
tzad·dik;
vanhurskaan

[H408](#)
'al-
älä

[H7703](#)
te·shad·ded
tuhoa

רַבְצוּ:

[H7258](#)

riv·tzo.

hänen lepopaikkaansa

¹⁶ אֲרֻשָׁעִים וְקָם צַדִּיק יְפוֹל נְשֵׁבַע כִּי

[H3588](#)
ki
sillä

[H7651](#)
she·va'
seitsemän kertaa

[H5307](#)
jip·pol
lankeaa

[H6662](#)
tzad·dik
vanhurskas

[H6965](#)
va·kam;
ja nousee jälleen

[H7563](#)
u·re·sha·'im,
mutta vääryyden tekijät

בְּרָעָה: יִכְשְׁלוּ

[H3782](#)

jik·ka·she·lu

vajoavat

[H7451](#)

ve·ra·'ah.

tuhoon

¹⁷ תִּשְׂמַח אֶל־ (ק אֲוִיבְרָה) (כ אֲוִיבִיָּה) בִּנְפוֹל

[H5307](#)
bin·fol
kaatuessa

'oi·vei·cha

ch

[H341](#)

'o·jiv·cha
vihollisen

q

[H408](#)
'al-
älä

[H8055](#)
tis·mach;
iloitse

לְבָרָה: יִגַּל אֶל־ אֲבִיכָהּ

[H3782](#)

u·vik·ka·she·lo,

ja hänen kompastuessa

[H408](#)

'al-

älä

[H1523](#)

ja·gel

riemuitse

[H3820](#)

lib·be·cha.

sisimmässäsi

¹⁸ וְהִשִּׁיב בְּעֵינָיו וְרָע יְהוָה יִרְאֶה פֶּן־

[H6435](#)
pen-

ettei kun näkee sen

[H7200](#)
jir·'eh

JAHWEH HERRA

[H3069](#)
JAH·WEH

ja on se paha

[H7489](#)
ve·'ra'

Hänen silmissään

[H5869](#)
be·'ei·nav;

ja kääntää Hän

[H7725](#)
ve·'he·shiv

אֶפּוֹ: מֵעַלְיוֹ

[H5921](#)

me·'a·lav

pois hänestä vihansa

[H639](#)

ap·po.

¹⁹ בְּרִשְׁעִים: תִּקְנָא אֶל־ בְּמִרְעִים תִּתְחַר אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H2734](#)
tit·char
murehdi

[H7489](#)
bam·me·re·'im;
pahantekijöistä

[H408](#)
'al-
älä

[H7065](#)
te·kan·ne,
kadehti

[H7563](#)
ba·re·sha·'im.
rikollisia

²⁰ רִשְׁעִים נֹר לָרַע אַחֲרֵית תְּהִיָּה לְאֶ־ כִּי

[H3588](#)
ki
sillä

[H3808](#)
lo-
ei

[H1961](#)
tih·jeh
ole

[H319](#)
'a·cha·rit
tulevaisuutta

[H7451](#)
la·ra';
pahalla

[H5216](#)
ner
silmien loiste

[H7563](#)
re·sha·'im
vääräydetekijöiden

יִדְעָרְ:

[H1846](#)

jid·'ach.

sammuu

²¹ עִם־ וּמֶלֶךְ בְּנֵי יְהוָה אֶת־ יִרְא־

[H3372](#)
je·ra-
pelkää

[H853](#)
'et-
ET

[H3068](#)
JAH·WEH
JAHWEH HERRAA

[H1121](#)
be·ni
poikani

[H4428](#)
va·me·lech;
ja kuningasta

[H5973](#)
'im-
seuraan

שׁוֹנִים תִּתְעַרְבִ: אֶל־

[H8138](#)
sho·nim,
kapinallisten, vihollisten

[H408](#)
'al-
älä

[H6148](#)
tit·'a·rav.
antaudu

²² מִי שְׁנִיָּהֶם וּפִיד אֵידָם יְקוּם פְּתָאִם כִּי־

[H3588](#)
ki-
sillä

[H6597](#)
fit·'om
yhtäkkiä

[H6965](#)
ja·kum
nousee heidän

[H343](#)
'ei·dam;
onnettomuutensa

[H6365](#)
u·fid
ja tuhon

[H8147](#)
nei·hem,
molempien

[H4310](#)
mi
kuka

ס יוֹדְעָ:

[H3045](#)

sa·mek

jo·de·a'.

tietää

²³ בַּל־ בְּמִשְׁפָּט פְּנִים הֵכַר־ לַחֲכָמִים אֵלֶּה גַם־

[H1571](#)
gam-
myös

[H428](#)
'el·leh
näistä

[H2450](#)
la·cha·cha·mim;
viisaan

[H5234](#)
hak·ker-
tunnistaa

[H6440](#)
pa·nim
kasvoja katsoa

[H4941](#)
be·'mish·pat
tuomiossa

[H1077](#)
bal-
ei ole

טוב:

[H2896](#)

tov.

hyvä

²⁴ עַמִּים יִקְבְּהוּ אֶתְּהָ צְדִיק לְרָשָׁע אָמַר

[H559](#)

'o·mer

[H7563](#)

le·ra·sha'

[H6662](#)

tzad·dik

[H859](#)

'at·tah

[H5344](#)

jik·ke·vu·hu

[H5971](#)

'am·mim;

joka sanoo vääryydenkijälle vanhurskas sinä olet kiroaa häntä kansat

לְאֵמִים: יִזְעַמּוּהוּ

[H2194](#)

jiz·'a·mu·hu

inhoaavat

[H3816](#)

le·'um·mim.

kansakunnat

²⁵ טוֹב: בְּרֶכֶת־ תָּבוֹא יְעֲלִיָּהֶם יְנַעַם וְלִמּוֹכֵיחִים

[H3198](#)

ve·'lam·mo·chi·chim

mutta jotka nuhtelevat on oikein

[H5276](#)

jin·'am;

[H5921](#)

va·'a·lei·hem,

ja heille

[H935](#)

ta·vo

tulee

[H1293](#)

vir·kat-

siunaus

[H2896](#)

tov.

runsas

²⁶ נִכְחִים: דְּבָרִים מִנְשִׁיב יִשָּׁק שְׂפָתַיִם

[H8193](#)

se·fa·ta·jim

huulille

[H5401](#)

jish·shak;

suutelee

[H7725](#)

me·shiv,

joka antaa

[H1697](#)

de·va·rim

vastauksen

[H5228](#)

ne·cho·chim.

rehellisen

²⁷ אַחַר לָךְ בְּשִׁדָּה וְעֵתִדָּה מְלֹאכְתְּךָ בְּחוּץ הָיִן

[H3559](#)

ha·chen

tee valmiiksi ulkona

[H2351](#)

ba·chutz

työsi

[H4399](#)

me·lach·te·cha,

työsi

[H6257](#)

ve·'at·te·dah

ja valmistelee

[H7704](#)

bas·sa·deh

peltosi

[H0](#)

lach;

sinun

[H310](#)

'a·char,

jonka jälkeen

פּ בֵּיתְךָ: וּבְנֵית

[H1129](#)

u·va·ni·ta

rakenna

[H1004](#)

ve·i·te·cha.

kotisi

Peh

²⁸ בְּשִׂפְתֵיךָ: וְהִפְתִּיתָ בְּרֵעֶךָ חֲנָם עַד־ תִּהְיֶה אֶל־

[H408](#)

'al-

älä

[H1961](#)

te·hi

ole

[H5707](#)

'ed-

todistaja ilman syytä

[H2600](#)

chin·nam

ilman syytä

[H7453](#)

be·re·'e·cha;

vastaan toista ja petä

[H6601](#)

va·ha·fit·ti·ta,

ja petä

[H8193](#)

bis·fa·tei·cha.

huulillasi

29 לֹא אַעֲשֶׂה־ כֵּן לִי עֲשֶׂה־ כְּאֲשֶׁר תֹּאמַר אֶל־

[H408](#)

'al-
älä

[H559](#)

to·mar,
sano

[H834](#)

ka·a·sher
niinkuin

[H6213](#)

'a·sah-
hän on tehnyt minulle siten

[H0](#)

li

[H3651](#)

ken

[H6213](#)

'e·e·seh-
minä teen

[H0](#)

lo;
hänelle

אָנְשִׁיב כְּפַעְלוֹ: לְאִישׁ

[H7725](#)

'a·shiv

minä maksan takaisin ihmiselle

[H376](#)

la·'ish

[H6467](#)

ke·fo·'o·lo.

hänen tekonsa

30 אָדָם כָּרֵם וְעַל־ עֲבַרְתִּי עֵצֶל אִישׁ־ שְׂדֵה עַל־

[H5921](#)

'al-
ohi

[H7704](#)

se·deh
pellon

[H376](#)

'ish-
miehen

[H6102](#)

'a·tzel
laiskan

[H5674](#)

'a·var·ti;
kuljin

[H5921](#)

ve·'al-
ja ohi

[H3754](#)

ke·rem,
viinitarhan

[H120](#)

'a·dam
miehen

לֵב: חֶסֶר־

[H2638](#)

cha·sar-

ymmärtämättömän mieleltään

[H3820](#)

lev.

31 חֲרָלִים כָּנִיּוֹ כָּסוּ קִמְשָׁנִים כָּלּוֹ עֵלָה וְהִנֵּה

[H2009](#)

ve·hin·neh
ja katso

[H5927](#)

'a·lah

se oli kasvanut täyteen ohdakkeita

[H3605](#)

chul·lo

[H2738](#)

kim·me·so·nim,

[H3680](#)

kas·su
peitti

[H6440](#)

fa·nav

sen pinnan nokkoset

[H7063](#)

cha·rul·lim;

נֶהְרָסָה: אָבְנֵי וְגֵדֵר

[H1444](#)

ve·ge·der
ja aita

[H68](#)

'a·va·nav
kivinen

[H2040](#)

ne·he·ra·sah.
oli sortunut

32 מוֹסָר: לְקַחְתִּי רְאִיתִי לְבִי אֲשִׁית אֲנֹכִי וְאַחֲזָה

[H2372](#)

va·e·che·zeh
ja näin

[H595](#)

'a·no·chi
minä

[H7896](#)

'a·shit
painoin

[H3820](#)

lib·bi;
sisimpääni

[H7200](#)

ra·'i·ti,
katselin

[H3947](#)

la·kach·ti
ottaen

[H4148](#)

mu·sar.
opikseni

33 יָדַיִם חִבְּק מְעֵט תְּנוּמוֹת מְעֵט שְׁנוֹת מְעֵט

[H4592](#)

me·'at
vielä

[H8142](#)

not
nuku

[H4592](#)

me·'at
vähän

[H8572](#)

te·nu·mot;
unta

[H4592](#)

me·'at
vähän

[H2264](#)

chib·buk
yhdessä

[H3027](#)

ja·da·jim
kädet

לְשֹׁכֵב:

[H7901](#)

lish·kav.

makaa

פ מגן: כְּאִישׁ אִמְחַסְרֵיךְ רִישָׁךְ מִתְהַלֵּךְ וּבָא-

[H935](#)

u·va-
ja tulee

[H1980](#)

mit·hal·lech
käy sisään

[H7389](#)

rei·she·cha;
köyhyys

[H4270](#)

u·mach·so·rei·cha,
ja puute

[H376](#)

ke·'ish
kuin mies

[H4043](#)

ma·gen.
aseistettu

Peh

Sananlaskut 25 (Proverbs 25)

¹ אֲנִישֵׁי הָעֵתִיקוּ אֲשֶׁר שְׁלֹמֹה מִשְׁלֵי אֵלֶּה גַם-

[H1571](#)

gam-
myös

[H428](#)

'el-leh
näämä

[H4912](#)

mish-lei
ovat sananlaskuja

[H8010](#)

She-lo-moh;
Shelomon

[H834](#)

'a-she
jotka

[H6275](#)

he'ti-ku,
ovat kopioineet

[H376](#)

'an-shei
miehet

חִזְקִיָּה יְהוּדָה: מֶלֶךְ-

[H2396](#)

Chiz-ki-jah

Chizkijahun / Hiskian

[H4428](#)

me-lech-

[H3063](#)

Je-hu-dah.
Jehudan

² חֶקֶר מְלָכִים וְכָבֵד דְּבַר הַסֵּתֶר אֱלֹהִים כְּבֹד

[H3519](#)

ke-vod
kunnia

[H430](#)

E-LO-HIM
ELOHIM Jumalan on salata

[H5641](#)

has-ter
asia

[H1697](#)

da-var;
asia

[H3519](#)

u-che-vod
ja kunnia

[H4428](#)

me-la-chim,
kuninkaiden

[H2713](#)

cha-kor
on selvittää

דְּבַר:

[H1697](#)

da-var.
asia

³ אֵין מְלָכִים וְלֵב לְעֵמֶק וְאָרֶץ לְרוֹם שְׁמַיִם

[H8064](#)

sha-ma-jim
taivaan

[H7312](#)

la-rum
korkeus

[H776](#)

va'a-retz
ja maan

[H6011](#)

la'o-mek;
syvyys

[H3820](#)

ve'lev
ja sydäntä

[H4428](#)

me-la-chim,
kuninkaiden

[H369](#)

'ein
ei kykene

חֶקֶר:

[H2714](#)

che-ker.
tutkimaan

⁴ כְּלִי: לְצִרְף וַיֵּצֵא מִכֶּסֶף סִיגִים הַגֹּי

[H1898](#)

ha-go
poista

[H5509](#)

si-gim
kuonat

[H3701](#)

mik-ka-sef;
hopeasta

[H3318](#)

vai-je-tze
ja tulee siitä

[H6884](#)

latz-tzo-ref
puhdas

[H3627](#)

ke-li.
astia

⁵ כֶּסֶף: בַּצֶּדֶק וַיִּכֹּן מֶלֶךְ לְפָנָיו רָשָׁע הַגֹּי

[H1898](#)

ha-go
karkota

[H7563](#)

ra-sho'
vääryydentekijä

[H6440](#)

lif-nei-
edestä

[H4428](#)

me-lech;
kuninkaan

[H3559](#)

ve'jik-kon
ja vahvistuu

[H6664](#)

batz-tze-dek
vanhurskaudessa

[H3678](#)

kis'o.
hänen valtaistuin

אֶל־גְּדֹלִים וּבְמָקוֹם מֶלֶךְ לְפָנָיִם תִּתְהַדָּר אֶל־⁶

[H408](#)

'al-
älä

[H1921](#)

tit·had·dar
korota itseäsi

[H6440](#)

lif·nei-
edessä

[H4428](#)

me·lech;
kuninkaan ja

[H4725](#)

u·vim·kom
asetu seisomaan

[H1419](#)

ge·do·lim,
suurten

[H408](#)

'al-

תַּעֲמֹד:

[H5975](#)

ta·'a·mod.

paikalle

מִהַשְׁפִּילָךְ הֵנָּה עֲלֶיךָ לֵךְ אָמַר טוֹב כִּי⁷

[H3588](#)

ki
sillä

[H2896](#)

tov

parempi on että

[H559](#)

'a·mor-

sanotaan

[H0](#)

le·cha,

'aleh
sinulle

[H5927](#)

nouse

[H2008](#)

hen·nah

tänne

[H8213](#)

me·hash·pi·le·cha

kuin että alennetaan sinut

עֵינֶיךָ: רְאוּ אֲשֶׁר נָדִיב לְפָנָי

[H6440](#)

lif·nei
edessä

[H5081](#)

na·div;

ruhtinaan jonka

[H834](#)

'a·sher

[H7200](#)

ra·'u

näkevät silmäsi

[H5869](#)

'ei·nei·cha.

תַּעֲשֶׂה מַה־ פֶּן מֵהָר לְרֹב תֵּצֵא אֶל־⁸

[H408](#)

'al-
älä

[H3318](#)

te·tze

lähde

[H7378](#)

la·riv,

riitelemään hätiköiden

[H4118](#)

ma·her

[H6435](#)

pen

kun et tiedä

[H4100](#)

mah-

mitä

[H6213](#)

ta·'a·seh

teet

רַעַךְ: אֶתְךָ בְּהַכְלִים בְּאַחֲרִיתָהּ

[H319](#)

be·'a·cha·ri·tah;

lopussa

[H3637](#)

be·'hach·lim

kun on saattanut sinut vastapuolesi häpeään

[H853](#)

'o·te·cha

[H7453](#)

re·'e·cha.

תִּגַּל: אֶל־ אַחַר וְסוֹד רַעַךְ אֶת־ רִיב רִיבְךָ⁹

[H7378](#)

ri·ve·cha

riitele

[H7379](#)

riv

riitasi

[H853](#)

'et-

ET

[H7453](#)

re·'e·cha;

kanssa vastapuolesi ja salaisuutta

[H5475](#)

ve·'sod

toisen

[H312](#)

'a·cher

älä

[H408](#)

'al-

älä

[H1540](#)

te·gal.

paljasta

תָּשׁוּב: לֹא וְדַבַּתְךָ שִׁמְעַ יַחֲסִדְךָ פֶּן־¹⁰

[H6435](#)

pen-

ettet

[H2616](#)

je·chas·sed·cha

joudu häpeään

[H8085](#)

sho·me·a';

kun kuullaan pahanpuhumisesi eikä

[H1681](#)

ve·'dib·ba·te·cha, lo

se poistu sinusta

[H3808](#)

lo

se poistu sinusta

[H7725](#)

ta·shuv.

se poistu sinusta

¹¹ עַל־ דְּבַר דְּבַר כְּסָף בְּמִשְׁכֵּי־זָהָב תִּפְוֹחִי

[H8598](#)

tap·pu·chei
omenia

[H2091](#)

za·ho
kultaisia

[H4906](#)

be'·mas·ki·jot
toiveita

[H3701](#)

ka·sef;
hopeisia

[H1697](#)

da·var,

[H1696](#)

da·vur

[H5921](#)

'al-

ovat sanat puhutut

אַפְנִיּוֹ:

[H655](#)

'a·fe·nav.

ajallaan

¹² אֶזֶן עַל־ חָכָם מוֹכִיחַ כְּתָם וְחָלִי־ זָהָב נְזָם

[H5141](#)

ne·zem

korvakoru

[H2091](#)

za·ho

kultainen ja koru

[H2481](#)

va·cha·li-

koru

[H3800](#)

cha·tem;

puhdasta kultaa ovat nuhteet

[H3198](#)

mo·chi·ach

ovat nuhteet viisaan

[H2450](#)

cha·cham, 'al-

viisaan

[H5921](#)

'al-

korvalle

[H241](#)

'o·zen

korvalle

שְׁמַעַת:

[H8085](#)

sho·ma·'at.

kuuntelevalle

¹³ לְשִׁלְחִיו נְאֻמָּן צִיר קְצִיר בְּיֹום נְשֶׁלַג כְּצִנַּת־

[H6793](#)

ke·tzin·nat-

kuin läivistävä

[H7950](#)

she·leg

pakkanen päivänä

[H3117](#)

be'·jom

päivänä

[H7105](#)

ka·tzir,

sadonkorjuun on

[H6735](#)

tzir

on sanansaattaja

[H539](#)

ne·'e·mon

uskollinen

[H7971](#)

le·sho·le·chav;

lähettäjälleen

פ יָשִׁיב: אֲדֹנָיו וְנַפְשׁ

[H5315](#)

ve'·ne·fesh

ja sielun

[H113](#)

'a·do·nav

isännän

[H7725](#)

ja·shiv.

kääntää pahasta

Peh

¹⁴ בְּמַתַּת־ מְתֵלֵל אִישׁ אֵין וְגִשְׁם וְרוּחַ נְשִׂי־אִים

[H5387](#)

ne·si·'im

kuin sumu

[H7307](#)

ve'·ru·ach

ja tuuli

[H1653](#)

ve'·ge·shem

sadetta

[H369](#)

'a·jin;

ilman

[H376](#)

'ish

on mies

[H1984](#)

mit·hal·lel,

joka kerskuu

[H4991](#)

be'·mat·tat-

lahjuksella

שֶׁקֶר:

[H8267](#)

sha·ker.

petoksen

¹⁵ תִּשְׁבֵּר־ רִכָּה וְלָשׁוֹן קָצִין יִפְתֶּה אֲפִים בְּאֶרֶךְ

[H753](#)

be'·o·rech

kärsivällisyydellä viha

[H639](#)

'ap·pa·jim

lepytetään

[H6601](#)

je·fut·teh

lepytetään

[H7101](#)

ka·tzin;

hallitsijan ja kieli

[H3956](#)

ve'·la·shon

pehmeä

[H7390](#)

rak·kah,

pehmeä

[H7665](#)

tish·bor-

murtaa

גָּרָם:

[H1634](#)

ga·rem.

kovuuden

¹⁶ וְהִקְאִתּוֹ: תִּשְׁבְּעֵנוּ פֶּן־ דִּיךָ אֶכְלֵל מִצָּאת דְּבִשׁ

[H1706](#)

de·vash

hunajaa

[H4672](#)

ma·tza·ta

löytäessä

[H398](#)

'e·chol

syö

[H1767](#)

dai·je·ka;

kohtuudella

[H6435](#)

pen-

ettet

[H7646](#)

tis·ba'·en·nu,

kyllästyisi

[H6958](#)

va·ha·ke·to.

ja oksentaisi sitä

¹⁷ וּשְׁנֵאָרָה: יִשְׁבְּעֶךָ פֶּן־ רֵעֶךָ מִבֵּית רַגְלֶךָ הִקָּר

[H3365](#)

ho·kar

astu harvoin

[H7272](#)

rag·le·cha

jalallasi

[H1004](#)

mib·beit

taloon

[H7453](#)

re'·e·cha;

ystäväsi

[H6435](#)

pen-

ettei

[H7646](#)

jis·ba'·a·cha,

hän kyllästyisi

[H8130](#)

u·se·ne'·e·cha.

ja vihaisi sinua

¹⁸ עַד בְּרֵעָהּ עָנָה אִישׁ שָׁנוֹן וְחָץ וְחָרֵב מִפִּיץ

[H4650](#)

me·fitz

moukari

[H2719](#)

ve'·che·rev

miekka

[H2671](#)

ve'·chetz

ja nuoli

[H8150](#)

sha·nun;

teroitettu on mies

[H376](#)

'ish

on mies

[H6030](#)

'o·neh

joka antaa ystävästään

[H7453](#)

ve'·re'·e·hu,

ystävästään

[H5707](#)

'ed

todistuksen

שָׁקֵר:

[H8267](#)

sha·ker.

väärän

¹⁹ צָרָה: בְּיוֹם בּוֹגֵד מִבְּטַח מוֹעֵדֶת וְרָגַל רָעָה שֵׁן

[H8127](#)

shen

hammas

[H7465](#)

ro'·ah

rikkoutunut ja jalka

[H7272](#)

ve'·re·gel

liukastuva

[H4154](#)

mu'·a·det;

liukastuva

[H4009](#)

miv·tach

on turva

[H898](#)

bo·ged,

petollisen päivänä

[H3117](#)

be'·jom

ahdingon

[H6869](#)

tza·rah.

ahdingon

²⁰ וְשָׂר נָתַר עַל־ חֶמֶץ קָרָה בְּיוֹם בְּגָד מִמְעָדָה

[H5710](#)

ma'·a·deh

joka ottaa pois vaatteensa päivänä

[H899](#)

be'·ged

vaatteensa

[H3117](#)

be'·jom

vaatteensa

[H7135](#)

ka·rah

kylmänä

[H2558](#)

cho·metz

on kuin etikka päälle

[H5921](#)

'al-

lipleän

[H5427](#)

na·ter;

lipleän

[H7891](#)

ve'·shar

ja joka laulaa

פ רע: לב־ על בְּנִשְׂרִים

[H7892](#)

bash·shi·rim,
lauluja

[H5921](#)

'al

[H3820](#)

lev-

sydämelle murheelliselle

[H7451](#)

ra'.

Peh

²¹ צָמָא וְאִם־ לֶחֶם הֵאָכְלָהּוּ שְׂנֵאָרְךָ רַעֲב אִם־

[H518](#)

'im-
jos

[H7456](#)

ra·'ev

on nälkäinen

[H8130](#)

na·'a·cha

vihamiehesi

[H398](#)

ha·'a·chi·le·hu

ruoki hänet

[H3899](#)

la·chem;

leivällä

[H518](#)

ve·'im-

ja jos

[H6771](#)

tza·me,

on janoinen

מַיִם: הַשְּׂקָהּוּ

[H8248](#)

hash·ke·hu

anna juotavaksi vettä

[H4325](#)

ma·jim.

²² אֵי־הוּהוּ רֹאשׁוֹ עַל־ חֲתָה אֶתָּה גְּחָלִים כִּי

[H3588](#)

ki

sillä

[H1513](#)

ge·cha·lim,

tulisia hiiliä

[H859](#)

'at·tah

sinä

[H2846](#)

cho·teh

kasaat

[H5921](#)

'al-

päälle

[H7218](#)

ro·sho;

hänen päänsä

[H3069](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA

לָךְ: יִשְׁלֵם־

[H7999](#)

je·shal·lem-

palkitsee

[H0](#)

lach.

sinut

²³ לְשׁוֹן נִזְעָמִים וּפְנִים גְּשֵׁם תְּחֹלֶל צָפוֹן רוּחַ

[H7307](#)

ru·ach

tuuli

[H6828](#)

tza·fon

pohjoisesta

[H2342](#)

te·cho·lel

karkottaa

[H1653](#)

ga·shem;

sateen

[H6440](#)

u·fa·nim

ja kasvot

[H2194](#)

niz·'a·mim,

vihaiset

[H3956](#)

le·shon

kielen

סִתְרָ:

[H5643](#)

sa·ter.

takanapuhuvan

²⁴ (כַּמְדוֹנִים) מֵאִשֶׁת גַּג פִּנֵּת־ עַל־ נְשֵׁבֶת טוֹב

[H2896](#)

tov,

parempi on asua

[H3427](#)

she·vet

on asua

[H5921](#)

'al-

[H6438](#)

pin·nat-

kulmalla

[H1406](#)

gag;

katon

[H802](#)

me·'e·shet

kuin vaimon

mi·do·nim

ch

חֶבֶר: וּבֵית (ק מְדִינִים)

H4066 mid·ja·nim, riitelevän	q	H1004 u·veit ja talo	H2267 cha·ver. yhdessä jakaa
--	---	--	--

25 טוֹבָה וְשִׁמוּעָה עֵיפָה נֶפֶשׁ עַל־ קָרִים מַיִם

H4325 ma·jim vesi	H7119 ka·rim raikas	H5921 'al-	H5315 ne·fesh sielulle	H5889 'a·je·fah; janoavalle	H8052 u·she·mu·'ah niin on uutinen	H2896 to·vah, hyvä
---	---	-------------------------------	--	---	--	--

מְרַחֵק: מְאָרֶץ

H776 me·'e·retz maasta	H4801 mer·chak. kaukaisesta
--	---

26 לִפְנֵי־ מַט צְדִיק מְשַׁחַת וּמְקוֹר נִרְפָּשׁ מַעֲיִן

H4599 ma·'jan lähde	H7515 nir·pos tallattu	H4726 u·ma·kor ja kaivo	H7843 ma·she·chat; turmeltu	H6662 tzad·dik, on vanhurskas	H4131 mat joka horjuu edessä	H6440 lif·nei-
---	--	---	---	---	--	-----------------------------------

רָשָׁע:

H7563 ra·sha'. pahojen
--

27 כְּבוֹד: כְּבוֹדָם וְחָקֵר טוֹב לֹא־ הַרְבוֹת דְּבַשׁ אֲכָל

H398 'a·chol syödä	H1706 de·vash hunajaa	H7235 har·bot kohtuuttomasti ei ole	H3808 lo-	H2896 tov; hyvä	H2714 ve'·che·ker ja etsiminen	H3519 ke·vo·dam loiston	H3519 ka·vod. kunniaksi
--	---	---	------------------------------	---------------------------------------	--	---	---

28 מַעֲצָר אֵין אֲשֶׁר אִישׁ חוֹמָה אֵין פְּרוּצָה עִיר

H5892 'ir kaupunki	H6555 pe·ru·tzah murskattu	H369 'ein ilman	H2346 cho·mah; muuria	H376 'ish, on ihminen	H834 'a·sher joka	H369 'ein ei	H4623 ma'·tzar valvo
--	--	---------------------------------------	---	---	---	------------------------------------	--

לְרוּחוֹ:

H7307 le·ru·cho. henkeään

Sananlaskut 26 (Proverbs 26)

¹ נְאוּה לֹא־ כֵן בְּקֶצֶיר וְכַמָּטַר בְּקִיץ כְּשֶׁלֶג
H7950 H7019 H4306 H7105 H3651 H3808 H5000
kash·she·leg bak·ka·jitz, ve'·cham·ma·tar bak·ka·tzir; ken lo- na·veh
lumi kesällä ja sade aikana sadonkorjuun samoin ei ole sopivaa

כְּבוֹד: לְכִסִּיל

H3684 H3519
lich·sil ka·vod.
tyhmälle kunnia

² (כ לֹא) חֲנָם קִלְלַת כֵּן לְעוֹף כְּדָרוֹר לְנוֹד כְּצִפּוֹר

H6833 H5110 H1866 H5774 H3651 H7045 H2600 lo ch
katz·tzip·por la·nud kad·de·ror la·'uf; ken kil·lat chin·nam,
varpunen vaeltaa pääskynen lentää samoin ilman syytä kirous

תָּבֵא: (ק לו)

H3808 q H935
lo ta·vo.
ei tule

³ כְּסִילִים: לְגוֹ אִשְׁבֵּט לְחַמּוֹר מְתֵג לְסוֹס שׁוֹט

H7752 H5483 H4964 H2543 H7626 H1460 H3684
shot las·sus me·teg la·cha·mor; ve'·she·vet, le·gev ke·si·lim.
piiska hevoselle kuolaimet aasille ja piiskalla selkään tyhmää

⁴ לוֹ תִשׁוּה־ פֶּן־ כְּאוֹלְתוֹ כְּסִיל תֵּעַן אֶל־

H408 H6030 H3684 H200 H6435 H7737 H0
'al- ta·'an ke·sil ke·iv·val·to; pen- tish·veh- lo
älä vastaa tyhmälle mukaan hänen hulluutensa ettet olisi samankaltainen hänen

אַתָּה: גַּם־

H1571 H859
gam- 'at·tah.
myös sinä

⁵ חֲכָם יִהְיֶה פֶּן־ כְּאוֹלְתוֹ כְּסִיל עֲנֶה

H6030 H3684 H200 H6435 H1961 H2450
'a·neh che·sil ke·iv·val·to; pen- jih·jeh cha·cham
vastaa tyhmälle mukaan hänen typeryytensä ettei hän olisi viisas

בְּעֵינָיו:

[H5869](#)

be'ei-nav.

omissa silmissään

6 בִּיד־ דְּבָרִים שְׁלַח שְׁתֵּה חַמַּס רַגְלִים מְקַצֶּה

[H7096](#)

me-katz-tzeh
leikkaa irti

[H7272](#)

rag-la-jim
jalat

[H2555](#)

cha-mas
ja väkivaltaa juo

[H8354](#)

sho-teh;

[H7971](#)

sho-le-ach

[H1697](#)

de-va-rim

[H3027](#)

be'jad-
kädessä

כְּסִיל:

[H3684](#)

ke-sil.

tyhmän

7 כְּסִילִים: בְּפִי אִמְשָׁל מִפִּסֵּחַ שְׁקִים דָּלִיו.

[H1809](#)

dal-ju

ovat kuivuneet jalat

[H7785](#)

ka-jim

jalat

[H6455](#)

mip-pis-se-ach;

ramman

[H4912](#)

u-ma-shal,

samoin sananlasku

[H6310](#)

be'fi

suussa

[H3684](#)

che-si-lim.

tyhmän

8 כָּבוֹד: לְכִסִּיל נוֹתֵן כֵּן בְּמַרְגְּמָה אָבֵן כְּצֶרוֹר

[H6887](#)

kitz-ror

sitoo kiinni

[H68](#)

'e-ven

kivi

[H4773](#)

be'mar-ge-mah;

linkoon

[H3651](#)

ken-

samoin

[H5414](#)

no-ten

on antaa

[H3684](#)

lich-sil

tyhmälle

[H3519](#)

ka-vod.

kunniaa

9 כְּסִילִים: בְּפִי אִמְשָׁל שְׁכוֹר בִּיד־ עֲלֶה חוּחַ

[H2336](#)

cho-ach

piikki

[H5927](#)

'a-lah

lävistänyt

[H3027](#)

ve'jad-

käden

[H7910](#)

shik-kor;

juopon

[H4912](#)

u-ma-shal,

niin on sananlasku

[H6310](#)

be'fi

suussa

[H3684](#)

che-si-lim.

tyhmän

10 עֲבָרִים: וְשִׁכַּר כְּסִיל וְשִׁכַּר כָּל מְחֹלְלֵי רַב

[H7227](#)

rav

suuri

[H2342](#)

me-cho-lel-

tuska / ahdistus

[H3605](#)

kol;

kaikki

[H7936](#)

ve'so-cher

tavoittaa

[H3684](#)

ke-sil,

tyhmät

[H7936](#)

ve'so-cher

ja käy yli

[H5674](#)

'oe-rim.

rikollisten

11 בְּאוֹלְתוֹ: שׁוֹנֶה כְּסִיל קָאוּ עַל־ שָׁב גְּכֹלֵב

[H3611](#)

ke-che-lev

niinkuin koira palaa

[H7725](#)

shav

palaa

[H5921](#)

'al-

on

[H6892](#)

ke'o;

oksennukselleen on tyhmä

[H3684](#)

ke-sil,

on tyhmä

[H8138](#)

sho-neh

joka uusii

[H200](#)

ve'iv-val-to.

hulluuksiaan

¹² מִמֶּנּוּ: לְכִסִּיל תְּקוּהָ בְּעֵינָיו חָכָם אִישׁ רְאִיתָ
H7200 H376 H2450 H5869 H8615 H3684 H4480
ra'i-ta, 'ish cha·cham be'ei-nav; tik·vah lich·sil mi·men·nu.
näet ihmisen viisaan omissa silmissään toivoa tyhmällä on enemmän

¹³ הֶרְחֹבוֹת: בֵּין אָרִי בְּדָרֶךְ שַׁחַל עֵצֶל אָמַר
H559 H6102 H7826 H1870 H738 H996 H7339
'a·mar 'a·tzel sha·chal bad·da·rech; 'a·ri, be'in ha·re·cho·vot.
sanoo laiska leijona on tiellä nuori leijona keskellä aukiota

¹⁴ מִטְּתוֹ: עַל-וְעֵצֶל צִרְהָ עַל-תְּסוּב הַדֶּלֶת
H1817 H5437 H5921 H6735 H6102 H5921 H4296
had·de·let tis·sov 'al- tzi·rah; ve'·a·tzel, 'al- mit·ta·to.
ovi kääntyy saranoillaan ja laiska päällä vuoteensa

¹⁵ אֶל- לְהַשִּׁיבָה נְלֹאָה בַצֵּלְחַת יָדוֹ עֵצֶל טָמַן
H2934 H6102 H3027 H6747 H3811 H7725 H413
ta·man 'a·tzel ja·do batz·tzel·la·chat; nil'ah, la·ha·shi·vah 'el-
piilottaa laiska kätensä astiaan hän väsyä tuomasta takaisin sitä

פִּיו:

H6310
piv.
suhunsa

¹⁶ טַעַם: מְשִׁיבֵי מְשַׁבְּעָה בְּעֵינָיו עֵצֶל חָכָם
H2450 H6102 H5869 H7651 H7725 H2940
cha·cham 'a·tzel be'ei-nav; mish·shiv'ah, me·shi·vei ta'am.
viisaampi on laiska omissa silmissään kuin seitsemän jotka vastaavat harkiten

¹⁷ רִיב עַל- מִתְעַבֵּר עֵבֶר כָּלֵב בְּאֲזְנֵי- מִחֲזִיק
H2388 H241 H3611 H5674 H5674 H5921 H7379
ma·cha·zik be'·a·ze·nei- cha·lev; 'o·ver mit'ab·ber, 'al- riv
tarttuu korvista koiraa joka ohikulkiessa sekaantuu riitaan

לוֹ: לֹא-

H3808 H0
lo- lo.
joka ei ole hänen

¹⁸ וַמּוֹת׃ חֲצִים זָקִים הַיָּרֵה כְּמַתְּלֵהָ׃

[H3856](#)

ke-mit·lah·le·ah
hullu on

[H3384](#)

haj·jo·reh
joka ampuu

[H2131](#)

zik·kim,
tulisia

[H2671](#)

chitz·tzim
nuolia

[H4194](#)

va·ma·vet.
ja kuolemaa

¹⁹ מִשְׁחַק הַלֵּא־ וְאָמַר רַעְהוּ אֶת־ רַמָּה אִישׁ כֵּן־

[H3651](#)

ken-
samoin on mies

[H376](#)

'ish
joka pettää ET

[H7411](#)

rim·mah
joka pettää ET

[H853](#)

'et-

[H7453](#)

re·e·hu;
ystäväänsä ja sanoo

[H559](#)

ve·'a·mar,
enhän

[H3808](#)

halo-
enhän

[H7832](#)

me·sa·chek
leikillänihän

אֲנִי׃

[H589](#)

'a·ni.
minä

²⁰ וְשִׁתְּק נִרְגָן וּבֵאִין אִשׁ תִּכְבֶּה־ עֵצִים בְּאַפְס׃

[H657](#)

be·'e·fes
lopuessa

[H6086](#)

'e·tzim
puut

[H3518](#)

tich·beh-
sammuu

[H784](#)

'esh;
tuli

[H369](#)

u·ve·'ein
ja kun ei ole panettelijaa

[H5372](#)

nir·gan,
lakkaa

[H8367](#)

jish·tok

מָדוֹן׃

[H4066](#)

ma·don.
riita

²¹ (כ מְדוֹנִים) וְאִישׁ לְאִשׁ וְעֵצִים לְגַחְלִים פְּחָם

[H6352](#)

pe·cham
hiilet

[H1513](#)

le·ge·cha·lim
hiilokseen

[H6086](#)

ve·'e·tzim
ja puut

[H784](#)

le·'esh;
tuleen

[H376](#)

ve·'ish
niin mies

mi·do·nim

ch

פ רִיב׃ לְחַרְחַר־ (ק מְדִינִים)

[H4066](#)

mid·ja·nim,
riitaisa

q

[H2787](#)

le·char·char-
sytyttää

[H7379](#)

riv.
riidan

Peh

²² בְּטֶן׃ חֲדָרִי־ וְרָדוּ וְהֵם כְּמַתְּלֵהֶמִים נִרְגָן דְּבָרִי

[H1697](#)

div·rei
sanat

[H5372](#)

nir·gon
panettelijan polttavat

[H3859](#)

ke-mit·la·ha·mim;

[H1992](#)

ve·'hem,
ja ne

[H3381](#)

ja-re·du
tunkeutuvat

[H2315](#)

chad·rei-
syvälle

[H990](#)

va·ten.
sisimpään

²³ דְּלִקְיִים שְׂפָתַיִם חָרַשׁ עַל־ מְצַפֶּה סִיגִיִּים כְּסֶף

[H3701](#)

ke-sef
hopean

[H5509](#)

si-gim
kuonalla

[H6823](#)

me-tzup-peh
päällystetty

[H5921](#)

'al-

[H2789](#)

cha-res;
savi

[H8193](#)

se-fa-ta-jim
ovat polttavat

[H1814](#)

do-le-kim
huulet

רַע: וְלֵב־

[H3820](#)

ve'lev-

ja sydän

[H7451](#)

ra'.

paha

²⁴ אֲבִקְרָבוֹ שׂוֹנֵא וְנִכַר (ק בְּשִׁפְתָיו) (כ בְּשִׁפְתוֹ)

bis-fa-tov

ch

[H8193](#)

bis-fa-tav
puheesta

q

[H5234](#)

jin-na-cher
tunnistaa

[H8130](#)

so-ne;
vihollisen

[H7130](#)

u-ve-kir-bo,
ja sisimmässään

מְרִמָּה: יִשִּׁית

[H7896](#)

ja-shit

hän hautoo petosta

[H4820](#)

mir-mah.

²⁵ שִׁבַע כִּי בּוֹ תִאֲמַן אֶל־ קוֹלוֹ יַחֲנֶן כִּי־

[H3588](#)

ki-
sillä

[H2603](#)

je-chan-nen
imartelee hän

[H6963](#)

ko-lo
äänellään

[H408](#)

'al-
älä

[H539](#)

ta'a-men-
luota

[H0](#)

bo;
häneen

[H3588](#)

ki
sillä

[H7651](#)

she-va'
seitsemän

בְּלִבּוֹ: תוֹעֵבּוֹת

[H8441](#)

to'e-vot

kauhustusta on

[H3820](#)

be'lib-bo.

hänen sisimmässään

²⁶ רַעַתוֹ תִגְלֶה בְּמִשְׁאוֹן שְׂנֵאָה תִכְסֶּה

[H3680](#)

tik-kas-seh
on peitetty

[H8135](#)

ne-'ah

hänen vihamielisyytensä

[H4860](#)

be'mash-sha'on;

kavaluudella

[H1540](#)

tig-ga-leh

tulee esiin

[H7451](#)

ra'a-to

hänen pahuutensa

בְּקַהֲלִי:

[H6951](#)

ve'ka-hal.

seurakunnalle

²⁷ כָּרָה -

[H3738](#)

ko·re·ho·sha-

joka kaivaa toiselle

שָׁחַת בָּהּ יִפֹּל

[H7845](#)

chat

kuoppaa

[H0](#)

bah

itse

[H5307](#)

jip·pol;

kaatuu siihen ja joka vierittää kiven

וְגִלְלֵל

[H1556](#)

ve'go·lel

אֵלָיו אָבֵן

[H68](#)

'e·ven

hän

[H413](#)

'e·lav

hännen päälle

תָּשׁוּב:

[H7725](#)

ta·shuv.

se takaisin vierii

²⁸ לְשׁוֹן -

[H3956](#)

le·sho·no·she-

kieli

שֶׁקֶר

[H8267](#)

ker

valheen / petoksen vihaa

יִשְׁנָא דְכָיוּ

[H8130](#)

jis·na

vihaa

[H1790](#)

dak·kav;

sortamiaan

וּפָה יַעֲשֶׂה חֶלֶק וּפָה

[H6310](#)

u·peh

ja suu

[H2509](#)

cha·lak,

imarteleva

[H6213](#)

ja·'a·seh

aiheuttaa

מְדַחָה:

[H4072](#)

mid·chah.

tuhoa

Sananlaskut 27 (Proverbs 27)

¹ מַה־תִּדַע לֹא־ כִּי מַחַר בַּיּוֹם תִּתְהַלֵּל אֶל־

[H408](#) [H1984](#) [H3117](#) [H4279](#) [H3588](#) [H3808](#) [H3045](#) [H4100](#)
'al- tit-hal-lel be'-jom ma-char; ki lo- te-da', mah-
älä kersku päivästä huomisesta sillä et tiedä mitä

יּוֹם: יֵלֵד

[H3205](#) [H3117](#)
je-led jom.
synnyttää päivä

² שְׂפָתֶיךָ: וְאֵל־נֹכְרִי פִּיךָ וְלֹא־זָר יִהְיֶה לְךָ

[H1984](#) [H2114](#) [H3808](#) [H6310](#) [H5237](#) [H408](#) [H8193](#)
je-hal-lel-cha zar ve'-lo-fi-cha; na-che-ri, ve-'al-se-fa-tei-cha.
kehukoon sinua toinen eikä oma suusi vieras eivätkä omat huulesi

³ כָּבֵד אֹוִיל וְכַעַס הַחֹל וְנִטְל אָבֵן כָּבֵד־

[H3514](#) [H68](#) [H5192](#) [H2344](#) [H3708](#) [H191](#) [H3515](#)
koed-'e-ven ve'-ne-tel ha-chol; ve'-cha-'as 'e-vil, ka-ved
paino kiven ja painavuus hiekan niin on viha tyhmän raskaampi

מִשְׁנֵיהֶם:

[H8147](#)
mish-she-nei-hem.
molempia

⁴ לְפָנַי יִעֲמֹד וּמִי אָף וְשֹׁטֵף חֲמָה אֶכְזְרִיֹוֹת

[H395](#) [H2534](#) [H7858](#) [H639](#) [H4310](#) [H5975](#) [H6440](#)
'ach-ze-ri-jut che-mah ve'-she-tef 'af; u-mi ja-'a-mod lif-nei
julmuus raivon ja tulva vihan mutta kuka kestää edessä

קִנְיָה:

[H7068](#)
kin-'ah.
kateuden / mustasukkaisuuden

⁵ מִסְתַּרֶת: מֵאֲהָבָה מְגַלָּה תּוֹכַחַת טוֹבָה

[H2896](#) [H8433](#) [H1540](#) [H160](#) [H5641](#)
toah to-cha-chat me-gul-lah; me-'a-ha-vah me-sut-ta-ret.
parempi nuhtelu avoin kuin rakkaus kätketty

⁶ שׁוֹנֵא: נְשִׁיקוֹת וְנִעְתָּרוֹת אוֹהֵב פְּצַעֵי נְאֻמָּנִים

[H539](#)

ne'e-ma·nim
vahvistavat

[H6482](#)

pitz·ei
haavat

[H157](#)

o·hev;
rakastavan

[H6280](#)

ve'na'ta·rot,
ja ovat yltäkylläiset

[H5390](#)

ne-shi·kot
suudelmat

[H8130](#)

so·ne.
vihamiehen

⁷ כָּל־רְעֵבָה וְנֶפֶשׁ נֶפֶת תְּבוּס שְׁבַעַה נֶפֶשׁ

[H5315](#)

ne-fesh
sielu

[H7649](#)

ve'·'ah
kylläinen

[H947](#)

ta·vus
inhoa

[H5317](#)

no·fet;
juoksevaa hunajaa

[H5315](#)

ve'ne-fesh

mutta sielulle

[H7457](#)

re'·e-vah,

nälkäiselle

[H3605](#)

kol-
kaikki

מְתוֹק: מַר

[H4751](#) [H4966](#)

mar ma·tok.

katkera on makeaa

⁸ נוֹדַד אִישׁ כֵּן־ קָנָה מִן־ נוֹדַדַּת כְּצִפּוֹר

[H6833](#)

ke-tzip·por
kuin lintunen

[H5074](#)

no-de-det
lähtee

[H4480](#)

min-
pois

[H7064](#)

kin-nah;
pesästään

[H3651](#)

ken-
niin on

[H376](#)

'ish,
ihminen

[H5074](#)

no-ded
joka on jättänyt

מִמְקוֹמוֹ:

[H4725](#)

mi·me·ko·mo.

paikkansa

⁹ מֵעֵצַת־ רְעֵהוּ וּמֵתֶק לֵב יִשְׁמַח־ וְקִטְרַת שֶׁמֶן

[H8081](#)

she·men
öljy

[H7004](#)

u-ke-to-ret
ja suitsutus

[H8055](#)

je-sam·mach-
ilahduttavat

[H3820](#)

lev;
sydäntä

[H4986](#)

u-me·tek
ja miellyttävä

[H7453](#)

re'·e-hu,
ystävän

[H6098](#)

me'·a-tzat-
neuvo

נֶפֶשׁ:

[H5315](#)

na·fesh.

sielua

¹⁰ וּבֵית תַּעֲזֹב אֶל־ אָבִיךָ (ק) וְרַעַ (כ) וְרַעַה) רַעַךְ

[H7453](#)

re'·a·cha
ystävääsi

ve're·eh

ch

[H7463](#)

ve're·a'
ja ystävää

q

[H1](#)

'a·vi·cha
isäsi

[H408](#)

'al-
älä

[H5800](#)

ta'·a·zo,
hylkää

[H1004](#)

u·veit
ja taloon

קָרוֹב שָׁכֵן טוֹב אֵיךָ בְּיוֹם תָּבוֹא אֶל־ אָחִיךָ

[H251](#) [H408](#) [H935](#) [H3117](#) [H343](#) [H2896](#) [H7934](#) [H7138](#)
'a·chi·cha, 'al- ta·vo be'·jom 'ei·de·cha; tov sha·chen ka·rov,
veljesi älä mene päivänä ahdingon parempi on naapuri lähellä

רְחוּק: מֵאָח

[H251](#) [H7350](#)
me'·ach ra·chok.
kuin veli kaukana

¹¹ דָּבָר: חֲרִפִּי וְאֲשִׁיבָה לְבִי וְשִׁמַּח בְּנֵי חֲכָמִים

[H2449](#) [H1121](#) [H8056](#) [H3820](#) [H7725](#) [H2778](#) [H1697](#)
cha·cham be'·ni ve'·sam·mach lib·bi; ve'·'a·shi·vah cho·re·fi da·var.
ole viisas poikani ja ilahduta sydäntäni että voin vastata niille jotka pilkkaavat puheellaan

¹² נִעְנְשׂוּ: עֲבְרוּ פְתָאִים נִסְתָּר רַעָה רָאָה עָרוֹם

[H6175](#) [H7200](#) [H7451](#) [H5641](#) [H6612](#) [H5674](#) [H6064](#)
'a·rum ra'·ah ra'·ah nis·tar; pe·ta·jim, 'a·ve·ru ne'·e·na·shu.
järkevä näkee pahan ja piiloutuu yksinkertaiset kulkevat rangaistavaksi

¹³ נִכְרִיָּה וּבְעַד זָר עָרַב כִּי־ בְגָדוֹ קַח־

[H3947](#) [H899](#) [H3588](#) [H6148](#) [H2114](#) [H1157](#) [H5237](#)
kach- big·do ki- 'a·rav zar; u·ve'·ad na·che·ri·jah
ota hänen vaatteensa sillä hän on taannut vierasta ja edestä vieraan

חֲבֻלָּה:

[H2254](#)
chav·le·hu.
ottakaa pantti

¹⁴ קָלְלָה הַשָּׁכִים בְּבִקְרָא גָדוֹל בְּקוֹל יַרְעָהוּ מִבְּרָךְ

[H1288](#) [H7453](#) [H6963](#) [H1419](#) [H1242](#) [H7925](#) [H7045](#)
me·va·rech re'·e·hu be'·kol ga·dol bab·bo·ker hash·keim; ke·la·lah,
joka siunaa ystävää äänellä suurella aamunkoitossa noustessaan kiroukseksi

לֹ: תַחֲשֵׁב

[H2803](#) [H0](#)
te·cha·shev lo.
se luetaan hänelle

¹⁵ (כּ מְדוֹנִים) וְאִשֶׁת סִגְרִיר בְּיוֹם טוֹרְדַּךְ דְּלֶפֶת

[H1812](#)

de-lef

lakkaamaton tippuminen päivänä

[H2956](#)

to-red

[H3117](#)

be'jom

[H5464](#)

sag·rir;
sateisena

[H802](#)

ve'e·shet

samoin vaimo

mi-do·nim

ch

נִשְׁתָּוָה: (ק מְדוֹנִים)

[H4066](#)

mid·ja·nim,
riitaisa

q

[H7737](#)

nish·ta·vah.

on samanlainen

¹⁶ וְקָרָא: יְמִינוֹ וְשֶׁמֶן רוּחַ צָפָן צְפִנְיָהּ

[H6845](#)

tzo·fe·nei·ha

pidätellä häntä on pidätellä

[H6845](#)

tza·fan-

[H7307](#)

ru·ach;

tuulta

[H8081](#)

ve'·she·men

kun öljyä

[H3225](#)

je·mi·no

oikeaan käteen huutaa

[H7121](#)

jik·ra.

¹⁷ רֵעֵהוּ: פְּנֵי־יַחַד וְאִישׁ יַחַד בְּבָרְזֵל בְּרֶזֶל

[H1270](#)

bar·zel

rauta

[H1270](#)

be'·var·zel

rautaa

[H2300](#)

ja·chad;

teroittaa ja mies

[H376](#)

ve'·'ish,

on terävä

[H2300](#)

ja·chad

on terävä

[H6440](#)

pe·nei-

kasvojen edessä

[H7453](#)

re·e·hu.

ystävän

¹⁸ אֲדוֹנָיו וְשֹׁמֵר פְּרִיָּהּ יֹאכֵל וְתֵאֵנָה נֹצֵר

[H5341](#)

no·tzer

joka vartioi viikunapuuta syö

[H8384](#)

te·e·nah

[H398](#)

jo·chal

[H6529](#)

pir·jah;

sen hedelmää ja joka pitää huolen isännästään

[H8104](#)

ve'·sho·mer

[H113](#)

'a·do·nav

יְכַבֵּד:

[H3513](#)

je·chub·bad.

on kunniallinen

¹⁹ לְאָדָם: הָאָדָם לֵב־ כֵּן לְפָנַיִם הַפָּנִים כְּמַיִם

[H4325](#)

kam·ma·jim

kuin vedessä kasvot

[H6440](#)

hap·pa·nim

[H6440](#)

lap·pa·nim;

kasvojesi

[H3651](#)

ken

niin

[H3820](#)

lev-

on sydän ihmisen

[H120](#)

ha'·a·dam,

ihmiselle

[H120](#)

la'·a·dam.

ihmiselle

²⁰ וְעֵינָי תִּשְׁבַּעְנָה לֹא (ק וְאֲבָדוּ) (כּ וְאֲבָדָה) שְׂאוֹל

[H7585](#)

she'ol

sheol / manala

va'·a·vad·doh

ch

[H10](#)

va'·a·vad·dov

ja kadotus

q

[H3808](#)

lo

eivät

[H7646](#)

tis·ba'·nah;

saa kyllikseen

[H5869](#)

ve'·ei·nei

ja silmät

תִּשְׁבַּעְנָה: לֹא הָאָדָם

[H120](#) [H3808](#) [H7646](#)
ha'a·dam, lo tis·ba'·nah.
ihmisen eivät ole tyytyväiset

²¹ מִהֶלְלוֹ: לְפִי וְאִישׁ לְזָהָב וְכוּר לְכֶסֶף מִצִּרְיָה

[H4715](#) [H3701](#) [H3564](#) [H2091](#) [H376](#) [H6310](#) [H4110](#)
matz·ref lak·ke·sef ve'·chur laz·za·hav; ve'·ish, le·fi ma·ha·la·lo.
sulatus hopealle ja uuni kullalle ja ihmisen suu ylistykselle

²² בְּתוֹךְ בְּמִכְתֵּשׁ הָאֵוִיל אֶת־ תִּכְתּוֹשׁ־ אִם

[H518](#) [H3806](#) [H853](#) [H191](#) [H4388](#) [H8432](#)
'im tich·toosh-'et- ha'e·vil bam·mach·tesh be'·toch
vaikka survot ET hullua myllyssä keskellä

פ אֻלְתּוֹ: מֵעֲלִיו תִּסּוֹר לֹא־ בְּעֲלֵי הַרְיִפּוֹת

[H7383](#) [H5940](#) [H3808](#) [H5493](#) [H5921](#) [H200](#) Peh
ha·ri·fot ba'·e·li; lo-ta·sur me'·a·lav, iv·val·to.
viljan survimella ei lähde pois hänestä hulluus

²³ לְעֶדְרִים: לְבָךְ נְשִׁית צֹאנֶךָ פְּנֵי תִדַע יָדַע

[H3045](#) [H3045](#) [H6440](#) [H6629](#) [H7896](#) [H3820](#) [H5739](#)
ja·do·a' te·da' pe·nei tzo·ne·cha; shit lib·be·cha, la'·a·da·rim.
tunne tarkoin tila karjasi pidä huoli laumoistasi

²⁴ (כ דֹּר) לְדֹר יָזֵר וְאִם־ חֶסֶן לְעוֹלָם לֹא כִי

[H3588](#) [H3808](#) [H5769](#) [H2633](#) [H518](#) [H5145](#) [H1755](#) dor ch
ki lo le'·o·lam cho·sen; ve'·im- ne·zer, le·dor
sillä ei ole ikuisia rikkauDET ja ehkei kruunu sukupolvesta

(ק יְדֹר):

[H1755](#) q
va·dor.
sukupolveen

²⁵ הַרְיִים: עֲשׂוּבוֹת וְנֶאֱסָפוּ דְּשָׂא וְנִרְאָה־ חֲצִיר גְּלָה

[H1540](#) [H2682](#) [H7200](#) [H1877](#) [H622](#) [H6212](#) [H2022](#)
ga·lah cha·tzir ve'·nir'·ah- de·she; ve'·ne'·es·fu, is·se·vot ha·rim.
heinä ilmestyy ja tulee näkyviin tuore heinä ja kerätään yrtit vuorten

²⁶ עֲתוּדִים: שְׂדֵה וּמְחִיר לְלִבּוֹשָׁךְ כְּבָשִׁים

[H3532](#)

ke·va·sim
karitsat

[H3830](#)

lil·vu·she·cha;
vaatteiksesi

[H4242](#)

u·me·chir
ja hinta

[H7704](#)

deh,
pellon

[H6260](#)

'at·tu·dim.
ovat vuohet

²⁷ וְחַיִּים בֵּיתְךָ לֶלֶחֶם לְלַחְמְךָ עֲזִים חֶלֶב וְדֵי

[H1767](#)

ve'·dei
ja riittää

[H2461](#)

cha·lev
maitoa

[H5795](#)

'iz·zim,
vuohien

[H3899](#)

le·lach·me·cha
viljaa

[H3899](#)

le·le·chem
ja leipää

[H1004](#)

be'i·te·cha;
talosi

[H2416](#)

ve'·chaj·jim,
ravinnoksi

לְנִעְרוֹתֶיךָ:

[H5291](#)

le·na'·a·ro·tei·cha.
sekä palvelijattarillesi

Sananlaskut 28 (Proverbs 28)

¹ כִּכְפִיר וְצַדִּיקִים רָשָׁע רֹדֵף וְאִין נָסוּ׃

[H5127](#)

na·su

pakenevat ja eikä kukaan aja takaa

[H369](#)

ve'·ein-

[H7291](#)

ro·def

[H7563](#)

ra·sha';

[H6662](#)

ve'·tzad·di·kim,

ja vanhurskaat

[H3715](#)

kich·fir

kuin nuoret leijonat

יְבֹטְח׃

[H982](#)

jiv·tach.

ovat rohkeita

² כֵּן יֹדַע מִבֵּין וּבְאָדָם שְׂרִיהַ רַבִּים אֶרֶץ בְּפִשָׁע

[H6588](#)

be'·fe·sha'

synnissä ovat maan

[H776](#)

'e·retz

[H7227](#)

rab·bim

monet

[H8269](#)

sa·rei·ha;

hallitsijat

[H120](#)

u·ve'·a·dam

mutta ihmisen

[H995](#)

me·vin

ymmärtävän ja tietävän tähden

[H3045](#)

jo·de·a',

[H3651](#)

ken

יְאַרִיךְ׃

[H748](#)

ja'·a·rich.

olemassaolo pitkitty

³ לֶחֶם׃ וְאִין סֹחֵף מְטַר דָּלִים וְעַיֶשֶׁק רֶשַׁע גְּבַר

[H1397](#)

ge·ver

mies

[H7326](#)

rash

köyhä

[H6231](#)

ve'·o·shek

joka sortaa

[H1800](#)

dal·lim;

heikkoja

[H4306](#)

ma·tar

on kuin sade joka lyö maahan eikä jätä viljaa

[H5502](#)

so·chef,

[H369](#)

ve'·ein

la·chem.

[H3899](#)

⁴ תּוֹרָה וְשֹׁמְרֵי רָשָׁע יִהְיוּ לְעֹזְבֵי תּוֹרָה

[H5800](#)

'o·ze·vei

jotka hylkäävät lain / opetuksen ylistävät

[H8451](#)

to·rah

[H1984](#)

je·hal·lu

[H7563](#)

ra·sha';

pahoja

[H8104](#)

ve'·sho·me·rei

mutta jotka pitävät lain / opetuksen

[H8451](#)

to·rah,

פִּבְּם׃ יִתְגַּרוּ׃

[H1624](#)

jit·ga·ru

paheksuvat heitä

[H0](#)

vam.

Peh

⁵ הִוָּהּ וּמִבְּקֵשֵׁי מִשְׁפָּט יִבְיִנוּ לֹא־ רָע אֲנָשִׁי-

[H582](#)

'an·shei-

ihmiset

[H7451](#)

ra'

pahat

[H3808](#)

lo-

eivät

[H995](#)

ja·vi·nu

ymmärrä

[H4941](#)

mish·pat;

oikeutta

[H1245](#)

u·me·vak·shei

mutta jotka etsivät

[H3069](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAA

כָּל: יַבִּינוּ

[H995](#)

ja·vi·nu

ymmärtävät kaiken

[H3605](#)

chol.

וְהוּא דְרָכִים מֵעַקֵּשׁ בְּתַמּוֹ הוֹלֵךְ רֵשׁ טוֹב־⁶

[H2896](#)

tov-
parempi

[H7326](#)

rash

köyhä

[H1980](#)

ho·lech

joka vaeltaa

[H8537](#)

be·tum·mo;

viattomuudessa

[H6141](#)

me·'ik·kesh

kuin väärillä

[H1870](#)

de·ra·cha·jim,

teillä

[H1931](#)

ve·hu

se joka on

עֲשִׂיר:

[H6223](#)

'a·shir.

rikas

וְרָעָה מִבֵּין בֵּן תּוֹרָה נוֹצֵר⁷ וְכָלִים זֹלְלִים

[H5341](#)

no·tzer

joka pitää lain / opetuksen on poika viisas

[H8451](#)

to·rah

[H1121](#)

ben

[H995](#)

me·vin;

[H7462](#)

ve·ro·'eh

mutta joka ruokkii elostelijoita

[H2151](#)

zol·lim,

häväisee

[H3637](#)

jach·lim

häväisee

אָבִיו:

[H1](#)

'a·viv.

isänsä

וְהוֹנוּ מִרְבָּהּ (ק וְתַרְבִּית) (כ וּבְתַרְבִּית) בְּנִשְׁרָף הוֹנוּ מִרְבָּהּ⁸

[H7235](#)

mar·beh

joka lisää

[H1952](#)

ho·no

varallisuuttaan

[H5392](#)

be·ne·shech

koronkiskonnalla

u·ve·tar·bit

ch

[H8636](#)

ve·tar·bit;

ja koroilla

q

לְחוֹנֵן יִקְבְּצֵנוּ: דְּלִים

[H2603](#)

le·cho·nen

sille joka on armollinen köyhille

[H1800](#)

dal·lim

köyhille

[H6908](#)

jik·be·tzen·nu.

kokoaa

תְּפִלָּתוֹ גַּם־ תּוֹרָה מִשְׁמַע אָזְנוֹ מִסִּיר⁹

[H5493](#)

me·sir

joka kääntää pois

[H241](#)

a·ze·no

korvansa kuuntelemasta

[H8085](#)

mish·she·mo·a'

lakia / opetusta

[H8451](#)

to·rah;

sen

[H1571](#)

gam-

rukouskin

[H8605](#)

te·fil·la·to,

rukouskin

תּוֹעֵבָה:

[H8441](#)
to·'e·vah.
on kauhistus

¹⁰ וְעַבְדְּךָ יִשְׂרָאֵל מִשְׁגָּהּ וְיָדָע בְּשָׁחוֹתָיו

[H7686](#)
mash·geh
joka eksyttää

[H3477](#)
je·sha·rim
oikeamieliset

[H1870](#)
be·de·rech
tielle

[H7451](#)
ra',
vääryyden

[H7816](#)
bish·chu·to
kuoppaan

[H1931](#)
hu-
itse

[H5307](#)
jip·pol;
kaatuu

טוֹב: יִנְחָלוּ וְתִמְיָמִים

[H8549](#)
u·te·mi·mim,
ja nuhteettomat

[H5157](#)
jin·cha·lu-
perivät

[H2896](#)
tov.
hyvyyden

¹¹ מִבֵּין וְדַל עֲשִׂיר אִישׁ בְּעֵינָיו חָכָם

[H2450](#)
cha·cham
viisas on

[H5869](#)
be·'ei·nav
omissa silmissään

[H376](#)
'ish
ihminen

[H6223](#)
'a·shir;
rikas

[H1800](#)
ve·dal
mutta köyhä

[H995](#)
me·vin
ymmärtäväinen

יַחְקְרֵנוּ:

[H2713](#)
jach·ke·ren·nu.
tutkii hänet

¹² וּבְקוֹם תִּפְאֶרֶת רַבָּה צְדִיקִים בְּעֵלָץ

[H5970](#)
ba·a·lotz
kun riemuitsevat

[H6662](#)
tzad·di·kim
vanhurskaat

[H7227](#)
rab·bah
suuri on

[H8597](#)
tif·a·ret;
kauneus

[H6965](#)
u·ve·kum
mutta kun nousevat

אָדָם: יַחֲפֹשׂ רְשָׁעִים

[H7563](#)
re·sha·'im,
vääryydentekijät

[H2664](#)
je·chup·pas
piiloutuvat

[H120](#)
'a·dam.
ihmiset

¹³ וְעִזָּב וּמוֹדָה יִצְלִיחַ לֹא פִנְשָׁעִיו מִכֶּסֶה

[H3680](#)
me·chas·seh
joka peittää

[H6588](#)
fe·sha·'av
syntinsä

[H3808](#)
lo
ei

[H6743](#)
jatz·li·ach;
menesty

[H3034](#)
u·mo·deh
mutta joka tunnustaa

[H5800](#)
ve·'o·zev
ja hylkää ne

יְרַחֵם:

[H7355](#)
je·ru·cham.
saa armon

¹⁴ לְבוֹ וּמִקְשָׁה תָּמִיד מִפְּחַד אָדָם אֲשֶׁרִי
H835 H120 H6342 H8548 H7185 H3820
'ash·rei 'a·dom me·fa·ched ta·mid; u·mak·sheh lib·bo,
siunattu on ihminen joka on aralla tunnolla aina mutta joka kovettaa sydämensä

בְּרָעָה: יְפוּל

H5307 H7451
jip·pol be'·ra·'ah.
joutuu ahdinkoon

¹⁵ דָּל: עַם־ עַל רָשָׁע מִיֵּשֶׁל שׁוֹקֵק וְדָב נְהִים אֲרִי־
H738 H5098 H1677 H8264 H4910 H7563 H5921 H5971 H1800
'a·ri- no·hem ve'·do sho·kek; mo·shel ra·sha', 'al 'am- dal.
leijona karjuva ja karhu ahne on hallitsija paha kansan köyhän

¹⁶ (כ שְׂנְאִי) מִעֲשֻׂקוֹת וְרַב תְּבוּנוֹת חֲסֵר נְגִיד
H5057 H2638 H8394 H7227 H4642 so·ne·'ei ch
na·gid, cha·sar te·vu·not ve'·rav ma'·a·shak·kot;
johtaja ilman ymmärrystä on myös suuri sortaja

פ יָמִים: יֶאֱרִיךְ בְּצַע (ק שְׂנְאִי)
H8130 q H1215 H748 H3117 Peh
so·ne ve'·tza', ja·a·rich ja·mim.
joka vihaa ryöstää pidentää päiviään

¹⁷ אֶל־ יָנוּס בּוֹר עַד־ נֶפֶשׁ בְּדָם־ עֲשֵׂק אָדָם
H120 H6231 H1818 H5315 H5704 H953 H5127 H408
'a·dom 'a·shuk be'·dam- na·fesh; 'ad- bor ja·nus, 'al-
mies joka tekee väkivaltaa verelle sen sielu asti hautaan saa paeta älkää

בּוֹ: יְתִמְכוּ־

H8551 H0
jit·me·chu- vo.
tukeko häntä

¹⁸ יְפוּל דְּרָכֵי־ וְנֶעֱקַשׁ וְיִשָּׁע תְּמִים הוֹלֵךְ
H1980 H8549 H3467 H6140 H1870 H5307
ho·lech ta·mim jiv·va·she·a'; ve'·ne'·kash de·ra·cha·jim, jip·pol
vaeltava nuhteettomasti pelastuu mutta kieroutunut teillään kaatuu

בְּאֶחָת:

[H259](#)

be-'e-chat.

kerrasta

¹⁹ יִרְקִים וּמְרֹדֶף לֶחֶם יִשְׁבַּע־ אֲדַמְתוּ עֶבֶד

[H5647](#)

'o-ved

joka

[H127](#)

ad-ma-to

viljelee

[H7646](#)

jis-ba'-

maata

[H3899](#)

la-chem;

saa leipää

[H7291](#)

u-me-rad-def

mutta tavoitteleva

[H7386](#)

re-kim,

tyhjän

רִישׁ: יִשְׁבַּע־

[H7646](#)

jis-ba'-

on kylläinen

[H7389](#)

rish.

köyhyydestä

²⁰ לְהַעֲשִׂיר וְאִץ בְּרִכּוֹת רַב־ אֲמוּנוֹת אִישׁ

[H376](#)

'ish

mies

[H530](#)

'e-mu-not

totuudessa uskollinen

[H7227](#)

rav-

runsaasti siunataan

[H1293](#)

be-'ra-chot;

mutta joka kiirehtii

[H213](#)

ve-'atz

rikastumaan

[H6238](#)

le-ha-'a-shir,

rikastumaan

יִנְקָה: לֹא

[H3808](#) [H5352](#)

lo

ei

jin-na-keh.

ole viaton

²¹ וְפִנְשַׁע־ לֶחֶם פֶּת־ וְעַל־ טוֹב לֹא־ פָּנִים הֵכַר־

[H5234](#)

hak-ker-

katsominen

[H6440](#)

pa-nim

kasvoihin

[H3808](#)

lo-

ei

[H2896](#)

tov;

ole hyvä

[H5921](#)

ve-'al-

sillä vuoksi

[H6595](#)

pat-

palasen

[H3899](#)

le-chem,

leipää

[H6586](#)

jif-sha'-

rikkoo

גִּבּוֹר:

[H1397](#)

ga-ver.

mies

²² חֶסֶר כִּי־ יֵדַע וְלֹא־ עֵין רַע אִישׁ לְהוֹן נִבְהַל

[H926](#)

ni-vo-hal

kiirehtii

[H1952](#)

la-hon,

rikastumaan

[H376](#)

'ish

mies

[H7451](#)

ra'

pahuus

[H5869](#)

'a-jin;

silmissään eikä

[H3808](#)

ve-'lo-

ei

[H3045](#)

je-da'

tiedä

[H3588](#)

ki-

että

[H2639](#)

che-ser

köyhyys

יבֹּאֵנוּ:

[H935](#)

je-vo-'en-nu.

tulee sisään

²³ מִמַּחְלִיק יִמְצָא חֵן אַחֲרַי אָדָם מוֹכִיחַ

[H3198](#)

mo·chi·ach

joka nuhtelee ihmistä

[H120](#)

'a·dam

[H310](#)

'a·cha·rai

jälkeenpäin suosiota

[H2580](#)

chen

[H4672](#)

jim·tza;

löytää

[H2505](#)

mi·ma·cha·lik

enemmän kuin joka imartele

לְשׁוֹן:

[H3956](#)

la·shon.

kielellään

²⁴ הוּא חֵבֵר פְּשַׁע אֵין וְאִמֵּר וְאִמּוֹ אָבִיו גּוֹזֵל

[H1497](#)

go·zel

joka ryöstää

[H1](#)

'a·viv

isänsä

[H517](#)

ve'·im·mo,

ja äitinsä

[H559](#)

ve'·o·mer

ja sanoo

[H369](#)

'ein-

se ei ole

[H6588](#)

pa·sha';

synti

[H2270](#)

cha·ver

kumppani

[H1931](#)

hu,

itse on

מִשְׁחִית: לְאִישׁ

[H376](#)

le·ish

miehen

[H7843](#)

mash·chit.

turmeltuneen

²⁵ יְהוָה עַל־ וּבֹטֵחַ מְדוֹן יִגְרֶה נֶפֶשׁ רְחֹב־

[H7342](#)

re·chav-

pilkallinen

[H5315](#)

ne·fesh

sielu

[H1624](#)

je·ga·reh

herättää

[H4066](#)

ma·don;

riidan

[H982](#)

u·vo·te·ach

mutta joka luottaa

[H5921](#)

'al-

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRAAN

יְדֻשָּׁן:

[H1878](#)

je·dush·shan.

menesty

²⁶ בְּחֶכְמָה וְהוֹלֵךְ כְּסִיל הוּא בְּלִבּוֹ בּוֹטֵחַ

[H982](#)

bo·te·ach

joka luottaa

[H3820](#)

be'·lib·bo

omaan sydämeensä hän on

[H1931](#)

hu

hän on

[H3684](#)

che·sil;

tyhmä

[H1980](#)

ve'·ho·lech

mutta joka vaeltaa viisaudessa

[H2451](#)

be'·cha·che·mah,

viisaudessa

יִמְלֵט: הוּא

[H1931](#)

hu

hän

[H4422](#)

jim·ma·let.

pelastuu

²⁷ רַב־עֵינָיו וּמַעְלִים מַחְסֹר אֵין לָרֶשׁ נוֹתֵן

[H5414](#)

no·ten

joka antaa köyhälle

[H7326](#)

la·rosh

[H369](#)

'ein

ei

[H4270](#)

mach·sor;

häneltä puutu

[H5956](#)

u·ma'·lim

mutta joka sulkee silmänsä

[H5869](#)

'ei·nav,

[H7227](#)

rav-

saa paljon

מַאֲרוֹת:

[H3994](#)

me·e·rot.

kirouksia

²⁸ וְרַבּוֹ אֲבָבְדָם אָדָם! סִתְּרוּ רְשָׁעִים בְּקוּם

[H6965](#)

be'·kum

noustessa

[H7563](#)

re·sha'·im

jumalattomat

[H5641](#)

jis·sa·ter

piiloutuvat

[H120](#)

'a·dam;

ihmiset

[H6](#)

u·ve'·a·ve·dam,

mutta kun he tuhoutuvat lisääntyvät

[H7235](#)

jir·bu

צְדִיקִים:

[H6662](#)

tzad·di·kim.

vanhurskaat

Sananlaskut 29 (Proverbs 29)

¹ וְאִין יִשְׁבֵּר פֶּתַע עֶרְף מִקְשָׁה־ תּוֹכְחוֹת אִישׁ־

[H376](#)

'ish
mies

[H8433](#)

to·cha·chot
nuhteita saanut

[H7185](#)

mak·sheh-
joka kovettaa

[H6203](#)

'o·ref;
niskansa

[H6621](#)

pe·ta'
äkisti

[H7665](#)

jish·sha·ver,
rusentuu

[H369](#)

ve'·'ein
ja ei

מִרְפָּא:

[H4832](#)

mar·pe.
tervehdy

² רָשָׁע וּבְמַשָּׁל הָעַם יִשְׁמַח צְדִיקִים בְּרַבּוֹת־

[H7235](#)

bir·vot
kun lisääntyvät

[H6662](#)

tzad·di·kim
vanhurskaat

[H8055](#)

jis·mach
iloiisee

[H5971](#)

ha·'am;
kansa

[H4910](#)

u·vim·shol
mutta hallitessa

[H7563](#)

ra·sha',
jumalattomat

יָאֵחַ :עַם־

[H584](#)

je·a·nach
huokaa surusta

[H5971](#)

'am.
kansa

³ זֹנוֹת וְרָעָה אָבִיו יִשְׁמַח חֲכָמָה אֱהֵב אִישׁ־

[H376](#)

'ish-
mies

[H157](#)

'o·hev
joka rakastaa

[H2451](#)

choch·mah
viisautta

[H8055](#)

je·sam·mach
ilahduttaa

[H1](#)

'a·viv;
isänsä

[H7462](#)

ve'·ro·'eh
mutta joka ruokkii

[H2181](#)

zo·not,
porttoja

הוֹן: יָאֵבֵד־

[H6](#)

je·'ab·bed-
hävittää

[H1952](#)

hon.
omaisuutensa

⁴ תְּרוֹמֹת וְאִישׁ אֶרֶץ יַעֲמִיד בְּמִשְׁפָּט מֶלֶךְ־

[H4428](#)

me·lech,
kuningas

[H4941](#)

be'·mish·pot
oikeudella

[H5975](#)

ja·'a·mid
pitää vahvana

[H776](#)

'a·retz;
maansa

[H376](#)

ve'·'ish
mutta mies

[H8641](#)

te·ru·mot
lahjuksia ottava

יְהִרְסֶנָּה:

[H2040](#)

je·her·sen·nah.
repää alas sen

⁵ פְּעָמָיו: עַל־ פּוֹרֵשׁ רְשֵׁת יַעֲהוּ עַל־ מַחְלִיק גָּבֵר

[H1397](#) [H2505](#) [H5921](#) [H7453](#) [H7568](#) [H6566](#) [H5921](#) [H6471](#)
ge-ver ma·cha·lik 'al- re·'e·hu; re·shet, po-res 'al- pe·'a·mav.
joka mielistelee 'al- ystävänsä verkon levittää hänen askeleilleen

⁶ וְשָׂמַח: יָרוּן וְצָדִיק מוֹקֵשׁ רַע אִישׁ בְּפִשְׁעוֹ

[H6588](#) [H376](#) [H7451](#) [H4170](#) [H6662](#) [H7442](#) [H8055](#)
be·'fe·sha' 'ish ra' mo·kesh; ve·'tzad·dik, ja·run ve·'sa·me·ach.
synti miehen pahan on ansa mutta vanhurskas riemuitsee ja iloitsee

⁷ דַּעַת: וּבֵין לֹא־ רְשָׁע דְּלִים דִּין צָדִיק יָדַע

[H3045](#) [H6662](#) [H1779](#) [H1800](#) [H7563](#) [H3808](#) [H995](#) [H1847](#)
jo·de·a' tzad·dik din dal·lim; ra·sha', lo- ja·vin da·'at.
tuntee vanhurskas asian köyhien jumalaton ei ota huomioon tietääkseen

⁸ אָף: וְשִׁיבוּ וְחֻכְמִים קָרְיָה וּפִיחוּ לְצֹן אַנְשֵׁי

[H376](#) [H3944](#) [H6315](#) [H7151](#) [H2450](#) [H7725](#) [H639](#)
'an·shei la·tzon ja·fi·chu kir·jah; va·cha·cha·mim, ja·shi·vu 'af.
miehet pilkkaavat villitsevät paikkakunnan mutta viisaat kääntävät pois vihan

⁹ וְרָגַז אֶוִּיל אִישׁ אֶת־ נִשְׁפֹּט חָכָם אִישׁ־

[H376](#) [H2450](#) [H8199](#) [H853](#) [H376](#) [H191](#) [H7264](#)
'ish- cha·cham, nish·pot 'et- 'ish 'e·vil; ve·'ra·gaz
mies viisas kun tuomitsee ET miehen tyhmän niin hän raivostuu

נַחַת: וְאִין וְשָׁחַק

[H7832](#) [H369](#) [H5183](#)
ve·'sa·chak, ve·'ein na·chat.
ja nauraa ja ei ole hänellä rauhaa

¹⁰ וּבִקְשׁוּ: וַיִּשְׁרִים תָּם וְשָׂנְאוּ־ דְּמִים אַנְשֵׁי

[H582](#) [H1818](#) [H8130](#) [H8535](#) [H3477](#) [H1245](#)
'an·shei da·mim jis·ne·'u- tam; vi·sha·rim, je·vak·shu
miehet verenhimoiset vihaavat rehellistä mutta oikeamieliset etsivät hänen

נַפְשׁוֹ:

[H5315](#)
naf·sho.
sieluaan

¹¹ יִשְׁבְּחֶנָּה: בְּאַחֲוֹר אִחְזֶכֶם כְּסִיל יוֹצִיא רוּחוֹ כָּל-

[H3605](#)

kol-
kaiken

[H7307](#)

ru·cho
mielestään tuo julki

[H3318](#)

jo·tzi

tyhmä

[H3684](#)

che·sil;
tyhmä

[H2450](#)

ve'·cha·cham,
mutta viisas

[H268](#)

be'·'a·chor
lopulta

[H7623](#)

je·shab·be·chen·nah.
rauhoittaa sen

¹² מְשַׁרְתִּיו כָּל־ שֶׁקֶר דְּבַר־ עַל־ מִקְנָשִׁיב מִשֵּׁל

[H4910](#)

mo·shel
hallitsija

[H7181](#)

mak·shiv
kuunnelleessa

[H5921](#)

'al-

[H1697](#)

de·var-
sanoja

[H8267](#)

sha·ker;
valheen

[H3605](#)

kol-
kaikki

[H8334](#)

me·sha·re·tav
hänen palvelijansa

רְשָׁעִים:

[H7563](#)

re·sha'im.

ovat vääryydentekijöitä

¹³ שְׁנֵיהֶם עֵינֵי מְאִיר־ נִפְגְּשׁוּ תִכְכְּיִם וְאִישׁ רָשׁ

[H7326](#)

rash
köyhä

[H376](#)

ve'·'ish
ja mies

[H8501](#)

te·cha·chim
sortaja

[H6298](#)

nif·ga·shu;
kohtaavat

[H215](#)

me'·ir-
valon antaa

[H5869](#)

'ei·nei
silmille

[H8147](#)

she·nei·hem
molempien

יְהוָה:

[H3068](#)

JAH·WEH.

JAHWEH HERRA

¹⁴ לְעַד כְּסֹאוֹ דְלִים בְּאֶמֶת שׁוֹפֵט מֶלֶךְ

[H4428](#)

me·lech
kuningas

[H8199](#)

sho·fet
joka tuomitsee

[H571](#)

be'·'e·met
totuudessa

[H1800](#)

dal·lim;
köyhiä

[H3678](#)

kis·'o,
hänen valtaistuimensa

[H5703](#)

la·'ad
iankaikkisesti

יְכוֹן:

[H3559](#)

jik·kon.

vahvistetaan

¹⁵ מְשֻׁלַח וְנֶעַר חֲכָמָה יִתֵּן וְתוֹכַחַת שִׁבֵּט

[H7626](#)

she·vet
vitsa

[H8433](#)

ve'·to·cha·chat
ja nuhtelu

[H5414](#)

jit·ten
antaa

[H2451](#)

choch·mah
viisautta

[H5288](#)

ve'·na·'ar
mutta nuorukainen

[H7971](#)

me·shul·lach,
ilman kasvatusta jätetty

אָמוֹ: מִבִּישׁ

[H954](#) [H517](#)
me·vish im·mo.
tuottaa häpeää äidilleen

¹⁶ וְצִדִּיקִים פָּשַׁע יִרְבֶּה רְשָׁעִים בְּרַבּוֹת

[H7235](#) [H7563](#) [H7235](#) [H6588](#) [H6662](#)
bir·vot re·sha'im jir·beh- pa·sha'; ve'·tzad·di·kim,
lisääntyessä vääryydentekijät lisäänty synti ja vanhurskaat

וְרָאוּ: בְּמִפְּלֹתָם

[H4658](#) [H7200](#)
be'·map·pal·tam jir·'u.
heidän rappeutumisensa näkevät

¹⁷ יִסֵּר מֵעַדְנִים וְיִתֵּן וְיִנִּיחֶהָ בִּנְךָ

[H3256](#) [H1121](#) [H5117](#) [H5414](#) [H4574](#)
jas·ser bin·cha vi'·ni·che·cha; ve'·jit·ten ma'·a·dan·nim
nuhtelee, kurita, ojenna, opeta poikaasi niin saat levon ja hän antaa herkkupaloja

פּ לְנַפְשֶׁךָ:

[H5315](#) Peh
le·naf·she·cha.
sielullesi

¹⁸ תּוֹרָה וְשִׁמְרָם וְפָרַע חֲזוֹן בְּאֵין

[H369](#) [H2377](#) [H6544](#) [H5971](#) [H8104](#) [H8451](#)
be'·'ein cha·zon jip·pa·ra' 'am; ve'·sho·mer to·rah
ilman näkyä tulee kapinoivaksi kansa mutta joka pitää lain / opetuksen

אֲשֶׁרֶהוּ:

[H835](#)
'ash·re·hu.
on onnellinen

¹⁹ מֵעַנָּה: וְאֵין כִּי־ עֶבֶד וְיִסֵּר לֹא־ בְּדַבְּרִים

[H1697](#) [H3808](#) [H3256](#) [H5650](#) [H3588](#) [H995](#) [H369](#) [H4617](#)
bid·va·rim lo- jiv·va·ser 'a·ved; ki- ja·vin, ve'·'ein ma'·a·neh.
puheilla ei opeteta palvelijaa sillä hän ymmärtää mutta ei vastaa

²⁰ מִמֶּנּוּ: לְכִסִּיל תִּקְוָה בְּדַבְרֵיו אֶץ אִישׁ חֲזִית

[H2372](#)

cha·zi·ta,
näet

[H376](#)

'ish
miehen

[H213](#)

'atz
kiireisen

[H1697](#)

bid·va·rav;
puheessaan

[H8615](#)

tik·vah
toivoa

[H3684](#)

lich·sil
tyhmällä

[H4480](#)

mi·men·nu.
on enemmän

²¹ מִנּוֹן: יְהִיָּה וְאַחֲרֵיתוֹ עֶבְדוֹ מִנְעַר מִפִּיֶּנֶק

[H6445](#)

me·fan·nek
joka hemmottelee

[H5290](#)

min·no·'ar
nuorta

[H5650](#)

av·do;
palvelijaa

[H319](#)

ve·'a·cha·ri·to,
lopulta

[H1961](#)

jih·jeh
saa hänestä

[H4497](#)

ma·non.
surun

²² רַב־חֵמָה וַיַּעַל מְדוֹן יְגָרָה אֶף אִישׁ־

[H376](#)

'ish-
mies

[H639](#)

'af
vihainen

[H1624](#)

je·ga·reh
herättää

[H4066](#)

ma·don;
riidan

[H1167](#)

u·ba·'al
ja epäjumalan

[H2534](#)

che·mah
raivokas

[H7227](#)

rav-
tekee paljon

פִּשְׁעֵ:

[H6588](#)

pa·sha'.
syntiä

²³ כְּבוֹד: יִתְמַךְ רוּחַ וְשִׁפְל־ תִּשְׁפִּילְנוּ אָדָם גְּאוֹת

[H1346](#)

ga·a·vat
ylpeys

[H120](#)

'a·dom
miehen

[H8213](#)

tash·pi·len·nu;
alentaa

[H8217](#)

u·she·fal-
mutta nöyrä

[H7307](#)

ru·ach,
hengeltään

[H8551](#)

jit·moch
saavuttaa

[H3519](#)

ka·vod.
kirkkauden

²⁴ וְלֹא יִשְׁמַע אֱלֹה נִפְשׁוֹ שׁוֹנֵא גִנְבַ עִם־ חוֹלֵק

[H2505](#)

cho·lek
osallinen

[H5973](#)

'im-
kanssa

[H1590](#)

gan·no
varkaan

[H8130](#)

so·ne
vihaa

[H5315](#)

naf·sho;
sieluaan

[H423](#)

'a·lah
kirouksen

[H8085](#)

jish·ma',
hän kuulee

[H3808](#)

ve·'lo
mutta ei mitään

יָגִיד:

[H5046](#)

jag·gid.
tuo julki

²⁵ בְּיְהוָה וּבֹטַח מוֹקֵשׁ יִתֵּן אָדָם חֲרָדַת

[H2731](#)

cher·dat
pelko

[H120](#)

'a·dom
ihmisen (ihmispelko)

[H5414](#)

jit·ten
asettaa

[H4170](#)

mo·kesh;
ansan

[H982](#)

u·vo·te·ach
mutta joka luottaa

[H3068](#)

JAH·WEH
HERRAAN

ישׁגב:

[H7682](#)

je·sug·gav.

on turvassa

²⁶ מְשֹׁפֵט אִמִּיהוּה מוֹשֵׁל פְּנֵי־ מִבְּקָנְשִׁים רַבִּים

[H7227](#)

rab·bim

useat

[H1245](#)

me·vak·shim

etsivät

[H6440](#)

pe·nei-

kasvoja

[H4910](#)

mo·shel;

hallitsijan

[H3068](#)

JAH·WEH

JAHWEH HERRA

[H4941](#)

mish·pat-

tuomitsee

אִישׁ:

[H376](#)

'ish.

ihmisen

²⁷ רָשַׁע וְתוֹעֵבַת עוֹל אִישׁ צְדִיקִים תוֹעֵבַת

[H8441](#)

to·'a·vat

kauhistus on

[H6662](#)

tzad·di·kim

vanhurskaalle

[H376](#)

'ish

ihminen

[H5766](#)

'a·vel;

vääryyden ja kauhistus

[H8441](#)

ve·to·'a·vat

ra·sha'

[H7563](#)

ra·sha'

vääryyden tekijälle

פְּדֵרָה: יִשְׂרָאֵל

[H3477](#)

je·sar-

oikea

[H1870](#)

da·rech.

tie

Peh

Sananlaskut 30 (Proverbs 30)

¹ הַגֵּבֶר נְאֻם הַמַּשָּׂא יָקָה בֶּן־אֶגּוּר דְּבָרָי
H1697 H94 H1121 H3348 H4853 H5002 H1397
div·rei 'A·gur bin- Ja·keh, ham·mas·sa ne·'um hag·ge·ver
sanat Agurin pojan Jakehin profeetallinen sana jotka hän puhui miehelle

וְאָכַל: לְאִיתֵיֶאל לְאִיתֵיֶאל
H384 H384 H401
le·'l·ti·'el; le·'l·ti·'el ve·'U·chal.
Itielille ja Itiel Uchalille

² לִי: אָדָם בִּינָת וְלֹא־מֵאִישׁ אֲנֹכִי בְעַר כִּי
H3588 H1198 H595 H376 H3808 H998 H120 H0
ki va·'ar 'a·no·chi me·'ish; ve·'lo- vi·'nat 'a·dam li.
sillä raakalainen minä olen mieheksi ja ei ole ymmärrystä ihmisen minulla

³ אֵדַע: קְדוֹשִׁים וְדַעַת חֲכָמָה לְמִדַּתִּי וְלֹא־
H3808 H3925 H2451 H1847 H6918 H3045
ve·'lo- la·mad·ti choch·mah ve·'da·'at Ke·do·shim 'e·da'.
ja en ole oppinut viisautta ja ymmärrystä Pyhimmän tunteakseni

⁴ רוּחַ אֶסְפִּי מִי וַיֵּרַד שָׁמַיִם עָלָה־מִי
H4310 H5927 H8064 H3381 H4310 H622 H7307
mi 'a·lah- sha·ma·jim vai·je·rad mi 'a·saf- ru·ach
kuka on noussut ylös taivaaseen ja astunut alas kuka on koonnut tuulen

כָּל־הַקִּים מִי בִשְׁמֹלָה מִיִּם צָרַר־מִי בְּחַפְּנָיו
H2651 H4310 H6887 H4325 H8071 H4310 H6965 H3605
be·cha·fe·nav mi tza·rar- ma·jim bas·sim·lah, mi he·kim kol-
käteensä kuka on sitonut vedet vaatteeseen kuka on vahvistanut kaikki

כִּי בָנוּ שָׁם־וּמָה־שְׁמוֹ מֵה־אֶרֶץ אֲפִסִּי
H657 H776 H4100 H8034 H4100 H8034 H1121 H3588
'af·sei- 'a·retz; mah- she·mo u·mah- shem- be·no, ki
ääret maan mikä on Hänen nimensä ja mikä on nimi Hänen Poikansa varmasti

תִּדַּע:
H3045
te·da'.
tiedät sen

⁵ הָוּא מִגֵּן אֱלֹהֵי אִמְרַת כָּל־ צְרוּפָה

H3605	H565	H433	H6884	H4043	H1931
kol-	'im·rat	E·LO·AH	tze·ru·fah;	ma·gen	hu,
kaikki	opetukset	ELOAH Jumalan ovat todistetut oikeaksi	kilpi	Hän on niille	

בּוֹ: לַחֲסִים

[H2620](#) [H0](#)
la·cho·sim bo.
jotka etsivät turvaa Hänestä

⁶ וְנִכְזְבֶתָּ: בְּךָ יוֹכִיחַ פֶּן־ דְּבַרְיוֹ עַל־ תּוֹסֶף אֶל־

H408	H3254	H5921	H1697	H6435	H3198	H0	H3576
'al-	tosp	'al-	de·va·rav;	pen-	jo·chi·ach	be'·cha	ve'·nich·za·ve·ta.
älä mitään lisää	Hänen		sanoihinsa	ettei	Hän tuomitsisi sinua	valehtelijaksi	

פ

Peh

⁷ בְּטָרִם מִמְּנִי תִמְנַע אֶל־ מֵאֲתֶרְךָ שְׂאֲלָתִי שְׂתִים

H8147	H7592	H853	H408	H4513	H4480	H2962
ta·jim	sha·'al·ti	me·'it·tach;	'al-	tim·na'	mi·men·ni,	be'·te·rem
kahta	minä pyydän	Sinulta	älä	kiellä niitä	minulta	ennen

אֲמוֹת:

[H4191](#)
'a·mut.
kuolemaani

⁸ וְעֵשֶׂר רֵאשִׁי מִמְּנִי הִרְחַק כָּזָב וְדָבַר־ שׂוֹא

H7723	H1697	H3577	H7368	H4480	H7389	H6239
shav	u·de·var-	ka·zav	har·chek	mi·men·ni,	resh	va·'o·sher
turhamaisuus	ja sanat	valheelliset	poista kauas	minusta	köyhyyttä	ja rikkautta

חֻקִי: לֶחֶם הַטְּרִיפְנִי לִי תִתֶן־ אֶל־

H408	H5414	H0	H2963	H3899	H2706
'al-	tit·ten-	li;	hat·ri·fe·ni,	le·chem	chuk·ki.
älä	anna	minulle	anna ruuaksi	leipää	määräosani

⁹ וּפֶן־ יִהְיֶה מִי וְאִמְרַתִּי וְכַחֲשֵׁתִי אֶשְׁבַּע פֶּן־

H6435	H7646	H3584	H559	H4310	H3069	H6435
pen	'es·ba'	ve'·chi·chash·ti	ve'·'a·mar·ti,	mi	JAH·WEH	u·fen-
etten	tulisi kylläiseksi ja kieltäisi	Sinua	ja sanoisi	kuka on	JAHWEH HERRA	tai etten

וְתַפְשִׁיתִי וְגַבְתִּי אֶרֶשׁ

[H3423](#)
'iv·va·resh
köyhtyisi

[H1589](#)
ve'·ga·nav·ti;
ja varastaisi

[H8610](#)
ve'·ta·fas·ti,
ja tahrisi / pettäisi / rikkoisi vastaan

אֱלֹהֵי: שֵׁם

[H8034](#) [H430](#)
shem 'E·LO·HAI.

פ
Peh

ELOHAI Jumalani

¹⁰ פֶּן־ (ק אֲדַנּוּ) (כ אֲדַנּוּ) אֶל־ עֶבֶד תִּלְשֵׁן אֶל־

[H408](#)
'al-
älä

[H3960](#)
tal·shen
puhu pahaa

[H5650](#)
'e·ved
palvelijasta

[H413](#)
'el-

'a·do·nov ch

[H113](#)
'a·do·nav;
isännälle

q

[H6435](#)
pen-
ettei

וְאִשְׁמַתְּ: יְקַלְלֵךְ

[H7043](#)
je·kal·lel·cha

[H816](#)
ve'·'a·sha·me·ta.

hän kiroaisi sinua ja joutuisit syylliseksi

¹¹ יְבִרְךָ: לֹא אִמּוֹ וְאֶת־ יְקַלְלֵ אָבִיו דָּוָר

[H1755](#)
dor
sukupolvi

[H1](#)
'a·viv
isäänsä

[H7043](#)
je·kal·lel;
kiroaa

[H853](#)
ve'·'et
ET

[H517](#)
im·mo,
ja äitiään ei

[H3808](#)
lo

[H1288](#)
je·va·rech.
siunaa

¹² רַחֵץ: לֹא וּמִצָּאתוֹ בְּעֵינָיו טְהוֹר דָּוָר

[H1755](#)
dor
sukupolvi

[H2889](#)
ta·hor
puhdas

[H5869](#)
be'·'ei·nav;
omissa silmissään

[H6675](#)
u·mitz·tzo·'a·to,
mutta saastaa

[H3808](#)
lo
ei

[H7364](#)
ru·chatz.
ole pesty pois

¹³ וְנִשְׂאוּ: וְעִפְעִפּוּ עֵינָיו רָמוּ מָה־ דָּוָר

[H1755](#)
dor
sukupolvi

[H4100](#)
mah-
kuinka

[H7311](#)
ra·mu
nostavat ylpeästi

[H5869](#)
'ei·nav;
he silmänsä

[H6079](#)
ve'·'af·'ap·pav,
ja silmäkulmiaan

[H5375](#)
jin·na·se·'u.
kohottavat

¹⁴ וּמִאֲכָלוֹת שְׁנֵי חֲרָבוֹת דָּוָר

[H1755](#)
dor
sukupolvi

[H2719](#)
cha·ra·vot
kuin miekat

[H8127](#)
shin·nav
ovat heidän hampaansa

[H3979](#)
u·ma·'a·cha·lot
ja veitsiä

מִתְלַעְתִּיו

[H4973](#)
me·tal·le·'o·tav
heidän poskihampaansa syödäkseen

וְאָבִיוֹנִים מִאֶרֶץ עֲנִיִּים לֶאֱכֹל

[H398](#)
le·'e·chol
le·'e·chol

[H6041](#)
'a·ni·jim
köyhät

[H776](#)
me·'e·retz;
maasta

[H34](#)
ve'·'ev·jo·nim,
ja kurjat

פּ מַאֲדָם:

[H120](#) Peh
me·'a·dam.
ihmisistä

¹⁵ לֹא הִנָּה שְׁלוֹשׁ הַבְּבָב בְּנוֹת שְׂתֵי לַעְלוֹקָה

[H5936](#) [H8147](#) [H1323](#) [H3051](#) [H3051](#) [H7969](#) [H2007](#) [H3808](#)
la·'a·lu·kah she·tei va·not hav hav sha·loosh hen·nah lo
iilimadolla on kaksi tytärtä anna anna kolmeen he eivät

הוֹן: אָמְרוּ לֹא־ אַרְבַּע תִּשְׁבַּעַנָּה

[H7646](#) [H702](#) [H3808](#) [H559](#) [H1952](#)
tis·ba·'nah; 'ar·ba', lo- 'a·me·ru hon.
tyydy neljä jotka eivät sano riittää

¹⁶ וְאִישׁ מֵיָם שְׁבַעַה לֹא־ אֶרֶץ רַחֵם וְעֶצֶר שְׂאוֹל

[H7585](#) [H6115](#) [H7356](#) [H776](#) [H3808](#) [H7646](#) [H4325](#) [H784](#)
she·'ol ve·'o·tzer ra·cham 'e·retz lo- sa·ve·'ah ma·jim; ve·'esh,
sheol / manala ja hedelmätön kohtu maa joka ei täyty vedellä ja tuli

הוֹן: אָמְרָה לֹא־

[H3808](#) [H559](#) [H1952](#)
lo- 'a·me·rah hon.
joka ei sano riittää

¹⁷ וְקִרְוֵה אֵם לִיקְהָת־ וְתִבּוֹז לְאָב־ תִּלְעַג עֵין־

[H5869](#) [H3932](#) [H1](#) [H936](#) [H3349](#) [H517](#) [H5365](#)
'a·jin til·'ag le·'av ve·'ta·vuz lik·ka·hat- 'em jik·ke·ru·ha
silmä joka pitää pilkkanaan isää ja ylenkatsoo tottelemasta äitiään sen kaivavat

פּ נִשֵּׂר: בְּנֵי־ וַיֹּאכְלוּהָ נַחַל עֲרֵבִי־

[H6158](#) [H5158](#) [H398](#) [H1121](#) [H5404](#) Peh
'o·re·vei- na·chal; ve·'jo·che·lu·ha ve·'nei- na·sher.
korpit purolla ja syövät poikaset korppikotkan

¹⁸ וְאַרְבַּעַה) (כִּי וְאַרְבַּע) מִמֶּנִּי נִפְלְאוּ הֵמָּה שְׁלֹשָׁה

[H7969](#) [H1992](#) [H6381](#) [H4480](#) ve·'ar·ba' ch [H702](#)
she·lo·shah hem·mah nif·le·'u mi·men·ni; ve·'ar·ba·'ah,
kolme jotka ovat ihmeellisiä minulle ja neljää

וַיִּדְעוּתֵימָם: לֹא (ק)

q [H3808](#) [H3045](#)
lo je·da·'tim.
en tunne

¹⁹ דָּרָךְ צוֹר עָלַי נְחָשׁ דָּרָךְ בְּשָׁמַיִם הַנָּשֵׁר דָּרָךְ

[H1870](#) [H5404](#) [H8064](#) [H1870](#) [H5175](#) [H5921](#) [H6697](#) [H1870](#)
de·rech han·ne·sher bash·sha·ma·jim de·rech na·chash, 'a·lei tzur de·rech-
tie kotkan taivaalla tie käärmeeen päällä kallion tie

בְּעֵלְמָה: גָּבַר וְדָרָךְ יִם בְּלֵב־ אֲנִיָּה

[H591](#) [H3820](#) [H3220](#) [H1870](#) [H1397](#) [H5959](#)
'o·ni·jah ve'·lev- jam; ve'·de·rech ge·ver be'·'al·mah.
laivan keskellä merta ja tie miehen kanssa neitsyen

²⁰ פִּיָּה וּמַחְתָּה אָכְלָה מְנַאֲפֶת אִשָּׁה דָּרָךְ כֵּן

[H3651](#) [H1870](#) [H802](#) [H5003](#) [H398](#) [H4229](#) [H6310](#)
ken de·rech 'ish·shah, me·na·'a·fet 'a·che·lah u·ma·cha·tah fi·ha;
sitten tie vaimon aviorikoksen tehneen hän syö ja pyyhkii suunsa

אֵן: פְּעַלְתִּי לֹא־ וְאִמְרָה פ

[H559](#) [H3808](#) [H6466](#) [H205](#) Peh
ve'·'a·me·rah, lo- fa'·al·ti 'a·ven.
ja sanoo en tehnyt syntiä / pahaa / vääryyttä

²¹ תּוֹכַל לֹא־ אַרְבַּע וְתַחַת אֶרֶץ רַגְזָה שְׁלוֹשׁ תַּחַת

[H8478](#) [H7969](#) [H7264](#) [H776](#) [H8478](#) [H702](#) [H3808](#) [H3201](#)
ta·chat sha·losh ra·ge·zah 'e·retz; ve'·ta·chat 'ar·ba', lo- tu·chal
alla kolmen järkky maa ja alla neljän ei se voi

שְׂאֵת:

[H5375](#)
se·'et.
kestää

²² לֶחֶם: יְשִׁבֶע־ כִּי יִנְבֹּל יְמִלּוֹךְ כִּי עֶבֶד תַּחַת־

[H8478](#) [H5650](#) [H3588](#) [H4427](#) [H5036](#) [H3588](#) [H7646](#) [H3899](#)
ta·chat- 'e·ved ki jim·loch; ve'·na·val, ki jis·ba'- la·chem.
alla palvelijan kun hän hallitsee ja hullun kun hän on täynnä ruokaa / leipää

²³ כִּי־ יִשְׁפָּחָה תְּבַעַל כִּי שְׂנוּאָה תַּחַת

[H8478](#) [H8130](#) [H3588](#) [H1166](#) [H8198](#) [H3588](#)
ta·chat nu·'ah ki tib·ba·'el; ve'·shif·chah, ki-
alla vihatun kun hän menee naimisiin ja palvelijattaren kun

פ גברתה: תירש

[H3423](#)

ti-rash

hän valtaa paikan emäntänsä

[H1404](#)

ge-vir-tah.

Peh

24 חכמים וְהָמָּה אֶרֶץ קַטְנֵי־הֵם אַרְבָּעָה

[H702](#)

'ar-ba-'ah

neljä

[H1992](#)

hem

ne

[H6996](#)

ke-tan-nei-

ovat vähäisiä

[H776](#)

'a-retz;

maassa

[H1992](#)

ve-'hem-mah,

mutta ne

[H2450](#)

cha-cha-mim

ovat viisaampia

מַחְכְּמִים:

[H2449](#)

me-chuk-ka-mim.

kuin viisaat

25 לַחֲמָם: בְּקִיץ וַיְכִינוּ עֵז לֹא־עִם הַנְּמָלִים

[H5244](#)

han-ne-ma-lim

muurahaiset

[H5971](#)

'am

ovat kansa joka ei ole vahva

[H3808](#)

lo-

[H5794](#)

'az;

mutta

[H3559](#)

vai-ja-chi-nu

mutta kokoavat

[H7019](#)

vak-ka-jitz

kesällä

[H3899](#)

lach-mam.

ruokansa

26 בְּסֹלֶעַ וַיִּשְׂימוּ עֵצוֹם לֹא־עִם שְׂפָנִים

[H8227](#)

fan-nim

kalliojänikset / kaniinit ovat kansa joka ei ole voimakas

[H5971](#)

'am

[H3808](#)

lo-

[H6099](#)

'a-tzum;

ne tekevät

[H7760](#)

vai-ja-si-mu

ne tekevät

[H5553](#)

vas-se-la'

kallioille

בֵּיתָם:

[H1004](#)

be'i-tam.

pesänsä

27 כָּלֹו: חֲצֵץ וַיֵּצֵא לְאַרְבָּהָ אֵין מֶלֶךְ

[H4428](#)

me-lech

kuningasta ei ole

[H369](#)

'ein

heinäsirkoilla

[H697](#)

la-'ar-beh;

ja ne lähtevät

[H3318](#)

vai-je-tze

jakautuen

[H2686](#)

cho-tzetz

parviin kaikki

[H3605](#)

kul-lo.

28 פ מֶלֶךְ: בְּהִיכְלִי וְהִיא תִּתְפֹּשׂ בְּיָדַיִם שְׂמָמִית

[H8079](#)

ma-mit

lisko

[H3027](#)

be-'ja-da-jim

käsillään

[H8610](#)

te-tap-pes;

tarttuu

[H1931](#)

ve-'hi,

ja on

[H1964](#)

be-'hei-che-lei

palatseissa

[H4428](#)

me-lech.

kuninkaan

Peh

29 מִיטְבִּי וְאַרְבַּעַה צָעַד מִיטְיָבִי הֵמָּה שְׁלֹשָׁה

[H7969](#)

she-lo-shah
kolme

[H1992](#)

hem-mah
niillä

[H3190](#)

mei-ti-vei
on komea

[H6806](#)

tza-'ad;
askel

[H702](#)

ve-'ar-ba-'ah,
ja neljä

[H3190](#)

mei-ti-vei
joilla on näyttävä

לְכֶת:

[H1980](#)

la·chet.
kulku

30 כָּל: מִפְּנֵי-יָשׁוּב וְלֹא-בְּבִהְמָה גְבוּר לִישׁ

[H3918](#)

la·jish
leijona

[H1368](#)

gib·bor
vahva

[H929](#)

bab·be·he·mah;
joukossa petojen eikä

[H3808](#)

ve-'lo-
eikä

[H7725](#)

ja·shuv,
se käänny edestä

[H6440](#)

mip·pe·nei-
edestä

[H3605](#)

chol.
minkään

31 עִמּוֹ: אֱלֻקוֹם וְמֶלֶךְ תִּישׁ אוֹ-מִתְנַיִם זְרָזִיר

[H2223](#)

zar·zir
vinttikoiria

[H4975](#)

ma·te·na·jim
hoikkakylkinen ja

[H176](#)

'ov-
ja

[H8495](#)

ta·jish;
urosvuohi ja

[H4428](#)

u·me·lech,
ja kuningas jota ei noustaan

[H510](#)

'al·kum
vastaan

[H5973](#)

im·mo.
vastaan

32 יָד זִמּוֹת וְאִם-בְּהִתְנַשָּׂא נְבִלַת אִם-

[H518](#)

'im-
jos

[H5034](#)

na·val·ta
olet tyhmydessäsi

[H5375](#)

ve·hit·nas·se;
korottanut itseäsi

[H518](#)

ve-'im-
tai jos

[H2161](#)

zam·mo·ta,
miettinyt pahaa

[H3027](#)

jad
kättesi

לְפָה:

[H6310](#)

le·peh.
laita suullesi

33 אֶף וּמִיץ חֶמְאָה יֹוצֵיא חֶלֶב מִיץ כִּי

[H3588](#)

ki
sillä

[H4330](#)

mitz
pusertaminen maidon

[H2461](#)

cha·lav
tuottaa

[H3318](#)

jo·tzi
tuottaa

[H2529](#)

chem·'ah,
juustoa

[H4330](#)

u·mitz-
muttä vääntäminen

[H639](#)

'af
nenän

פ רִיב: יוֹצֵיא אֶפִּים וּמִיץ דָּם יוֹצֵיא

[H3318](#)

jo·tzi
tuo esiin

[H1818](#)

dam;
veren

[H4330](#)

u·mitz
ja pakottaminen vihaan

[H639](#)

'ap·pa·jim,
vihaan

[H3318](#)

jo·tzi
tuottaa

[H7379](#)

riv.
riidan

Peh

Sananlaskut 31 (Proverbs 31)

¹ אִמּוֹ: סֵרַתוֹ אֲשֶׁר־ מִשָּׂא מֶלֶךְ לְמוֹאֵל דְּבָרִי

[H1697](#) [H3927](#) [H4428](#) [H4853](#) [H834](#) [H3256](#) [H517](#)
div·rei Le·mu·'el me·lech; Mas·sa, 'asher- jis·se·rat·tu im·mo.
sanat Lemuelin kuninkaan Massan jotka opetti hänelle hänen äitinsä

² נְדָרַי: בֵּר־ אִמָּה בְּטָנִי בֵּר־ וּמָה־ בְּרִי מָה־

[H4100](#) [H1248](#) [H4100](#) [H1248](#) [H990](#) [H4100](#) [H1248](#) [H5088](#)
mah- be'ri u·mah- bar- bit·ni; u·meh bar- ne·da·rai.
mitä poikani ja mitä poika kohtuni ja mitä poika valani

³ מְלָכִין: לַמְּחֹת וְדַרְכֵיךָ חֵילְךָ לַנְּשִׁים תִּתֵּן אֵל־

[H408](#) [H5414](#) [H802](#) [H2428](#) [H1870](#) [H4229](#) [H4428](#)
'al- tit·ten lan·na·shim chei·le·cha; u·de·ra·chei·cha, lam·chot me·la·chin.
älä anna naisille voimaasi ja tietäsi niille jotka hävittävät kuninkaita

⁴ יַיִן נְשֹׁתוֹ לַמְּלָכִים אֵל לְמוֹאֵל לַמְּלָכִים אֵל־

[H408](#) [H4428](#) [H3927](#) [H408](#) [H4428](#) [H8354](#) [H3196](#)
'al la·me·la·chim Le·mo·'el, 'al la·me·la·chim she·tov- ja·jin;
ei kuninkaille Lemuel ei kuninkaiden sovi juoda viiniä

שֵׁכָר: (ק אֵי) (כ או) אֲלוֹרוֹזְנִים

[H7336](#) 'ov ch [H176](#) q [H7941](#)
u·le·roz·nim, 'ei she·char.
ja hallitsijoille ei väkevä juoma

⁵ בְּנֵי־ כָּל־ דִּין אֵינְשָׁנָה מְחַקֵּק וְיִשְׁכַּח וְנִשְׁתָּה פֶּן־

[H6435](#) [H8354](#) [H7911](#) [H2710](#) [H8138](#) [H1779](#) [H3605](#) [H1121](#)
pen- jish·teh ve'·jish·kach me·chuk·kak; vi'·shan·neh din kol- be'nei-
etteivät he juodessaan unohtaisi säädöksiä ja väaristäisi tuomiota kaikkien lasten

עֲנִי:

[H6040](#)
'o·ni.
kärsivien

⁶ נִפְשׁ: לְמַרִי אֵיִן לְאוֹבֵד שֵׁכָר תְּנוּ־

[H5414](#) [H7941](#) [H6](#) [H3196](#) [H4751](#) [H5315](#)
te·nu- she·char le'·o·ved; ve'·ja·jin le·ma·rei na·fesh.
anna väkevää juomaa menehtyvälle ja viiniä katkeroituneelle sielulle

⁷ עוֹד: יִזְכֹּר־ לֹא יַעֲמְלוּ רִישׁוֹ וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁתַּח

[H8354](#)

jish·teh

juokoon hän

[H7911](#)

ve'·jish·kach

ja unohtakoon köyhyytensä ja huolet

[H7389](#)

ri·sho;

[H5999](#)

va'·a·ma·lo,

[H3808](#)

lo

ei

[H2142](#)

jiz·kor-

palautuisi mieleen enää

[H5750](#)

od.

⁸ חֲלוֹף: בְּנֵי כָל־ אֲדִין אֶל־ לְאֵלִים פִּיךָ פִּתַח־

[H6605](#)

pe·tach-

avaa

[H6310](#)

pi·cha

suusi

[H483](#)

le'·il·lem;

mykälle

[H413](#)

'el-

edestä

[H1779](#)

din,

asian

[H3605](#)

kol-

kaikkien lasten

[H1121](#)

be'·nei

katoavaisten

[H2475](#)

cha·lof.

⁹ פּ וְאֲבִיוֹן: עֲנִי אֲדִין צֶדֶק שִׁפְט־ פִּיךָ פִּתַח־

[H6605](#)

pe·tach-

avaa

[H6310](#)

pi·cha

suusi

[H8199](#)

she·fot-

tuomitse

[H6664](#)

tze·dek;

vanhurskaasti ja puolusta köyhiä

[H1777](#)

ve'·din,

[H6041](#)

'a·ni

ja hädänalaisia

[H34](#)

ve'·'ev·jon.

Peh

¹⁰ מִכְרָה: מִפְּנֵי־נִים וְרָחֵק יִמְצָא מִי חַיִּיל אִשְׁת־

[H802](#)

'e·shet-

vaimon

[H2428](#)

cha·jil

hyveellisen kuka

[H4310](#)

mi

löytää

[H4672](#)

jim·tza;

löytää

[H7350](#)

ve'·ra·chok

korkeampi jalokiviä

[H6443](#)

mip·pe·ni·nim

jalokiviä

[H4377](#)

mich·rah.

on hänen arvonsa

¹¹ יַחְסָר: לֹא אִשְׁלַל בְּעֵלָה לֵב בָּהּ בְּטַח

[H982](#)

ba·tach

luottaa

[H0](#)

bah

häneen sydän

[H3820](#)

lev

hänen miehensä

[H1167](#)

ba'·lah;

ja saaliin

[H7998](#)

ve'·sha·lal,

ei

[H3808](#)

lo

hän ole tarpeessa

[H2637](#)

jech·sar.

¹² תְּיִיה: יָמֵי כֹל רָע וְלֹא־ טוֹב גְּמַלְתָּהּ

[H1580](#)

ge·ma·lat·hu

hän jakaa runsaasti hyvää

[H2896](#)

tov

hyvää

[H3808](#)

ve'·lo-

eikä

[H7451](#)

ra';

pahaa

[H3605](#)

kol,

kaikkina päivinä elämänsä

[H3117](#)

je·mei

elämänsä

[H2416](#)

chaj·jeih

¹³ כְּפִיָּה: בְּחִפְץ אִתְּעַשׂ וּפְנִשְׁתִּים צֶמֶר דְּרָשָׁה

[H1875](#)

da·re·shah

hän etsii

[H6785](#)

tze·mer

villaa

[H6593](#)

u·fish·tim;

ja pellavaa

[H6213](#)

vat·ta'·as,

ja tekee töitä mielellään

[H2656](#)

be'·che·fetz

mielellään

[H3709](#)

kap·pei·ha.

käsillä

¹⁴ תָּבִיא מְמַרְחָק סוֹחֵר כְּאֲנִיּוֹת הַיָּתָה

[H1961](#)

ha·je·tah

hän on

[H591](#)

ko'·o·ni·jot

kuin laivat

[H5503](#)

so·cher;

jotka kiertävät tekemässä kauppa kaukaa

[H4801](#)

mi·mer·chak,

kaukaa

[H935](#)

ta·vi

hän tuo

לַחֲמָה:

[H3899](#)
lach·mah.
ruokansa

¹⁵ אִחֶק לְבֵיתָהּ טָרַף וְתִתֵּן לְיָלָה בְּעוֹד וְתִקֵּם

[H6965](#) [H5750](#) [H3915](#) [H5414](#) [H2964](#) [H1004](#) [H2706](#)
vat·ta·kom be'·'od laj·lah, vat·tit·ten te·ref le·vei·tah; ve'·chok,
hän nousee kun vielä on yö ja antaa ruokaa perheelleen ja määrätyn osan

לְנַעֲרֹתֶיהָ:

[H5291](#)
le·na'·a·ro·tei·ha.
naispalvelijoilleen

¹⁶ (כ נִטַע) כְּפִיָּה מִפְּרִי וְתִקַּחְהוּ שָׂדֵה זְמַמָּה

[H2161](#) [H7704](#) [H3947](#) [H6529](#) [H3709](#) ne·ta' ch
za·me·mah deh vat·tik·ka·che·hu; mip·pe·ri chap·pei·ha,
hän suunnittelee peltoa ja hankkii sen hedelmillä käsiensä

כָּרֵם: (ק נִטְעָה)

[H5193](#) q [H3754](#)
na·te'ah ka·rem.
hän istuttaa viinitarhan

¹⁷ זָרְעוּתֶיהָ: אִתְּאֲמֵץ מִתְּנִיָּה בְּעוֹז חֲגָרָה

[H2296](#) [H5797](#) [H4975](#) [H553](#) [H2220](#)
cha·ge·rah ve'·'oz ma·te·nei·ha; vat·te'·am·metz, ze·ro'·o·tei·ha.
hän vyöttää voimalla kupeensa ja ovat vahvat hänen käsivartensa

¹⁸ (כ בַּלִּיל) יִכְבֶּה לֹא־ סַחֲרָה טוֹב כִּי־ טַעַמָּה

[H2938](#) [H3588](#) [H2896](#) [H5504](#) [H3808](#) [H3518](#) val·la·jil ch
ta'·a·mah ki- tov sach·rah; lo- jich·beh
hän havaitsee että hyvät ovat hänen ansionsa eikä sammu

נְרָה: (ק בַּלִּילָה)

[H3915](#) q [H5216](#)
val·laj·lah ne·rah.
yöllä hänen lamppunsa

¹⁹ פְּלָךְ: תַּמְכוּ וְכִפִּיָּהּ בְּכִישׁוֹר שְׁלַחַהּ יְדֵיהָ

[H3027](#)

ja-dei·ha
kätensä

[H7971](#)

shil·le·chah
hän ojentaa

[H3601](#)

vak·ki·shor;
kehrään

[H3709](#)

ve'·chap·pei·ha,
ja käsillään

[H8551](#)

ta·me·chu
hän tarttuu

[H6418](#)

fa·lech.
kerään

²⁰ לְאָבִיוֹן: שְׁלַחַהּ וְיְדֵיהָ לְעֵנִי פָרְשָׁה גְּפָה

[H3709](#)

kap·pah
kätensä

[H6566](#)

pa·re·sah
hän avaa

[H6041](#)

le·'a·ni;
köyhälle

[H3027](#)

ve'·ja·dei·ha,
ja kätensä

[H7971](#)

shil·le·chah
hän ojentaa

[H34](#)

la·'ev·jon.
hädänalaiselle

²¹ לְבִישׁ בֵּיתָהּ כָּל־ כִּי מִשְׁלַג לְבֵיתָהּ תִּירָא לֹא־

[H3808](#)

lo-
ei

[H3372](#)

ti·ra
hän pelkää

[H1004](#)

le·vei·tah
talossaan

[H7950](#)

mish·sha·leg;
lunta

[H3588](#)

ki
sillä

[H3605](#)

chol
koko

[H1004](#)

be'i·tah,
hänen perheensä

[H3847](#)

la·vush
on puettu

שָׁנִים:

[H8144](#)

sha·nim.

purppuravillaan

²² וְאַרְגָּמָן שֵׁשׁ לָהּ עֲשֵׂתָהּ מִרְבָּדִים

[H4765](#)

mar·vad·dim
peitteitä

[H6213](#)

'a·se·tah-
hän tekee

[H0](#)

lah;
itselleen

[H8336](#)

shesh
hienoa

[H713](#)

ve'·'ar·ga·man
ja purppuraa

לְבוּשָׁה:

[H3830](#)

le·vu·shah.

ovat hänen vaatteensa

²³ אֶרֶץ: זְקֵנֵי־ עַם־ בְּשִׁבְתּוֹ בְּעֵלָהּ בְּשַׁעְרֵים נוֹדַע

[H3045](#)

no·da'
tunnetaan

[H8179](#)

bash·she·'a·rim
porteissa

[H1167](#)

ba'·lah;
hänen miehensä

[H3427](#)

be'·shiv·to,
hän istuu

[H5973](#)

'im-
joukossa

[H2205](#)

zik·nei-
vanhinten

[H776](#)

'a·retz.
maan

²⁴ לְכַנְעֵנִי: נְתַנָּהּ וְחִגּוֹר וְתַמְכֹּר עֲשֵׂתָהּ סְדִין

[H5466](#)

sa·din
hienoja

[H6213](#)

'a·se·tah
hän tekee

[H4376](#)

vat·tim·kor;
ja myy

[H2289](#)

va·cha·gor,
vöitä

[H5414](#)

na·te·nah
ja toimittaa

[H3669](#)

lak·ke·na·'a·ni.
kauppiaalle

25 אַחַרְוֹן: לְיוֹם יִתְשַׁחֵק לְבוֹשָׁה וְהָדַר עֵז-

[H5797](#) [H1926](#) [H3830](#) [H7832](#) [H3117](#) [H314](#)
'oz- ve'-ha·dar le·vu·shah; vat·tis·chak, le·jom a·cha·ron.
voima ja kauneus ovat hänen vaatteensa hän nauraa päivälle tulevalle

26 עַל- הַחֶסֶד וְתוֹרַת- בְּחָכְמָה פְּתִיחָה פִּיהָ

[H6310](#) [H6605](#) [H2451](#) [H8451](#) [H2617](#) [H5921](#)
pi·ha pa·te·chah ve'·cha·che·mah; ve'·to·rat- che·sed, 'al-
suunsa hän avaa viisauteen ja opetus armollinen

לְשׁוֹנָה:

[H3956](#)
le·sho·nah.
on hänen kielellään

27 תֹּאכַל: לֹא עֵצְלוֹת וְלֶחֶם בֵּיתָהּ הִלִּיכוֹת צוֹפִיָּה

[H6822](#) [H1979](#) [H1004](#) [H3899](#) [H6104](#) [H3808](#) [H398](#)
tzo·fi·jah ha·li·chot be'i·tah; ve'·le·chem 'atz·lut, lo to·chel.
hän tarkkailee kulkua talonsa ja leipää velttouden ei hän syö

28 וַיְהִלְלָהּ: בְּעֵלָה וַיֹּאשְׁרוּהָ בְּנֵיהָ קָמוּ

[H6965](#) [H1121](#) [H833](#) [H1167](#) [H1984](#)
ka·mu va·nei·ha vaj·'ash·she·ru·ha; ba'·lah, vaj·hal·lah.
nousevat hänen lapsensa ja kutsuvat siunatuksi hänen miehensä kiittää häntä

29 כָּלָנָה: עַל- עֲלִית אֶתְּ חֵיל עֲשׂוּ בָנוֹת רַבּוֹת

[H7227](#) [H1323](#) [H6213](#) [H2428](#) [H859](#) [H5927](#) [H5921](#) [H3605](#)
rab·bot ba·not 'a·su cha·jil; ve'·'at, 'a·lit 'al- kul·la·nah.
monet tyttäret toimivat hyveellisesti mutta sinä kohoat yli kaikkien

30 וַיִּרְאֵת אִשָּׁה וְהָבֵל הַחַן נִשְׁקָר

[H8267](#) [H2580](#) [H1892](#) [H3308](#) [H802](#) [H3373](#)
she·ker ha·chen ve'·he·vel haj·jo·fi; 'ish·shah jir·'at-
petollinen on suosio ja ohimenevää on kauneus / nainen joka pelkää

וְהָיָה תִתְהַלֵּל: הִיא

[H3069](#) [H1931](#) [H1984](#)
JAH·WEH hi tit·hal·lal.
JAHWEH HERRAA häntä ylistetään

31 תְּנוּ- וַיְהַלְלוּהָ יְדֵיהָ מִפְּרִי לָהּ בַּשְּׁעָרִים

[H5414](#)

te·nu-

anna nauttia hänen

[H0](#)

lah

häneden

[H6529](#)

mip·pe·ri

hedelmistä

[H3027](#)

ja·dei·ha;

käsiensä

[H1984](#)

vi·hal·lu·ha

ja kiittääköön häntä

[H8179](#)

vash·she·a·rim

porteissa

מַעֲשֵׂיהָ:

[H4639](#)

ma·'a·sei·ha.

häneden tekonsa